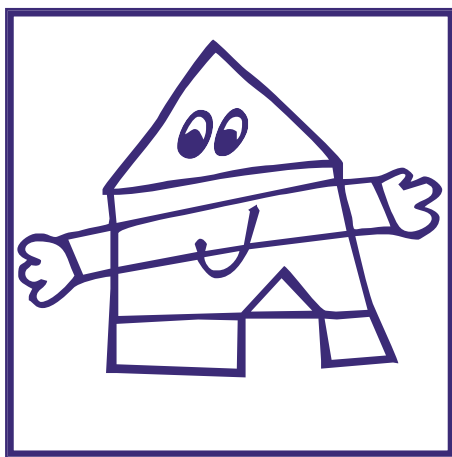

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ZÁKLADNÍ ŠKOLU SPECIÁLNÍ

Zpracováno podle Rámcového vzdělávacího programu pro základní školu speciální

Název školy:

Základní škola speciální

Praha 10,

Starostrašnická 45

Motivační název:

„Společně školou i životem“

OBSAH

Část 1.

1. Identifikační údaje	7
2. Charakteristika školy.....	9
2. 1 Úplnost a velikost školy.....	9
2.1.1 Charakteristika žáků, přijímání žáků.....	9
2.1.2 Umístění školy.....	10
2. 2 Budova školy	11
2. 2. 1 Plán budovy školy	11
2. 2. 2 Vybavení školy.....	12
2. 3 Charakteristika pedagogického sboru	12
2. 4 Spolupráce s rodiči a s dalšími subjekty	13
3. Charakteristika školního vzdělávacího programu.....	14
3. 1 Zaměření školy	14

DÍL I – Vzdělávání žáků se středním mentálním postižením

3. 1. 1 Cíle vzdělávání žáků se středně těžkým mentálním postižením v základní škole speciální.....	14
3. 2 Klíčové kompetence, výchovné a vzdělávací strategie	16
3. 3 Začlenění průřezových témat.....	23
3. 3. 1 Vybraná průřezová témata	23
3. 3. 2 Začlenění projektů do průřezových témat.....	24
3. 3. 3 Přehled tematických okruhů průřezových témat – 1. stupeň	25
3. 3. 4 Přehled tematických okruhů průřezových témat – 2. stupeň	26

4. Učební plán	28
4. 1 Učební plán – 1. stupeň	28
4. 1. 1 Poznámky k učebnímu plánu pro 1. stupeň.....	29
4. 2 Učební plán – 2. stupeň	30
4. 2. 1 Poznámky k učebnímu plánu pro 2. stupeň.....	31
5. Učební osnovy	32
5.1 Čtení.....	32
5. 1. 1 Charakteristika vyučovacího předmětu	32
5. 1. 2 Cílové zaměření předmětu	34
5. 1. 3 Výchovní a vzdělávací strategie, které v předmětu Čtení směřují k utváření klíčových kompetencí.....	35
5. 1. 4 Vzdělávací obsah předmětu Čtení.....	36
5. 2 Psaní.....	60
5. 2. 1 Charakteristika vyučovacího předmětu	60
5. 2. 2 Cílové zaměření předmětu	62
5. 2. 3 Výchovní a vzdělávací strategie, které v předmětu Psaní směřují k utváření klíčových kompetencí.....	63
5. 2. 4 Vzdělávací obsah předmětu Psaní.....	65
5. 3 Řečová výchova	95
5. 3. 1 Charakteristika vyučovacího předmětu	95
5. 3. 2 Cílové zaměření předmětu	97
5. 3. 3 Výchovní a vzdělávací strategie, které v předmětu Řečová výchova směřují k utváření klíčových kompetencí.....	98
5. 3. 4 Vzdělávací obsah předmětu Řečová výchova	100
5. 4 Matematika	108
5. 4. 1 Charakteristika vyučovacího předmětu	108
5. 4. 2 Cílové zaměření předmětu	110
5. 4. 3 Výchovní a vzdělávací strategie, které v předmětu Matematika směřují k utváření klíčových kompetencí	111
5. 4. 4 Vzdělávací obsah předmětu Matematika	113
5. 5 Informační a komunikační technologie.....	141
5. 5. 1 Charakteristika vyučovacího předmětu	141
5. 5. 2 Cílové zaměření předmětu	143
5. 5. 3 Výchovní a vzdělávací strategie, které v předmětu Informační a komunikační technologie směřují k utváření klíčových kompetencí	144

5. 5. 4	Vzdělávací obsah předmětu Informační a komunikační technologie	146
5. 6	Člověk a jeho svět.....	153
5. 6. 1	Charakteristika vyučovacího předmětu	153
5. 6. 2	Cílové zaměření předmětu	155
5. 6. 3	Výchovné a vzdělávací strategie, které směřují ke klíčovým kompetencím na úrovni předmětu – Člověk a jeho svět	156
5. 6. 4	Vzdělávací obsah předmětu Člověka a jeho svět	159
5. 7	Člověk a společnost	189
5. 7. 1	Charakteristika vyučovacího předmětu	189
5. 7. 2	Cílové zaměření předmětu	191
5. 7. 3	Výchovné a vzdělávací strategie, které směřují ke klíčovým kompetencím na úrovni předmětu Člověk a společnost.....	192
5. 7. 4	Vzdělávací obsah vzdělávacího předmětu Člověk a společnost	195
5. 8	Člověk a příroda.....	208
5. 8. 1	Charakteristika vyučovacího předmětu	208
5. 8. 2	Cílové zaměření předmětu dle tematických okruhů.....	210
5. 8. 3	Výchovné a vzdělávací strategie, které směřují ke klíčovým kompetencím na úrovni předmětu Člověk a příroda	212
5. 8. 4	Vzdělávací obsah předmětu Člověk a příroda.....	214
5. 9	Hudebně pohybové činnosti.....	227
5. 9. 1	Charakteristika vyučovacího předmětu	227
5. 9. 2	Cílové zaměření předmětu	229
5. 9. 3	Oblasti zaměření učiva	230
5. 9. 4	Výchovné a vzdělávací strategie, které směřují ke klíčovým kompetencím na úrovni předmětu Hudebně pohybové činnosti	232
5. 9. 5	Vzdělávací obsah předmětu Hudebně pohybové činnosti.....	234
5. 10	Výtvarné činnosti.....	241
5. 10. 1	Charakteristika vyučovacího předmětu	241
5. 10. 2	Cílové zaměření předmětu	243
5. 10. 3	Výtvarné činnosti členíme na tři oblasti dle používaných technik.....	244
5. 10. 4	Výchovné a vzdělávací strategie, které směřují ke klíčovým kompetencím na úrovni předmětu Výtvarné činnosti	246
5. 10. 5	Vzdělávací obsah předmětu Výtvarné činnosti	249
5. 11	Výchova ke zdraví	260
5. 11. 1	Charakteristika vyučovacího předmětu	260
5. 11. 2	Cílové zaměření předmětu	261
5. 11. 3	Výchovné a vzdělávací strategie, které v předmětu Výchova ke zdraví směřují k utváření klíčových kompetencí	262
5. 11. 4	Vzdělávací obsah předmětu Výchova ke zdraví	264

5. 12 Tělesná výchova.....	268
5. 12. 1 Charakteristika vyučovacího předmětu	268
5. 12. 2 Cílové zaměření předmětu	271
5. 12. 3 Výchovné a vzdělávací strategie, které směřují ke klíčovým kompetencím na úrovni předmětu Tělesná výchova	272
5. 13 Člověk a svět práce.....	289
5. 13. 1 Charakteristika vyučovacího předmětu	289
5. 13. 2 Cílové zaměření předmětu	291
5. 13. 3 Tematické okruhy Člověk a svět práce	292
5. 13. 4 Výchovné a vzdělávací strategie, které směřují ke klíčovým kompetencím na úrovni předmětu Člověk a svět práce.....	293
5. 13. 5 Vzdělávací obsah předmětu Člověk a svět práce	295
5. 14 Prožitkové činnosti – předmět speciálně pedagogické péče	319
5. 14. 1 Charakteristika vyučovacího předmětu	319
5. 14. 2 Cílové zaměření předmětu	320
5. 14. 3 Výchovné a vzdělávací strategie, které směřují ke klíčovým kompetencím na úrovni předmětu Prožitkové činnosti	320
5. 14. 4 Vzdělávací obsah předmětu Prožitkové činnosti	322

DÍL II -Vzdělávání žáků s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami v základní škole speciální

6. Vzdělávání žáků s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami v základní škole speciální.....	343
6. 1 Pojetí vzdělávání.....	343
Klíčové kompetence	345
Strategie vedoucí k formování klíčových kompetencí	345
7. Učební plán	350
7. 1 Poznámky k učebnímu plánu	351
8. Učební osnovy	352
8. 1 Rozumová výchova.....	352
8. 1. 1 Charakteristika vyučovacího předmětu	352
8. 1. 2 Cílové zaměření předmětu	354
8. 1. 3 Výchovné a vzdělávací strategie, které v předmětu Rozumová výchova směřují k utváření klíčových kompetencí	355

8. 1. 4	Vzdělávací obsah předmětu Rozumová výchova.....	358
8. 2	Řečová výchova	365
8. 2. 1	Charakteristika vyučovacího předmětu	365
8. 2. 2	Cílové zaměření předmětu	367
8. 2. 3	Výchovné a vzdělávací strategie, které v předmětu Řečová výchova směřují k utváření klíčových kompetencí	368
8. 2. 4	Vzdělávací obsah předmětu Řečová výchova	370
8. 3	Smyslová výchova.....	375
8. 3. 1	Charakteristika vyučovacího předmětu	375
8. 3. 2	Cílové zaměření předmětu	376
8. 3. 3	Výchovné a vzdělávací strategie, které v předmětu Smyslová výchova směřují k utváření klíčových kompetencí	377
8. 3. 4	Vzdělávací obsah předmětu Smyslová výchova	381
8. 4	Hudebně pohybové činnosti.....	396
8. 4. 1	Charakteristika vyučovacího předmětu	396
8. 4. 2	Cílové zaměření předmětu	397
8. 4. 3	Výchovné a vzdělávací strategie, které směřují ke klíčovým kompetencím na úrovni předmětu Hudebně pohybové činnosti	398
8. 4. 4	Vzdělávací obsah předmětu Hudebně pohybové činnosti.....	399
8. 5	Výtvarné činnosti.....	402
8. 5. 1	Charakteristika vyučovacího předmětu	402
8. 5. 3	Výchovné a vzdělávací strategie, které směřují ke klíčovým kompetencím na úrovni předmětu Výtvarné činnosti	404
8. 5. 4	Vzdělávací obsah předmětu Výtvarné činnosti	406
8. 6	Pohybová výchova	409
8. 6. 1	Charakteristika vyučovacího předmětu	409
8. 6. 2	Cílové zaměření předmětu	410
8. 6. 3	Výchovné a vzdělávací strategie, které směřují ke klíčovým kompetencím na úrovni předmětu Pohybová výchova	411
8. 6. 4	Vzdělávací obsah předmětu Pohybová výchova	412
8. 7	Zdravotní tělesná výchova.....	417
8. 7. 1	Charakteristika vyučovacího předmětu	417
8. 7. 2	Rozdělení cvičení do skupin	418
8. 7. 3	Výchovné a vzdělávací strategie, které v předmětu ZTV směřují k utváření klíčových kompetencí.....	419
8. 7. 4	Vzdělávací obsah předmětu Zdravotní tělesná výchova	421
8. 8	Pracovní činnosti	425
8. 8. 1	Charakteristika vyučovacího předmětu	425
8. 8. 2	Cílové zaměření předmětu	426
8. 8. 3	Tematické okruhy.....	427

8. 8. 4 Výchovné a vzdělávací strategie, které směřují ke klíčovým kompetencím na úrovni předmětu Pracovní činnosti	428
8. 8. 5 Vzdělávací obsah předmětu Pracovní činnosti.....	430
9. Hodnocení žáků a autoevaluace školy	447
9. 1 Hodnocení žáků	447
9. 1. 1 Pravidla pro hodnocení žáků	447
9. 1. 2 Způsoby hodnocení	447
9. 1. 3 Kritéria hodnocení.....	448
9. 2 Autoevaluace školy	449

1. Identifikační údaje

Název programu: Školní vzdělávací program pro základní školu speciální
Zpracován podle Rámcového vzdělávacího programu pro základní školu speciální
(pilotní verze)

Motivační název: „Společně školou i životem „

Předkladatel: Mgr. Lucie Vanická – ředitelka školy

Škola:

Název školy: **Základní škola speciální, Praha 10, Starostrašnická 45**

Adresa školy: Starostrašnická 45, 100 00 Praha 10

Právní forma: příspěvková organizace

IC: 65401646
RED – IZO 600021386
IZO Základní škola speciální a třídy přípravného stupně ZŠ speciální 110350651
IZO Školní družina 110035011
IZO Speciálně pedagogické centrum 110035020
IZO Školní jídelna – výdejna 161102221

Kontakty:

e-mail školy: zs.starostrasnicka@seznam.cz
www stránky: www.starostrasnicka.cz

Ředitelka školy: Mgr. Lucie Vanická
Kontakt: tel./fax: 274 817 133

Koordinátorka: Mgr. Zuzana Zobinová
Kontakt: tel. 274 820 498

Další kontakty:

Statutární zástupkyně ředitelky: tel. 274 817 133
Vedoucí Speciálně pedagogického centra: tel. 721 450 105

Zřizovatel školy:

Název a adresa: Hlavní město Praha, Mariánské náměstí 2, 11001 Praha 1

Platnost dokumentu: od 1. 9. 2021

.....
Mgr. Lucie Vanická
ředitelka školy

.....
razítko školy

2. Charakteristika školy

Škola začala od září 1990 jako jedna z prvních v republice vzdělávat žáky se souběžným postižením více vadami.

Vznik školy v prosinci 1989 umožnila změna politického systému. Na založení školy se podílely sdružení rodičů zdravotně postižených dětí, Ministerstvo školství, Magistrát hlavního města Prahy a další pedagogické a zdravotnické instituce.

2.1 Úplnost a velikost školy

- Základní škola speciální, Praha 10, Starostrašnická 45 je plně organizovaná. Má 1.– 10. postupný ročník, kapacita je 36 žáků. Výuka probíhá v šesti třídách, kapacita třídy je 4 – 6 žáků. Třídní kolektivy jsou smíšené z hlediska věku i postižení. Další součásti školy jsou třída přípravného stupně základní školy speciální, školní družina, speciálně pedagogické centrum (dále SPC) a školní jídelna – výdejna obědů.

2.1.1 Charakteristika žáků, přijímání žáků

- Ve škole se vzdělávají žáci se speciálními vzdělávacími potřebami - žáci s mentálním postižením v kombinaci s tělesným, smyslovým postižením či těžkými vadami řeči, tedy žáci se souběžným postižením více vadami. Většina žáků je vzdělávána podle individuálního vzdělávacího plánu vystaveného na doporučení SPC a souhlasem rodičů, s ohledem na možnosti a schopnosti jednotlivých žáků.
- Žáky přijímá ředitelka školy na základě žádosti rodičů a doporučení SPC. Zápisy se konají v dubnu. Na základě posouzení speciálních vzdělávacích potřeb dítěte vypracuje SPC doporučení ke vzdělávání a ředitelka vydá rozhodnutí o přijetí- nepřijetí žáka do školy. Žáci jsou přijímáni z celé Prahy i blízkého okolí, pokud rodiče zajistí vlastní vhodnou dopravu. Škola nemá internát.

2.1.2 Umístění školy

Popis míst: Budova školy stojí v městské zástavbě v přímé dostupnosti MHD, na křižovatce ulic Starostrašnická a Nad Primaskou v Praze 10.

Spojení MHD:

metro : stanice metra A Strašnická

autobus: zastávka Strašnická
linky 101, 188, 224, 234

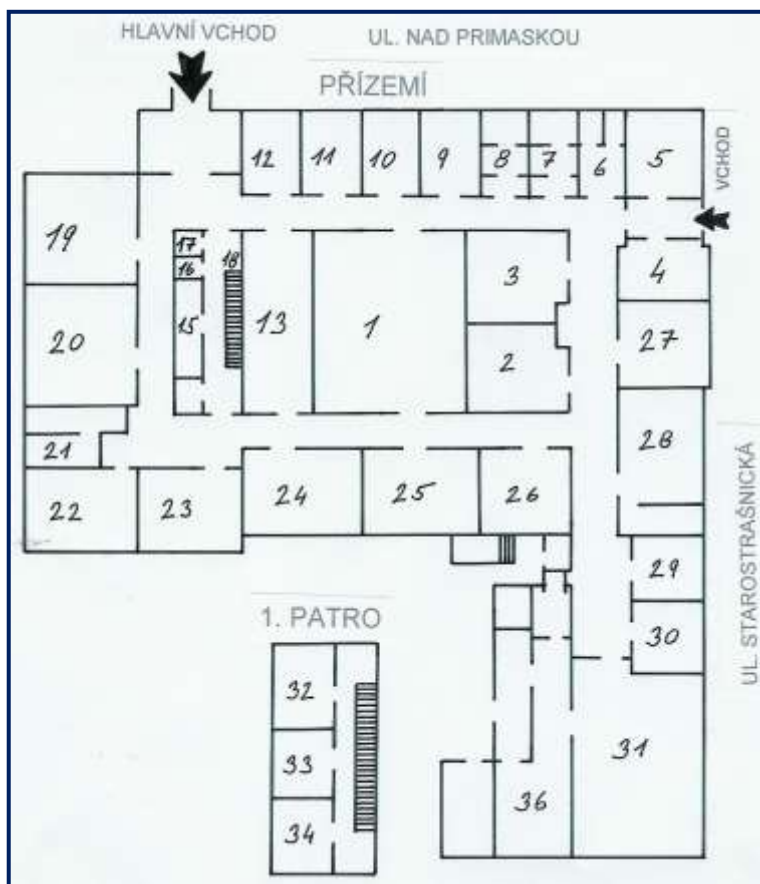
tramvaj: zastávka Nad Primaskou nebo Strašnická
linky 7, 19, 26

2. 2 Budova školy

2. 2. 1 Plán budovy školy

Budova školy prošla v roce 1999 rozsáhlou stavební rekonstrukcí.

Přízemní prostory a přilehlý pozemek jsou bezbariérové. Přístup do nadzemního podlaží je po schodišti, zde se nacházejí administrativní prostory - ředitelna, sborovna a kancelář.

Vysvětlivky:

Přízemí

Třídy – 19, 20, 22, 23, 24, 25, 27

Odborné učebny: tělocvična – 1
muzikorelaxace – 2
dílny, keramika – 28
rehabilitace – 29
cvičná kuchyně – 30
herna – 3
počítače – 26
logopedie – 9, 10
SPC – 5, 11
Pracovny – 12, 13
Jídelna, výdejna – 31, 36
Sprcha a vířivá koupel – 15
WC a umývárny – 6, 7, 8, 21

Technické místnosti a sklady – 4, 16, 17, 18

1. nadzemní podlaží

Sborovna – 32

Kancelář – 33

Ředitelna – 34

2. 2. 2 Vybavení školy

- Třídy jsou vybaveny moderním zařízením, lavicemi se sklopnou a zvedací pracovní deskou, počítači a víceúčelovými tabulemi, televizorem, videorekordérem či DVD.
- Odborné učebny jsou zařízeny účelně – dílna je vybavena ergoterapeutickými stoly a vhodným nářadím a pomůckami, keramická dílna má potřebné vybavení včetně pece ve vedlejší místnosti, cvičná kuchyně s bezbariérovým přístupem k dřezu a sporáku, tělocvična potřebným cvičebním nářadím a speciálními pomůckami pro žáky, trampolínou. Místnost pro fyzioterapii polohovacím lehátkem, Terapi Master systémem, motomedem a dalšími rehabilitačními pomůckami pro žáky s postižením. Počítačová učebna je vybavena vhodnými počítači s výukovými programy a interaktivní tabulí. Víceúčelová herna je vybavena řadou speciálních pomůcek pro rozvoj motoriky a percepce, místnost pro muzikorelexaci příslušným technickým vybavením a relaxačními a hudebními pomůckami.
- Odborné pracovny jsou využívány SPC a klinickou logopedií, která sídlí v budově a úzce spolupracuje se školou.
- K budově patří pozemek. Ten je využíván pro pracovní činnosti i environmentální výchovu žáků, pohybové aktivity a hry (plánuje se modernizace – úprava terénu, multifunkční hřiště), jízdu na rehabilitačních kolech a trojkolech a pro relaxaci žáků.

2. 3 Charakteristika pedagogického sboru

- Ve škole působí celkem 20 pedagogických pracovníků (učitelé, vychovatelé, asistenti pedagogů, psychologka). Dále zde pracují 4 nepedagogičtí pracovníci. Důraz je kladen na potřebnou kvalifikaci a odborné předpoklady pedagogických pracovníků.
- Učitelé jsou kvalifikovaní na 100%. Pedagogičtí pracovníci jsou středního věku. Všichni si nadále rozšiřují své odborné znalosti a praktické dovednosti formou kurzů, seminářů a studií a celoživotním vzděláváním.
- Ve škole je k dispozici výchovný poradce, pracovníci SPC, fyzioterapeut a klinické logopedky. Výběr externích pracovníků se mění podle potřeby školy – žáků, učitelů a rodičů.

2. 4 Spolupráce s rodiči a s dalšími subjekty

Spolupráce s rodiči patří mezi silné stránky školy. Ve škole existuje funkční a neustále aktualizovaný komunikační systém škola – rodič. Prioritou je otevřenost vůči rodičům, snaha docílit společných optimálních postupů při výchově a vzdělávání. V roce 2005 byla zřízena Školská rada, kde mají své zastoupení i zákonní zástupci žáků- rodiče.

Přitom se používají tyto formy komunikace:

- Písemná i elektronická sdělení (nástěnky, tištěné informace, e-mail, webové stránky),
- telefonické konzultace (podle potřeb – kdykoliv),
- 2x ročně pravidelné pololetní pohovory s rodiči za přítomnosti ředitelky, třídního učitele, učitele odborných předmětů, psychologky a logopedky,
- společné rodičovské schůzky 1x za rok,
- individuální pohovory – po vzájemné domluvě,
- školská rada – mj. napomáhající rozvoji dalších aktivit mezi školou a rodinou,
- konzultace s výchovným poradcem – zejména pro rodiče vycházejících žáků,
- konzultace s pracovníky SPC – sociální pracovnice, psychologky, speciální pedagogové,
- spolupráce s klinickou logopedií.

Další formy spolupráce:

- ve škole probíhají pravidelné praxe studentů středních a vysokých škol - zejména s Pedagogickou fakultou UK Praha – katedrou speciální pedagogiky,
- časté jsou také zahraniční návštěvy z Evropy, většinou jde o studenty a odborníky speciálních škol,
- plánujeme větší spolupráci s veřejností a seznámit ji s dovednostmi našich žáků pořádat výstavy žakovských prací, více prezentovat úspěchy škol a navázat těsnější spolupráci se zařízeními, kde mohou naši žáci pokračovat ve studiu či se pracovně uplatnit.

Pravidelné aktivity školy:

- pořádáme časté kulturní akce (divadelní a filmová představení) a sportovní setkání pro žáky speciálních škol,
- plánujeme pokračovat ve společných aktivitách s žáky ZŠ na Praze 10,
- školní a mimoškolní aktivity jsou vybírány a aktualizovány tak, aby odpovídaly zájmům žáků, jejich možnostem a specifickým potřebám. Mezi stálé patří sportovní a soutěžní hry v areálu školy, vánoční a velikonoční besídka, výstavy keramických výrobků, výlety do okolí Prahy (využíváme dopravu Úřadu MČ Prahy 10 – projekt).

3. Charakteristika školního vzdělávacího programu

3. 1 Zaměření školy

Škola je samostatně zřízená pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

Při tvorbě školního vzdělávacího programu (dále jen ŠVP) jsme navázali na pevný základ našeho výchovně vzdělávacího procesu. Tento základ tvoří priority školy a obecné výchovně vzdělávací cíle. Priority a cíle vycházejí ze specifických potřeb žáků s vícečetným postižením, respektují jejich možnosti a přizpůsobují se aktuálním požadavkům na výchovu a vzdělávání.

V charakteristice školy je uvedeno pro jaké žáky je naše škola materiálně a odborně vybavena, s jakými speciálně vzdělávacími potřebami žáky přijímáme.

ŠVP pro naši školu je tvořen tak, aby odpovídal potřebám většiny žáků, aby bylo možné pružně reagovat na pozitivní či negativní změny ve vývoji osobnosti každého z nich. K tomu využíváme netradiční a smysluplné metody a formy výuky a účinné strategie, které vedou k dosažení klíčových kompetencí.

DÍL I – Vzdělávání žáků se středním mentálním postižením

3. 1. 1 Cíle vzdělávání žáků se středně těžkým mentálním postižením v základní škole speciální

Po důkladné analýze dosavadní činnosti školy lze v našem ŠVP definovat tyto obecné výchovné a vzdělávací cíle, na které klademe velký důraz:

- Vytvářet žákům pocit bezpečí a jistoty v přívětivé atmosféře školy, zprostředkovat jim vědomosti a dovednosti, které jim usnadní orientaci v běžném životě a budou tak motivováni k dalšímu získávání poznatků.
- Rozšiřovat u žáků konkrétní představy o životních situacích a názorně je seznamovat s jejich řešením.
- Rozvíjet a naučit žáky používat vhodný způsob komunikace, verbální či alternativní, který žákům umožní odpovídající kontakt s veřejností.
- Podporovat u žáků smysl pro skupinovou práci, vést je k uvědomění si vlastní role ve skupině, dokázat respektovat a tolerovat ostatní.

- Vytvářet vztah k plnění základních povinností, zároveň žáky směřovat k vhodnému vyjádření svých potřeb a žádostí.
- Rozšiřovat nabídku aktivit k rozvoji sociálních dovedností, dopomáhat tak k poznání správných vzorců chování a k vytváření pozitivních mezilidských vztahů.
- Podněcovat žáky k rozvoji fyzických sil, k péči o svoje tělo a vlastní zdraví, vést k povědomí o škodlivých vlivech, které nás ohrožují.
- Začleňovat žáky do odlišných sociálních prostředí, osamostatňovat je v nich a poukazovat na specifika těchto prostředí.
- Umožnit žákům reálný pohled na vlastní možnosti pracovního uplatnění a vést je k maximálnímu využití dovedností v praxi.

K naplňování cílů využijeme:

- Velikost školy, která umožňuje být školou „rodinného typu“, kde existuje maximální propojení mezi žáky, pedagogy, rodiči a ostatními zaměstnanci školy.
- Možnost individualizovat potřeby žáků, respektovat aktuální zdravotní stav a reagovat změnou ve strategiích při výuce.
- Otevřenost školy vůči okolí, spolupráci s veřejností, zapojení našich žáků do veřejných zájmových kroužků – aktivit a rozšíření hledání pracovního uplatnění mimo školu.
- Mimoškolní aktivity, které směřují k rozvíjení vztahu *ke kultuře*, k vytvoření pozitivního vztahu *k přírodě* a ke *sportovním aktivitám*. Tyto aktivity budou realizovány v rámci výuky příslušných vzdělávacích oblastí – Člověk a jeho svět, Člověk a příroda, Umění a kultura, Člověk a zdraví, stanou se součástí vybraných průřezových témat – Osobnostní a sociální výchova, Multikulturní výchova a Environmentální výchova.
- Existenci *přípravného stupně ZŠ speciální*, který považujeme za nezastupitelnou součást školy, kde se žáci pomalu a citlivě seznamují se školním režimem, získávají základy sebeobsluhy, rozvíjejí percepce, motoriku a získávají pocit důvěry z prostředí mimo rodinu a sebedůvěry ve vlastní úspěchy. Důraz klademe na spolupráci s rodinou.
ŠVP pro přípravný stupeň je součástí ŠVP ZŠ speciální, úvodní kapitoly jsou společné.
ŠVP přípravného stupně vychází z RVP pro předškolní vzdělávání, je uveden jako **příloha č. 1**.

- Činnost školní družiny a školního klubu, které zahrnují do svých programů aktivity kulturní, sportovní a vztahující se k přírodě. ŠVP pro školní družinu je součástí ŠVP ZŠ speciální, úvodní kapitoly jsou společné. ŠVP vychází z RVP pro předškolní vzdělávání a z materiálů určených školním družinám, je uveden jako **příloha č. 2**.

Motto: **„Společně školou i životem“** vystihuje naše snahy směřující k tomu, aby se škola stala místem, kde se žáci budou s naší pomocí dobře cítit, získají základy výchovy a vzdělání a to takové, které jim umožní plynule „přejít do života“ a přiměřeně se zapojit do společenského dění.

3. 2 Klíčové kompetence, výchovné a vzdělávací strategie

- společné postupy, které vedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků
 - jsou uplatňovány na úrovni školy, ve výuce, ale i mimo výuku
- tyto postupy uplatňují nejen pedagogové, ale všichni zaměstnanci školy

Klíčové kompetence	Strategie vedoucí k formování klíčových kompetencí
Profil absolventa	
Kompetence k učení	Výchovné a vzdělávací strategie
Žák na konci základního vzdělávání by měl:	
▪ přečíst krátký tištěný nebo obrázkový text, napsat základní údaje či vzkaz a provést jednoduché matematické operace s názorem	- analyticko-syntetickou, globální či jinou metodou čtení provádíme nácvik čtení slov a vět potřebných pro praktický život, používáme odlišných textů dle velikosti formátu, písma, obrázků nebo piktogramů - klademe důraz na samostatné písemné vyjádření, alespoň jednoslovné, nacvičujeme sdělení, vyplňování osobních údajů- písmem nebo na počítači - sčítání a odčítání v oboru čísel do sta provádíme prakticky- pomocí manipulační hry s penězi a činnostního učení

▪ vybrat z výukových materiálů potřebnou informaci podle pokynů, správně určit použitelnost informačního tisku, k tomu vhodně využít názorné či kompenzační pomůcky	- používáme učební a informační materiály, letáky, dotazníky, knihy, výukové programy, mediální prostředky - osamostatňujeme žáky při vyhledávání informací, kde a jak ji najít, formou praktických modelových situací později přímo v terénu
▪ zapamatovat si a dodržet postup následných kroků při osvojování nové vědomosti a dovednosti, udržet si potřebnou míru pozornosti při vykonávání úkolů	- nacvičujeme zapamatování si dvou a více úkonů po sobě jdoucích, dodržujeme stejný postup, postupně zvyšujeme náročnost - provádíme hry na rozvoj zrakové a sluchové paměti - zvyšujeme požadavky na udržení pozornosti nabídkou zajímavých úkolů, respektujeme individuální zájmy
▪ zajímat se o události z blízkého i širšího okolí, umět navázat na předchozí informace a dát je do souvislostí	- dodržujeme jednotnou terminologii při zařazování nových termínů - preferujeme návaznost, ke znalostem o rodině a škole postupně přidáváme informace o přírodě a společnosti, rozšiřujeme kontakty - do nového prostředí, s novými lidmi - volíme míru pomoci přiměřenou věku a potřebám žáka – od maximální pomoci až k minimální radě, návodu
▪ používat pojmy z běžného života – příroda, rodina, škola, společnost, znát jejich význam, znaky a symboly umět uplatnit při komunikaci a orientaci v prostoru, na veřejných místech	- vytváříme ve třídě, škole i v běžném prostředí modelové situace, kde si prakticky žák ověřuje vědomosti a poznatky - plníme konkrétní úkoly zaměřené na orientaci v terénu, orientace podle informačních tabulí, symbolů - poskytujeme možnost zažít důsledky správného i chybného splnění úkolu
▪ dokázat vypnout a zapnout počítač, ovládat výukové programy, které slouží k rozvoji čtení, psaní a počítání, chápat využití internetu, orientovat se na klávesnici a manipulovat s myší	- vysvětlujeme a často opakujeme postup práce s počítačem - doporučujeme vhodné programy pro domácí přípravu - snažíme se vytvořit jednoduché postupy k využití počítače pro jednotlivé žáky, stanovit míru potřeby – jediná možnost psaní, zábava, komunikace apod.
▪ vybavit si teoretické vědomosti při pracovních úkonech, zvládnout jejich následnost a mít představu o výsledku své práce	- seznamujeme žáky průběžně s obory lidských činností, maximálně využíváme názorných demonstrací a terénu - využíváme výletů a exkurzí k poznávání oborů lidské práce - zadáváme takové úkoly, které pomohou vyhranit zájem o činnost, která by mohla být využita v pracovním uplatnění

Kompetence k řešení problému	
▪ odlišovat problémové a běžné situace, rozpoznat, zda je schopen řešit problém samostatně nebo požádat o pomoc	- pozorujeme nejprve problémové situace na videu, u druhých, později řešíme vlastní modelové situace - řešíme nejprve problémy v bezpečném prostředí školy, postupně přecházíme do méně známého prostředí
▪ osvojit si základní postupy řešení důležitých situací, se kterými se setkal doma či na veřejnosti	- monitorujeme průběžně problematické situace a rozebíráme je - nacvičujeme strategie řešení běžných problémů, co se stane když... a seznamujeme s důsledky chybného rozhodnutí
▪ dokázat odhalit problém, který ho ohrožuje a vybavit si jeho možná řešení, která již použil v podobných situacích	- umožňujeme zažít nečekanou situaci a hledáme společné řešení, postupně směřujeme žáka k samostatnějšímu rozhodování, využíváme hry, dramatizace - zvládáme společně běžné stresy v režimu dne, např. i zvládání kritiky
▪ zvládnout neúspěch při nedostatečně vyřešeném problému, kritika ho neodradí, ale pokusí se změnit způsob řešení	- vybíráme možné krizové situace, nacvičujeme postup řešení, postupně zvyšujeme náročnost - seznamujeme s důsledky neadekvátního chování, s možnostmi nápravy, nabízíme pomoc
▪ dokázat vyčlenit z okruhu lidí osoby, které mu vytvářejí zázemí, na které se může obrátit s radou a pomocí, umět je kontaktovat	- snažíme se o usnadnění orientace v mezilidských vztazích, o určení příbuzenských vztahů, rozdíly vztahů v rodině, k příbuzným, k dospělým a dětem apod. - aplikujeme sociální učení – návštěva odlišných prostředí-kultura, dopravní prostředky, instituce apod.
Kompetence komunikativní	
▪ používat mluvený projev či alternativní formu komunikace tak, aby sdělil své potřeby a přání	- přiměřeně rozvíjíme verbální či alternativní formu komunikace při rozhovorech, skupinových hrách i samostatném projevu - podněcujeme k aktivnímu mluvnímu projevu či alternativní komunikaci při všech vykonávaných činnostech - vyžadujeme srozumitelnou odpověď na otázky, smysluplně formulovanou žádost

▪ dokázat pochopit sdělenou informaci a poskytnout srozumitelnou zpětnou vazbou	- klademe důraz na naslouchání, následnou reprodukci a kontrolujeme porozumění obsahu - na modelových situacích trénujeme komunikaci s druhou osobou - žákem, učitelem, později využíváme i besedy - zaměřujeme se na sociální přijatelnost komunikace - opravujeme postup, směřujeme ke správnému způsobu vyjadřování
▪ zvládnout vhodnou formou sdělení svých přání, souhlasu a nesouhlasu, dokázat usměrnit své emoční projevy na veřejnosti	- dodržujeme stejné postupy při vyjádření prosby, dotazu, přání, - důsledně trváme na poděkování a požádání - zajistíme prostor a čas k prezentaci názorů, přání, potřeb - při hrách předvádíme emoční projevy – radost, smutek, strach... - zkoušíme různé způsoby jak je ovlivnit, dbáme na aktivní přístup
▪ umět se podepsat, vyplnit slovně nebo graficky základní údaje podat krátkou písemnou informaci o své osobě	- snažíme se o jednoduché písemné vyjádření prosby, sdělení, využíváme písma, obrázky, piktogramy, počítač apod. - připravujeme zásobu slov, využitelnou k písemným sdělením
▪ naučený způsob komunikace využívat ke zkvalitnění života, srozumitelně formulovat své názory i na veřejnosti	- zadáváme úkoly zaměřené na komunikaci v širším sociálním prostředí - veřejná místa - snažíme se odstranit komunikační bariéry a redukovat nesrozumitelnost, častějším stykem s méně známými osobami- mimoškolní akce, spolupráce s jinými školami
▪ komunikaci obohacovat využíváním dostupných komunikačních prostředků, dokázat je používat jako zdroj informací a způsob dorozumívání - zejména telefon, počítač, televizi a rozhlas	- hrou procvičujeme použití technických informačních a komunikačních prostředků – telefonujeme, pracujeme s počítačem, mluvíme do mikrofону, diktafonu a kamery - uplatňujeme způsoby neverbální komunikace - pro jednotlivce vytváříme alternativní způsoby komunikace
▪ být připraven komunikovat s neznámými lidmi, tím je informovat o svých možnostech a rozšiřovat si tak okruh mezilidských vztahů	- dbáme na integraci do širší společnosti - kultura, veřejné akce, návštěva institucí - vytváříme správné komunikační vzorce podle místa, osob a snažíme se odstranit případné obavy a nejistotu
Kompetence sociální a personální	
▪ uvědomovat si rozmanitost vztahů mezi lidmi, rozpoznat odlišnost vztahů v rodině, škole a na veřejnosti	- orientujeme pozornost žáků nejen na vztahy v rodině, ale na vztahy přátelské - kroužky, škola

	- podporujeme vzájemný kontakt mezi třídami, jednotlivci různých věkových skupin - přibližujeme životní role - žák, učitel, rodič, sourozenec, kamarád apod.
▪ dokázat si zapamatovat cestu do školy a na často navštěvovaná důležitá místa	- opakujeme možnosti dopravních spojení v Praze a vytváříme pro každého žáka schéma - cesta do školy, teoreticky, pamětně - v další fázi osamostatňujeme žáka - cestuje s asistencí, rodičem, s popisem trasy, s návodem koho se zeptat
▪ přiměřeně se dokázat zapojit do skupiny a spolupodílet se na aktivitách, které uplatní v běžném životě	- nabádáme ke společným činnostem, poukazujeme na výhody spolupráce-na konkrétních příkladech, dvojice, třída, více tříd - upozorňujeme na nutnost práce v týmu, vzájemnou pomocí posilujeme společné prožitky - na počátku činnosti seznamujeme s pravidly spolupráce, měníme role
▪ dokázat si uvědomit a rozlišit vhodnost či nevhodnost svého chování, uplatňovat získané vzorce chování ve správných situacích - děkovat, zdravít, žádat, oslovit	- od nejnižších ročníků dbáme na užívání pozdravu, poděkování, oslovení - monitorujeme správné a špatné chování i při emočně náročnějších aktivitách - soutěže, hry - rozebíráme jejich vhodnost
▪ umět kontaktovat jiné žáky, komunikovat s nimi bez naléhavosti, nechat prostor pro prezentaci ostatním	- při prezentacích a hodnoceních dbáme na dostatečný časový prostor pro jednotlivce, zdůrazňujeme nutnost umět naslouchat a počkat - zdůrazňujeme, co se může, musí, kdy a kde - na modelových situacích
▪ dokázat se vyvarovat problematického chování, upozornit na nebezpečné jevy kolem sebe, přibližně vědět, co se stane při nedodržení správných vzorců chování	- na ukázkách provádíme rozbor vhodného a nevhodného chování - video, dramatizace - soustředíme se na běžné situace - ve spolupráci s rodinou fixujeme častým opakováním vhodné chování, umožníme zkusit si důsledky špatného chování - upozorňujeme na negativní společenské vlivy-vandalismus, krádeže

▪ odhadnout situaci, kdy se na něj nepřiměřeně naléhá se zadáváním povinností či nevhodných úkolů, zkusit se bránit sám nebo s pomocí další osoby	- zdůrazňujeme jedinečnost každého žáka, na možnost říci – ne - přistupujeme k žákovi partnersky, umožníme mu odhadnout vlastní možnosti, bránit se nepřiměřeným požadavkům - seznamujeme s pojmy šikana, zneužití - využíváme příklady ze života
• nemít obavy se prezentovat na veřejnosti, představit se a sdělit názor, potřebu, získat informaci	- doporučujeme vhodné způsoby jak projevit svůj názor-vlastním příkladem, žakovou zkušeností - častým pozitivním hodnocením dílčích kroků posilujeme sebedůvěru - dáváme prostor k vyjádření na veřejnosti
Kompetence občanské	
▪ dokázat naučeným způsobem provádět sebeobslužné práce, běžné činnosti režimu dne a pracovní úkony, které vedou k požadovanému výsledku a napomohou uplatnit se ve společnosti	- na konkrétních příkladech demonstrujeme, proč se musí chodit do zaměstnání, do školy, seznamujeme s výsledky lidských činností - od nejnižších ročníků klademe důraz na zadávání drobných povinností, kontrolujeme a hodnotíme jejich plnění
▪ běžné úkony chápat jako potřebné, rozpoznat povinnosti dětí a dospělých, mít vytvořenou představu jak uplatnit nárok na uspokojení základních potřeb, jak prosadit svůj názor, vědět, čeho se mu musí dostat a co musí sám udělat	- přiměřeně se seznamujeme s pravidly režimu dne třídy, školy, vytváříme týdenní kalendáře - připomínáme, co se musí, co může a co nemusí, vysvětlujeme rozdílnost pojmů - vyzdvihujeme pozitivní příklady správného soužití - rodina, škola, veřejnost
▪ užívat osvojené formulace, umět pozdravit, představit se požádat o pomoc, dokázat se přizpůsobit společenským zásadám na veřejných místech, respektovat potřeby spoluobčanů	- nabádáme ke vzájemné pomoci druhým, pomoc ve třídě - průběžně hodnotíme plnění pravidel v rámci třídy, školy - pokud se setkáme s nevhodným chováním na veřejných místech – ihned diskutujeme o zážitky
▪ seznamovat se se škodlivými vlivy prostředí, s vlivem alkoholu, kouření a drog, umět rozpoznat co je pro jeho zdraví škodlivé, naopak určit potraviny správné životosprávy, chápat důvody ochrany přírody	- zařazujeme do praktických činností péči o vlastní tělo, oblékání, ústní hygiena, hygiena rukou před a po jídle či toaletě - seznamujeme žáky jak se chovat v případě onemocnění či poranění, důležitost vyhledání pomoci dospělého - zařazujeme preventivní programy o správné výživě - připomínáme existenci škodlivin - kouření, alkohol-filmy, obrázky

▪ při ohrožení bezpečnosti dokázat přivolat pomoc prostřednictvím dospělé osoby nebo s pomocí technických prostředků-telefon, respektovat informace, které mu sdělí určená osoba	- provádíme nácvik přivolání pomoci, telefonování, opakujeme důležitá tel. čísla - pojmenováváme na veřejných místech kompetentní osoby, na které je možno se obrátit v případě ohrožení
Kompetence pracovní	
▪ dokázat se obléci, najíst a provést základní hygienické úkony samostatně či s pomocí jiné osoby	- vysvětlujeme si nutnost hygienických úkonů a následky špatné hygieny - rukou, chrupu a pod - v režimu dne pravidelně opakujeme oblékání, stolování, hyg.úkony
▪ umět si částečně samostatně připravit pracovní plochu, potřebné pomůcky k jednoduchým pracovním úkonům v domácnosti, dílně, na pozemku, provést alespoň dva úkony po sobě jdoucí	- seznamujeme žáky s jednoduchými pracovními úkony a základními nástroji v dílně, kuchyni, na pozemku, ve třídě - usilujeme opakováním o osamostatňování, zviditelňujeme úspěchy-počet provedených úkonů - v rámci předprofesní přípravy poukazujeme na reálné možnosti pracovního uplatnění
▪ provést pracovní postup se slovním doprovodem nebo podle obrázků	- používáme srozumitelné a jednotné pokyny, verbalizujeme úkony, zajišťujeme míru pochopení s využitím obrázků - často ověřujeme pochopení instrukce a praktické splnění úkolu
▪ pracovat vlastním tempem, složitější pracovní postup vykonávat po částech, při odpočinku nevyrušovat, mít snahu dokončit zadaný úkol	- zařazujeme časté relaxační chvílky, pohybová cvičení k uvolnění ruky, provádíme hry na rozvoj zrakové s sluchové pozornosti - sled pracovních úkonů rozfázujeme - názorně pomocí obrázků popisu nebo jinou grafickou úpravou -
▪ osvojit si zásady práce ve skupině, počkat na instrukci, ověřit si porozumění zadání, zapojit se do skupiny, mít představu o výsledku společné práce	- směřujeme k přijetí autority dospělého od nejnižších ročníků - umožňujeme sebekritický náhled na vlastní práci, konfrontaci s ostatními - pořádáme pravidelné prezentace společně vytvořených výrobků
▪ dokázat se vyrovnat s kritikou, mít snahu napravit chyby, zjistit jakým způsobem, pochvalu přijímat motivačně	- hodnotíme průběh a výsledek práce s žákem, později vybízíme k vlastnímu vyjádření - stanovujeme přijatelná a vhodná kritéria hodnocení -ústní, písemné, zabýváme se konkrétními důsledky hodnocení – přijetí kladného i záporného hodnocení

▪ seznamovat s odlišnostmi jednotlivých pracovních míst - správně užívat náčiní, nářadí, manipulovat se spotřebiči, dokázat použít pomůcky k ochraně částí svého těla, respektovat pokyny před zahájením práce	- zajišťujeme seznámení s bezpečnostními předpisy, řešíme modelové situace v odlišných pracovních místnostech, využíváme výuková videa - volíme jednotný postup při nácviku zásad bezpečnosti a hygieny, poukazujeme na následky nedodržení předpisů - modelové situace, filmy
--	---

3.3 Začlenění průřezových témat

Výběrem průřezových témat jsme se snažili přispět k rozvoji osobnosti žáků, k maximálnímu využití rozumových schopností a praktických dovedností, s důrazem na individuální možnosti každého žáka. Vzhledem k tomu, že tematické okruhy průřezových témat prolínají vzdělávacími oblastmi a propojují vzdělávací obory, **integrovali jsme** průřezová témata do jednotlivých vyučovacích předmětů a využili též formu projektů. Integrace do předmětů je blíže specifikována v učebních osnovách uvedených vyučovacích předmětů.

3.3.1 Vybraná průřezová témata

Volba průřezových témat vycházela z individuálních potřeb a možností žáků. Důraz byl kladen na využitelnost v situacích běžného života a na komplexnost využití v praktických činnostech.

Osobnostní a sociální výchova

- zařazena na 1. a 2. stupeň, jejím prostřednictvím lze zkvalitnit přípravu žáků na praktický život, na komunikaci v širším sociálním prostředí a dopomoci k reálnému sebepoznání vlastních možností.

Multikulturní výchova

- zařazena částečně na první stupeň, ve větší míře na 2. stupeň, žáci se budou seznamovat s odlišnými kulturami, více si utřídí přehled o tradicích a zvyklostech vlastní kultury, o rozdílech v mezilidských vztazích z hlediska kulturního a sociálního

Environmentální výchova

- zařazena na 1. a 2. stupeň, pomůže pozvolna vytvářet uvědomění si vztahu člověk – příroda, žáci se v konkrétních situacích budou moci, podílet na ochraně životního prostředí a seznámí se s riziky nerespektování přírodních zákonitostí.

3. 3. 2 Začlenění projektů do průřezových témat

Průřezové téma - Osobnostní a sociální výchova

1. – 10. ročník

Tematický okruh – Sociální rozvoj – Spolupráce a soutěživost

„Boccia cup“ – probíhá 1x ročně – sportovní týden, mezitřídní soutěže s důrazem na spolupráci a sportovní chování

Průřezové téma - Environmentální výchova

Tematický okruh - Lidské aktivity a problémy životního prostředí

1. - 10. ročník

„Setkávání s přírodou“ - 2x ročně den - týden aktivit v přírodě, dle aktuálních možností.

Tematický okruh - Ekosystémy

7. - 10. ročník

„Země – místo pro život“ – 1x ročně 1-3 dny ekologických aktivit

Další projekty nejsou uvedeny konkrétněji, neboť jejich výběr bude vycházet ze zájmů a dovedností žáků, bude odpovídat momentálním podmínkám školy. Zaměření projektů, rozsah a časové vymezení se bude aktualizovat, měnit.

Projekty budou zdokumentovány - k nahlédnutí u ředitelky školy.

3. 3. 3 Přehled tematických okruhů průřezových témat – 1. stupeň

Tematické okruhy průřezových témat	1.	2.	3.	4.	5.	6.
1. Osobnostní a sociální výchova						
Osobnostní rozvoj						
Rozvoj schopností poznání	Int-ŘV, ČSP	Int-ŘV, ČSP	Int-ŘV, ČSP	Int-ŘV, ČSP, VČ	Int-ŘV, ČSP, VČ	Int, ŘV, VČ, ČSP
Sebepoznání a sebepojetí	Int-ČJS, TV	Int-ČJS, TV	Int-ČJS, TV	Int-ČJS, TV	Int-ČJS, TV	Int-ČJS, TV
Seberegulace a sebeorganizace				Int-ČSP	Int-ČSP	Int-ČSP
Sociální rozvoj						
Poznávací schopnosti	Int-ČJS	Int-ČJS	Int-ČJS	Int-ČJS	Int-ČJS	Int-ČJS
Komunikace	Int-ŘV	Int-ŘV	Int-ŘV	Int-ŘV	Int-ŘV	Int-ŘV
Spolupráce a soutěživost	Int-TV P	Int-TV P	Int-TV P	Int-TV P	Int-TV P	Int-TV P
2. Multikulturní výchova						
Lidské vztahy	Int.-ŘV, ČJS	Int.-ŘV, ČJS	Int.-ŘV, ČJS	Int.-ŘV, ČJS	Int.-ŘV, ČJS	Int.-ŘV, ČJS
3. Environmentální výchova						
Ekosystémy				Int-ČJS	Int-ČJS	Int-ČJS
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Int-TV P	Int.-TV P	Int.-TV P	Int.-TV P	Int.-TV P	Int.-TV P

Vysvětlivky zkratk

Int - integrace do předmětů

P - projekt

Názvy předmětů:

TV - Tělesná výchova

ŘV - Řečová výchova

ČSP - Člověk a svět práce

ČJS - Člověk a jeho svět

3. 3. 4 Přehled tematických okruhů průřezových témat – 2. stupeň

Vysvětlivky zkratk:

Int - integrace do předmětů

P - projekt

Názvy předmětů:

ČT – Čtení

ŘV - Řečová výchova

IKT - Informační a komunikační technologie

ČS - Člověk a společnost

ČP - Člověk a příroda

HPČ - Hudebně pohybové činnost

VČ - Výtvarné činnosti

VZD - Výchova ke zdraví

ČSP - Člověk a svět práce

Tematické okruhy průřezových témat	7.	8.	9.	10.
1. Osobnostní a sociální výchova				
Osobnostní rozvoj				
Sebepoznání a sebepojetí	Int.-ČT	Int.-ČT	Int-VZD, ČT	Int-VZD, ČT
Seberegulace a sebeorganizace	Int-ČSP	Int-ČSP	Int-ČSP	Int-ČSP
Psychohygiena	Int-HPČ, VČ, TV	Int-HPČ, VČ, TV	Int-HPČ, VČ, TV	Int-HPČ, VČ, TV
Sociální rozvoj				
Poznávací schopnosti	Int-ČS	Int-ČS	Int-ČS	Int-ČS
Mezilidské vztahy	Int-ČS	Int-ČS	Int-ČS	Int-ČS
Komunikace	Int-ŘV	Int-ŘV	Int-ŘV	Int-ŘV
Spolupráce a soutěživost	Int-TV P	Int-TV P	Int-TV P	Int-TV P

Morální rozvoj	7.	8.	9.	10.
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Int-ČS	Int-ČS	Int-ČS	Int-ČS
Hodnoty, postoje, praktická etika			Int-ČS	Int-ČS
2. Multikulturní výchova				
Kulturní rozdíly			Int-ČS	Int-ČS
Lidské vztahy	Int-ŘV,ČS	Int-ŘV,ČS	Int-ŘV,ČS	Int-ŘV,ČS
Etnický původ	Int.-HPČ	Int.-HPČ	Int-HPČ,ČS	Int-HPČ.ČS
3. Environmentální výchova				
Ekosystémy	Int-ČP, P	Int-ČP, P	Int-ČP, P	Int-ČP, P
Základní podmínky života			Int-ČP	Int-ČP
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Int-TV P	Int-TV P	Int-TV,ČSP P	Int-TV,ČSP P
Vztah člověka k prostředí			Int.-IKT,VZD	Int.-IKT,VZD

4. Učební plán

4.1 Učební plán – 1. stupeň

Vzdělávací obory	Zkratka	1.	2.	3.	4.	5.	6.	Minimální časová dotace	Disponibilní časová dotace
Vyučovací předměty									
<i>Čtení</i>	ČT	3	3	3	3	2+1	2+1	16	+2
<i>Psaní</i>	PS	2	2	2	2	1	1	10	
<i>Řečová výchova</i>	ŘV	2	2	2	2	2	2	12	
<i>Matematika</i>	M	2	2	2	2	2	2	12	
<i>Informační a komunikační technologie</i>	IKT					1	1	2	
<i>Člověk a jeho svět</i>	ČJS	2	2	2	3	4	3 + 1	16	+ 1
<i>Hudebně pohybové činnosti</i>	HPČ	1	1	1	1	1	1	6	
<i>Výtvarné činnosti</i>	VČ	2	2	2	2	2	2	12	
<i>Tělesná výchova</i>	TV	3	3	3	3	3	3	18	
<i>Člověk a svět práce</i>	ČSP	2+1	3	3	3	5	5	21	+1
<i>Předmět speciálně pedagogické péče</i>	Prožitkové činnosti PrČ	+1	+1	+1	+1	+1	+1		+6
Celkem vyučovacích hodin		21	21	21	22	25	25	135	
Celková povinná časová dotace		135 – z toho disponibilní časová dotace							+10

4. 1. 1 Poznámky k učebnímu plánu pro 1. stupeň

- **Vzdělávací oblast – Jazyk a jazyková komunikace**

Posílili jsme v 5. i 6. ročníku jednou disponibilní hodinou vyučovací předmět – Čtení, s důrazem na zdokonalování čtenářské gramotnosti. Na celém prvním stupni je třeba zachovat stejný počet hodin v tomto předmětu, neboť úroveň psaní a čtenářské dovednosti vyžadují v uvedených ročnících více časového prostoru, zvyšuje se nárok na využitelnost osvojených čtenářských dovedností, dochází k většímu propojení mezi vyučovacími předměty.

- **Vzdělávací oblast – Člověk a jeho svět**

Posílili jsme v 6. ročníku jednou disponibilní hodinou vyučovací předmět Člověk a jeho svět. Důraz je kladen na všeobecný přehled o přírodě, společnosti, lidských činnostech, na rozvoj sociálních propojení znalostí do praktických úkonů.

- **Vzdělávací oblast – Člověk a svět práce**

Posílili jsme v 1. ročníku jednou disponibilní hodinou vyučovací předmět Člověk a svět práce. Důraz je kladen na oblast jemné motoriky, sebeobsluhy, hygieny a na rozvoj školních návyků.

- **Předmět speciálně pedagogické péče**

- **Prožitkové činnosti - PrČ**

Předmět byl zařazen do každého ročníku 1. – 6. ročník, byla využita 1 disponibilní hodina pro každý ročník. Předmět speciálně pedagogické péče je rozdělen na 4 okruhy – Umělecké činnosti, Relaxační a stimulační činnosti, Smyslová aktivizace, Dramatizace. V rámci předmětu je rozvíjeno percepční vnímání, jsou uplatňovány prvky relaxace, stimulace a terapie.

- **Nad rámec povinné časové dotace** se uskutečňuje logopedie, kterou provádějí klinické logopedky individuálně v odborných pracovnách se sídlem ve školní budově. Logopedická odpovídá časovým možnostem žáků, rodičů a organizaci školního režimu.

- **Průřezová témata** a projekty jsou integrovány do jednotlivých ročníků, výběr a způsob začlenění je uveden v kapitole 3. 3., tabulka 3. 3. 3.

4. 2 Učební plán – 2. stupeň

Vzdělávací obory	Zkratka	7.	8.	9.	10.	Minimální časová dotace	Disponibilní časová dotace
Vyučovací předměty							
<i>Čtení</i>	ČT	3	3	3	3	12	
<i>Psaní</i>	PS	2	2	2	1+1	7	+ 1
<i>Řečová výchova</i>	ŘV	1	1	1	1	4	
<i>Matematika</i>	M	3	3	3	3	12	
<i>Informační a komunikační technologie</i>	IKT	1+1	1+1	1+1	1+1	4	+4
<i>Člověk a společnost</i>	ČS	2	2	2	2	8	
<i>Člověk a příroda</i>	ČP	3	3	3	3	12	
<i>Hudebně pohybové činnosti</i>	HPČ	1	1	1	1	4	
<i>Výtvarné činnosti</i>	VČ	1	1	1	1	4	
<i>Výchova ke zdraví</i>	VZD			1	1	2	
<i>Tělesná výchova</i>	TV	3	3	3	3	12	
<i>Člověk a svět práce</i>	ČSP	5+1	5 + 1	6	6	22	+2
<i>Předměty speciálně pedagogické péče</i>	Prožitkové činnosti PrČ	+1	+1	+1	+1		+4
Celkem vyučovacích hodin		28	28	29	29	114	
Celková povinná časová dotace		114 – z toho disponibilní časová dotace					+11

4. 2. 1 Poznámky k učebnímu plánu pro 2. stupeň

- **Vzdělávací oblast – Jazyk a jazyková komunikace**

Posílili jsme v 10. ročníku jednou disponibilní hodinou vyučovací předmět – Psaní, s důrazem na zdokonalování písemného projevu či psaní na klávesnici. V 10. ročníku se zvyšuje nárok na využitelnost písemného projevu a čtenářských dovedností, proto je třeba poskytnout psaní více prostoru.

- **Vzdělávací oblast – Informační a komunikační technologie**

Posílili jsme v 7., 8., 9., 10. ročníku jednou disponibilní hodinou vyučovací předmět – Informační a komunikační technologie. Vzhledem k širokému využití techniky lze více procvičovat učivo v ostatních vzdělávacích oblastech, zejména v předmětech – Čtení, Psaní, Matematika (posílit mezipředmětové vztahy), podpořit názornost a využít moderní technologie (programy zaměřené na komunikaci, vědomosti).

- **Vzdělávací oblast – Člověk a svět práce**

Posílili jsme v 7. a 8. ročníku jednou disponibilní hodinou vyučovací předmět Člověk a svět práce. Důraz je kladen na rozvoj pracovních úkonů, na jejich fixaci a osamostatňování a na sebeobsahu.

- **Předmět speciálně pedagogické péče**

- **Prožitkové činnosti - PrČ**

Předmět byl zařazen do každého ročníku 7. – 10. ročník, byla využita 1 disponibilní hodina pro každý ročník. Předmět speciálně pedagogické péče je rozdělen na 4 okruhy – Umělecké činnosti, Relaxační a stimulační činnosti, Smyslová aktivizace, Dramatizace. V rámci předmětu je rozvíjeno percepční vnímání, jsou uplatňovány prvky relaxace, stimulace a terapie. Snažíme se posílit sociální rozvoj a rozvoj sociálních dovedností.

- **Nad rámec povinné časové dotace** se uskutečňuje logopedie, kterou provádějí klinické logopedky individuálně v odborných pracovnách se sídlem ve školní budově. Logopedická odpovídá časovým možnostem žáků, rodičů a organizaci školního režimu.

- **Průřezová témata** a projekty jsou integrovány do jednotlivých ročníků, výběr a způsob začlenění je uveden v kapitole 3. 3 tabulka 3. 3. 4

5. Učební osnovy

5.1 Čtení

5.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Čtení vznikl ze vzdělávací oblasti Jazyková komunikace. Žáci využívají dvě základní metody čtení globální a analytickou. Vzdělávací obsah předmětu Čtení byl zpracován pro obě metody.

Cílem předmětu je zejména zaměření na rozvoj čtenářských dovedností, které mohou být dále prakticky využitelné tak, aby se čtení stalo zdrojem informací. Důležité je rozumění obsahu a jeho spojení s konkrétním a praktickým životem.

V posledních ročnících využíváme i tzv. sociální čtení, kde se žáci učí poznávat slova, která jsou v těsném vztahu k jeho okolí a se zřetelem na využitelnost.

Na 1. a 2. stupni je organizován v rámci povinné minimální časové dotace:

- 1.- 4. ročník → 3 hodiny týdně pro každý ročník,
- 5. - 6. ročník → 3 hodiny týdně, byla využita i disponibilní časová dotace v 5. ročníku 1 hodina, v 6. ročníku 1 hodina,
- 7. - 10. ročník → 3 hodiny týdně pro každý ročník.

Využití disponibilních hodin v 5. a 6. ročníku bude sloužit k rozvíjení čtenářských dovedností a k vnímání čteného textu, ke čtení s porozuměním různého stupně.

Začlenění průřezového tématu (PT) : Osobnostní a sociální výchova (OSV)

- 2.stupeň → 7. - 10 ročník je zařazen tematický okruh Osobnostní rozvoj (OR) - Sebepoznání a sebepojetí.
- Žáci se budou zabývat vyhledáváním informací ze života, které jsou nutným předpokladem k osamostatnění, budou nacvičovat sociální dovednosti v širším prostředí – spojení čtené informace a praktického provedení.

Mezipředmětové vztahy a přesahy k dalším předmětům:

Analyticko – syntetická metoda čtení:

- Na 1. stupni → Psaní - PS, Řečová výchova - ŘV, Matematika - M, Hudebně-pohybové činnosti - HPCČ, Člověk a jeho svět – ČJS.
- Na 2. stupni → Psaní - PS, Řečová výchova - ŘV, Matematika - M, Informační a komunikační technologie - IKT, Člověk a společnost - - ČS, Člověk a příroda - ČP, Člověk a svět práce - ČSP, Výtvarné činnosti - VČ.

Globální metoda čtení:

- Na 1. stupni → Matematika, Řečová výchova, Psaní, Člověk a jeho svět, Hudebně pohybové činnosti.
- Na 2. stupni → Psaní, Řečová výchova, Informační a komunikační technologie, Člověk a svět práce, Člověk a příroda, Člověk a společnost, Matematika.

/Zkratky předmětů již uvedené v an. – syn. metodě./

Vyučovací hodiny jsou děleny na kratší časové úseky, s možností individuálního přístupu ve výuce nového učiva. Výuka probíhá ve třídě či odborné počítačové učebně.

Hodnocení probíhá slovní formou.

V jednotlivých ročnících se hodnotí dosažená úroveň získaných čtenářských dovedností, čtenářské gramotnosti a, zároveň je zhodnocena ta část klíčové kompetence, která je v rámci daného předmětu rozvíjena.

5. 1. 2 Cílové zaměření předmětu

1. stupeň

- Vytváření základních dovedností a návyků nezbytných pro osvojení čtení vybranou metodou.
- Rozvíjení rozumových schopností žáků prostřednictvím čtení.
- Osvojování si prvních písmen a čtení snadných slov složených z těchto písmen.
- Rozšiřování slovní zásoby.

2. stupeň

- Osvojování si všech písmen abecedy, ze kterých čtou žáci slabiky, slova a krátké věty.
- Kladení důrazu na čtení s porozuměním, reprodukci čteného a na využití čtení pro praktický život – rozvoj čtenářské gramotnosti.
- V globálním čtení vést k rozšiřování zásoby čtených slov a jednoduchých vět z osvojených slov.
- Využívání „sociálního čtení“.
- Rozvíjení čtenářské gramotnosti i při ostatních předmětech – využití mezipředmětových vztahů.

5. 1. 3 Výchovné a vzdělávací strategie, které v předmětu Čtení směřují k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel - strategie</i>
Využívat čtenářské dovednosti při získávání nových znalostí a informací v průběhu učení.	- Provádíme činnosti zaměřené na rozvíjení čtecích dovedností (hra, rozhovor, obrázkové čtení), klademe důraz na čtení s porozuměním. - Osvojování nového učiva provádíme individuálně.
Dokázat využívat čtenářské dovednosti i v praktickém životě, jako zdroj informací. Dbáme na rozvoj čtenářské gramotnosti.	Maximálně využíváme názorné materiály a pomůcky a usilujeme o co nejúžší propojení čtení s praktickým životem (aplikace do přirozeného prostředí).

Kompetence komunikativní

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel - strategie</i>
Umět částečně interpretovat obsah čteného – pomocí různých forem verbální i neverbální komunikace.	- Nabízíme žákům obrazové materiály související se čtením. - Rozvíjíme formy verbální i neverbální komunikace, znakovou řeč, využíváme techniky k zvládnutí čtecích dovedností, interpretaci čteného, k rozvoji slovní zásoby.
Sdělit obsah čteného ostatním žákům.	Při skupinové práci poskytujeme prostor pro společnou komunikaci se spolužáky.

Kompetence sociální a personální

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel- strategie</i>
Při skupinové práci se zapojit do skupiny, umět kontaktovat jiné žáky.	Zařazujeme skupinové čtení žáků ve dvojicích, trojicích, podporujeme vzájemnou spolupráci při čtení.
Při prezentaci čteného nechat prostor ostatním a dokázat naslouchat.	- Dbáme na dostatečný prostor pro jednotlivce na prezentaci vlastní práce. - Zdůrazňujeme nutnost umět naslouchat a počkat.

5. 1. 4 Vzdělávací obsah předmětu Čtení

- Vzdělávací obsah předmětu - očekávané školní výstupy (vycházejí z očekávaných výstupů v RVP).
- Očekávané školní výstupy - zpracovány podle jednotlivých ročníků.

Čtení - analyticko-syntetická metoda

1. ročník		
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
- Orientovat se s pomocí na stránce, na řádku. - Osvojit si hlásku a hůlkové písmeno A, I ve funkci spojky mezi obrázky, osvojit si hlásku M, E, É, Á, Í. - Číst otevřené slabiky MA, MÁ, ME, MÉ.	- Vyhledávání obrázků na stránce. - Čtení obrázků na řádku zleva doprava. - Skládání obrázků zleva doprava. - Tvoření dvoučlenných vět s návodnými otázkami. - Poslech a opakování slov. - Dechová cvičení (foukání do papírků, pírka, polystyrénové koule, listu atd.). - Čtení spojky mezi 2 obrázky. - Vyvození hlásky a písmene na začátku slova ve spojení s obrázkem, říkadlem. - Vyhledávání písmene v textu. - Vyvození hlásky a písmene na začátku slabiky ve spojení s obrázkem, říkadlem. - Modelování, obtahování, výroba písmen. - Čtení ve větě s obrázky (...MÁ...). - Čtení otevřené slabiky ve spojení s obrázky a spojkami A, I. - Spojování do slabik (otevřených – MA, ME, MI, MÁ, MÉ, MÍ). - Spojování do dvouslabičných slov s otevřenou slabikou (MAMI, MÁME, ...). - Čtení slov ve větě s obrázkem (MÁME, ...).	ŘV - pojmenovávání obrázků. PS – zrková diferenciacie tvarů. HPČ – rytmizace, dechová cvičení. M – orientace na ploše. ČJS – poznávání předmětů a osob.

2. ročník		
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
- Tvořit věty k obrázkům s pomocí. - Osvojit si hlásku a hůlkové písmeno U, O, L, T. - Číst otevřené slabiky a dvojslabičná slova s písmeny U, O, L, T. - Orientovat se na stránce a řádku.	- Tvoření dvoučlenných vět s návodnými otázkami. - Poslech a opakování slov. - Zklidnění nebo naopak povzbuzení tempa řeči. - Společné recitování. - Dechová cvičení (foukání do papírků, pírka, polystyrénové koule, listu atd.). - Vyvození hlásky a písmene O, U, L, T na začátku slova ve spojení s obrázkem, říkadlem. - Vyhledávání písmene ve slově U, O, L, T. - Dělení slov na slabiky s naučenými hláskami, vytleskávání. - Spojování do slabik (otevřených – LU, LO, TU, TO,...). - Spojování do dvouslabičných slov s otevřenou slabikou (LOTO,...). - Čtení slov ve větě s obrázkem. - Umísťování obrázku či písmene na stránku dle pokynu, vyhledávat co je – nahoře, za apod., řadit podle pokynů, přemísťovat obrázky či písmena.	ŘV – popis jednoduchých obrázků. PS – zápis čtených tvarů písmen. HPČ – rytmizace, hlasová a dechová cvičení. M – orientace na ploše. ČJS – čtení obrázků k danému tématu.

3. ročník		
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
▪ Samostatně tvořit věty k obrázkům. ▪ Dbát na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání. ▪ Osvojit si hlásku a písmeno S, J, Y, V. ▪ Číst otevřené slabiky s použitím osvojených písmen a skládat z nich dvojslabičná slova. ▪ Chápat krátké věty doplněné obrázkem.	▪ Rozvíjení dvoučlenných vět s návodnými otázkami. ▪ Rozvíjení dvoučlenných vět bez návodných otázek. ▪ Dechová cvičení, práce s tělem, pomůckami. ▪ Nádech nosem, výdech ústy. ▪ Vyvození hlásky a písmene J, S, V, Y na začátku slova ve spojení s obrázkem, říkadlem. ▪ Vyhledávání písmene J, S, V, Y ve slově. ▪ Dělení slov na slabiky, vytleskávání. ▪ Vyvození slabiky na začátku slova ve spojení s obrázkem, říkadlem. ▪ Spojování do slabik (otevřených). ▪ Spojování do dvouslabičných slov s otevřenou slabikou. ▪ Čtení slov ve větě s obrázkem. ▪ Doplnovat věty obrázky v různých variantách. ▪ Měnit obrázky dle smyslu.	ŘV – popis a vyprávění podle obrázků. PS – opis tvarů čtených písmen. HPČ – rytmižace, dechová cvičení. M – orientace na ploše různé velikosti a na řádku. ČJS – obrázkové čtení.

4. ročník		
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
▪ Osvojit si hlásku a písmeno P, N, Š, Ď. ▪ Číst slova (dvou až tříslabičná s otevřenými slabikami) s použitím již naučených písmen.	▪ Vyvození hlásky a písmene – říkanky, násovná hláska. ▪ Vyhledávání písmen podle předlohy. ▪ Výběr z několika předložených písmen. ▪ Vyhledávání písmen v textu, jejich stříhání a nalepování. ▪ Sluchové rozlišování – hry „na nesmysly“ (poznej slovo z hlásek). ▪ Postřehování otevřených slabik. ▪ Vyhledávání slabik na ploše podle diktátu. ▪ Skládání slabik z písmen. ▪ Vymýšlení slov s danou slabikou na začátku nebo na konci. ▪ Postupný nácvik čtení tříslabičných slov /typ po-ma-lu/. ▪ Čtení slov se zavřenou slabikou na konci (typ: do-pis). ▪ Čtení zavřených slabik – nejprve nesoucích význam, pak ostatních. ▪ Čtení předložkových vazeb z otevřených slabik nesoucích význam, postupné rozšíření na všechny.	ŘV – sluchové rozlišování, reprodukce (otázky, odpovědi). PS – opis osvojovaných slabik a slov. M – čtení číslic. ČJS – obrázkové čtení, práce s obrázky. HPČ – rytmižace, hlasová a dechová cvičení.

4. ročník		
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
- Číst s porozuměním jednoduché (maximálně 4členné věty) a orientovat se ve větě. - Přednášet krátké básničky s pomocí.	- Čtení slovních spojení. - Čtení předložkových vazeb se slabičnou předložkou. - Čtení holých vět se známými slovy: - při nácviku čtení slov i vět - slovesa jedno až dvouslabičná (...má, umí, létá...); - využití obrázkového čtení (známá slova doplněná obrázkem tvoří větu rozvitou). - Odpovědi na otázky po objektu, činnosti nebo subjektu. - Skládání vět ze 2-3 slov podle předlohy, podle diktátu. - Doplnění vynechaného slova podle předlohy. - Vyhledávání určeného slova ve větě. - Poslech poezie přiměřeně schopnostem. - Rytmizace textu. - Dořikávání veršů popř. doprovod recitace dospělého přizvukováním, významovou slabikou apod.	ŘV – sluchové rozlišování, reprodukce (otázky, odpovědi). PS – opis osvojovaných slabik a slov. M – čtení číslic. ČJS – obrázkové čtení, práce s obrázky. HPČ – rytmizace, hlasová a dechová cvičení

5. ročník		
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
▪ Znat velká tiskací písmena Z, K, B, C a číst dvou a třísylabičná slova s otevřenými slabikami, s těmito písmeny. ▪ Poznávat další malá tiskací písmena tvarově odlišná. ▪ Číst krátké věty s porozuměním. ▪ S pomocí reprodukuje krátké básničky i text.	▪ Vyvození hlásky a písmene. ▪ Vyhledávání podle předlohy. ▪ Poznávání slov podle první hlásky nebo slabiky. ▪ Vyhledávání naučených písmen v textu. ▪ Stříhání a nalepování písmen Z, K, B, C. ▪ Modelování těchto písmen, skládání ze špejlí, obtahování prstem. ▪ Postřehování slabik s m, t, a, e, l, d. ▪ Rytmizace slov. ▪ Skládání vět ze slov. ▪ Odpovědi na otázky. ▪ Čtení po větách. ▪ Poslech procvičovaného textu. ▪ Reprodukce slyšeného (obrázky, otázky). ▪ Obrázkové čtení a jeho reprodukce. ▪ Samostatné čtení textu. ▪ Reprodukce (odpovědi na otázky, obrázky). ▪ Deklamace textu spolu s dospělým. ▪ Samostatný přednes s nápovědou.	ŘV – sluchové rozlišování, reprodukce (otázky, odpovědi). PS – skládání vět, znalost písmen. M – čtení číslic a slovních úloh. ČJS – orientace v knize stránka, obsah. HPČ – rytmizace, hlasová a dechová cvičení.

6. ročník		
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
- Číst velká tiskací písmena R, Č, H, Ž, AU, OU. - Číst dvojslabičná slova se zavřenou slabikou na konci a s dvojhláskou AU a OU. - Číst dvou až tříslabičná slova s otevřenou i zavřenou slabikou na konci a předložkové vazby. - Číst věty a krátké texty s porozuměním. - Orientovat se v krátkém textu (dokázat vyhledat odpověď na jednoduchou otázku).	- Vymýšlení slov podle první hlásky. - Vyhledávání písmene ve slovech a v textu. - Hry na rozvíjení sluchového vnímání (slovní kopaná). - Modelování písmen. - Procvičování postřehování slabik. - Nácvik prodlužované výslovnosti první hlásky ve slabice. - Skládání slov ze slabik. - Skládání slabik z písmen. - Sluchová a zraková cvičení a hry. - Skládání slov ze slabik. - Rozklad slov na slabiky. - Práce se situačními obrázky, přiřazování předložek. - Obrázkové čtení, poslech textu, čtení po větách (střídání čtenářů), odpovědi na otázky. - Skládání vět ze slov, vyhledávání slov podle nápovědy, první – poslední slovo, vyhledávání vhodného slova do věty (pasivně i aktivně). - Odpovědi na otázky, vyhledávání vhodných odpovědí (jednoslovných).	ŘV – sluchové rozlišování, reprodukce (otázky, odpovědi). PS – vyhledávání a opis slov z textu. M – čtení číslic, příkladů a slovních úloh. ČJS – přiřazování slov k obrázkům. HPČ – rytmizace, hlasová a dechová cvičení.

6. ročník		
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
▪ Znát ostatní osvojená písmena malé tiskací abecedy. ▪ Reprodukuje přečtené věty s pomocí.	▪ Spojuje a přiřazuje stejné hlásky, stejně znějící slabiky resp. stejná slova. ▪ Práce s obrázky, návodné otázky. ▪ Poslech poezie přiměřeně schopnostem. Deklamace s dospělým, podle schopností střídání žák – učitel.	

7. ročník		
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
- Číst velká a malá písmena Ř, Ď, Ň, CH. - Číst dvojslabičná a trojslabičná slova s otevřenými a zavřenými slabikami. - Číst jednoduché věty z těchto slov s částečným porozuměním. - Umí reprodukovat přečtený text podle návodných otázek.	- Dokončení nácviku čtení všech velkých i malých tiskacích písmen. - Čtení otevřených a zavřených slabik. - Rozlišování délky samohlásek. - Rozlišování měkkých a tvrdých slabik: di, ti, ni – dy, ty, ny - Čtení předložkových vazeb. - Čtení dvojslabičných a trojslabičných slov s otevřenými i zavřenými slabikami. - Čtení slov označujících osoby, vlastnosti, činnosti. - Čtení slovních spojení složených z podstatného jména a slovesa typu MÁMA PERE, PETR VOLÁ. - Čtení slovních spojení složených z přídavného a podstatného jména typu VYSOKÝ DŮM, MALÝ PES. - Analyticko-syntetické činnosti (slabika - slovo), skládání slov ze slabik, rozkládání slov na slabiky. - Čtení trojslovných vět. - Nácvik hlasitého čtení slovních spojení a vět (čtecí karty, tabulky). - Nácvik čtení s porozuměním obsahu. - Reprodukce přečteného textu s pomocí návodných otázek.	PS – analyticko – syntetické činnosti, opis slov. ŘV – samostatná práce s textem. M – čtení matematického zápisu. IKT – používání textového editoru. ČS – čtení pojmů na mapě. ČP – práce s knihou a encyklopedií s přírodní tematikou. ČSP – čtení pracovních návodů. VČ – ilustrace k četbě. <u>PT – OSV</u> OR – Sebepoznání a sebepojetí – vyhledávání informací v tisku, o sobě, ostatních, společnosti – aktuality, přehled o dění v okolí, skupinové i individuální tematické práce.

<i>7. ročník</i>		
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
Se zájmem využívat knihy pro začínající čtenáře.	Návštěva knihovny, besedy o knihách a poslech četby.	

8. ročník		
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
▪ Číst velká i malá písmena W, F, G, X, Ě. ▪ Číst víceslabičná slova ve větách. ▪ Zvládat techniku hlasitého čtení. ▪ Reprodukce přečteného textu s pomocí návodných otázek.	▪ Čtení všech tiskacích písmen a čtení velkých popř.malých písmen, která žák umí napsat. ▪ Čtení víceslabičných slov s otevřenými i zavřenými slabikami. ▪ Analyticko-syntetické činnosti: slabika - slovo - věta (skládání a rozkládání slov na slabiky, skládání vět, doplňování chybějících slov do vět). ▪ Čtení víceslovných vět. ▪ Nácvik čtení neznámého textu (knihy, časopisy pro děti). ▪ Nácvik hlasitého i tichého čtení jednoduchých textů. ▪ Orientace v textu pomocí tichého čtení. ▪ Nácvik čtení jednoduchých textů s porozuměním obsahu. ▪ Samostatná reprodukce přečteného textu. ▪ Provádět postupnou reprodukci v rozsahu několika vět, s návodnými otázkami, jednotlivě, ve dvojici i skupině. ▪ Práce s textem – vyhledávání klíčových slov, vět. ▪ Dokončování vět, textu.	PS – analyticko – syntetické činnosti, opis slov a přepis slov, vět. ŘV – samostatná práce s textem – reprodukce. M – čtení matematických symbolů, jednotky SI. IKT – čtení z monitoru, na odlišných plochách. ČS – vyhledávání klíčových slov. ČP – vyhledávání a čtení informace na mapě. ČSP – čtení pracovních a bezpečnostních návodů. VČ – ilustrace k četbě. <u>PT – OSV</u> OR – Sebepoznání a sebepojetí – vyhledávání informací v tisku, o sobě, ostatních, společnosti – aktuality, přehled o dění v okolí, skupinové i individuální tématické práce.

9. ročník		
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
▪ Číst slova, věty a obsahově přiměřené snadné texty. ▪ Orientovat se na řádku, stránce, sledovat text. ▪ Vyhledávat v textu dle pokynů části, úryvky. ▪ Číst s částečným porozuměním, text reprodukovat. ▪ Přednášet básničky nebo je přečíst s přednesem.	▪ Cvičení na analýzu a syntézu různého stupně obtížnosti. ▪ Čtení krátkých článků, příběhů. ▪ Hry se slovy a větami, řazení vět do příběhu. ▪ Využití různých textů – obrázkové knihy, časopisy, střídání velikosti ploch a písma. ▪ Pracovat na vodorovných a svislých plochách. ▪ Využití grafického značení, odlišení pro lepší orientaci v textech. ▪ Spojení čtení a psaní – vypsát slovo, slovní spojení, větu. ▪ Používat návodné otázky, kontrolovat porozumění v krátkých celcích. ▪ Reprodukovat slyšený text druhou osobou, vlastním čtením. ▪ Nacvičovat recitaci, rytmičovat, vyhledávat rýmy. ▪ Procvičovat paměť na úrovni vět, krátkého úseku, kontrolovat přečtením.	PS – opis jednoduchého sdělení. ŘV – recitace. M – čtení matematického zápisu, zadání, jednotky SI. IKT – orientace na ploše editoru, střídání ploch. ČS – získávání informací na dané téma. ČP – práce s knihou a encyklopedií s přírodní tematikou. ČSP – čtení pracovních návodů. VČ – ilustrace k četbě. <u>PT – OSV</u> OR – Sebepoznání a sebepojetí – vyhledávání informací v tisku, o sobě, ostatních, společnosti – aktuality, přehled o dění v okolí, skupinové i individuální tematické práce.

10. ročník		
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
▪ Číst články v časopisech, umět se orientovat na stránkách. ▪ Číst psací písmo, pokud jím píše. ▪ Zvládnout orientaci na stránkách různých formátů. ▪ Reprodukovat přečtený text a vystihnout hlavní myšlenku, informaci. ▪ Seznámit se s některými autory dětské literatury a s literárními pojmy.	▪ Využití časopisů, informačních letáků, vyhledávání často používaných rubrik a důležitých informací. ▪ Skupinové práce spojené s vyhledáním a zápisem informace, později s provedeným praktickým úkonem – kuchařské knihy, návody na obalech, mapy, plány. ▪ Přepisovat psací texty, popisovat obrázky, provádět čtení na úrovni slov, vět. ▪ Využívat texty potřebné v běžném životě – tiskopisy, dotazníky, popisné tabule apod. ▪ Využívat tisk i PC, seznámit se s internetem. ▪ Provádět rozbor textů, využívat návodné otázky a kontrolu náhledem do textu. ▪ Využívat půjčování a besedy v knihovně, provádět prezentace knih – autorů, spojovat s výtvarnými činnostmi. ▪ Střídat literární útvary – básně, hádanky, pohádky, pověsti.	PS – opis, přepis krátkých textů. ŘV – reprodukce krátkých textů. M – čtení matematického zápisu. IKT – vyhledávání informací – internet. ČS – čtení pojmů na mapě. ČP – práce s knihou a encyklopedií s přírodní tematikou. ČSP – čtení pracovních návodů. VČ – ilustrace k četbě. <u>PT – OSV</u> OR – Sebepoznání a sebepojetí – vyhledávání informací v tisku, o sobě, ostatních, společnosti – aktuality, přehled o dění v okolí, skupinové i individuální tematické práce.

Čtení - globální metoda

1. ročník		
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
▪ Poznávat a přiřadit k sobě dva stejné obrázky. ▪ K obrázku se slovem doplnit samostatné stejné slovo. ▪ Používat „A“ ve funkci spojky mezi obrázky.	▪ Zraková diferenciacie předmětů a obrázků. ▪ Cvičení na poznávání stejných a rozdílných předmětů, tvarů, obrázků. ▪ Popis a pojmenovávání jednoduchého předmětu, obrázku. ▪ Nácvik řazení zleva doprava. ▪ Nácvik svého jména a slov označujících nejbližší osoby. ▪ Vkládat písmeno, doplňovat obrázek ke spojce. ▪ Používat ke spojce i konkrétní předměty, pomůcky, provádět umístění dle přelohy i bez ní.	M – zraková diferenciacie, orientace na ploše. PS – zraková diferenciacie tvarů. ŘV – pojmenovávání obrázků. ČJS – předměty denní potřeby – poznávání předmětů, jména osob.

2. ročník		
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
- Pojmenovat skutečný předmět a poznat jeho ekvivalent na fotce, obrázku či piktogramu. - Poznat a číst své křestní jméno psané velkým hůlkovým písmem. - Číst a rozlišit slova označující členy nejbližší rodiny.	- Přiřazování fotky, obrázku a předmětu. - Přiřazování piktogramu a předmětu. - Přiřazování piktogramu a obrázku. - Popis a pojmenovávání předmětů skutečných a v grafické podobě. - Nácvik čtení svého křestního jména velkým hůlkovým písmem na počítači. - Poznávání stejných slov v sadě více obrázků. - Přiřazování fotografií, symbolů. - Využívání všech komunikačních prostředků, obrazových materiálů z reálného prostředí.	M – zrková diferenciace, orientace na ploše. PS – zápis tvarů čtených písmen. ŘV – popis obrázků. ČJS – čtení obrázků z probíraného tématu. HPČ – rytmižace, dechová cvičení.

3. ročník		
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
▪ Poznávat a přiřadit k sobě dvě stejná procvičovaná slova. ▪ Číst a rozlišit 2 – 4 dějová slovesa. ▪ Číst a rozlišit motivačně blízká slova z běžného prostředí.	▪ Přiřazování dvojic stejných slov. ▪ Přiřazování slova k obrázku, piktogramu či fotce. ▪ Návčik čtení sloves. ▪ Čtení dvojslovných vět s procvičovanými slovy, doplněných obrázkem. ▪ Pexeso se slovy. ▪ Fotografie + obrázek + slovo. ▪ Třídění a řazení daných slov.	M – orientace na řádku. PS – řazení písmen podle předlohy, opis písmen. ŘV – artikulační cvičení, alternativní komunikace. ČJS – čtení obrázků z probíraného tématu. HPČ – rytmižace, dechová cvičení.

4. ročník		
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
▪ Přečíst dvojslovnou větu z procvičovaných slov doplněnou obrázkem. ▪ Přiřazovat správně slovo k obrázku, piktogramu či fotce. ▪ Číst jednotlivá slova psaná hůlkovým písmem rukou.	▪ Nácvik nových podstatných jmen s ohledem na žákovi zájmy a jeho konkrétní situaci. ▪ Nácvik čtení sloves ve 3. osobě j.č. ▪ Čtení dvojslovných vět s procvičovanými slovy, doplněných obrázkem. ▪ Přiřazování slova k obrázku, piktogramu či fotce. ▪ Přiřazování dvojic stejných slov. ▪ Rozlišování 1. hlásky ve slově.	M – čtení číslic. PS – opis osvojovaných slov. ŘV – sluchová diferenciacce. ČJS – práce s obrázky – řazení, přiřazování dle posloupnosti děje – čtení.

5. ročník		
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
- Podle vzoru vybrat správná slova a sestavit z nich dvojslovnou větu doplněnou obrázkem. - Číst trojslovné věty z procvičovaných slov.	- Přiřazování slova k obrázku, piktogramu či fotce. - Podle předlohy vybírá správná slova a sestaví z nich dvojslovnou větu doplněnou obrázkem. - Nácvik nových slov podle potřeb žáka. - Nácvik čtení trojslovných vět s podstatnými jmény v 1. pádu a slovesy ve 3. osobě. - Rozlišování 1. hlásky ve slově.	M – čtení slovních úloh. PS – skládání vět, znalost písmen. ŘV – sluchová diferenciacce. ČJS – práce s obrázky, orientace v knihách.

6. ročník		
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
▪ Vybrat slova a sestavit z nich podle vzoru trojslovnou větu. ▪ Číst s porozuměním čtyřslovné věty z procvičovaných slov. ▪ Poznávat a číst známá slova v přechýleném tvaru. ▪ Spolupracovat při recitaci jednoduchých říkadel.	▪ Nácvik čtení procvičovaných slov psaných rukou. ▪ Správné tvoření vět, doplňování slov do vět ve správném tvaru. ▪ Sestavování trojslovných vět pouze se slovním vzorem. ▪ Nácvik čtení s porozuměním, krátká reprodukce věty. ▪ Čtení slov v přechýleném tvaru. ▪ Doplňování vět podle významu. ▪ Respektování způsobu komunikace, využití pomůcek, řazení a doplňování obrázků, dořikávání slov do veršů.	M – čtení číslic, příkladů a slovních úloh. PS – vyhledávání a opis slov. ŘV – sluchová diferenciaci. ČJS – práce s obrázky, přiřazování slov k obrázkům.

7. ročník		
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
▪ Číst krátké věty s porozuměním. ▪ Dokázat ve větě vyhledat jednoduchou informaci. ▪ Číst slova v jiném tvaru.	▪ Nácvik čtení procvičovaných slov psaných rukou. ▪ Nácvik čtení krátkých vět psaných na počítači a rukou velkým hůlkovým písmem. ▪ Sestavování krátkých vět pouze se slovním vzorem. ▪ Nácvik čtení s porozuměním, krátká reprodukce věty. ▪ Hledání informace ve větě, odpovídání na otázky k obsahu textu. ▪ Správné tvoření vět, doplňování slov do vět ve správném tvaru. ▪ Procvičování hláskové syntézy.	PS – analyticko – syntetické činnosti, opis slov. ŘV – práce s textem. M – čtení matematického zápisu. IKT – používání textového editoru. ČS – čtení pojmů na mapě. ČP – práce s knihou a encyklopedií s přírodní tematikou. ČSP – čtení pracovních návodů. <u>PT – OSV</u> OR – Sebepoznání a sebepojetí – vyhledávání informací v tisku, o sobě, ostatních, společnosti – aktuality, přehled o dění v okolí, skupinové i individuální tematické práce.

8. ročník		
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
▪ Číst krátký text v rozsahu do tří vět. ▪ Dokázat reprodukovat obsah textu, podle návodných otázek. ▪ Jednoduchá a známá slova poznat i podle hláskového složení.	▪ Nácvik nových slov. ▪ Čtení krátkých vět a textů hůlkovým písmem. ▪ Čtení a učení se z paměti krátkých říkadel. ▪ Nácvik reprodukce textu. ▪ Odpovídání na otázky týkající se textu. ▪ Nácvik čtení s porozuměním. ▪ Skládání slov z písmen. ▪ Sluchová diferenciační cvičení.	PS – analyticko – syntetické činnosti, opis slov, vět, přepis. ŘV – práce s textem. M – čtení jednotek SI. IKT – čtení na ploše PC. ČS – vyhledávání klíčových slov. ČP – práce s knihou a encyklopedií s přírodní tematikou, s mapou. ČSP – čtení pracovních návodů. <u>PT – OSV</u> OR – Sebepoznání a sebepojetí – vyhledávání informací v tisku, o sobě, ostatních, společnosti – aktuality, přehled o dění v okolí, skupinové i individuální tematické práce.

9. ročník		
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
▪ Číst s porozuměním krátký text v rozsahu od tří vět a dokázat jej stručně reprodukovat. ▪ Orientovat se ve svém okolí podle nápisů.	▪ Vedení rozhovoru. ▪ Nácvik nových slov. ▪ Čtení krátkých vět a textů hůlkovým písmem. ▪ Čtení a učení se zpaměti krátkých říkadel. ▪ Nácvik reprodukce textu. ▪ Využívání vycházek s cílem vyhledat informaci – inf.tabule, obaly potravin, názvy, nápisy apod., čtení symbolů.	PS – opis jednoduchého sdělení. ŘV – recitace. M – čtení matematického zápisu, zadání, jednotky SI. IKT – orientace na ploše editoru, střídání ploch. ČS – získávání informací na dané téma. ČP – práce s knihou a encyklopedií s přírodní tematikou. ČSP – čtení pracovních návodů. VČ – ilustrace k četbě. <u>PT – OSV</u> OR – Sebepoznání a sebepojetí – vyhledávání informací v tisku, o sobě, ostatních, společnosti – aktuality, přehled o dění v okolí, skupinové i individuální tématické práce.

10. ročník		
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
- Číst s porozuměním krátký text v rozsahu od pěti vět a dokázat jej stručně reprodukovat. - Zdokonalení čtení v reálném prostředí.	- Nácvik nových slov. - Čtení krátkých vět a textů. - Čtení a učení se z paměti krátkých říkadel. - Nácvik reprodukce textu. - Vedení rozhovoru. - Využití tématických vycházek na důležitá místa – nádraží, úřady, kulturní a zdravotnická zařízení. - Vyhledávání informací, nácvik orientace dle symbolů apod.	PS – opis, přepis krátkých textů. ŘV – reprodukce krátkých textů. M – čtení matematického zápisu. IKT – vyhledávání informací – internet. ČS – čtení pojmů na mapě. ČP – práce s knihou a encyklopedií s přírodní tematikou. ČSP – čtení pracovních návodů. VČ – ilustrace k četbě. <u>PT – OSV</u> OR – Sebepoznání a sebepojetí – vyhledávání informací v tisku, o sobě, ostatních, společnosti – aktuality, přehled o dění v okolí, skupinové i individuální tématické práce.

5. 2 Psaní

5. 2. 1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Psaní vznikl ze vzdělávací oblasti Jazyková komunikace.

Cílem vyučovacího předmětu Psaní je seznamování žáků se základními grafomotorickými dovednostmi, které jsou základem pro výuku psaní, a směřují k dosažení takového písemného projevu, který umožní písemné vyjádření svých potřeb a praktické využití psaní.

Vzdělávací obsah předmětu Psaní byl dále rozpracován do tří oblastí (vzhledem k míře a četnosti postižení žáků):

- *psaní hůlkovým písmem,*
- *psaní psacím písmem,*
- *psaní na počítači.*

Hůlkové písmo je rozpracováno od 1. do 10. ročníku a je určeno pro žáky bez vážnějšího motorického postižení horních končetin, kteří jsou schopni funkčního úchopu psacího náčiní a jejichž grafický projev dává předpoklad pro úspěšné zvládnutí psaní rukou.

Psací písmo se zařazuje do výuky od 4. ročníku u žáků, kteří zvládli během 1. období 1. stupně motoricky techniku psaní hůlkovým písmem a mají předpoklady zvládnutí techniky psacího písma.

Psaní na počítači je do výuky začleněno od 1. do 10. ročníku a je určeno především pro žáky s vážnějším motorickým postižením horních končetin, kteří si nedokáží osvojit funkční úchop psacího náčiní a jejich grafický projev nedává předpoklad pro osvojení schopnosti psaní rukou. Současně je psaní na počítači doplňkovou formou psaní pro ostatní žáky.

Na 1. a 2. stupni je předmět organizován v rámci povinné minimální časové dotace:

- 1.- 4. ročník → 2 hodiny týdně pro každý ročník,
- 5. - 6. ročník → 1 hodinu týdně pro každý ročník,
- 7. – 9. ročník → 2 hodiny týdně pro každý ročník,
- 10. ročník → 2 hodiny týdně pro každý ročník, z toho byla využita i disponibilní časová dotace v 10. ročníku.

Průřezová témata nebyla zařazena.

Mezipředmětové vztahy a přesahy k dalším předmětům:

- Na 1. stupni → *Čtení - ČT, Řečová výchova - ŘV, Matematika - M, Člověk a jeho svět- ČJS, Informační a komunikační technologie - IKT, Člověk a svět práce – ČSP, Výtvarné činnosti – VČ.*
- Na 2. stupni → *Čtení – ČT, Matematika – M, Informační a komunikační technologie – IKT, Člověk a společnost- ČS.*

Vyučovací hodiny jsou členěny na krátké úseky, respektuje se osobní tempo a možnosti motoriky každého žáka. Výuka probíhá ve třídě a v učebně IKT. Vybavení je přizpůsobeno jednotlivým žákům a jejich potřebám, využívají se speciální pomůcky. Důraz je kladen na správnou polohu při psaní (konzultováno s rehabilitační pracovníci).

Hodnocení probíhá slovní formou.

V jednotlivých ročnících se hodnotí dosažená úroveň získaných psacích dovedností jednoho ze zvolených způsobů psaní a zároveň je zhodnocena ta část klíčové kompetence, která je v rámci daného předmětu rozvíjena.

5. 2. 2 Cílové zaměření předmětu

1. stupeň

- Seznamování se se základními zásadami hygieny psaní.
- Rozvíjení funkčního úchopu psacího náčiní.
- Procvičování a posilování motoriky - senzomotorické a grafomotorické dovednosti.
- Osvojování si základních tvarů hůlkového písma s využitím k opisu, přepisu.
- Orientování se na počítačové klávesnici v individuálně stanoveném rozsahu.

2. stupeň

- Osvojování si zvoleného způsobu psaní ke stručnému písemnému vyjádření.
- Orientování se v psaném textu, propojení čtení, psaní – posílení čtenářské gramotnosti.
- Využívání psaní v běžném životě.

5. 2. 3 Výchovné a vzdělávací strategie, které v předmětu Psaní směřují k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel - strategie</i>
▪ Být schopen používat psaní při zaznamenávání nových znalostí a informací v průběhu učení.	- Dbáme na nácvik psaní rukou a na klávesnici počítače formou opisování, přepisování, psaní podle diktátu a samostatného psaní. - Umožňujeme žákům pracovat s počítačem a používat ho k psaní. - Usnadňujeme psaní nácvikem funkčního úchopu, volbou vhodného psacího náčiní a způsobu výuky psaní. - Pracujeme s některými programy jako je textový editor, E-mail, internet v souvislosti se psaním.
▪ Rozvíjet své psací dovednosti v celém procesu učení.	- Nabízíme při psaní dostatek cvičení rozvíjejících pozornost, postřeh, zrakové a sluchové vnímání, paměť, orientaci na ploše. - Rozvíjíme prostřednictvím vhodných písemných cvičení abstraktní myšlení, koordinaci oko-ruka a orientaci na ploše.

Kompetence k řešení problému

<i>Žák by měl:</i>	<i>Učitel - strategie</i>
▪ Umět řešit sám nebo podle jednoduchých příkazů známou situaci při psaní.	- Podporujeme u žáků při psaní samostatné rozhodování a schopnost hledat a řešit problém. - Nacvičujeme správný postup při psaní od přípravy pomůcek až po dokončení písemného projevu.
▪ Dokázat rozpoznat chybu při opisu, přepisu a řešit její nápravu.	- Při neúspěšné práci vedeme žáky ke schopnosti požádat o pomoc a přijmout ji. - Nabízíme písemná cvičení, na kterých si žáci mohou vyzkoušet správné řešení i řešení špatné, uvědomit si je a osvojit si správné řešení.

Kompetence komunikativní

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel - strategie</i>
▪ Umět používat písemný projev ke komunikaci se svým okolím.	- Nabízíme žákům formy komunikace prostřednictvím psaní rukou a na počítači + tisk nebo E-mail. - Seznamujeme žáky s používáním základních forem písemného projevu – vzkaz, pohled, E-mail, dopis, SMS. - Seznamujeme žáky s možnostmi, které jim přináší schopnost psát krátký text pro rozvoj jejich komunikace s okolím.
▪ Dokázat vyhledat potřebnou informaci a opsat jí pro vlastní další použití.	- Seznamujeme žáky s možnostmi získávání informací z různých literárních pramenů a vhodných webových stránek. - Trénujeme jak získávat informace pomocí mobilního telefonu na informačních telefonních linkách.

Kompetence pracovní

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel - strategie</i>
▪ Ovládat manuálně psací náčiní.	- Trénujeme se žáky jemnou motoriku při grafomotorických cvičeních a při psaní rukou i na počítači. - Vyžadujeme po žácích dokončení započaté práce, schopnost počkat, dát přednost druhému.

5. 2. 4 Vzdělávací obsah předmětu Psaní

- Vzdělávací obsah předmětu - očekávané školní výstupy (vycházejí z očekávaných výstupů v RVP).
- Očekávané školní výstupy - zpracovány podle jednotlivých ročníků.

Psaní - hůlkové písmo

1. ročník		
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
▪ Zvládat grafomotorická cvičení, svislé, vodorovné, šikmé čáry. ▪ Obtahovat některá hůlková písmena a číslice. ▪ Obtahovat počáteční písmeno svého jména.	▪ Procvičování jemné motoriky, úchopu - sypání, přebírání, práce špetkou atd. ▪ Masáž rukou – hry s míčkem. ▪ Uvolňovací cvičení – práce na svislé, vodorovné, šikmé ploše. ▪ Střídání různých druhů psacích náčiní (tužka, fix, křída, štětec atd.). ▪ Procvičování kroužení, vodorovných, svislých (nahoru, dolů) a šikmých na obě strany (zuby na pile). ▪ Psaní podle šablony. ▪ Obtahování tvarů písmen a číslic. ▪ Spojování bodů do tvaru písmene. ▪ Psaní písmen s naznačením počátečního bodu. ▪ Vyvozování písmen říkankami. ▪ Psaní do rámečků. ▪ Psaní na řádek, opis pod sebe. ▪ Nácvik správného sedu (vzdálenost hlavy od podložky, poloha rukou při psaní, rovný sed).	ČT – zrková diferenciace tvarů, poznávání napsaných tvarů. ŘV – vyvozování písmen, říkanky, M – psaní číslic. ČSP – rozvoj jemné motoriky. VČ – grafomotorické prvky, koordinace oko - ruka.

2. ročník		
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
▪ Provádět grafomotorická cvičení, horní a dolní oblouk, vlnovku. ▪ Psát hůlková písmena v návaznosti na čtení se slovním vedením a s pomocnými body. ▪ Opsat počáteční písmeno a obtahovat zbylá písmena svého jména.	▪ Uvolňovací cvičení (práce na svislé, vodorovné, šikmé ploše). ▪ Střídání různých druhů psacích náčiní (tužka, fix, křída, štětec atd.). ▪ Procvičování grafomotorických cviků - horní a dolní oblouk, vlnovka. ▪ Psaní podle šablony. ▪ Obtahování tvarů písmen. ▪ Spojování bodů do tvaru písmene. ▪ Psaní písmen s naznačením počátečního bodu. ▪ Psaní do rámečků. ▪ Psaní na řádek, opis pod sebe.	ČT – zápis tvarů čtených písmen. ŘV – vyvozování písmen, říkanky. M – psaní číslic, orientace na ploše. ČSP – rozvoj jemné motoriky. VČ – grafomotorické prvky, kresba tvarů písmen.

3. ročník		
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
▪ Dodržovat funkční držení psacího náčiní a zvládat grafomotorický tvar – spirála. ▪ Opsat slabiky, krátká slova hůlkovým písmem pod sebe v návaznosti na čtení se slovním vedením. ▪ Opsat své jméno hůlkovým písmem s pomocí a se správnou délkou samohlásek. ▪ Dbát na správný sed při psaní. ▪ Vyvodit a napsat počáteční písmeno podle obrázku u frekventovaných slov.	▪ Masáž rukou – hry s míčkem. ▪ Uvolňovací cvičení (práce na svislé, vodorovné, šikmé ploše). ▪ Střídání různých druhů psacích náčiní (tužka, fix, křída, štětec atd.). ▪ Procvičování grafomotorických cviků - - vlnovka, spirála. ▪ Psaní podle šablony. ▪ Obtahování tvarů písmen. ▪ Spojování bodů do tvaru písmene. ▪ Psaní písmen s naznačením počátečního bodu. ▪ Psaní do rámečků, opis pod sebe. ▪ Psaní na řádek, opis pod sebe. ▪ Nácvik správného sedu (vzdálenost hlavy od podložky, poloha rukou při psaní, rovný sed). ▪ Říkanky, obrázkové čtení. ▪ Obrázková pexesa, látková písmena.	ČT – řazení písmen podle předlohy – čtení písmen. ŘV – říkanky. M – psaní číslic. ČSP – rozvoj jemné motoriky. VČ – grafomotorické prvky, kresby tvarů písmen.

4. ročník		
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
- Opisovat samostatně tvarově jednodušší hůlková písmena (v návaznosti na čtení). - Střídat dvojice písmen podle předlohy. - Opsat samostatně slabiky vedle sebe. - Vybrat ze skupiny správnou číslici, písmeno, opsat ho. - Zvládnout izolovaně průpravné cviky pro psaní malých psacích písmen (pro žáky, jejichž schopnosti to dovolují).	- Práce se šablonou. - Skládání písmen ze špejlí, modelování, napodobení písmene tělem. - Obtahování, spojování bodů, psaní od pevně daného začátku. - Dokreslování chybějící části písmene. - Vybarvování korálků – střídání dvojice barev. - Vybarvování podle předlohy. - Grafomotorické cviky na velké i malé ploše. - Skládání slabik z písmen na předlohu. - Skládání slabik z písmen pod předlohu (opis). - Psaní slabik do šablony. - Opis slabik pod sebe. - Zaškrťování v předloze, přiřazování, třídění na pokyn. - Kresba, malba částí písmen (horní a dolní oblouk, druhy čar, kličky).	ČT – čtení osvojeného učiva. M – orientace na ploše, opisování číslic a příkladů. ČSP – rozvoj jemné motoriky. ČJS – podpis, event.další osobní údaj. VČ – rozvoj grafomotoriky.

5. ročník		
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
- Opisovat tvarově složitější písmena a slova pod sebe i vedle sebe. - Ze skupiny vybrat slovo, které opiše. - Tvarově jednoduchá písmena psát podle diktátu a samostatné psaní číslic v rámci svého početního oboru. - Opsat své křestní jméno samostatně a zvládnout opis tvarově jednoduchých psacích písmen.	- Modelování, obtahování prstem, psaní na velkou plochu různými druhy psacího náčiní (houba, štetec, silný fix). Spojování bodů. - Psaní od pevně daného začátku. - Psaní do okének, opis slov a vyhledávání slova. - Skládání slov z písmen vedle předlohy. - Psaní číslic v rámci svého početního oboru, vyhledávání číslic, zápis množství. - Hry – „na schovávanou“ (psaní 2 – 3 písmenných slov s využitím krátkodobé paměti). - Zrakový a sluchový diktát písmen. - Napodobení tvaru písmen na těle. - Opis jména drilem. - Psaní jména podle diktátu písmen. - Psaní písmenek i, e, m, u, l.	ČT – skládání slov z písmen, znalost písmen. M – psaní číslic a příkladů. ČSP – modelování písmen. ČJS – opis slov dle probíraných tematických celků. VČ – rozvoj grafomotoriky IKT – používání klávesnice – základy pro psaní.

6. ročník		
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
▪ Znát všechna běžně používaná písmena velké hůlkové abecedy, která čte. ▪ Opisovat slova a dvojice slov vedle sebe. ▪ Psát písmena a slabiky podle diktátu (u čtenářů analyticko-syntetickou metodou). ▪ Samostatně psát své křestní jméno popř. příjmení a číslice ve svém početním oboru. ▪ Zvládnutá psací písmena spojovat do slabik a spojení podle vzoru.	▪ Opisování písmen podle předlohy, vyhledávání písmen ve skupině a jejich následný opis. ▪ Dopisování chybějící části písmene. ▪ Skládání písmene z částí. ▪ Střídání dvojic – trojic znaků (písmen, číslic). ▪ Skládání textilních písmen podle vzoru. ▪ Opis slov vedle sebe. ▪ S využitím tabulky známých písmen vyhledávání a následné samostatné psaní písmene. ▪ S využitím slovníků čtených slov (u globální metody) vyhledání slova ve skupině a jeho následný opis resp. samostatné psaní. ▪ Psaní se šablonou, malba, kresba, psaní a doplňování číslic a písmen. ▪ Vyhledávání slova v textu a jeho opis. ▪ Hry s písmeny, hádej opiš, co je na začátku, ... ▪ Opisovat některá další písmena dle výběru.	ČT – opis slov. M – psaní číslic a příkladů. ČSP – modelování písmen, rozvoj jemné motoriky. ČJS – jednoslovný popis obrázků. VČ – rozvoj grafomotoriky IKT – opis slov.

7. ročník		
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
▪ Zpaměti psát tvary všech hůlkových písmen. ▪ Zapsat čitelně známé krátké slovo dle diktátu. ▪ Opsat slova a slovní spojení. ▪ Samostatně bez předlohy napsat svoje křestní jméno. ▪ Psát číslice podle svého početního oboru.	▪ Stále opakování tvarů písmen. ▪ Opisování písmen podle předlohy. ▪ Vyhledávání jejich tvarů, psaní písmen podle diktátu. ▪ Samostatné psaní známých dvouslabičných slov podle diktátu. ▪ Psaní dle autodiktátu – obrázky. ▪ Opisování slov a slovních spojení vedle sebe. ▪ Využití slovníku čtených slov. ▪ Opisování na vodorovnou a svislou plochu. ▪ Vyhledávání svého jména. ▪ Skládání jména z písmen. ▪ Vyhledávání slova v textu a jeho opis. ▪ Psaní číslic podle svého početního oboru. ▪ Diktát čísel. ▪ Vyhledávání, dopisování čísel.	ČT – opis čtených slov, vět. M – psaní číslic a příkladů. IKT – opis čtených slov, práce na klávesnici. ČS – jednoslovná popisování obrázků.

8. ročník		
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
▪ Psát známá slova dle diktátu. ▪ Opsat krátkou dvou až trojslovnou větu, s mezerami. ▪ Podepsat se celým jménem (příjmení s pomocí). ▪ Psát číslice podle svého početního oboru.	▪ Samostatné psaní známých slov, autodiktát, obrázkový diktát. ▪ Doplnování chybějícího známého slova ve větě – z paměti, podle kontextu. ▪ Opisování krátké věty pod sebe, vedle sebe. ▪ Skládání věty ze slov a její následné opsání. ▪ Doplnování slov do věty. ▪ Doplnování znaménka za větou. ▪ Opisování svého příjmení. ▪ Skládání příjmení z písmen podle vzoru. ▪ Vyplňování jména do tiskopisu. ▪ Psaní číslic, opisování i podle diktátu. ▪ Diktát čísel. ▪ Vyhledávání, dopisování čísel. ▪ Opis příkladů, zápis slovních úloh.	ČT – opis a přepis čtených slov, vět. M – matematický zápis. IKT – opis vě ČS – tématické psaní.

9. ročník		
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
▪ Podepsat se celým jménem . ▪ Napsat věty čitelně a samostatně. ▪ Zvládnout diktát trojslovné věty. ▪ Napsat krátká praktická sdělení. ▪ Psát číslice podle svého početního oboru.	▪ Samostatné psaní svého jména. ▪ Opisování adresy. ▪ Opisování dopisu, sdělení. ▪ Opisování vět pod sebe, vedle sebe. ▪ Samostatné tvoření a skládání vět. ▪ Samostatné psaní krátké věty z paměti. ▪ Doplnování chybějícího slova ve větě (z paměti). ▪ Nácvik psaní jednotlivých slov, jejich skládání důrazem na hranice slov. ▪ Grafická úprava věty, hry se slovy ve větě, vyhledávání, označování, využití okének pro slova. ▪ Zapisování jednoduché holé věty k obrázku. ▪ Zapisování krátkého sdělení podle návodu a s pomocí. ▪ Seznamy – nákup, recept, vzkaz apod ▪ Psaní číslic – samostatně i v příkladech, i podle diktátu. ▪ Jednoduchý zápis slovní úlohy.	ČT – opis jednoduchého sdělení. M – matematický zápis, zápis slovních úloh. IKT – doplňování textu, hry, psaní slovních spojení, vět. ČS – tématické psaní, zápis.

10. ročník		
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
▪ Opisovat delší věty, krátké texty. ▪ Čitelně napsat jednoduché praktické sdělení – podle návodu (adresa, jméno, jednoduchý vzkaz). ▪ Psát číslice podle svého početního oboru.	▪ Opisování různých receptů, nápisů na obchodech apod. ▪ Zapisování věty k obrázku. ▪ Doplnění jednoduchých známých chybějících slov do textu – dle kontextu. ▪ Úprava textu. ▪ Vyplňování nejrozumnějších cvičných tiskopisů, formulářů a psaní jednoduchého dopisu, vzkazu. ▪ Psaní číslic, i dle diktátu.	ČT – opis, přepis krátkých textů. M – matematický zápis, zápis slovních úloh. IKT – doplňování textu, hry, psaní slovních spojení, vět. ČS – tématické psaní, výpis informací z informačních tabulí.

Psaní - psací písmo

4. ročník		
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
▪ Zvládat správný sed při psaní. ▪ Zvládnout základní průpravné cviky. ▪ Opisovat tvarově jednoduchá písmena, která čte (i, e, m, l, u, a, o, t). ▪ Opsat slabiky s naučenými písmeny se snadnými spojovacími tahy.	▪ Neustálé připomínání, vedení k uvědoměle správnému držení těla a psacího náčiní. <i>Začínáme od velkých tvarů, které postupně zmenšujeme a zpřesňujeme:</i> ▪ Uvolnění ruky, psaní „do vzduchu“, rytmizace pohybu pomocí říkadel popř. hudebního doprovodu. ▪ Obtahování velkých tvarů – „autodráha“, „kočka a myš“ apod. ▪ Psaní štětcem a houbou na tabuli, tlustý fix na velký papír – obtahování, opisování, psaní na plochu, do linek, do okének, podle šablony, od pevně daného začátku (tečka), samostatné opisování (smyčky, šikmé čáry na obě strany – „zuby na pile“, horní a dolní zátrh, kličky, horní a dolní oblouky opakovaně...). ▪ Obtahování, spojování prvků písmen. ▪ Dopisování části písmen. ▪ Psaní do šablony (technika viz. výše). ▪ Čtení a postřehování psacích slabik. ▪ Samostatný opis písmen a slabik. ▪ Spojování slabik s obrázkem se stejnou náslovnou slabikou.	ČT – čtení osvojeného učiva – slova, věty. ŘV – cvičení správné výslovnosti, délky samohlásek. M – orientace na ploše, stránce, opisování číslíček. ČSP – rozvoj jemné motoriky – složitější tvary písmen. VČ – rozvoj grafomotoriky – komb.výtvarné techniky a písmo.

4. ročník		
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
- Opsat správně délku samohlásek. - Zvládnout přepis naučených písmen a slabik. - Vybrat ze skupiny správnou číslici.	- Cvičení zraku, rozlišování rozdílů na obrázku. - Cvičení správné výslovnosti délky samohlásek (práce s bzučákem). - Spojování stejně znějících slabik. - Vyhledávání psacích slabik k tiskacím na předloze. - Využívat šablony s tvary písmen. - Postřehovat tvary, přiřazovat psací a tiskací písmena. - Procvičovat zrakovou paměť a diferenciaci – pexesa, rozdíly. - Hra s čísly, vyhledávání stejných číslic, vyhledávání číslic podle diktátu. - Obtahování, spojování bodů, opis po vytčené dráze, opis podle vzoru.	ČT – čtení osvojeného učiva – slova, věty. ŘV – cvičení správné výslovnosti, délky samohlásek. M – orientace na ploše, stránce, opisování číslic. ČSP – rozvoj jemné motoriky – složitější tvary písmen. VČ – rozvoj grafomotoriky – komb.výtvarné techniky a písmo.

5. ročník		
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
- Opisovat písmena, která umí číst podle tvarových skupin (y, s, j, n, p, š, d, r). - Opisovat a přepisovat slabiky s uvedenými písmeny.	- Uvolňovací cviky, cvičení jemné motoriky. - Obtahování prstem, psaní na velkou plochu různými druhy psacího náčiní (houba, štětec, silný fix). - Spojování bodů. - Psaní od pevně daného začátku. - Psaní do okének. - Psaní do šablony. - Přiřazování psacích písmen a slabik k tiskací předloze. - Přiřazování písmen a slabik ke slovům podle náslovné hlásky a slabiky. - Vyhledávání písmen v předloze a jejich opis, vyhledávání a následné krátkodobé zapamatování písmene a jeho samostatné napsání, samostatné psaní písmen s motivačním obrázkem... - Nácvik psaní slov po slabikách – následné spojení slabik do slova. - Častá zpětná vazba: kontrola dospělým, vlastní porovnání s předlohou.	ČT – skládání slov z písmen, čtení písmen. M – psaní číslic a příkladů. ČSP – modelování písmen. ČJS – opis slov dle probíraných tematických celků. VČ – rozvoj grafomotoriky. IKT – používání klávesnice – základy pro psaní.

5. ročník		
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
- Opisovat s pomocí slabiky s obtížnějšími spojovacími tahy. - Opsat krátké max. dvojslabičné slovo se snadným hláskovým složením. - Naučená písmena a slabiky přepisovat. - Naučená písmena psát podle diktátu. - Samostatné psaní číslic v rámci daného početního oboru.	- Nácvik spojů na větší formáty, využití kresby. - Cvičení na zřetězení, opis s využitím tabule, šablon. - Izolovaná písmena, slabiky slovo - postupný nácvik. - Využití předloh, šablon, posilování zrakové paměti hry s písmeny. - Práce s předlohou, postupné opouštění předlohy. - Psaní s pomocnými linkami určujícími velikost písmene. - Psaní od pevně daného začátku. - Psaní do okének. - Práce s tabulkou psacích písmen - vyhledání, zraková kontrola při psaní resp. zpětná kontrola. - Autodiktát, sluchový diktát, využití obrázků, diktát ve dvojicích. - Psaní číslic podle předlohy. - Vyhledávání předloze, přiřazování k danému počtu, postřehování.	ČT – čtení osvojeného učiva – slova, věty. ŘV – cvičení správné výslovnosti, délky samohlásek. M – orientace na ploše, stránce, opisování číslic. ČSP – rozvoj jemné motoriky – složitější tvary písmen. VČ – rozvoj grafomotoriky – komb.výtvarné techniky a písmo.

6. ročník		
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
▪ Zvládat opis všech běžně používaných malých psacích písmen (mimo f, g, ch, ř). ▪ Samostatně opisovat slabiky s obtížnějšími spojovacími tahy. ▪ Opisovat a přepisovat slabiky a slova se snadným hláskovým složením. ▪ Zvládat diktát písmen a slabik s těmito písmeny. ▪ Psát samostatně a podle diktátu číslice v rámci svého početního oboru.	▪ Opisování písmen podle předlohy. ▪ Vyhledávání písmen ve skupině a jejich následný opis. ▪ Stálé procvičování známých písmen s použitím nových motivačních cvičení. ▪ Samostatný nácvik spojovacích tahů. ▪ Opisování slabik s použitím motivačních obrázků, říkanek. ▪ Nácvik spojů na větší formáty, využití kresby. ▪ Cvičení na zrakovou pozornost, opis s využitím tabule, šablon. ▪ Vyhledávání a přiřazování stejně znějících slabik z různých grafémů. ▪ Procvičování spojení – psací a tiskací tvary písmen – pexesa, karty se slovy, třídění a přiřazování slov psacích a tisk. ▪ Sluchový, zrakový diktát, obrázky. ▪ Vyhledávání ve skupině a následný samostatný opis, přepis a diktát. ▪ Postupné nacvičování číslic v závislosti na učivu v počtech. ▪ Hra s čísly – vyhledávání v prostoru, „očíslované děti“ atp. ▪ Opis, vyhledávání v předloze, přiřazování k počtu.	ČT – opis slov – víceslabičných. M – psaní číslic a příkladů. ČSP – rozvoj jemné motoriky v odlišných pracovních činnostech. ČJS – popisování obrázků dle otázek. VČ – rozvoj grafomotoriky. IKT – opis slov.

7. ročník		
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
▪ Opsat a přepsat slova, která čte (čitelně). ▪ Docvičit obtížné spoje. ▪ Samostatně napsat dvojslabičná slova. dle diktátu.	▪ Přepis a opis slov z jiné plochy – kniha, tabule. ▪ Využít výtvarných technik k osvojování nových spojů s písmeny <i>b, o, p, t, v</i>. ▪ Graficky odlišovat spoje, vyhledávat v textu, opisovat a přepisovat. ▪ Docvičit tvary <i>g, ch, f</i>. ▪ Provádět analyticko syntetická cvičení, skládat slova – písmena, slabiky, postřehovat. ▪ Hry s písmeny, doplňování křížovek.	ČT – analyticko – syntetické činnosti, opis slov, vět. M – psaní číslic a příkladů. IKT – přepis slov, vět, textu. ČS – popis na dané téma.

8. ročník		
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
▪ Zvládat opis a přepis slovních spojení v rozsahu malých psacích písmen - - maximálně dvojslabičná. ▪ Nacvičit tvary velkých psacích písmen, tvarově podobných malým. ▪ Přepsat dvojslovnou větu. ▪ Dle diktátu napsat dvoj až tříslabičná slova.	▪ Tvořit dvojice slov podle významu. ▪ Opisovat pod a vedle sebe, skládat, přiřazovat – psací a tiskací. ▪ Graficky značit mezeru mezi slovy. ▪ Opisovat podle tabulek. ▪ Střídat malé i velké tvary, spojovat se jmény a použitím. ▪ Fixovat rozdíly – třídit (<i>M, m, N, n, V, v, C, c</i> apod.). ▪ Nacvičovat zápis věty – důraz na začátek a konec. ▪ Odlišit barevně, přepis pod a vedle. ▪ Podpořit spojením se čtením. ▪ Postřehování diktovaných slov. ▪ Využívat obrázků, provádět analýzu a syntézu – hry, křížovky, doplňovačky.	ČT – analyticko – syntetické činnosti, opis slov, vět. M – psaní číslic a příkladů, matematický zápis. IKT – přepis slov, vět, textu. ČS – tématické psaní.

9. ročník		
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
▪ Opsat, přepsat a samostatně napsat slovní spojení či krátkou dvouslovnou větu. ▪ Dle možností docvičit další tvary velkých písmen. ▪ Napsat krátký vzkaz. ▪ Napsat odpověď k slovní úloze.	▪ Provádět formou hry se slovy tvoření vět - řetězců. ▪ Vyhledávat – opisovat, přepisovat vhodné dvojice slov. ▪ Psát vzkaz spolužákovi. ▪ Věnovat se tvarům použitelným ve jméně, adrese a osobních údajích. ▪ Přepsat pozdrav, přání. ▪ Samostatně opsat informaci. ▪ Krátce odpovědět při řešení slovní úlohy. ▪ Doplnit slovem text.	ČT – opis čteného, jednoduchého sdělení. M – psaní číslic a příkladů, zápis slovních úloh. IKT – přepis slov, vět, textu, hry. ČS – tématické psaní, zápis na dané téma.

10. ročník		
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
▪ Přepsat a opsat informaci z různých ploch. ▪ Podepsat se jménem a příjmením. ▪ Samostatně se písemně vyjádřit – zpráva, vzkaz, odpověď. ▪ Psát číslice i příklady, dvojciferná čísla, sta.	▪ Vyhledat na pokyn informaci z tabule, nástěnky, letáku – provést zápis. ▪ Vyplnit formulář. ▪ Podepsat si knihu, sešit. ▪ Nacvičovat doplňování složenek, obálek, pohledů, napsat čitelný vzkaz. ▪ Opis příkladů, diktát s následnou zrakovou kontrolou. ▪ Zápis příkladů vedle a pod sebe. ▪ Diktát na tabuli, do sešitu. ▪ Nácvik záměn – 26 – 62 apod.	ČT – opis čteného, jednoduchého sdělení. M – psaní číslic a příkladů, zápis slovních úloh. IKT – psaní krátkých vět a slovních spojení. ČS – výpis informací.

Psaní na počítači

1. ročník		
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
▪ Znát základní části počítače a jejich funkci. ▪ S pomocí opisovat písmena svého jména.	▪ Seznamování se s monitorem, klávesnicí a myší počítače, zapínání a vypínání počítače. ▪ Seznámení se s bezpečným postupem při zapínání a vypínání počítače. ▪ Orientace na monitoru-nahoře, dole, na straně, hledání obrázku na monitoru rukou a myší. ▪ Opisování písmen na monitoru. ▪ Koordinace oko – ruka. ▪ Vyhledávání písmen svého jména, procvičování na klávesnici bez i s monitorem.	ČT – zraková diferenciací tvarů, poznávání obrázků. M – orientace na ploše.

2. ročník		
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
▪ Umět s pomocí ovládat základní tlačítka na klávesnici. ▪ Zvládat s pomocí základní obsluhu počítače pomocí myši a klávesnice. ▪ Opisovat známá písmena a číslice.	▪ Orientace na klávesnici - rozeznává na klávesnici část s písmeny a s číslicemi, ovládá šipkami pohyb kurzoru nahoru, dolů a do stran na stránce, ENTERem postoupí na nový řádek, používá mezerník. ▪ Práce s vhodnými výukovými programy a ovládání pomocí klávesnice nebo myši. ▪ Orientace na monitoru-nahoře, dole, na straně, hledání obrázku na monitoru rukou a myší. ▪ Vyhledávání známých písmen a číslic na klávesnici. ▪ Opisování písmen a číslic na monitoru. ▪ Koordinace oko – ruka.	ČT – zrková diferenciace tvarů, poznávání obrázků. M – orientace na ploše.

3. ročník		
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
▪ Orientovat se s pomocí na klávesnici. ▪ S pomocí psát známá písmena a číslice. ▪ Umět s pomocí napsat své křestní jméno.	▪ Orientace na klávesnici-rozezná na klávesnici část s písmeny a s číslicemi, ovládá šipkami pohyb kurzoru nahoru, dolů a do stran na stránce, ENTERem postoupí na nový řádek, umí používat mezerník. ▪ Orientace na monitoru-nahoře, dole, vpravo, vlevo, hledání obrázku na myši. ▪ Vyhledávání známých písmen a číslic na klávesnici. ▪ Psaní známých písmen a číslic podle pokynů. ▪ Psaní písmen svého jména vedle sebe podle předlohy. ▪ Psaní svého jména podle diktátu.	ČT – práce s předlohou, řazení písmen podle předlohy, opis písmen. M – orientace na řádku. ČJS – práce s počítačem – využití pro život, základní funkce.

4. ročník		
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
▪ Zvládat dle možností základní obsluhu počítače. ▪ Orientovat se na klávesnici podle pokynů. ▪ S pomocí opisovat známá slova a příklady na +,-. ▪ Psát podle diktátu známá písmena a číslice.	▪ Zapínání a vypínání počítače. ▪ Práce s klávesnicí a myší. ▪ Sledování práce na monitoru a její kontrola na něm. ▪ Návik psaní číslic a jednotlivých písmen na klávesnici. ▪ Opis slov a příkladů podle předlohy. ▪ Přepis hůlkových a tiskacích písmen na počítači. ▪ Psaní jednotlivých písmen a číslic podle diktátu.	ČT – čtení osvojeného učiva. M – opisování číslic a příkladů, orientace na ploše. ČJS – práce s počítačem – využití pro život, základní funkce, opis tématických slov, popis k obrázkům, vlastní jméno.

5. ročník		
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
▪ Opisovat známá slova a příklady na +,-. ▪ Umět napsat své jméno. ▪ S pomocí psát známá slova a příklady.	▪ Opis slov a příkladů podle předlohy. ▪ Psaní jednotlivých písmen jména vedle sebe podle diktátu. ▪ Psaní svého jména z paměti. ▪ Psaní písmen a číslic do řádku podle diktátu. ▪ Přepisuje hůlková a tiskací písmena na počítači. ▪ Sledování práce na monitoru a její kontrola na něm. ▪ Psaní známých slov a příkladů.	ČT – opis písmen, slabik. M – psaní číslic a příkladů, orientace na ploše. ČJS – opis tématických slov, popis k obrázkům, vlastní jméno. IKT – používání klávesnice a orientace na ní.

6. ročník		
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
▪ Psát známá slova podle diktátu. ▪ Opisovat krátké věty a slovní spojení.	▪ Psaní známých slov a příkladů podle pokynů. ▪ Psaní známých slov podle diktátu se zřetelovou kontrolou na předloze. ▪ Opis slov a příkladů podle předlohy. ▪ Opis krátkých vět a slovních spojení s předlohou. ▪ Sledování práce na monitoru a její kontrola na něm.	ČT – opis slov. M – psaní čísel a příkladů, orientace na ploše. ČJS – opis tématických slov, popis k obrázkům, vlastní jméno. IKT – opis slov.

7.ročník		
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
▪ S pomocí napsat krátké věty a slovní spojení. ▪ Opisovat jednoduchá sdělení a své jméno, příjmení. ▪ Zapisovat příklady s použitím +, -, = do 50.	▪ Opis krátkých vět a slovních spojení složených z dvojslabičných a trojslabičných slov. ▪ Doplnění chybějících slov. ▪ Opis jednoduchých sdělení podle předlohy. ▪ Psaní jména a příjmení podle předlohy. ▪ Psaní slov se slabikami DI, TI, NI – DY, TY, NY. ▪ Zápis příkladů podle diktátu i s předlohou.	ČT – analyticko – syntetické činnosti, opis slov, vět. M – psaní číslic a příkladů. IKT – práce na klávesnici. ČS – popis na dané téma.

8.ročník		
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
▪ Psát krátké věty a slovní spojení podle diktátu. ▪ S pomocí psát jednoduchá sdělení a opisovat krátké texty. ▪ Umět napsat své jméno a příjmení. ▪ Psát číselnou řadu do 100. ▪ Zapisovat příklady na +,- do 100.	▪ Opis vět a slovních spojení složených z víceslabičných slov. ▪ Psaní vět a slovních spojení podle diktátu. ▪ Psaní jednoduchých srozumitelných sdělení podle předlohy. ▪ Opis krátkých textů s přiměřeným obsahem. ▪ Psaní jména a příjmení s občasnou dopomocí. ▪ Psaní slov se slabikami DĚ, TĚ, NĚ, BĚ, PĚ, VĚ, MĚ. ▪ Samostatný zápis příkladů, diktát. ▪ Opis podle předlohy, sluchový diktát. ▪ Procvičování správného zápisu dvojčíferných čísel – důraz na podobnost a záměny 54 – 45 apod.	ČT – analyticko – syntetické činnosti, opis slov, vět. M – matematický zápis. IKT – práce na klávesnici – opis vět. ČS – tématické psaní.

9.ročník		
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
▪ Samostatně píše krátké věty a jednoduchá sdělení podle diktátu. ▪ S pomocí psát krátké texty. ▪ Zapisovat příklady na +, - do100.	▪ Diktát jednoduchých vět a krátkých textů. ▪ Samostatná tvorba krátkých smysluplných vět. ▪ Psaní dopisu, přání. ▪ Samostatné psaní jména a příjmení. ▪ Samostatný zápis příkladů, jejich úprava.	ČT – opis slov, vět, jednoduchého sdělení. M – matematický zápis, slovních úloh. IKT – práce na klávesnici – opis vět, hry se slovy, větami. Psaní krátkých vět. ČS – tématické psaní, zápis.

10.ročník		
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
▪ Samostatně psát jednoduchá sdělení a krátké texty podle diktátu. ▪ Napsat své jméno a příjmení. ▪ S pomocí zvládnout svou adresu. ▪ Samostatně zapsat příklady na +, - do 100.	▪ Opis krátkých textů z čítanky, z časopisů. ▪ Diktát textů složených z jednoduchých vět. ▪ Samostatné psaní jména a příjmení. ▪ Psaní adresy podle předlohy. ▪ Psaní dopisu, přání, návodů, pracovních postupů, receptů. ▪ Samostatný zápis a řešení příkladů.	ČT – opis slov, vět, jednoduchého sdělení. M – matematický zápis, slovních úloh. IKT – práce na klávesnici – opis vět, hry se slovy, větami. Psaní krátkých vět. ČS – tématické psaní, zápis.

5. 3 Řečová výchova

5. 3. 1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Řečová výchova se vznikl ze vzdělávací oblasti Jazyková komunikace.

Cílem předmětu je rozvíjení takového způsob komunikace u každého žáka, který mu umožní širší sociální interakci s okolním světem. Na základě logopedické diagnostiky se zvolí způsob dalšího funkčního dorozumívání.

Žáci rozvíjejí verbální komunikaci, alternativní komunikaci, která je využívána jako náhrada mluvené řeči a augmentativní systémy dorozumívání, které podporují nedostatečnou verbální komunikaci.

Nejčastěji využívané způsoby neverbální komunikace – *znak do řeči, znakový jazyk, Makaton, komunikační tabulky se symboly a obrázky apod.* Ve velké míře je využíván počítač, programy s hlasovým výstupem, s možností ovládání očima.

Vzdělávací obsah předmětu je zpracován na období, uvedené výstupy se týkají zejména verbální komunikace, rozvoj neverbální komunikace probíhá individuálně.

Vyučovací předmět na 1. a 2.stupni je organizován v rámci povinné minimální časové dotace:

- 1 – 6. ročník → 2 hodiny týdně pro každý ročník,
- 7. – 10. ročník → 1 hodinu týdně pro každý ročník.

Začlenění průřezového tématu (PT): Osobnostní a sociální výchova (OSV)

- 1. stupeň 1. – 6. ročník → zařazen tematický okruh - *Osobnostní rozvoj (OR)* - Rozvoj schopností poznání
- *Sociální rozvoj (SR)* - Komunikace
- 2. stupeň 7. –10. ročník → zařazen tematický okruh – *Sociální rozvoj (SR)* - Komunikace

Začlenění průřezového tématu: Multikulturní výchova (MV)

- 1. stupeň 1. – 6. ročník → zařazen tematický okruh - Lidské vztahy
- 2. stupeň 7. – 10. ročník → zařazen tematický okruh - Lidské vztahy

Žáci se budou zabývat rozvojem komunikačních dovedností v širších souvislostech a zároveň rozšiřovat znalosti v rámci mezipředmětových vztahů.

Mezipředmětové vztahy a přesahy k dalším předmětům:

Na 1. stupni → Čtení - ČT, Psaní – PS, Člověk a jeho svět - ČJS, Hudebně pohybové činnosti – HPCČ, Tělesná výchova – TV, Prožitkové činnosti – podpora verbální i neverbální komunikace, PrČ.

▪

Na 2. stupni → Čtení- ČT, Člověk a společnost- ČS, , Člověk a příroda- ČP, Hudebně pohybové činnosti – HPCČ, Člověk a svět práce - - ČSP, Prožitkové činnosti – podpora verbální i neverbální komunikace, PrČ.

Vyučovací hodiny jsou členěny na krátké úseky, jsou využívány prvky dramatizace, hudebně pohybové chvílky, je využíván počítač a interaktivní tabule. Výuka probíhá ve třídě, tělocvičně, v počítačové učebně.

Žáci jsou v péči klinické logopedie.

Hodnocení probíhá slovní formou.

V jednotlivých ročnících se hodnotí dosažená úroveň komunikačních dovedností , zároveň je zhodnocena ta část klíčové kompetence, která je v rámci daného předmětu rozvíjena.

5. 3. 2 Cílové zaměření předmětu

1. stupeň

- Stanovení vhodného způsobu komunikace.
- Rozvíjení komunikačních dovedností – verbální a neverbální komunikace.
- Vyjádření svých potřeb – funkční dorozumívání s okolím.
- Rozšiřování slovní zásoby.

2. stupeň

- Rozvíjení komunikačních dovedností v širším sociálním prostředí.
- Rozšiřování slovní zásoby s ohledem na využitelnost v praxi.
- Zvládání obtížnějších forem komunikace i na veřejnosti.

5. 3. 3 Výchovné a vzdělávací strategie, které v předmětu Řečová výchova směřují k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel – strategie</i>
Používat pojmy z běžného života a dávat je do souvislostí.	- Osvojování a zapamatování nového učiva provádíme prostředky verbální a neverbální komunikace. - Využíváme komunikačních možností každého žáka. - Nové pojmy doplňujeme obrázky, symboly, konkrétními předměty.
Využíváme vycházky a výlety k rozvoji slovní zásoby v reálných podmínkách.	Využíváme vycházky a výlety k rozvoji slovní zásoby v reálných podmínkách.
Používat v řeči potřebnou informaci.	Zařazujeme hry na upevnění komunikačních dovedností a praktické využití, zejména v cílených rozhovorech.

Kompetence k řešení problému

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel – strategie</i>
Zvládnout odmítavý postoj při komunikaci s druhou osobou.	- Přiměřeně podle individuální schopností zařazujeme i odmítavé postoje k přáním a požadavkům žáka, které nejsou vhodné. - Zadáváme úkoly zaměřené na srozumitelné sdělení či odpověď – hry na obchod, telefonování...
Poradit si při méně obvyklé situaci, kdy je nutno získat.	Spolupracujeme mezi třídami, s osobami ve škole i mimo školu.

Kompetence sociální a personální

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel – strategie</i>
▪ Rozvíjet komunikaci v širším sociálním prostředí, s cizími lidmi, v neznámém prostředí.	- Nabídkou možných řešení žákům umožňujeme zapojení do jiných skupin než je třída – setkání s jinými žáky. Důraz klademe na pozdrav, představení se, prosba, poděkování.
▪ Dokázat zjistit potřebnou informaci od druhých, použít ji v praxi – dorozumět se v podstatných záležitostech.	- Zadáváme konkrétní úkoly, rozebíráme s žáky míru zvládnutí, zkoušíme jednoduché situace až po sled více úkolů. Zjistit kde, co, od koho, zapsat si, zapamatovat apod.

Kompetence komunikativní

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel - strategie</i>
▪ Dokázat formulovat jednoduché sdělení.	- Provádíme časté opakování frekventovaných žádostí, sdělení - hry (situační a modelové). - Naučené modely aplikujeme při vhodných příležitostech v reálném životě.
▪ V rámci svého způsobu komunikace srozumitelně formulovat dotaz a přijmout odpověď, vhodně komunikovat s širším okolím.	- V rozhovorech preferujeme stručnost a věcnost, využíváme mimoškolních akcí k rozvoji komunikace v běžných podmínkách.
▪ Vyjádřit svoje pocity, nálady a prožitky vhodným způsobem.	- Naznačujeme vhodný způsob vyjádření svých potřeb, pocitů (s důrazem na společenskou únosnost).

Kompetence občanské

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel – strategie</i>
Požádat o pomoc v naléhavých situacích.	- Nacvičujeme oslovení, formulace potřeb. - Aktivně žáky zapojujeme do dění ve škole, upozorňujeme na nenadálé situace.
Odhadnout vhodnost a důležitost svých povinností vůči druhým lidem.	- Provádíme pravidelný souhrn povinností v rámci režimu školy. - Zapisujeme jména odpovědných žáků a jejich hodnocení splněných povinností.
Společensky přijatelně rozvíjet komunikaci a získávat zpětné informace, které lze prakticky využít.	Při skupinové práci nabádáme žáky ke spolupráci, mimo školu osvojujeme vhodné komunikační dovednosti k získávání informací.

Kompetence pracovní

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel – strategie</i>
▪ V rámci pracovních činností věcně komunikovat.	- Umožňujeme prakticky uplatnit osvojené znalosti prací na zahradě, v dílně, ve cvičné kuchyni, verbálně je doprovázet, tázat se v průběhu práce a přijímat pokyny.
▪ Reagovat na slovní pokyn, následně vykonávat pracovní úkony.	- Jednoznačnými pokyny a verbalizací prováděných činností upevňujeme porozumění a fixujeme spoje pokyn – úkon.

5.3.4 Vzdělávací obsah předmětu Řečová výchova

- Vzdělávací obsah předmětu - očekávané školní výstupy (vycházejí z očekávaných výstupů v RVP).
- Očekávané školní výstupy - zpracovány na období → 1. stupeň - 1. období (1., 2., 3. ročník),
- 2. období (4., 5., 6. ročník),
→ 2.stupeň - 7., 8., 9., 10. ročník.

1.stupeň – 1. období (1. – 3. ročník)		
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
▪ Provádět a zdokonalovat se v rozvoji percepčních oblastí a motoriky. ▪ Podle svých řečových schopností projevit aktivní znalost říkanky nebo básničky a aktivně se podílet na reprodukci. ▪ Dokázat se určitou dobu koncentrovat a poslech pohádek a krátkých příběhů.	▪ Dechová cvičení – pomalý a rychlý dech, dlouhý a přerušovaný výdech atd. ▪ Artikulační cvičení (opakovaná daná slabika podle mluvních okrsků, členění slova na slabiky...). ▪ Cvičení fonemického sluchu. ▪ Cvičení sluchové pozornosti. ▪ Cvičení jemné motoriky pro zpřesnění nových znaků v případě alternativní komunikace. ▪ Poslech přiměřených veršů, jejich rytmický a pohybový doprovod. ▪ Intonační cvičení – napodobování 2 extrémních poloh (vysoký – nízký, siréna), zvuků zvířat, dopr. prostř. ▪ Dechová cvičení (vdech – výdech). ▪ Dořikávání veršů. ▪ Deklamace s vedením dospělého, s podporou zraku (obrázky). ▪ Cvičení sluchové pozornosti podpořené zrakem (např. zvuková nebo pohybová reakce na domluvený podnět). ▪ Členění textu na kratší celky podle vyspělosti posluchače.	PS – vyvozování písmen. ČT – artikulační cvičení, alternativní komunikace. TV – pohybový doprovod. ČJS – pojmenovávání věcí a osob. HPČ – rytmižace, intonační cvičení, dechová cvičení. PrČ – podpora verbální i neverbální komunikace <u>PT – OSV</u> OR – Rozvoj schopností poznávání - - komunikační dovednosti (návuk při hře, rozhovoru, skupinové práci), řešení problému. SR – Komunikace – řeč těla (verbální a neverbální komunikace) – praktické použití (průběžně – oslavy, gratulace, pozdravy). <u>PT – MV</u> Lidské vztahy – spolupráce, tolerance k odlišnostem, odlišné sociální role (skupinové činnosti, hry, řečová cvičení na daná témata).

1. stupeň – 1. období (1. - 3. ročník)		
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
▪ Odpovídat na otázky podle druhu komunikace (znakem, slovem, pomocí komunikační tabulky atp.), rozumět pojmům a pokynům. ▪ Podle svých řečových dovedností a zvoleného způsobu komunikace reprodukovat krátký text s materiální a vizuální podporou s vedením dospělého. ▪ Popsat jednoduché a jednoznačné obrázky s pomocí otázek.	▪ Cvičení očního kontaktu nebo kontaktu přiměřeného typu komunikace (připoutání, udržení) – masky na obličeji, barevné rukavice, pomalované ruce. ▪ Hra na telefonování. ▪ Procvičování principu vedení rozhovoru - - mluví ten, kdo má míč apod. ▪ Rozšiřování slovní zásoby aktivní i pasivní dle druhu komunikace, cvičení jemné motoriky pro zpřesnění znakové řeči, ukazování, či jiného způsobu komunikace. ▪ Odpovědi na návodné otázky (vyhledání na obrázku). ▪ Vyhledávání hlavních postav na obrázku. ▪ Řazení obrázků podle dějové linie s pomocí otázek a s vedením dospělého. ▪ Využívání komunikačních tabulek, slovníků ▪ Cvičení orientace v jednoduchém obrázku. ▪ Vyhledávání detailů. ▪ Hledání rozdílů. ▪ Napodobování mluvního vzoru.	PS – vyvozování písmen. ČT – artikulační cvičení, alternativní komunikace. TV – pohybový doprovod. ČJS – pojmenovávání věcí a osob. HPČ – rytmicizace, intonační cvičení, dechová cvičení. PrČ – podpora verbální i neverbální komunikace .

<i>1.stupeň – 1. období (1. - 3. ročník)</i>		
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
▪ Zvládat jednoduchou sociální komunikaci podle svých řečových dovedností (pozdravit, poprosit, poděkovat atd.)	▪ Důsledné vyžadování a dodržování správných vzorců chování. ▪ Modelové situace, hry na....., vyřizování vzkazů. ▪ Zařazování do režimu dne – běžné žádosti, sdělení, reakce na druhé.	

1. stupeň – 2.období (4. – 6. ročník)		
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
- Provádět a zdokonalovat se v rozvoji percepčních oblastí a motoriky. - Reprodukovat krátký text podle jednoduché vizuální osnovy. - Vyprávět jednoduchý příběh podle obrázku s pomocí otázek (rozlišit figuru a pozadí).	- Dechová cvičení – pomalý a rychlý dech, dlouhý a přerušovaný výdech atd. - Artikulační cvičení (opakovaná daná slabika podle mluvních okrsků, členění slova na slabiky...). - Cvičení fonemického sluchu. - Cvičení sluchové pozornosti. - Cvičení jemné motoriky pro zpřesnění nových znaků v případě alternativní komunikace. - Řazení 2 – 3 obrázků podle dějové linie s vedením dopělého. - Řazení obrázků denních činností podle časové linie. - Řazení obrázků podle příčiny – důsledku. - Určování hlavních a vedlejších postav, odpovědi na otázky typu „kde, kdy, jak, proč?“. - Vyhledávání obrázků týkajících se děje, výběr z nabízených možností (dobře - špatně).	PS – vyvozování písmen. ČT – artikulační cvičení, alternativní komunikace. TV – pohybový doprovod. ČJS – pojmenovávání věcí a osob. HPČ – rytmižace, intonační cvičení, dechová cvičení. PrČ – podpora verbální i neverbální komunikace <u>PT – OSV</u> OR – Rozvoj schopností poznávání - - komunikační dovednosti (návěst při hře, rozhovoru, skupinové práci), řešení problému. SR – Komunikace – řeč těla (verbální a neverbální komunikace) – praktické použití (průběžně – oslavy, gratulace, pozdravy). <u>PT – MV</u> Lidské vztahy – spolupráce, tolerance k odlišnostem, odlišné sociální role (skupinové činnosti, hry, řečová cvičení na daná témata).

1. stupeň – 2.období (4. – 6. ročník)		
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
▪ Popsat osoby, předměty podle reálu nebo vyobrazení formou otázka – odpověď. ▪ Dokázat vyjádřit své přání resp. nechuť způsobem odpovídajícím řečovým schopnostem a způsobu komunikace.	▪ Využití různých forem komunikačního procesu (orální řeč, znakový jazyk, znak do řeči, komunik. tabulky, makaton). ▪ Hry, co vidíš, kde, spojit s zážitkem, dávat do souvislostí s funkcí předmětů, zařazení osob, vlastností, podstatné znaky. ▪ Simulace sociálních situací a rolí. ▪ Napodobení emocí, chování pohádkových bytostí. ▪ Dramatizace sociální situace (např. napodobení činnosti nebo emocí).	

2. stupeň (7. – 10. ročník)		
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
▪ Srozumitelně se vyjádřit v rámci svého způsobu komunikace , zpřesnit výslovnost a kulturu mluveného projevu a motoriku znakování. ▪ Při verbálním vyjadřování používat osvojená gramatická pravidla, při neverbální komunikaci dodržet slovosled. ▪ Zvládat základní pravidla komunikace, vhodně komunikovat v běžných sociálních situacích.	▪ Napodobování správného mluvního vzoru. ▪ Artikulační cvičení – hra na šifry (opakovaná daná slabika). ▪ Rytmizační cvičení – podle rytmu a s vizuální podporou poznat 1 – 3 slabičné slovo. ▪ Intonační cvičení – napodobení 2 – 3 tónů (hra na operu: slova v terciích – hra na tělo). ▪ Pojmenovávání předmětů, jevů a dějů, se kterými se setkává v běžném životě. ▪ Cvičení pro rozvoj jazykového citu - - rozlišování rodů, jednotného a množného čísla (např. „co bylo správně?“ - výběr z nabízených možností). ▪ Cvičení pro rozvoj fonematického sluchu (hry „na nesmysly“, „vidím, vidím.“ atd). ▪ Využívání všech slovních druhů, aktivní používání sloves v komunikaci. ▪ Při využití různých forem komunikačního procesu simulace různých sociálních situací a rolí. ▪ Nácvik komunikace v reálném prostředí (nákupy, pošta, cukrárna, divadlo, výstavy atd.).	ČT – recitace, reprodukce. ČS – komunikace na dané téma, sociální dovednosti. ČP – osvojování názvů, pojmů. HPČ – frázování, recitace. ČSP – práce dle ústního vedení. PrČ – podpora verbální i neverbální komunikace . <u>PT – OSV</u> SR – Komunikace – rozvoj komunikačních dovedností v reálných podmínkách, využitelnost. <u>PT – MV</u> Lidské vztahy – spolupráce, tolerance, společné řešení problémů, sociální dovednost dorozumívání mezi jednotlivci při společné práci.

2. stupeň (7. – 10. ročník)		
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
▪ Popsat dějové obrázky, osoby a jejich činnost. ▪ Vyprávět vlastní zážitky a vyjádřit k nim postoj – líbilo se, nelíbilo. ▪ Převyprávět jednoduchou formou děj filmového nebo divadelního představení.	▪ Cvičení sluchové a zrakové paměti (např. Kimovy hry). ▪ Popis dílčích vlastností, činností – spojení s reálnými situacemi. ▪ Konverzace při ranním scházení. ▪ Podpora aktivního projevu s odpovídající zpětnou vazbou. ▪ Sledování dějové linie a její rekonstrukce pomocí obrázkové osnovy. ▪ Nácvik vyprávění ve skupině, dvojici, samostatně.	ČT – recitace, reprodukce. ČS – komunikace na dané téma, sociální dovednosti. ČP – osvojování názvů, pojmů. HPČ – frázování, recitace. ČSP – práce dle ústního vedení. PrČ – podpora verbální i neverbální komunikace . <u>PT – OSV</u> SR – Komunikace – rozvoj komunikačních dovedností v reálných podmínkách, využitelnost. <u>PT – MV</u> Lidské vztahy – spolupráce, tolerance, společné řešení problémů, sociální dovednost dorozumívání mezi jednotlivci při společné práci.

5. 4 Matematika

5. 4. 1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Matematika vznikl ze vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace.

Cílem předmětu je praktické využívání získaných matematických dovedností v běžném životě, při vykonávaných činnostech.

Na 1. a 2.stupni je organizován v rámci povinné minimální časové dotace:

- 1. - 6. ročník → 2 hodiny týdně pro každý ročník,
- 7. – 10. ročník → 3 hodiny týdně pro každý ročník.

Nebylo využito disponibilních hodin ani nedošlo k začlenění průřezových témat do vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu Matematika.

Mezipředmětové vztahy a přesahy k dalším předmětům:

- Na 1. stupni – Čtení – ČT, Psaní – PS, Informační a komunikační technologie – IKT, Tělesná výchova-TV, Výtvarné činnosti – VČ, Člověk a jeho svět – ČJS.
- Na 2. stupni – Čtení – ČT, Psaní – PS, Informatika a komunikační technologie – IKT, Člověk a svět práce – ČSP.

Vyučovací hodiny jsou děleny na kratší časové úseky, s možností individuálního přístupu k výuce nového učiva, výuka probíhá ve třídě, počítačové učebně, mezipředmětově v kuchyni – vážení, dílně – měření apod.(více v tab.mezipředmětové vztahy).

Hodnocení probíhá slovní formou.

V jednotlivých ročnících se hodnotí dosažená úroveň získaných početních dovedností, praktické využitelnosti a zároveň je zhodnocena ta část klíčové kompetence, která je v rámci daného předmětu rozvíjena.

Tematické okruhy:

- *Řazení a třídění předmětů* - zařazen na 1. stupni

Rozvíjí se směrová a prostorová orientace, matematická představivost a paměť.

- *Čísla a početní operace* - zařazen na 1. i 2. stupeň.

→ 1.stupeň - se žáci seznamují s reálnými čísly, zapisují je i celé příklady, rozkládají jednociferná a dvojciferná čísla a provádějí základní matematické operace sčítání a odčítání.

→ 2. stupeň - opakují získané dovednosti a zvyšuje se náročnost těchto operací, zkoušejí násobit. Více se rozvíjí logické myšlení a stoupá snaha o praktické využití – provádějí se manipulační hry.

- *Závislosti, vztahy a práce s daty* - na 1. a 2. stupni

Žáci se setkávají s využitelností znalostí čísel a číselných posloupností, rozšiřují si znalosti o časových údajích, určují čas, třídí a užívají jednotky délky a hmotnosti. Na 2. stupni více pracují s tabulkami a daty. Tento tematický okruh je nejvíce zaměřen na rozvoj matematických dovedností s využitím v praxi. Metody práce se zaměřují na samostatnost a skupinovou činnost.

- *Základy geometrie* – na 1. i 2. stupni

→ Na 1. stupni se žáci seznamují se základními geometrickými tvary – teoreticky i prakticky, rozlišují rovinné útvary, začínají používat pravítek a pojmenovávat geometrická tělesa.

→ Na 2. stupni využívají dovednosti z geometrie při praktických činnostech – váží, měří a odměřují, odlišují rovinné útvary a geometrická tělesa na konkrétních předmětech. Rýsují úsečky, porovnávají jejich velikost, orientují se v geometrických pojmech.

5. 4. 2 Cílové zaměření předmětu

1. stupeň

- Rozvíjení prostorové orientace ve škole, třídách a v dalších místnostech.
- Procvičování orientace na ploše - svislé, vodorovné i pravo – levé.
- Třídění a řazení předmětů podle určitých kritérií a vlastností, procvičování zrakové paměti.
- Seznamování se s reálnými čísly a osvojování si základních matematických operací.
- Poznávání geometrických tvarů, použití pravítka.

2. stupeň

- Postupné zvládání základních matematických dovedností, dílčích postupů i jejich sledů.
- Používání základních početních operací v praxi – vážení, měření, práce s penězi, slovní úlohy.
- Zařazování skupinové činnosti, rozvíjení samostatnosti.
- Zdokonalování práce s pomůckami – kalkulačka, měřidla, váhy, názorné a kompenzační pomůcky.
- Zlepšování úrovně grafického projevu – rýsování, zápis příkladů – slovních úloh.

5. 4. 3 Výchovné a vzdělávací strategie, které v předmětu Matematika směřují k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel – strategie</i>
▪ Zvládat základní matematické operace s názorem.	- Provádíme činnosti zaměřené na rozvoj představivosti a koncentrace pozornosti, na konkrétních příkladech činností se slovním doprovodem, s maximálním využitím názornosti. - Osvojování nového učiva provádíme individuálně. - Pravidelně zařazujeme hry na rozvoj paměti čísel, číselných řad a příkladů.
▪ Samostatně provádět zápis příkladů, úloh, měření podle jednoduchých pokynů .	- Logické myšlení rozvíjíme prostřednictvím jednoduchých slovních úloh , využíváme názorných ukázek s možností účasti. - Dodržujeme jednotnou terminologii matematických pojmů.

Kompetence k řešení problému

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel – strategie</i>
▪ Rozhodnout se a zvolit správný postup řešení matematického příkladu, ale i praktických úloh – měření, vážení, odhadů apod.	- Nabízíme více možností řešení úloh a ponecháme čas a prostor na vlastní rozhodování každého žáka s hledáním správného řešení. - Při uplatňování matematických dovedností v běžném životě dbáme na samostatnost rozhodování o způsobu řešení.
▪ Dokázat spolupracovat při matematických skupinových činnostech a hrách.	- Při skupinové práci se zaměřujeme na sebeprosazení jednotlivce ve skupině, přizpůsobujeme míru náročnosti s důrazem zažít úspěch každému žákovi.

Kompetence komunikativní

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel – strategie</i>
▪ Postupovat při řešení úloh podle slovních pokynů, schémat, dokázat popsat postup a při problému požádat o radu.	- Dbáme na slovní doprovod při plnění matematických postupů, čtení příkladů, slovních úloh, pojmenovávání jednotek délky a hmotnosti. - Při skupinové práci poskytujeme prostor pro vyjádření k možnostem řešení, k vyjádření vybízíme každého žáka.
▪ Navázat účelnou komunikaci při plnění matematických úkolů a to se spolužáky i vyučujícími.	- Využíváme ke komunikaci další prostředky, které umožní všem žákům účast na plnění zadání – zpětnou vazbu – formou verbální a neverbální komunikace, znakové řeči, pomocí počítače.

Kompetence pracovní

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel – strategie</i>
▪ Spojit matematické dovednosti s úkony v ostatních předmětech, činnostech probíhajících v dílně, keramice, zahradě apod.	- Nabízíme žákům takové činnosti, které pomohou k osvojení geometrických tvarů – kresba, malba, stříhání a k poznávání geometrických těles – modelování, keramika.
▪ Vhodně určit a použít pomůcky potřebné k výpočtům, rýsování, dokázat s nimi manipulovat.	- Směřujeme žáky k sebekontrolě – oprava výpočtů – s pomocí kalkulačky, druhé osoby – učitele, žáka. - Trváme na dokončení zadaného úkolu samostatně nebo s pomocí. - Využíváme matematických dovedností a geometrie při praktických úkonech měření, vážení – práce s technickými materiály, práce v domácnosti.

5. 4. 4 Vzdělávací obsah předmětu Matematika

- Vzdělávací obsah předmětu - očekávané školní výstupy (vycházejí z očekávaných výstupů v RVP).
- Očekávané školní výstupy - zpracovány podle jednotlivých ročníků.

1. ročník			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
- Rozlišit pojmy – malý – velký, všechno – nic. - Ukázat dle pokynů umístění prvků nahoře, dole, vpředu, vzadu v prostoru. - Řadit předměty a obrázky zleva doprava. - Rozpoznat a roztřídit předměty podle barvy a velikosti.	- Manipulace s konkrétními předměty a obrázky na ploše. - Pojmenovávání jejich velikosti (malý, velký) a kde jsou všechny, kde není nic. - Orientace v prostoru třídy podle pokynů. - Nacvičování významu pojmů nahoře, dole, vpředu, vzadu. - Pojmenovávání polohy předmětu, obrázku na ploše i v prostoru. - Skládání obrázku na řádek zleva doprava. - Tiskání na řádek zleva doprava. - Práce se základními barvami, rozlišení, užití. - Používání a práce s tvarově rozličnými předměty.	Řazení a třídění předmětů.	ČT – orientace na ploše, zrkadlová diferenciacie. PS – psaní číslic, orientace na ploše. VČ – třídění barev, předmětů, geometrické tvary. TV – prostorová orientace, manipulace s předměty. ČJS – prostorová orientace, třídění a využití předmětů denní potřeby.

1. ročník			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
▪ Orientovat se v pojmu čísla 1, 2, zvládnout jejich opis, přiřadit číslici k počtu předmětů a naopak s pomocí. ▪ Doplnit jednoduché tabulky s čísly 1, 2. ▪ Manipulovat s pomůckami, vybrat a umístit je dle pokynů. ▪ Rozpoznat mince v hodnotě 1Kč, 2Kč. ▪ Rozeznat základní tvary - čtverec a kruh. ▪ Nakreslit čtverec a kruh s pomocí.	▪ Pojem a množství 1, 2, jejich opis a početní rozhovory na určování množství v oboru do dvou. ▪ Přiřazování konkrétních předmětů či obrázků k počtu, spojování čarou ▪ Dokreslování množství prvků k číslici. ▪ Přiřazování číslice podle množství prvků do tabulky. ▪ Vybírání vhodné pomůcky a manipulace s ní. ▪ Umísťování prvků do vymezeného prostoru. ▪ Rozdávání pomůcek podle potřeby. ▪ Manipulace s mincemi 1, 2 Kč. ▪ Početní rozhovory s mincemi, hra na obchod. ▪ Vyhledávání geometrických tvarů podle pokynů, nápodoby.	▪ Číslo a početní operace. ▪ Závislosti, vztahy a práce s daty. ▪ Základy geometrie.	ČT – orientace na ploše, zrkadlová diferenciacie. PS – psaní číslic, orientace na ploše. VČ – třídění barev, předmětů, geometrické tvary. TV – prostorová orientace, manipulace s předměty. ČJS – prostorová orientace, třídění a využití předmětů denní potřeby.

	Nákres čtverce a kruhu pomocí šablony, pomocných bodů.		
2. ročník			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
- Rozlišit pojmy hodně-málo, krátký-dlouhý. - Umístit na ploše a v prostoru předměty vedle, na začátku a na konci. - Odlišit předměty podle tvaru - třídít je do skupin. - Orientovat se v pojmu čísla 3, opsat číslice 1, 2, 3.	- Procvičování významu hodně - - málo, krátký - dlouhý. - Rozlišení a porovnání malý - velký, dlouhý - krátký, hodně - málo, všechno - nic. - Manipulace s obrázky na ploše podle pokynů. - Hry s předměty zaměřené na orientaci v prostoru. - Řazení na řádek, určení polohy dle pokynu - začátek, konec, vedle. - Poznávání základních tvarů - čtverec, kruh, trojúhelník. - Třídění předmětů do skupin podle tvaru. - Přiřazování počtu k číslicím 1, 2, 3, spojování čarou, grafický záznam, použití prstů. - Rozlišení a pojmenování znamének + - =, jejich opis. - Sčítání v oboru do 3 s názorem.	- Řazení a třídění předmětů. - Číslo a početní operace.	ČT – orientace na ploše, zraková diferenciacie. PS – psaní číslic, orientace na ploše. VČ – třídění barev, předmětů, geometrické tvary. TV – prostorová orientace, manipulace s předměty. ČJS – prostorová orientace, třídění a využití předmětů denní potřeby.

	Sestavování příkladu podle vzoru.		
2. ročník			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
- Doplnit tabulky v oboru do 3. - Vybrat v jednoduché situaci vhodnou pomůcku a použít ji podle pokynů. - Rozlišovat čtverec, trojúhelník a kruh na konkrétních předmětech. - Nakreslit trojúhelník s pomocí.	- Doplňování tabulky s prvky v oboru do 3 číslicemi 1, 2, 3. - Doplňování prvků do tabulky s číslicemi v oboru do 3. - Počítání s mincemi v oboru do 3. - Seznamování se a manipulace s pomůckami. - Výběr vhodné pomůcky podle situace. - Práce s pomůckami podle pokynů. - Seznámení se s pojmem a tvarem trojúhelníku. - Spojení geometrických tvarů na ploše a na konkrétních předmětech. - Třídění předmětů do skupin podle tvaru. - Nákres trojúhelníka podle šablony nebo s pomocnými body na orientaci v prostoru.	- Závislosti, vztahy a práce s daty. - Základy geometrie.	ČT – orientace na ploše, zrkadlová diferenciacie. PS – psaní číslic, orientace na ploše. VČ – třídění barev, předmětů, geometrické tvary. TV – prostorová orientace, manipulace s předměty. ČJS – prostorová orientace, třídění a využití předmětů denní potřeby.

3. ročník			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
- Rozlišovat pojmy více – méně stejně s názorem. - Umístit na plochu i do prostoru předměty podle pokynů. - Třídít a zařadit předměty do skupin podle obsahu. - Orientovat se v pojmech 4, 5, opsat a vybrat číslice v oboru do 5. - Sčítat s názorem v oboru do 5.	- Nácvik pojmů více, stejně, méně. - Početní rozhovory na určování a porovnávání množství. - Zvládnutí pokynů při umístění na plochu či do prostoru třídy, orientace ve školní budově. - Umísťování předmětů podle pokynů. - Třídění předmětů podle obsahu do kategorií. - Vyhledávání předmětů z většího množství podle barvy a tvaru, velikostí a obsahu. - Nácvik psaní a vyhledávání číslic 4, 5. - Opisování a psaní číslic v oboru do 5 dle diktátu. - Nácvik sčítání v oboru do 5 s názorem. - Zápis sčítání s užitím názoru v oboru do 5. - Seznámení s principem rozkladu čísel v oboru do 5.	- Řazení a třídění předmětů. - Číslo a početní operace.	ČT – zraková diferenciacce, čtení příkladů, orientace na řádku. PS – psaní číslic a příkladů. VČ – třídění předmětů, geometrické tvary. TV – prostorová orientace, manipulace s předměty. ČJS – prostorová orientace, třídění a porovnávání předmětů denní potřeby – dle probíraného tématu.

3. ročník			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
- Seznamovat se s číselnou řadou v oboru do 10. - Rozpoznat mince v hodnotě 1, 2, 5 Kč a manipulovat s nimi. - Zvládat podle pokynů orientaci pod, nad, před, za. - Porovnávat délky předmětů (kratší – delší). - Modelovat jednoduché situace s využitím pomůcek.	- Používání číselných řad a os 1 až 10, orientace na slovní pokyn a manipulační činnosti. - Rozpoznání a přiřazení mincí 1, 2, 5 Kč, vyhledání ve skupině, třídění mincí do skupin. - Seznámení se s pojmy pod, nad, před, za. - Umísťování předmětů vzájemně do pozic podle pokynů, určování vzájemných pozic předmětů vůči sobě. - Pojem kratší, delší, porovnávání délek předmětů na ploše. - Odhadování delšího a kratšího předmětu v prostoru. - Nácvik tvoření jednoduchých situací podle pokynů. - Výběr vhodných pomůcek k řešení jednoduché situace.	Závislosti vztahy a práce s daty.	ČT – zrkadlová diferenciacie, čtení příkladů, orientace na řádku. PS – psaní číslíc a příkladů. VČ – třídění předmětů, geometrické tvary. TV – prostorová orientace, manipulace s předměty. ČJS – prostorová orientace, třídění a porovnávání předmětů denní potřeby – dle probíraného tématu.

3. ročník			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
▪ Orientovat se v základních geometrických tvarech – třídit je podle známých kritérií. ▪ Samostatně je přibližně nakreslit podle předlohy.	▪ Porovnání geometrických tvarů podle velikosti. ▪ Třídění geometrických tvarů podle tvaru, barvy, velikosti. ▪ Nácvik kresby čtverce, kruhu, trojúhelníku podle vzoru. ▪ Nákres tvaru podle šablony nebo s pomocnými body.	▪ Základy geometrie.	ČT – zraková diferenciacce, čtení příkladů, orientace na řádku. PS – psaní číslic a příkladů. VČ – třídění předmětů, geometrické tvary. TV – prostorová orientace, manipulace s předměty. ČJS – prostorová orientace, třídění a porovnávání předmětů denní potřeby – dle probíraného tématu.

4. ročník			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
▪ Orientovat se na ploše vpravo, vlevo. ▪ Vyhledávat předměty podle zadaných kritérií s důrazem na větší samostatnost. ▪ Třídít předměty do skupin podle dvou kritérií, porovnávat množství. ▪ Opisovat číslce v oboru do 9, číst je, porovnávat s názorem.	▪ Procvičování pravo-levé orientace na ploše, kreslení a kladení předmětů nalevo, napravo, určování na vlastním těle. ▪ Nacvičování orientace nahoře - - dole na ploše. ▪ Vyhledávání prvků na ploše podle pokynů. ▪ Samostatné vyhledávání předmětů podle tvarů a barev, obsahu a velikosti. ▪ Vyhledávání podle více kritérií, zvyšování náročnosti. ▪ Třídění a manipulace s prvky při hrách. ▪ Porovnávání a určování množství prvků ve skupinách. ▪ Opisování číslce podle předlohy, čtení číslce. ▪ Řazení číslce vedle sebe na číselné ose. ▪ Práce s matematickými kartami, osami – využití dvojic a skupinové práce.	▪ Řazení a třídění předmětů. ▪ Číslo a početní operace.	ČT – čtení číslce. PS – orientace na ploše, opis číslce. VČ – kreslení geometrických tvarů. ČJS – třídění předmětů.

4. ročník			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
- Seznamovat se s pojmem dvojciferné číslo v oboru do 20, se vzestupnou řadou v oboru do 20. - Přiřazovat množství k číslici v oboru do 10. - Seznamovat se s pojmy rok, měsíc, den. - Pojmenovávat dny v týdnu.	- Vyhledávání dvojciferných čísel na odlišných plochách, doplňování chybějících číslic do číselné řady. - Čtení dvojciferných čísel. - Využívání počítadel. - Nácvik sčítání v oboru do 10 s názorem. - Procvičování rozkladu čísel v oboru do 5. - Početní rozhovory na určování množství v oboru do 10. - Seznamování se s pojmy den, měsíc, rok. - Grafický záznam dnů v týdnu v souvislosti s oblíbenými aktivitami. - Roční období a související měsíce, pomocí činnostního učení. - Zápis v kalendáři – den a číslice. - Pojmenovávání dnů během týdne a jejich spojování s pravidelnými aktivitami.	Závislosti , vztahy a práce s daty.	ČT – čtení číslic. PS – orientace na ploše, opis číslic. VČ – kreslení geometrických tvarů. ČJS – třídění předmětů.

4. ročník			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
- Vyhledávat mince 5, 10, 20 Kč. - Rozlišovat a nakreslit křivou a přímou čáru. - Začínat pracovat s pravítkem.	- Hry na obchod apod. s důrazem na poznávání mincí a manipulaci s nimi. - Třídění mincí podle hodnoty. - Sčítání s pomocí mincí. - Kreslení, malování a modelování geometrických obrazců, křivých čar a přímek. - Manipulace s pravítkem s pomocí druhé osoby.	Základy geometrie.	ČT – čtení čísl. PS – orientace na ploše, opis čísl. VČ – kreslení geometrických tvarů. ČJS – třídění předmětů.

5. ročník			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
▪ Řadit předměty zleva doprava. ▪ Třídít předměty vlevo – vpravo na plochu. ▪ Sčítat v oboru do 10 s názorem. ▪ Rozeznávat a číst dvojciferná čísla v oboru do 20, přičítat jednotky k desítce s názorem.	▪ Řazení obrázků zleva doprava podle předem daných pokynů, s udržením pozornosti na více kritérií při výběru. ▪ Třídění předmětů na více plochách se zachováním jednotného postupu. ▪ Umístění grafického prvku na plochu podle pokynů. ▪ Nácvik sčítání v oboru do 10 s názorem. ▪ Procvičování rozkladu čísel v oboru do 10. ▪ Početní rozhovory na určování množství v oboru do 10. ▪ Seznamování se a nácvik čtení čísl v oboru do 20, pojem množství v oboru do 20. ▪ Nácvik přičítání jednotek k desítce s názorem ▪ Početní rozhovory a jednoduché slovní úlohy na přičítání jednotek k desítce.	▪ Řazení a třídění předmětů. ▪ Číslo a početní operace.	ČT – čtení čísl a příkladů, slovní úlohy. PS – psaní čísl a příkladů. IKT – orientace na ploše, číselná klávesnice. ČJS – třídění předmětů.

5. ročník			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
▪ Pojmenovávat jednotlivé měsíce v návaznosti na roční období. ▪ Ukázat pravou a levou stranu. ▪ Rozlišit jednotku délky a hmotnosti – pojmenovat metr a kilogram. ▪ Určovat čas na celé hodiny.	▪ Využívání matematických karet v oboru do 20, manipulace se vzorem k rozkladu. ▪ Opis příkladů a řešení praktických úloh na sčítání a odčítání v oboru do 20 s názorem. ▪ Manipulace a sčítání s pomocí mincí. ▪ Určování měsíců s obrazovým materiálem - spojování s přírodními jevy a pravidelnými zvyky a výročími. ▪ Tělesné schéma – rozdíl pravé a levé strany na druhé osobě, modelu postavy či obrázku lidského těla. ▪ Měření předmětů, vážení na osobní váze. ▪ Pojem kilogram a metr a jejich význam. ▪ Manipulace s cvičnými hodinami – určování času podle nápodoby, pokynů.	▪ Závislosti, vztahy a práce s daty.	ČT – čtení číslic a příkladů, slovní úlohy. PS – psaní číslic a příkladů. IKT – orientace na ploše, číselná klávesnice. ČJS – třídění předmětů.

5. ročník			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
▪ Rozpoznat rozdíl mezi přímkou a čarou. ▪ Rozlišit na předmětech kratší, delší.	▪ Seznámení se s pojmem přímka a její odlišení od čáry. ▪ Odečet délky přímky na pravítku. ▪ Porovnávání délky předmětů a určování kratšího a delšího. ▪ Řazení předmětů vedle sebe podle délky.	▪ Základy geometrie.	ČT – čtení čísl a příkladů, slovní úlohy. PS – psaní čísl a příkladů. IKT – orientace na ploše, číselná klávesnice. ČJS – třídění předmětů.

6. ročník			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
▪ Přiřadit předměty podle množství na číselnou osu v oboru do 20. ▪ Třídít předměty vlevo a vpravo na vodorovnou a svislou plochu, umísťovat je uprostřed. ▪ Provádět číselný zápis na plochu podle pokynů. ▪ Určovat dvojice větší - menší, kratší - delší, širší - užší na předmětech. ▪ Používat všechny pojmy směrové orientace na ploše a v prostoru.	▪ Přiřazování předmětů podle množství k číselné ose. ▪ Tvoření skupin o daném množství prvků. ▪ Práce na ploše ve svislém a vodorovném směru, porovnávání, přemísťování předmětů. ▪ Manipulace s předměty na ploše. ▪ Střídání zápisu na svislou a vodorovnou plochu s dodržáním směrovosti. ▪ Třídění předmětů na větší, menší, kratší, delší, širší, užší - ve dvojicích či skupině předmětů. ▪ Umístění jednotlivých prvků na ploše a v prostoru podle pokynů. ▪ Umístění více prvků na ploše a v prostoru do vzájemně určených pozic podle pokynů.	▪ Řazení a třídění předmětů.	ČT – slovní úlohy, čtení čísl. PS – psaní čísl a příkladů. IKT – orientace na ploše, číselná klávesnice, práce s čísly. ČJS – určování času na celé hodiny.

6. ročník			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
▪ Zapisovat desítky v oboru do 100, sčítat desítky s názorem. ▪ Seznámit se s jednoduchými slovními úlohami. ▪ Seznámit se s používáním kalkulátoru. ▪ Seznámit se s odčítáním v oboru do 10. ▪ Doplnovat tabulku posloupnosti čísel do 20 podle předlohy bez zápisu.	▪ Číselná karta a číselná osa desítek v oboru do 100 - - matematické rozcvičky. ▪ Opis a psaní dvojciferných číslí. ▪ Manipulační hry – slovní úlohy v praxi. ▪ Početní rozhovory a jednoduché slovní úlohy na sčítání jednotek a desítek bez přechodu. ▪ Seznámení s kalkulátorem - - spouštění, orientace na číselné klávesnici a na displeji. ▪ Význam znaménka -, nácvik odčítání v oboru do 10 s názorem. ▪ Početní rozhovory a jednoduché slovní úlohy na odčítání v oboru do 10. ▪ Doplnování číslí do tabulky a na číselnou osu nalepováním či přiřazováním číslí.	▪ Číslo a číselné operace ▪ Závislosti, vztahy a práce s daty	ČT – slovní úlohy, čtení číslí. PS – psaní číslí a příkladů. IKT – orientace na ploše, číselná klávesnice, práce s čísly. ČJS – určování času na celé hodiny.

6. ročník			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
▪ Uvědomovat si časové vymezení - den, měsíc, rok. ▪ Na váze určit počet kilogramů, naměřit měřidlem jeden metr. ▪ Rozlišovat mince 10, 20, 50 a bankovku 100. ▪ Změřit délku předmětu, narýsovat přímku, pojmenuje úsečku.	▪ Procvičování dnů v týdnu, časových a matematických vztahů mezi dny, týdny, měsíci a rokem. ▪ Vážení na celé kilogramy - - využití v kuchyni. ▪ Měření na celé metry s pomocí. ▪ Uvědomování si hodnoty peněz - formou hry, poznávání mincí a bankovek. ▪ Procvičování samostatného měření úseček.	▪ Základy geometrie	ČT – slovní úlohy, čtení číslic. PS – psaní číslic a příkladů. IKT – orientace na ploše, číselná klávesnice, práce s čísly. ČJS – určování času na celé hodiny.

7. ročník			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
▪ Osvojovat si čtení a zápis dvojciferných čísel v oboru do 100. ▪ Rozkládat dvojciferná čísla na desítky a jednotky podle vzoru. ▪ Na úrovni dvojciferných čísel řešit praktické úkoly - vyhledat dle vzoru dvojciferné číslo. ▪ Provádět sčítání a odčítání na kalkulátoru.	▪ Nácvik čtení a psaní čísl v oboru do 100 s důrazem na redukci záměn 12-21 apod. ▪ Psaní čísl rukou a na počítači podle vzoru. ▪ Určování rozdílu mezi 10 a 100Kč, počítání s mincemi. ▪ Porovnávání dvojciferných čísel, číselná osa, matematické karty, číselný čtverec. ▪ Využívání vzoru pro rozklad čísl na desítky a jednotky. ▪ Sčítáním desítek, užití názoru , spojení s manipulací s mincemi. ▪ Vyhledávání dvojciferných čísel na odlišných plochách, hry ve skupině. ▪ Využití kalkulátoru na práci ve dvojicích – přečti a diktuj. ▪ Nácvik samostatného počítání na kalkulátoru podle diktátu a předlohy.	▪ Číslo a početní operace.	PS – psaní čísl a příkladů. ČT – čtení matematického zápisu. IKT – zápis příkladů. ČSP – měření a rýsování.

7. ročník			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
▪ Osvojovat si pojem půlhodina, samostatně určovat jednotky hmotnosti, přiřazovat k činnostem. ▪ Rýsovat podle pravítka s různou mírou pomoci. ▪ Pojmenovat a přiřadit rovinné útvary podle názvu.	▪ Využití kruhu na osvojování pojmu půlhodina, minuta. ▪ Poznávání času na ciferníku ▪ Měření váhy a přiřazování váhy k předmětům a naopak. ▪ Používání více druhů pravítek, rýsování přímek podle pravítka. ▪ Seznámení s pojmem a významem centimetr. ▪ Nacvičování rýsování úsečky s krajním bodem, bez krajního bodu – zvyšování náročnosti na samostatnost. ▪ Praktická využitelnost znalosti rovinných útvarů – najdi tvar, řekni co má tvar... ▪ Třídění a přiřazování rovinných útvarů do skupin podle pokynů.	▪ Závislosti, vztahy a práce s daty ▪ Základy geometrie	PS – psaní číslíček a příkladů. ČT – čtení matematického zápisu. IKT – zápis příkladů. ČSP – měření a rýsování.

8. ročník			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
▪ Poznávat a vyhledávat dvojciferná čísla v číselném čtverci i v jiné formě zápisu. ▪ Osvojovat si sčítání a odčítání desítek a jednotek v oboru do 100. ▪ Seznamovat se s násobkovou řadou 10. ▪ Určovat čas na půlhodiny.	▪ Vyhledávání dvojciferných čísel na různých místech a plochách - kniha, tabule, dopravní prostředek apod. ▪ Hry na správné čtení dvojciferných čísel. ▪ Procvičování rozkladu na desítky a jednotky při manipulaci s penězi. ▪ Řešení slovních úloh na sčítání a odčítání v oboru do 100 bez přechodu. ▪ Řazení desítek do posloupnosti 10 až 100. ▪ Nácvik a význam pojmu násobení deseti s názorem. ▪ Spojení násobení 10 s manipulací s mincemi 10Kč. ▪ Na kalkulátoru dle diktátu násobení 10. ▪ Využívání kalkulátoru ke kontrole vlastních výpočtů. ▪ Střídavé určování času celá hodina a půlhodina – na slovní pokyn.	▪ Číslo a početní operace. ▪ Závislosti, vztahy a práce s daty.	PS – matematický zápis. ČT – čtení matematického zápisu, jednotek SI. IKT – zápis příkladů a výpočtů. ČSP – měření a rýsování.

	▪ Poznávání a nastavování času na ciferníku.		
8. ročník			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
▪ Provádět úkony s penězi. ▪ Odlišovat jednotky délky a hmotnosti podle zápisu. ▪ Seznámit se s jednotkou objemu – litr. ▪ Podle pokynů naměřit a narýsovat úsečku.	▪ Manipulace s mincemi a bankovkami, určování jejich hodnoty a její poměřování. ▪ Nácvik používání peněz v praktických situacích ve třídě v obchodě. ▪ Počítání s penězi podle pokynů. ▪ Střídavé měření, vážení předmětů se zápisem výsledku do tabulek. ▪ Seznámení s druhy vah - - osobní, kuchyňská. ▪ Odměrování množství při přípravě pokrmů. ▪ Seznámení se s pojmem a významem jednotky objemu 1 litr. ▪ Nácvik a způsoby měření objemu. ▪ Střídavé rýsování přímky, úsečky. ▪ Měření délky úseček pomocí pravítka.	▪ Základy geometrie	PS – matematický zápis. ČT – čtení matematického zápisu, jednotek SI. IKT – zápis příkladů a výpočtů. ČSP – měření a rýsování.

	▪ Porovnávání úseček podle velikosti – měření i odhad.		
8. ročník			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
▪ Znat geometrické pojmy přímka, úsečka.	▪ Rýsování přímek a úseček a uvědomování si rozdílu mezi nimi. ▪ Poznávání a určování přímek a úseček.	▪ Základy geometrie	PS – matematický zápis. ČT – čtení matematického zápisu, jednotek SI. IKT – zápis příkladů a výpočtů. ČSP – měření a rýsování.

9. ročník			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
▪ Orientovat se v oboru čísel do 100, vyhledávat a zapisovat dvojciferná čísla dle diktátu. ▪ Přičítat a odčítat jednociferná čísla k dvojciferným do 100 bez přechodu přes 10. ▪ Přičítat a odčítat desítky k dvojciferným číslům pod sebe s názorem, bez přechodu přes 10. ▪ Umět vyřešit jednoduché slovní úlohy k probranému učivu.	▪ Využívání číselné řady 1 až 100, počítání po 10 do 100. ▪ Sčítání a odčítání desítek, porovnávání čísel. ▪ Zvětšování a zmenšování čísel přičítáním a odčítáním jednotek (o 1 větší, o 5 menší apod.). ▪ Řešení příkladů typu 60+5, 78-8, 56+2, 89-4. ▪ Řešení s rozkladem i bez rozkladu, s použitím počítadla nebo kalkulačky, zápis příkladů podle diktátu. ▪ Řešení příkladů typu 25+20, 58-30. ▪ Počítání s mincemi a bankovkami. ▪ Práce s kalkulátorem, počítadlem, zápis příkladu pod sebe. ▪ Řešení slovních úloh v oboru do 100 bez přechodu přes 10. ▪ Používat násobení jako další matematickou operaci, násobky 10, 2, 5, základy nás.	▪ Číslo a početní operace.	PS – zápis slovních úloh a jednotek SI. ČT – čtení matematického zápisu, jednotek SI, čtení zadání úloh. IKT – práce s výukovými programy zaměřenými na matematiku. ČSP – měření, vážení a rýsování.

9. ročník			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
▪ Umět vyřešit jednoduché slovní úlohy k probranému učivu. ▪ Ovládat práci s kalkulačkou: sčítat, odčítat a násobit v oboru do 100. ▪ Rozlišovat jednotky délky, hmotnosti, objemu.	▪ Řešení slovních úloh v oboru do 100 bez přechodu přes 10. ▪ Používat násobení jako další matematickou operaci, násobky 10, 2, 5, základy násobení. ▪ Úlohy typu kolik dohromady, kolik zůstalo, o-více, o-méně, krát-více. ▪ Příklady typu 65+10, 96-20. ▪ Násobení 2, 5, 10. ▪ Vyvození násobení jako opakovaného sčítání, např. $2 \times 2 = 2 + 2$, $2 \times 5 = 5 + 5$..., využití násobkových řad a karet. ▪ Vlastní kontrola vypočítaných příkladů na kalkulátoru. ▪ Práce se základními jednotkami a jejich správné rozlišování a používání – metr, centimetr, kilogram, litr. ▪ Nácvik způsobu měření jednotlivých kategorií, používání vhodných pomůcek. ▪ Zapisování hodnot a jednotek.	▪ Závislosti, vztahy a práce s daty. ▪ Základy geometrie.	PS – zápis slovních úloh a jednotek SI. ČT – čtení matematického zápisu, jednotek SI, čtení zadání úloh. IKT – práce s výukovými programy zaměřenými na matematiku. ČSP – měření, vážení a rýsování.

9. ročník			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
▪ Určit hodnotu bankovek. ▪ Porovnávat délky úseček, zapsat výsledek. ▪ Odlišit a pojmenovat geometrická tělesa – koule, válec, krychle.	▪ Manipulace s mincemi a bankovkami, určování jejich hodnoty a její poměřování. ▪ Počítání a hry na používání bankovek. ▪ Rýsování s i bez slovních pokynů – úsečka, přímka. ▪ Zapisování naměřených veličin do tabulky – zkratkou m, cm. ▪ Pojem a poznávání základních prostorových těles – koule, válec, krychle. ▪ Vyhledávání a třídění těles do kategorií podle tvaru, velikosti, barvy apod.	▪ Základy geometrie	PS – zápis slovních úloh a jednotek SI. ČT – čtení matematického zápisu, jednotek SI, čtení zadání úloh. IKT – práce s výukovými programy zaměřenými na matematiku. ČSP – měření, vážení a rýsování.

10. ročník			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
- Číst, psát, používat a porovnávat číslice v oboru do 100. - Násobit 10, 2, 5 s použitím názoru nebo na kalkulačce.	- Samostatný opis nebo psaní diktátem příkladů sčítání a odčítání dvojciferných čísel pod nebo vedle sebe, bez přechodu přes 10. - Práce s číslicemi v oboru do 100. - Přičítání a odčítání celých stovek v oboru do 1000. - Opakování sčítání a odčítání v oboru do 100, pod sebe písemně, s grafickým odlišením, šablonou, číselnou osou a řadou. - Využívání násobkových řad a kalkulačce při násobení 10, 2, 5, manipulační činnosti s mincemi. - Provádění naučené matematické operace na kalkulačce samostatně, s malou mírou pomoci. - Oprava vlastního výpočtu na kalkulačce.	Číslo a početní operace.	PS – zápis slovních úloh a jednotek SI. ČT – čtení matematického zápisu, jednotek SI, čtení zadání úloh. IKT – práce s výukovými programy zaměřenými na matematiku. ČSP – měření, vážení a rýsování.

10. ročník			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
▪ Řešit jednoduché praktické úlohy v oboru do 100. ▪ Orientovat se na číselné ose do 100. ▪ Znát hodnotu mincí a bankovek, přibližně se orientovat v cenách. ▪ Měřit, vážit a odměřit konkrétní množství, zapisovat získané údaje do tabulky, vyhledávat údaje v tabulce.	▪ Řešení slovních úloh v oboru do 100 bez přechodu přes 10. ▪ Používat násobení jako další matematickou operaci, násobky 10, 2, 5, základy násobení. ▪ Úlohy typu kolik dohromady, kolik zůstalo, o-více, o-méně, krát-více. ▪ Nácvik posloupnosti číslíc od 0 do 100 po desítkách a jednotkách. ▪ Vyhledávání číslíc na číselné ose podle pokynů. ▪ Porovnávání bankovek - - hodnoty vzhledem k cenám výrobků (...co koupíš za... stačí ti...). ▪ Praktické používání bankovek při nakupování v obchodech. ▪ Praktické využití měření délků, hmotnosti a objemu s přesností na m, cm, kg, l.	▪ Závislosti, vztahy a práce s daty.	PS – zápis slovních úloh a jednotek SI. ČT – čtení matematického zápisu, jednotek SI, čtení zadání úloh. IKT – práce s výukovými programy zaměřenými na matematiku. ČSP – měření, vážení a rýsování.

10. ročník			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
▪ Určovat čas na hodiny a půlhodiny. ▪ Odlišit rovinné útvary, pojmenovat geometrická tělesa, rýsovat a měřit úsečky, předměty.	▪ Zapisování zkratk jednotek - m, cm, kg, l, jejich přiřazování k hodnotám, zapisování a vyhledávání v tabulkách. ▪ Poměrování co je těžší, delší, objemnější. ▪ Řešení praktických úloh - situací, které obsahují časové údaje - doprava, čas, denní režim. ▪ Čtení digitálního času. ▪ Vyhledávání rovinných útvarů a geometrických těles – koule, krychle, válec, hranol (konkrétní předměty). ▪ Individuální používání kružítka. ▪ Rýsování a měření úseček a přímek. ▪ Rýsování rovinných tvarů - čtverec, trojúhelník, obdélník, kruh podle vzoru.	▪ Základy geometrie	PS – zápis slovních úloh a jednotek SI. ČT – čtení matematického zápisu, jednotek SI, čtení zadání úloh. IKT – práce s výukovými programy zaměřenými na matematiku. ČSP – měření, vážení a rýsování.

5. 5 Informační a komunikační technologie

5. 5. 1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Informační a komunikační technologie vznikl ze vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie.

Cílem předmětu je seznámení žáků se základní obsluhou a používáním osobního počítače a s jeho přídatným zařízením jako je klávesnice, myš, tiskárna, reproduktory a k využití získaných dovedností ke zkvalitnění výuky i v ostatních předmětech.

Počítačů se využívá individuálně také jako kompenzační a výukové pomůcky zejména při řečových obtížích, dále při psaní, kdy úroveň jemné motoriky není dostačující k získání dovednosti – psaní rukou, žák plně využívá speciálně upravený počítač.

Na 1. a 2. stupni je organizován v rámci povinné minimální časové dotace:

- 5. - 6. ročník → 1 hodina týdně pro každý ročník,
- 7. – 10. ročník → 2 hodiny týdně pro každý ročník, , z toho byla využita i disponibilní časová dotace - 1 hodina pro každý ročník.
Byly využity celkem 4 disponibilní hodiny, po jedné hodině pro každý ročník na 2. stupni.

Důvodem využití disponibilních hodin pro posílení časové dotace IKT je časté používání PC a interaktivní tabule k výuce ostatních předmětů, dochází k rozvoji kreativity žáků a maximální názornost přispívá k fixaci poznatků.

Začlenění průřezového tématu (PT): Environmentální výchova (EV)

- 2.stupeň → 9. – 10. ročník, zařazen tematický okruh *Vztah člověka k prostředí* .
Žáci budou více využívat internet a interaktivní tabuli, s pomocí vyhledávat informace o vztahu člověka k prostředí, o vlivu jednání člověka na okolní prostředí a seznamovat se s aktuálními problémy okolního prostředí.

Mezipředmětové vztahy a přesahy do dalších předmětů:

- 1. stupeň - *Psaní – PS, Matematika - M, Člověk a jeho svět – ČJS, Prožitkové činnosti - podpora verbální i neverbální komunikace s pomocí techniky – PrČ.*
- 2. stupeň - *Čtení – ČT, , Psaní - PS, Matematika - M, Člověk a společnost – ČS, Člověk a příroda – ČP, Výchova ke zdraví – VZD, Prožitkové činnosti - podpora verbální i neverbální komunikace s pomocí techniky – PrČ.*

Vyučovací hodiny probíhají podle třídních rozvrhů především v počítačové učebně vybavené osobními počítači s vhodným softwarem a dalším zařízením jako je interaktivní tabule s projektorem, tiskárna, reproduktory, stůl s ovládacími panely, speciální pomůcky pro ovládání počítače.

Výuka probíhá také v jednotlivých třídách, které jsou vybaveny osobními počítači s potřebným softwarem a jsou připojeny na internet a tiskárnu.

Žáci z vyšších ročníků ještě tvoří 2 skupiny, které mají předmět zařazen jednou týdně v rámci odpoledního vyučování.

Hodnocení probíhá slovní formou.

V jednotlivých ročnících se hodnotí dosažená úroveň získaných dovedností – práce s počítačem a dalším technickým vybavením, zároveň je zhodnocena ta část klíčové kompetence, která je v rámci daného předmětu rozvíjena.

5. 5. 2 Cílové zaměření předmětu

1. stupeň

- Seznamování se se základní obsluhou počítače a s textovým editorem.
- Rozvíjení smyslového vnímání a orientace na ploše, posilování pozornosti.
- Procvičování dosažených znalostí a dovedností získaných v jiných předmětech.

2. stupeň

- Zdokonalování obsluhy a použití počítače i s jeho přídatným zařízením - klávesnice, myš, tiskárna, reproduktory, textový editor, výukové a vzdělávací programy, případně také s webový prohlížeč a e-mail.
- Využívání interaktivní tabule pro prezentaci v ostatních předmětech – mezipředmětové vztahy.
- Rozvíjení samostatnosti při práci s osobním počítačem.

5. 5. 3 Výchovné a vzdělávací strategie, které v předmětu Informační a komunikační technologie směřují k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel – strategie</i>
Mít osvojené základní postupy ovládání počítače.	- Dbáme na praktický nácvik práce s počítačem formou nápodoby a opakování. - Umožňujeme žákům samostatně pracovat s počítačem a dalšími zařízeními.
Být schopen pracovat s některými programy jako je textový editor, e- mail.	- Trénujeme práci s programy podle jednoduchých pokynů. - Podporujeme u žáků dovednosti psaní na klávesnici, čtení textu na monitoru v potřebné velikosti a typu písma. - Rozvíjíme prostřednictvím vhodných programů abstraktní myšlení a početní dovednosti.
Rozvíjet své technické znalosti a dovednosti potřebné k výuce ostatních předmětů.	- Nabízíme dostatek cvičení rozvíjejících pozornost, postřeh, zrakové a sluchové vnímání, paměť, orientaci na ploše. - Seznamujeme žáky s učebními materiály přístupnými na internetu.

Kompetence komunikativní

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel – strategie</i>
Umět používat počítač a další technologie ke komunikaci se svým okolím.	- Nabízíme žákům formy komunikace prostřednictvím počítače - psaní na počítači + tisk nebo e-mail, digitální kamera, digitální fotografie. - Seznamujeme žáky s používáním základních funkcí mobilního telefonu.
Dokázat vyhledat s pomocí počítače a dalších technologií potřebnou informaci a pracovat s ní.	- Seznamujeme žáky s možnostmi získávání informací na vhodných webových stránkách. - Trénujeme, jak získávat informace pomocí mobilního telefonu na informačních telefonních linkách.

Kompetence k řešení problému

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel - strategie</i>
▪ Umět řešit sám nebo podle jednoduchých příkazů známou situaci při práci s počítačem.	- Trénujeme samostatnou práci s počítačem a plnění jednoduchých pokynů. - Podporujeme u žáků na výukových programech samostatné rozhodování při řešení úkolů a schopnost hledat a řešit problém.
▪ Dokázat se přizpůsobit změnám a naučit se řešit nově vzniklou situaci při práci s výpočetní technikou.	- Zkoušíme schopnost řešit problémové situace při používání výukových programů a dalších programů i při práci s jednotlivými zařízeními a technologiemi. - Asistujeme žákovi při řešení nových situací při práci s počítačem a hledáme s ním vhodné východisko.
▪ Nenechat se odradit ho obavami při řešení nových situací, umět přijmout pomoc a radu.	- Nabízíme cvičení, na kterých si žáci mohou vyzkoušet správné řešení i řešení špatné, uvědomit si jejich důsledky a osvojit si správné řešení. - Při neúspěšném řešení ukazujeme žákům, jak požádat o radu či pomoc.

Kompetence pracovní

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel - strategie</i>
▪ Být schopen ovládat manuálně různá zařízení a přístroje.	- Vyžadujeme po žácích dokončení započaté práce, umění spolupracovat ve skupině. - Trénujeme se žáky jemnou motoriku při zapínání a vypínání počítače a monitoru, používání klávesnice, běžné a upravené myši.

5. 5. 4 Vzdělávací obsah předmětu Informační a komunikační technologie

- Vzdělávací obsah předmětu - očekávané školní výstupy (vycházejí z očekávaných výstupů v RVP).
- Očekávané školní výstupy - zpracovány podle jednotlivých ročníků.

5. ročník		
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
▪ Zapnout a vypnout počítač podle pokynů. ▪ Umět s pomocí ovládat základní tlačítka na klávesnici.	▪ Seznamování se s ovládacími prvky počítače, zapíná a vypíná počítač. ▪ Nácvik bezpečného postupu při zapínání a vypínání počítače. ▪ Seznamování se s ovládacími a funkčními tlačítka klávesnice (abeceda, šipky, enter). ▪ Vybírání šipkami správného řešení a potvrzení tlačítkem enter. ▪ Práce s vhodnými výukovými programy na počítači a interaktivní tabuli a jejich ovládání pomocí klávesnice nebo myši.	PS – opis, přepis. ČJS – práce s tematickými výukovými programy. M – orientace na ploše, číselná klávesnice. PrČ- podpora verbální i neverbální komunikace s pomocí techniky. .

6. ročník		
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
▪ Ovládat práci se zábavnými výukovými programy podle pokynů. ▪ Ovládat s pomocí základní práci s myší nebo jiným ovládacím zařízením.	▪ Hledání programu na ploše s pomocí a jeho spuštění. ▪ Orientace s pomocí v menu programu a vybírání si v něm. ▪ Práce s vhodnými výukovými programy na počítači a interaktivní tabuli a jejich ovládání pomocí klávesnice nebo myši. ▪ Pohybování s myší, uchopování jí a ovládání levého tlačítka. ▪ Nácvik cíleně posouvat myší šipku na monitoru. ▪ Trénink koordinace oko - ruka při pohybování s myší.	PS – opis, přepis. ČJS – práce s tématickými výukovými programy na interaktivní tabuli. M – orientace na ploše, číselná klávesnice. PrČ- podpora verbální i neverbální komunikace s pomocí techniky.

7. ročník		
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
▪ S pomocí ovládat vybrané výukové programy. ▪ Psát na klávesnici v textovém editoru známá písmena a číslice. ▪ Napsat své křestní jméno.	▪ Základní práce a ovládání textového editoru. ▪ Používání klávesnice a myši při ovládání výukových programů. ▪ Práce s výukovými programy na počítači a interaktivní tabuli s pomocí. ▪ Nácvik psaní číslic a jednotlivých písmen na klávesnici. ▪ Psaní jednotlivých písmen a číslice podle diktátu. ▪ Přepis hůlkových a tiskacích písmen na počítači. ▪ Opis písmen svého jména podle předlohy a nácvik psaní svého jména. ▪ Psaní jednotlivých písmen a číslic podle diktátu.	ČT – čtení slov, vět. PS – práce na klávesnici, přepis slov, vět. M – zápis příkladů. ČS – výukové programy – poznatky o společnosti, využití interaktivní tabule. ČP – výukové programy, filmy, obrázky, interaktivní tabule. PrČ- podpora verbální i neverbální komunikace s pomocí techniky. .

8. ročník		
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
▪ Podle pokynů ovládat práci s vybranými výukovými programy a textovým editorem. ▪ S pomocí psát slova a jednoduchá slovní spojení. ▪ Opisovat krátké věty a celé své jméno.	▪ Práce s textovým editorem a jeho základní ovládání podle pokynů. ▪ Práce s výukovými programy na počítači a interaktivní tabuli podle pokynů. ▪ Práce s tiskárnou a dalšími přídatnými zařízeními s pomocí. ▪ Práce s internetem s pomocí, vyhledávání informací, obrázků. ▪ Seznámení se s e-mailem s pomocí. ▪ Dodržování hygienických a bezpečnostních zásad práce s výpočetní technikou. ▪ Nácvik psaní slov, příkladů a slovních spojení podle diktátu. ▪ Opis krátkých vět a informací z internetu. ▪ Nácvik psaní celého svého jména a vět opisem.	ČT – procvičování čtení na monitoru, interaktivní tabuli. PS - práce na klávesnici, přepis slov, vět. M – zápis příkladů a výpočtu. ČS – výukové programy – poznatky o společnosti, využití interaktivní tabule. ČP – výukové programy, filmy, obrázky, interaktivní tabule. PrČ- podpora verbální i neverbální komunikace s pomocí techniky.

9. ročník		
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
- Podle pokynů pracovat s tiskárnou a tisknout z textového editoru. - Ovládat práci s textovým editorem a výukovými programy dle svých možností. - Dodržovat pravidla práce s výpočetní technikou. - Psát slova a krátká slovní spojení podle diktátu. - S pomocí psát celé své jméno.	- Práce s tiskárnou a dalšími přídatnými zařízeními s pomocí a se slovním vedením. - Práce s textovým editorem a jeho ovládání podle pokynů – opis, přepis. - Práce s výukovými programy na počítači a interaktivní tabuli. - Práce s internetem s pomocí, vyhledávání informací, obrázků, hesel. - Práce se s e-mailem podle pokynů. - Základní funkce mobilního telefonu - - zapnutí, vypnutí, přijetí hovoru. - Dodržování hygienických a bezpečnostních zásad práce s výpočetní technikou, nacvičovat v dílčích krocích, praktické ukázky. - Nácvik psaní krátkých vět a slovních spojení podle diktátu. - Opis své adresy. - Opis krátkých vět a informací z internetu. - Nácvik psaní celého svého jména podle vzoru, diktátu.	ČT – procvičování čtení na monitoru, interaktivní tabuli. PS - práce na klávesnici, přepis slov, vět. M – výukové programy k procvičování výpočtů. ČS – výukové programy – poznatky o společnosti, využití interaktivní tabule. ČP – výukové programy, filmy, obrázky, interaktivní tabule. VZD – práce s informací probírané oblasti. PrČ- podpora verbální i neverbální komunikace s pomocí techniky. <u>PT – EV</u> Vztah člověka k prostředí – ekologicky zaměřené programy, skupinová práce.

10. ročník		
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
▪ Umět s pomocí vyhledat informace na internetu. ▪ S pomocí napsat a odeslat zprávu e-mailem. ▪ Podle svých možností přijmout hovor na mobilním telefonu. ▪ Samostatně napsat celé své jméno a jednoduché sdělení. ▪ Podle diktátu napsat svou adresu. ▪ S pomocí umí používat přídatná zařízení počítače.	▪ Práce s internetem dle pokynů, vyhledávání informací, obrázků. ▪ Psaní krátkých vět a informací z internetu podle hesel. ▪ Práce se s e-mailem podle pokynů, analyticko – syntetická cvičení, dílčí kroky odesílání, popis kroků, využití schématu a obrázků. ▪ Nácvik používání mobilního telefonu - - přijetí hovoru, zavolání na diktované číslo, vypnutí. ▪ Používat důležitá čísla při stavu ohrožení. ▪ Psaní svého jména a adresy v textovém editoru, podle vzoru, diktátu. ▪ Nácvik samostatného psaní krátkých vět a slovních spojení, různé druhy diktátů, s podporou i bez, s využitím pomůcek. ▪ Práce s výukovými programy na počítači a interaktivní tabuli – skupinově i individuálně. ▪ Práce s tiskárnou a dalšími přídatnými zařízeními s pomocí – funkce tiskárny, vkládání papírů, doplnění.	ČT – procvičování čtení na monitoru, interaktivní tabuli. PS - práce na klávesnici, přepis slov, vět. M – výukové programy k procvičování výpočtů. ČS – výukové programy – poznatky o společnosti, využití interaktivní tabule, internet. ČP – výukové programy, filmy, obrázky, interaktivní tabule, práce s internetem. VZD – práce s informací probírané oblasti. PrČ- podpora verbální i neverbální komunikace s pomocí techniky. . <u>PT – EV</u> Vztah člověka k prostředí – ekologicky zaměřené programy, skupinová práce.

5. 6 Člověk a jeho svět

5. 6. 1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Člověk a jeho svět vznikl ze vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět.

Cílem předmětu je seznámení žáků, dle tematických okruhů, s orientací v okolním prostředí, učení se komunikovat s ostatními a alespoň částečné zorientování v mezilidských vztazích, dále seznamování s odlišnostmi života v minulosti a v přítomnosti, všímání si změn v přírodě, připomínání důležitosti ochrany přírody a rozvíjení znalostí a dovedností péče o vlastní zdraví.

Všechny tyto poznatky je nezbytné ověřovat v běžném životě a dávat do souvislostí s dovednostmi.

Na 1. stupni je organizován v rámci povinné minimální časové dotace:

Nebylo využito disponibilních hodin.

- 1.- 3. ročník → 2 hodiny týdně pro každý ročník,
- 4. ročník → 3 hodiny týdně pro každý ročník.
- 5. ročník → 4 hodiny týdně pro každý ročník
- 6. ročník - 4 hodiny týdně pro každý ročník, z toho byla využita 1. disponibilní hodina.

Využití 1. disponibilní hodiny v 6. ročníku je vhodné, neboť přibývá nových pojmů, je třeba častěji témata opakovat a fixovat.

Na 2. stupni se předmět nevyučuje, ale je základem pro předměty *Člověk a společnost*, *Člověk a příroda* a *Člověk a zdraví*.

Začlenění průřezových témat (PT):

- 1.-6. ročník
PT - *Osobnostní a sociální výchova (OSV)* → tematický okruh - Osobnostní rozvoj (OR) - Sebepoznání a sebepojetí
→ tematický okruh - Sociální rozvoj (SR) - Poznávací schopnosti

PT - *Multikulturní výchova (MV)* → tematický okruh - Lidské vztahy

- 4.-6. ročník

PT - *Environmentální výchova (EV)* → tematický okruh - Ekosystémy

Průřezová témata budou realizována formou integrace do předmětu, formou krátkodobých projektů, dále exkurzemi na tematicky zaměřené akce a praktickými cvičeními a modelovými situacemi v rámci pobytu – na škole v přírodě. Žákům se těmito způsoby umožní posílit dovednosti spojené s orientací v okolním světě, přírodě a v mezilidských vztazích.

Mezipředmětové vztahy a přesahy do dalších předmětů:

- 1.stupeň → *Čtení – ČT, Psaní - PS Řečová výchova – ŘV, Matematika – M, Informatika a komunikační technologie – IKT, Tělesná výchova – TV, Hudebně pohybové činnosti – HPC, Výtvarné činnosti – VČ, Člověk a svět práce – ČSP.*

Vyučovací hodiny jsou děleny na kratší časové, s možností individuálního přístupu při výuce nového učiva, či spojovány v delší celky s možností praktických ukázek a výuky v terénu (v případě realizace průřezových témat). Výuka se realizuje podle potřeby ve školní budově i mimo školní prostory.

Hodnocení probíhá slovní formou.

V jednotlivých ročnících se hodnotí dosažená úroveň získaných poznatků a dovedností, zároveň je zhodnocena ta část klíčové kompetence, která je v rámci daného předmětu rozvíjena.

5. 6. 2 Cílové zaměření předmětu

Tematické okruhy:

Místo, kde žijeme

- Orientování se ve známém prostředí.
- Poznávání okolí svého bydliště a školy, navštěvování míst ve městě.
- Rozšiřování okruhu známého prostředí, získávání nových zkušeností .

Lidé kolem nás

- Poznávání a orientování se v mezilidských vztazích v rodině.
- Otevírání nového prostoru v konfrontaci s vrstevníky.
- Vytváření základů společenského chování.
- Seznamování se s rolemi v rodině, ve škole, mezi kamarády.
- Poznávání nejběžnějších pracovních činností.

Lidé a čas

- Spojování známé činnosti s konkrétní denní dobou se orientování se v čase.
- Rozlišování děje v minulosti, současnosti a budoucnosti, zařazování společných zážitků do časové linie.

Rozmanitost přírody

- Prostřednictvím praktických ukázek poznávání přírody, změn v přírodě.
- Seznamování se se základy ochrany přírody a životního prostředí.

Člověk a jeho zdraví

- Osvojování si zásad osobní hygieny a částečné uplatnění získaných dovedností .
- Poznávání vlastního těla a jeho prostřednictvím sebe sama.
- Dodržování bezpečnost při hrách a dalších činnostech.
- Poznání zásad správného životního stylu , co zdraví prospívá a co škodí.

5. 6. 3 Výchovné a vzdělávací strategie, které směřují ke klíčovým kompetencím na úrovni předmětu – Člověk a jeho svět

Kompetence k učení

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel – strategie</i>
▪ Používat pojmy z běžného života – příroda, škola, rodina, společnost – a navázat na předchozí informace.	- Osvojování a zapamatování nového učiva probíhá prostřednictvím praktických a názorných ukázek s aktivní účastí žáka. - Využíváme žákových osobních zážitků. - Nové učivo vysvětlujeme vždy v návaznosti na osvojené znalosti.
▪ Vybavit si teoretické vědomosti při reálných situacích týkajících se oblasti společnosti, přírody.	- Osvojování nového učiva provádíme převážně skupinově, využíváme skupinové motivace a společného zážitku. - Zařazujeme hry na upevnění a praktické využití osvojených témat.

Kompetence k řešení problému

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel – strategie</i>
▪ Odlišovat problémové a běžné situace, dokázat vyřešit problém ze svého okolí a obrátit se s žádostí o pomoc.	- Využíváme modelových situací k nácviku zvládnutí krizových situací. - Naučenými modely umožňujeme aplikaci při hře, dramatizaci a jejich následné převedení do praxe.
▪ Dokázat vyčlenit z okruhu lidí osoby, které mu vytvářejí rodinné i školní zázemí.	- Rozborem rolí ve společnosti pomáháme žákům orientovat se v jim známém prostředí, uvědomit si, kam se obrátit s možností o pomoc .
▪ Zvládnout pocit neúspěchu i kritiku ve známých situacích ze svého okolí.	- Vhodně zvoleným tématem podle schopností a zájmů žáka při skupinové práci umožňujeme každému jednotlivci zažít pocit úspěchu i neúspěchu.

Kompetence komunikativní

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel – strategie</i>
▪ Zvládnout vhodnou formou sdělit svá přání, souhlas i nesouhlas ve svém užším i širším okolí.	- Přiměřeně podle individuální schopností komentujeme a vyžadujeme komentář při všech vykonávaných činnostech. - Zadáváme úkoly zaměřené na srozumitelné sdělení či odpověď a tím možnost navázání komunikace se širší veřejností pomocí verbální a neverbální složky řeči, znakové řeči .
▪ Být připraven komunikovat s neznámými lidmi a rozšiřovat si okruh mezilidských vztahů.	- Spoluprací , vyřizováním vzkazů a setkáváním mimo kmenovou třídu posilujeme schopnosti komunikace a jistotu projevu v méně známém prostředí.

Kompetence sociální a personální

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel – strategie</i>
▪ Uvědomovat si rozmanitost vztahů mezi lidmi, rozpozná odlišnost vztahů v rodině, škole i veřejnosti.	- Rozborem konkrétních situací a nabídkou možných řešení žákům umožňujeme zapojení do různých skupin, pozdrav, představení se, prosba poděkování. - Společnými zážitky a vyprávěním upevňujeme prožitek ze vztahu k určité skupině, rodina, třída, kroužky.
▪ Dokázat si zapamatovat cestu do školy a na často navštěvovaná místa.	- Zadáváme konkrétní úkoly vedoucí ke zvládnutí orientace ve škole i jejím okolí.

Kompetence občanské

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel – strategie</i>
▪ Dokázat naučeným způsobem provádět sebeobslužné práce, běžné školní a domácí činnosti a pracovní úkoly, které mu pomohou uplatnit se ve společnosti.	- Vytvářením denní rozvrhů a týdenních kalendářů žáky seznamuje s pravidly režimu dne a upevňujeme smysl pro povinnost. - Aktivně žáky zapojujeme do plnění denních povinností, rozdávání pomůcek sešitů .
▪ Rozpoznat, co je pro jeho zdraví škodlivé, chápat důvody ochrany přírody	- Seznamujeme žáky s chováním v přírodě, s péčí o vlastní tělo nabídkou praktických ukázek.
▪ Požádat o pomoc, přizpůsobit se společenským zásadám, respektovat potřeby lidí ve svém okolí.	- Při skupinové práci nabádáme žáky ke spolupráci, ochotě pomoci či možnosti pomoc odmítnout.

Kompetence pracovní

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel – strategie</i>
▪ Připravit si pomůcky k jednotlivým pracovním úkonům ve škole i domácnosti.	- Umožňujeme žákům v praxi prožít a uplatnit osvojené znalosti prací na zahradě, v dílně, ve cvičné kuchyni. - Osvojené znalosti mu v praxi usnadní prováděné činnosti a dodržení pracovního postupu.
▪ Provádět pracovní činnosti se slovním doprovodem nebo podle obrázků.	- Jednoznačnými pokyny a verbalizací prováděných činností usnadňujeme žákům uvědomění si vykonávané činnosti a naopak využití praktických poznatků ve třídě.
▪ Obléci a najíst se, provést základní hygienické úkony samostatně či s pomocí jiné osoby.	- Zaměřujeme pozornost na sebeobslužné činnosti s vysvětlením.

5. 6. 4 Vzdělávací obsah předmětu Člověka a jeho svět

- Vzdělávací obsah předmětu - očekávané školní výstupy (vycházejí z očekávaných výstupů v RVP).
- Očekávané školní výstupy - zpracovány podle jednotlivých ročníků pro 1. stupeň – 1., 2., 3., 4., 5., 6. ročník.

1. ročník			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
▪ Orientovat se v okolí svého bydliště – poznat svůj dům. ▪ Částečně se orientovat v budově školy – najít svoji třídu, šatnu, jídelnu, WC. ▪ Poznat a pojmenovat základní předměty z oblasti domova – svůj pokoj, kuchyni, koupelnu, WC. ▪ Poznat a pojmenovat základní učební pomůcky a předměty z oblasti třídy a školy.	▪ Orientace v blízkém okolí svého bydliště, vyhledávání svého domu se slovním vedením, později bez slovního vedení. ▪ Upozornění na výrazně odlišné znaky domu. ▪ Komentování veškerých činností a přesunů v rámci školy. ▪ Orientace pomocí fotografií a obrázků jednotlivých místností. ▪ Přiřazování konkrétních předmětů k obrázkům. ▪ Třídění obrázků podle obsahu. ▪ Třídění obrázků podle obsahu. ▪ Komentování veškerých činností a přesunů v rámci třídy.	▪ Místo, kde žijeme	ČT - poznávání předmětů , osob, míst. ŘV - pojmenování věcí a osob. M - třídění předmětů, prostorová orientace. HPČ - zpívání písní s probíranou tematikou, zvuky, hlasy. VČ - tematická kresba. ČSP - sebeobslužné činnosti a tematické práce.

1. ročník			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
▪ Orientovat se ve třídě, poznat svoje místo, umyvadlo, uložení svých školních pomůcek. ▪ Dodržovat bezpečnou chůzi v doprovodu druhé osoby. ▪ Znat příslušníky nejužší rodiny (máma, táta, sourozenci). ▪ Znat jména spolužáků, učitelů ze své třídy. ▪ Umět pozdravit, poděkovat, poprosit po upozornění na vhodnost užití, či nápodobou.	▪ Orientace v prostoru třídy na pokyn ▪ Orientace ve svých věcech podle svého jména s barevnou podporou ▪ Základní pravidla přecházení ulice, červená, zelená, nácvik ve třídě i v terénu. ▪ Poznávání členů rodiny podle fotografií. ▪ Pojmenování členů rodiny podle obrázků. ▪ Poznávání a pojmenování členů třídy a učitele v konfrontaci s fotografií. ▪ Oslovování jménem při každé vhodné situaci. ▪ Procvičování pravidel slušného chování na modelových situacích i při všech možných situacích v reálu.	▪ Místo, kde žijeme ▪ Lidé kolem nás	ČT - poznávání předmětů a osob. ŘV - pojmenování věcí a osob. M - třídění předmětů, prostorová orientace. HPČ - zpívání písní s probíranou tematikou, zvuky, hlasy. VČ - tematická kresba. TV - orientace na tělesném schématu. ČSP - sebeobslužné činnosti a tematické práce. <u>PT – OSV</u> OR – Sebepoznání a sebepojetí - - moje tělo, vztahy k vrstevníkům, k autoritě. SR - Poznávací schopnosti - - kamarádské vztahy, poznávání spolužáků při všech činnostech. <u>PT – MV</u> Lidské vztahy - sociální dovednosti.

1. ročník			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
▪ Poznat základní lidské činnosti. ▪ Jednoduchou orientaci v čase chápat ve spojení s dobou určenou k jídlu. ▪ Rozvržení denních činností sledovat s upozorněním podle obrázků. ▪ Poznat některé nejběžnější druhy domácích zvířat. ▪ Poznat některé základní druhy ovoce a zeleniny s pomocí. ▪ Poznat počasí podle obrázků.	▪ Dramatizace lidských činností a poznávání podle obrázků. ▪ Spojování činností s denní dobou, používání termínu před jídlem, po jídle. ▪ Orientace podle obrázkového rozvrhu. ▪ Práce s obrázky s činnostmi z denního režimu. ▪ Pojmenování a přiřazování obrázků, přikládání na plochu podle významu. ▪ Poznávání zvuků zvířat. ▪ Cvičení čichu a hmatu základních druhů ovoce. ▪ Cvičení zrakové kontroly, přiřazování konkrétních plodů k obrázkům. ▪ Vyhledávání obrázků, fotografií a konfrontace se skutečností. ▪ Seznámení se základními symboly.	▪ Lidé kolem nás ▪ Lidé a čas ▪ Rozmanitost přírody	ČT - poznávání předmětů a osob a jejich činnosti. ŘV - pojmenování věcí a osob. M - třídění předmětů, prostorová orientace. HPČ - zpívání písní s probíranou tematikou, zvuky, hlasy. VČ - tematická kresba. TV - orientace na tělesném schématu. ČSP - sebeobslužné činnosti a tematické práce.

1. ročník			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
▪ S pomocí dodržovat zásady osobní hygieny a s pomocí zvládá základní sebeobsluhu. ▪ Poznat hlavní části těla.	▪ Komentování a vyžadování dodržení zásad osobní hygieny se slovním vedením. ▪ Seznámení s předměty denní potřeby. ▪ Poznávání těla podle modelu. ▪ Orientace na vlastním těle s vedením i bez vedení. ▪ Sledování vzdělávacích pořadů s následným rozbořem a zopakováním. ▪ Vkládání podle tématu, puzzle.	▪ Člověk a zdraví	ČT - poznávání předmětů, činností. ŘV - pojmenování věcí, předmětů denní potřeby. M - třídění předmětů, prostorová orientace. HPČ - zpívání písní s probíranou tematikou, zvuky, hlasy. VČ - tematická kresba. TV - orientace na tělesném schématu. ČSP - sebeobslužné činnosti a tematické práce. <u>PT – OSV</u> OR – Sebepoznání a sebepojetí – moje tělo, vztahy k vrstevníkům, k autoritě.

2. ročník			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
▪ Poznat dům, ve kterém bydlí. ▪ Orientovat se ve škole - - najít specializované učebny, které využívá - - a na školní zahradě. ▪ Poznat a pojmenovat další předměty z oblasti domova. ▪ Poznat a pojmenovat další učební pomůcky a předměty z oblasti třídy a školy. ▪ Chápat a s upozorněním dodržovat pravidla přecházení vozovky.	▪ Vyhledávání svého domu na obrázku, fotografii podle výrazných znaků. ▪ Hry zaměřené na orientaci ve škole a jejím okolí typu „kam odneseš bundu?“ atd. ▪ Hledání cesty ze specializované učebny do třídy apod. ▪ Vykonání činnosti nápodobou, podle slovní instrukce, spojení s typickými předměty. ▪ Spojování konkrétních předmětů z domácnosti s fotografií. ▪ Hry s předměty zaměřené na orientaci v prostoru. ▪ Třídění pomůcek podle činnosti. ▪ Dopravní výchova - - signalizace pro chodce, přechod pro chodce - - modelové situace i v reálu.	▪ Místo, kde žijeme	ČT - poznávání předmětů, osob, míst. ŘV - pojmenování věcí, osob a míst. M - třídění předmětů, prostorová orientace. HPČ - zpívání písní s probíranou tematikou, zvuky, hlasy. VČ - tématická kresba. TV - orientace na tělesném schématu, jízda na tříkole spojená s dopravní výchovou. ČSP - sebeobslužné činnosti a tématické práce.

2. ročník			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
▪ Znat rodinné příslušníky širší rodiny, s kterými se setkává. ▪ Znat jména spolužáků s ostatních tříd a dalších učitelů, se kterými se setkává v rámci výuky. ▪ Umět pozdravit, poprosit a poděkovat s občasným upozorněním. ▪ Poznat a pojmenovat další lidské činnosti, které má sám osvojené. ▪ Vědět, jak se chovat s neznámými lidmi.	▪ Poznávání a pojmenování osob širší rodiny ve spojení s fotografií či obrázkem ▪ Orientace ve svých věcech podle svého jména. ▪ Poznávání a pojmenování dalších učitelů ve spojení s konkrétními činnostmi. ▪ Nácvik slušného chování v modelových situacích i v reálu pomocí upozornění, otázek. ▪ Dramatizace lidských činností a poznávání podle obrázků. ▪ Komentování veškerých vykonávaných činností. ▪ Přiřazování předmětů podle charakteru činnosti. ▪ Nácvik modelových situací. ▪ Nabídka možných reakcí.	▪ Lidé kolem nás ▪ Lidé a čas	ČT - poznávání obrázků, věcí a osob. ŘV - pojmenovávání osob, věcí, činnosti, děje. M - třídění předmětů do skupin. HPČ - zpívání písní na probírané téma. VČ - kreslení na probírané téma. TV - orientace na tělesném schématu. ČSP - sebeobslužné činnosti. <u>PT – OSV</u> OR – Sebepoznání a sebepojetí - - moje tělo, vztahy k vrstevníkům, k autoritě. SR - Poznávací schopnosti - - kamarádské vztahy, poznávání spolužáků při všech činnostech. <u>PT – MV</u> Lidské vztahy – sociální dovednosti.

2. ročník			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
- Jednoduchou orientaci v čase chápat ve spojení s činnostmi dokreslenými obrázky. - Rozvržení denních činností poznat podle obrázků. - Poznat roční období podle obrázků s upozorněním na charakteristické znaky. - Popsat s pomocí viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích.	- Práce s obrázky s činnostmi z denního režimu. - Vytváření denních rituálů s důrazem na čas konání, vždy se slovním komentářem. - Stálé zobrazení hlavních denních činností, při změně činnosti výrazné upozornění. - Spojování činností s denní dobou a ročním obdobím. - Vycházky podpořené výkladem a poté konfrontace s obrazovým materiálem. - Vycházky do okolí školy spojené s pozorováním. - Přiřazování charakteristických znaků k ročním obdobím.	- Lidé a čas - Rozmanitost přírody	ČT - poznávání obrázků a věcí, činností. ŘV - Pojmenovávání osob, věcí, činnosti, děje. M - třídění předmětů do skupin. HPČ - zpívání písní na probírané téma. VČ - kreslení na probírané téma. TV - orientace na tělesném schématu. Jízda na tříkole spojená s dopravní výchovou. ČSP - Sebeobslužné činnosti. Práce s přírodninami, sběr.

2. ročník			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
▪ Poznat další nejběžnější druhy domácích zvířat. ▪ Poznat další základní druhy ovoce a zeleniny. ▪ Popsat počasí podle obrázku. ▪ Chápat základní zásady pobytu v přírodě	▪ Práce s fotografickým a o materiálem a obrázky s probíraným tématem. ▪ Poslech a poznávání zvuků zvířat. ▪ Cvičení čichu a hmatu. ▪ Třídění předmětů a obrázků do skupin. ▪ Seznámení s charakteristickou barvou pro jednotlivé druhy plodů. ▪ Práce s fotografickým materiálem s probíraným tématem. ▪ Vybírání vhodného symbolu podle skutečnosti. ▪ Vycházky do okolí školy spojené s pozorováním. ▪ Základní zásady chování v přírodě s ukázkou negativních důsledků v modelových situacích i v reálu.	▪ Rozmanitost přírody	ČT - poznávání obrázků a věcí s danou tematikou. ŘV - Pojmenovávání osob, věcí, činnosti, děje. M - třídění předmětů do skupin. HPČ - zpívání písní na probírané téma. VČ - kreslení na probírané téma. TV - orientace na tělesném schématu, pohyb v přírodě. ČSP - sebeobslužné činnosti Práce s přírodninami, sběr.

2. ročník			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
▪ S upozorněním dodržovat zásady osobní hygieny a s občasnou pomocí zvládá základní sebeobsluhu. ▪ Pojmenovat s pomocí hlavní části těla. ▪ Na otázku dokázat upozornit na své zdravotní obtíže.	▪ Provádění činností se slovním doprovodem. ▪ Nácvik základních sebeobslužných činností. ▪ Poznávání těla podle modelu. ▪ Orientace na vlastním těle. ▪ Skládání obrázků těla s částí. ▪ Chování v době nemoci. ▪ Průběh návštěvy lékaře, modelové situace. ▪ Tvoření logických dvojic. ▪ Vyhledávání rozdílů v reálu i na obrázku. ▪ Práce s pracovními listy, umístění obrázku na plochu, lepení, dokreslování, spojování. ▪ Hry s pexesem, dominem. ▪ Najdi, co nepatří do skupiny, obrázku. ▪ Sledování vzdělávacích pořadů s následným rozbořem a zopakováním.	▪ Člověk a zdraví	ČT - poznávání obrázků a věcí. ŘV - pojmenovávání osob, věcí, činnosti, děje. M - třídění předmětů do skupin. HPČ - zpívání písní na probírané téma. VČ - kreslení na probírané téma. TV - orientace na tělesném schématu, péče o svoje tělo. ČSP - sebeobslužné činnosti.

3. ročník			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
▪ Sdělit adresu na otázku a s výběrem možností či náповědou. ▪ Orientovat se v nejbližším okolí školy – hřiště, známé obchody. ▪ Poznat a pojmenovat další předměty z oblasti domova, třídy a školy. ▪ Dodržovat základní pravidla bezpečnosti s upozorněním. ▪ Rozlišovat stáří příslušníků rodiny a rozlišuje jejich stáří.	▪ Nácvik sdělování adresy s pomocí, opakováním, s výběrem možných odpovědí, města, městských částí. ▪ Vyhledávání známých míst v okolí školy. ▪ Hra na učitele „Doved’ nás na hřiště“. ▪ Vyhledávání obchodů podle požadavků na nákup. ▪ Orientace ve svých věcech podle svého jména. ▪ Třídění předmětů podle obsahu. ▪ Přiřazování předmětů podle vykonávané činnosti. ▪ Dopravní výchova - - signalizace pro chodce i automobily - modelové situace i v reálu. ▪ Třídění fotografií členů rodiny podle kritéria stáří. ▪ Třídění obecných obrázků podle kritéria stáří.	▪ Místo, kde žijeme ▪ Lidé kolem nás	ČT - obrázkové čtení. ŘV - pojmenovávání osob, věcí, činnosti, děje. M – prostorová orientace, třídění předmětů a porovnávání. HPČ - zpívání písní na probírané téma. VČ - tematická kresba. TV - jízda na tříkole spojená s dopravní výchovou. ČSP - sebeobslužné činnosti Práce ve cvičné kuchyni Práce s přírodninami, sběr. <u>PT – OSV</u> OR – Sebepoznání a sebepojetí - - moje tělo, vztahy k vrstevníkům, k autoritě. SR - Poznávací schopnosti - - kamarádské vztahy, poznávání spolužáků při všech činnostech.

3. ročník			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
- Vhodně používat výrazů pozdravu, prosby a poděkování. - Poznat a pojmenovat lidské činnosti, které zná ze svého okolí. - Jednoduchou orientaci v čase chápat ve spojení s obrázky jednotlivých činností se slovním komentářem. - Znát sled zautomatizovaných denních činností. - Vyjmenovat dny v týdnu s pomocí.	- Nácvik slušného chování v modelových situacích i v reálu. - Spojování logických dvojic - činnost a předmět. - Dramatizace lidských činností a poznávání podle obrázků. - Práce s obrázky s činnostmi z denního režimu. - Vyhledání obrázku podle nabízené činnosti. - Spojování osob s konkrétní činností. - Orientace podle denního rozvrhu činností s vyobrazením jednotlivých činností. - Vyjmenování dnů v týdnu ve spojení s obrázky charakteristické činnosti.	- Lidé kolem nás - Lidé a čas	ČT - obrázkové čtení. ŘV - pojmenovávání osob, věcí, činnosti, děje. M – prostorová orientace, třídění předmětů a porovnávání. HPČ - zpívání písní na probírané téma. VČ - tematická kresba. TV - jízda na tříkole spojená s dopravní výchovou ČSP - sebeobslužné činnosti Práce ve cvičné kuchyni Práce s přírodninami, sběr. <u>PT – MV</u>- Lidské vztahy – sociální dovednosti.

3. ročník			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
▪ Přiřadit charakteristické obrázky k ročním obdobím s návodnými otázkami. ▪ Popsat s návodnými otázkami viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích. ▪ Poznat nejběžnější druhy domácích zvířat. ▪ Poznat a pojmenovat některé základní druhy ovoce a zeleniny.	▪ Pozorování přírody, vycházky, přiřadit obrázky k reálné situaci, spojování s charakteristickými činnostmi. ▪ Komentování aktuálních změn v přírodě s důrazem na charakteristické sezónní činnosti. ▪ Vycházky do okolí školy s pozorováním. ▪ Práce s obrazovým materiálem, vyhledávání probíraných témat. ▪ Přiřazování zvířat podle zvuku. ▪ Vyhledávání zvířat podle místa, kde žijí. ▪ Cvičení čichu a hmatu, poznávání a pojmenování dalších druhů ovoce a zeleniny. ▪ Výběr charakteristické barvy pro jednotlivé druhy plodů.	▪ Lidé a čas ▪ Rozmanitost přírody	ČT - obrázkové čtení. ŘV - pojmenovávání osob, věcí, činnosti, děje. M – prostorová orientace, třídění předmětů a porovnávání. HPČ - zpívání písní na probírané téma. VČ - tematická kresba. TV - jízda na tříkole spojená s dopravní výchovou ČSP - sebeobslužné činnosti Práce ve cvičné kuchyni Práce s přírodninami, sběr.

3. ročník			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
▪ Dodržovat zásady osobní hygieny a zvládat základní sebeobsluhu. ▪ Pojmenovat hlavní části těla. ▪ Dokázat upozornit na své zdravotní obtíže. ▪ Být seznámen se zásadami bezpečného chování při hrách, na výletech.	▪ Modelové panely na procvičování sebeobslužných činností. ▪ Maximální podpora v samostatnosti v sebeobsluze. ▪ Poznávání těla podle modelu. ▪ Vyhledání a pojmenování částí těla na sobě i spolužákovi. ▪ Návštěva lékaře, popis podle obrázku, modelové situace. ▪ Před každou činností seznámení se zásadami bezpečnosti a poučení o následcích při nedodržení. ▪ Najdi rozdíly na obrázku ▪ Vyhledej, co do skupiny, obrázku nepatří. ▪ Zobecňování a diferenciací podle probíraných témat.	▪ Člověk a zdraví	ČT - obrázkové čtení. ŘV - pojmenovávání osob, věcí, činnosti, děje. M – prostorová orientace, třídění předmětů a porovnávání. HPČ - zpívání písní na probírané téma. VČ - tematická kresba. TV - jízda na tříkole spojená s dopravní výchovou ČSP – sebeobslužné činnosti. <u>PT – MV</u> Lidské vztahy - sociální dovednosti.

3. ročník			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
	▪ Sledování vzdělávacích pořadů s následným rozbořem a zopakováním. ▪ Přiřazování předmětů, obrázků podle významu. ▪ Cvičení zrakové kontroly.	▪ Člověk a zdraví	

4. ročník			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
▪ Sdělit na otázku s možnostmi způsob cesty do školy. ▪ Znat nejbližší důležité obchody v okolí školy a bydliště. ▪ Sdělit zážitky z výletů a vlastních cest pomocí otázek. ▪ Chápat pravidla pro soužití v rodině, ve škole, mezi kamarády. ▪ Pojmenovat nejběžnější pracovní činnosti, se kterými má vlastní zkušenost ze svého okolí.	▪ Možnosti dopravy do školy v konfrontaci s rodiči. ▪ Druhy dopravních prostředků. ▪ Vycházky do okolí školy. ▪ Vyhledávání konkrétních míst podle instrukce. ▪ Pravidelné sdělování společných zážitků s možností pomoci otázkami, doplněné fotografiemi. ▪ Komentování a hraní rolí v rodině, třídě, škole. ▪ Seznamování s činnostmi vlastní zkušeností, práce v kuchyni, na zahradě, sportovní aktivity, volný čas, činnosti spojené se školou.	▪ Místo, kde žijeme	ČT - obrázkové čtení. PS – tematické psaní. ŘV - reprodukce sděleného. M – prostorová orientace. HPČ - zpívání písní na probírané téma. VČ - tematická kresba. ČSP - sebeobslužné činnosti Práce ve cvičné kuchyni Práce s přírodninami, sběr. <u>PT – OSV</u> OR – Sebepoznání a sebepojetí – moje tělo, vztahy k vrstevníkům, k autoritě. SR - Poznávací schopnosti – kamarádské vztahy, poznávání spolužáků při všech činnostech. <u>PT – MV</u> Lidské vztahy – sociální dovednosti.

4. ročník			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
- Po upozornění poznat ve svém okolí nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých. - Vyjmenovat dny v týdnu. - Pro rozlišení děje v různých časových úrovních používat termínů bylo, je, bude bez bližšího určení času. - Podle charakteristických znaků poznat roční období. - Poznat rozdíly mezi stromy a rostlinami.	- Příprava na reálné situace přehráváním modelových situací s nabídkou možných reakcí. - Vyjmenování dnů v týdnu ve spojení s obrázky charakteristické činnosti. - Vyprávění zážitků s důrazem na používání časových výrazů. - Porovnávání reálu s obrázky, srovnání co je a co bylo. - Pozorování změn v přírodě, v reálu a porovnávání s obrázkem. - Charakteristické znaky ve spojení činností. - Porovnávání fotografií a obrázků, vyhledávání základních rozdílů. - Pozorování v přírodě a na školní zahradě.	- Místo, kde žijeme - Lidé a čas - Rozmanitost přírody	ČT - obrázkové čtení. PS – tematické psaní. ŘV - reprodukce sděleného. M – třídění předmětů do skupin a porovnávání. HPČ - zpívání písní na probírané téma. VČ - tematická kresba. TV - tělesné schéma. ČSP - sebeobslužné činnosti Práce s přírodninami, sběr . <u>PT -EV</u> Ekosystémy – les, význam, druhy stromů, ochrana přírody - - vycházky, škola v přírodě.

4. ročník			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
▪ Orientovat se v nejběžnějších druzích volně žijících zvířat. ▪ Přiřadit základní plody k rostlině nebo stromu. ▪ S pomocí se orientovat v pravidlech ochrany přírody. ▪ Uplatňovat základní hygienické návyky a sebeobslužné činnosti. ▪ Dokázat sdělit své zdravotní obtíže.	▪ Poznávat druhy volně žijících zvířat podle fotografií, obrázků, pozorování v přírodě či ZOO. ▪ Sběr a třídění plodů. ▪ Sběr a lisování listů. ▪ Porovnávání skutečnosti s obrázky. ▪ Základy enviromentální výchovy formou her, třídění odpadu. ▪ Pravidla chování v přírodě na ukázkách i v reálu. ▪ Prohlubování sebeobslužných činností. ▪ Procvičování na modelech. ▪ Základy zdravovědy formou her a praktických ukázek, omývání rány atd.	▪ Rozmanitost přírody ▪ Člověk a zdraví	ČT - obrázkové čtení. PS – popis obrázků. ŘV - reprodukce sděleného. M – třídění předmětů do skupin a porovnávání. HPČ - zpívání písní na probírané téma. VČ - tematická kresba. TV - tělesné schéma, péče o tělo, zdraví. ČSP - sebeobslužné činnosti Práce s přírodninami, sběr, třídění odpadu. <u>PT – EV</u> Ekosystémy – les, význam, druhy stromů, ochrana přírody - - vycházky, škola v přírodě.

4. ročník			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
▪ Zvládat základní pravidla silničního provozu pro chodce, přecházení vozovky.	▪ Pohyb na dopravním hřišti. ▪ Seznámení se základním dopravním značením. ▪ Orientace podle světelné signalizace. ▪ Hra s pexesem, dominem. ▪ Sledování naučných pořadů s následným zopakováním nabytých znalostí pomocí obrázků. ▪ Vyhledání informace z obrázku, komentování děje na obrázku. ▪ Používání pracovních listů k zopakování látky.	▪ Člověk a zdraví	ČT - obrázkové čtení. PS – popis obrázků. ŘV - Reprodukce slyšeného. VČ - tematická kresba. TV - jízda na tříkole spojená s dopravní výchovou, tělesné schéma. ČSP - sebeobslužné činnosti.

5. ročník			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
▪ Popsat cestu do školy pomocí nabídnutých záchytných bodů. ▪ Znat některá nejdůležitější místa v okolí školy a bydliště - zastávky městské hromadné dopravy. ▪ Sdělit zážitky z výletů a vlastních cest. ▪ Po upozornění dodržovat zásady bezpečnosti při hrách.	▪ Třídění dopravních prostředků a prostředků městské hromadné dopravy. ▪ Popis cesty podle fotografií. ▪ Čísla autobusů a tramvají souvisejících s cestou do školy. ▪ Vycházky do okolí školy. ▪ Vyhledávání konkrétních míst podle instrukce. ▪ Orientace v blízkém okolí školy, hry na průvodce v okolí školy. ▪ Pravidelné sdělování společných zážitků s možností pomoci otázkami. ▪ Pořizování audio a video záznamů a společné sdílení zážitků. ▪ Zásady bezpečnosti při hrách s upozorněním na možná rizika, s vysvětlením a konkrétními ukázkami.	▪ Místo, kde žijeme	ČT - orientace v knize. PS – podpis, popis. ŘV - nácvik rozhovoru. M – třídění předmětů do skupin a porovnávání. IKT – výukové programy na daná témata, interaktivní tabule. HPČ - zpívání písní na probírané téma. VČ - tematická kresba. TV - jízda na tříkole spojená s dopravní výchovou, tělesné schéma. ČSP - sebeobslužné činnosti.

5. ročník			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
▪ Dodržovat pravidla soužití, ve škole, mezi kamarády. ▪ Poznat odlišnosti svých spolužáků. ▪ Pojmenovat nejběžnější pracovní činnosti, které viděl ve svém okolí. ▪ Rozpoznat a sám upozorní na chování vrstevníků a dospělých ve svém okolí.	▪ Komentování a hraní rolí v rodině, třídě, škole. ▪ Rozbor situací, setkávání mezi třídami, společné akce, oslavy. ▪ Společná setkávání, vysvětlování odlišností, zdůrazňování jedinečnosti každého žáka. ▪ Seznamování s činnostmi vlastní zkušeností, práce v kuchyni, na zahradě, sportovní aktivity, volný čas, činnosti spojené se školou. ▪ Příprava na reálné situace přehráváním modelových situací s nabídkou možných reakcí. ▪ Každodenní hodnocení chování, podpora sebehodnocení.	▪ Lidé kolem nás	ČT - Orientace v knize. PS – popis obrázků. ŘV - nácvik rozhovoru. M – třídění do skupin a porovnávání. IKT – výukové programy na daná témata, interaktivní tabule. HPČ - zpívání písní na probírané téma. VČ - tematická kresba. TV - jízda na tříkole spojená s dopravní výchovou, tělesné schéma. ČSP - sebeobslužné činnosti Práce ve cvičné kuchyni Práce s přírodninami, sběr. <u>PT – OSV</u> OR – Sebepoznání a sebepojetí – moje tělo, vztahy k vrstevníkům, k autoritě.

5. ročník			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy),PT
▪ Chápat význam hodin jako ukazatele času. ▪ Být seznámen s rozdílným způsobem života v současnosti a minulosti podle obrázků. ▪ S pomocí poznat rozdíl mezi stromem a keřem a s pomocí přiřadí některé plody. ▪ S pomocí poznat listnaté a jehličnaté stromy. ▪ Poznat nejběžnější volně žijící a některá exotická zvířata.	▪ Práce s cvičnými hodinami. ▪ Důležité a neměnné momenty denního režimu dávány do souvislosti s časem. ▪ Porovnávání reálu s obrázky. ▪ Příběhy ze současnosti, příběhy z minulosti a jejich porovnávání podle s pomocí obrázků. ▪ Pozorování v přírodě, na školní zahradě. ▪ Sběr plodů a listů a jejich přiřazování k fotografiím a obrázkům. ▪ Pozorování v přírodě, návštěva botanické zahrady. ▪ Poznávání pomocí hmatového vjemu. ▪ Práce s obrazovým materiálem, upozorňování na charakteristické znaky. ▪ Prohlídka zvířat v ZOO či ve volné přírodě.	▪ Lidé a čas ▪ Rozmanitost přírody	SR - Poznávací schopnosti - - kamarádské vztahy, poznávání spolužáků při všech činnostech. <u>PT – MV</u> Lidské vztahy - sociální dovednosti. ČT - Orientace v knize. PS – popis.. ŘV - nácvik rozhovoru. M – hodiny, časové údaje. IKT – výukové programy na daná témata, interaktivní tabule. HPČ - zpívání písní na probírané téma. VČ - tematická kresba. ČSP - sebeobslužné činnosti Práce ve cvičné kuchyni Práce s přírodninami, sběr.

5. ročník			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
▪ Být seznámen se základními pravidly chování v přírodě. ▪ Být seznámen se zásadami zdravé výživy. ▪ Na otázku sdělit své zdravotní obtíže. ▪ Být seznámen se způsoby ošetření drobného poranění.	▪ Pravidla chování v přírodě komentovaná rozбором obrázků. ▪ Základy enviromentální výchovy formou her. ▪ Třídění potravin na zdravé a nezdravé. ▪ Seznamování s rozmanitostí stravy. ▪ Orientace v tělesném schématu. ▪ Sdělování obtíží pomocí modelu, nácvik modelových situací. ▪ Základy zdravovědy formou her a praktických ukázek, omývání rány, použití náplasti atd.	▪ Rozmanitost přírody ▪ Člověk a zdraví	<u>PT - EV</u> Ekosystémy – les, význam, druhy stromů, ochrana přírody - - vycházky, škola v přírodě. ČT - orientace v knize. PS – tematické psaní. ŘV - nácvik rozhovoru. M – třídění předmětů do skupin a porovnávání. IKT – výukové programy na daná témata, interaktivní tabule. HPČ - zpívání písní na probírané téma. VČ - tematická kresba. TV - tělesné schéma. ČSP - sebeobslužné činnosti

5. ročník			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
▪ Být seznámen s možnými mimořádnými situacemi.	▪ Seznámení a rozbor rozličných mimořádných situací. ▪ Promítání instruktážních filmů. ▪ Pohyb na dopravním hřišti. ▪ Seznámení s dopravním značením. ▪ Vyhledání informace z obrázku. ▪ Sledování naučných pořadů s následným zopakováním nabytých znalostí pomocí obrázků. ▪ Používání pracovních listů k zopakování látky. ▪ Seznámení s encyklopedií, odbornou knihou. ▪ Hra s pexesem, dominem.	▪ Člověk a zdraví	ČT - orientace v knize. PS – tematické psaní. ŘV - nácvik rozhovoru. IKT – výukové programy na daná témata, interaktivní tabule. HPČ - zpívání písní na probírané téma. VČ - tematická kresba. TV - jízda na tříkole spojená s dopravní výchovou.

6. ročník			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
▪ Popsat cestu do školy podle otázek. ▪ Znat nejbližší důležitá místa v okolí školy – další obchody, pošta, lékárna. ▪ Dodržovat zásady bezpečnosti při hrách. ▪ Chápat pravidla pro soužití v rodině, ve škole, mezi kamarády.	▪ Podle druhu dopravního prostředku. ▪ Vycházky do okolí školy. ▪ Vyhledávání konkrétních míst podle instrukce, podle zamýšlené činnosti. ▪ Volba vhodného obchodu, nakupování v modelových situacích i v reálu. ▪ Poznávání a pojmenování známých míst na obrázcích. ▪ Pravidla her s upozorněním na možná rizika. ▪ Komentování a hraní rolí v rodině, třídě, škole. ▪ Navštěvování mezi třídami, společné akce, oslavy. ▪ Rozbor chování v reálu i podle obrázků.	▪ Místo, kde žijeme ▪ Lidé kolem nás	ČT - čtení osvojených slov souvisejících s probíraným tématem. PS – jednotlivá sdělení k obrázkům. ŘV - simulace sociálních dovedností. M – celé hodiny – určování času. IKT – výukové programy na daná témata, interaktivní tabule. HPČ - zpívání písní na probírané téma. VČ - tematická kresba. TV - jízda na tříkole spojená s dopravní výchovou, seznamování s jiným prostředím – příroda. ČSP - bezpečnost Sebeobslužné činnosti Práce ve cvičné kuchyni Práce s přírodninami, sběr.

6. ročník			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
- Pojmenovat nejběžnější pracovní činnosti ze svého okolí. - Vhodně se chovat k odlišnostem spolužáků. - V případě ohrožení své osoby vědět komu a pomocí otázek sdělí. - S pomocí se orientovat v určení času podle hodin a to na celé hodiny a podle polohy ručiček.	- Seznamování s činnostmi vlastní zkušeností, práce v kuchyni, na zahradě, sportovní aktivity, volný čas, činnosti spojené se školou. - Vyhledání pomůcek, nástrojů atd. podle zamýšlené činnosti. - Seznámení a vysvětlování odlišností jednotlivců, zdůrazňování jedinečnosti, nezastupitelnosti. - Příprava na reálné situace přehráváním modelových situací s nabídkou možných reakcí. - Práce s cvičnými hodinami zaměřená na postavení ručiček v konkrétním čase a spojování s konkrétními činnostmi pravidelně se opakujícími.	- Lidé kolem nás - Lidé a čas	<u>PT – MV</u> Lidské vztahy – sociální dovednosti. ČT - čtení osvojených slov souvisejících s probíraným tématem. PS – jednotlivá sdělení k obrázkům. ŘV - simulace sociálních dovedností. M – celé hodiny – určování času. IKT – výukové programy na daná témata, interaktivní tabule. HPČ - zpívání písní na probírané téma. VČ - tematická kresba. TV - tělesné schéma, seznamování s jiným prostředím – příroda.

6. ročník			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
▪ Podle otázek a obrázků dokázat najít rozdíly mezi současným způsobem života a života v minulosti. ▪ Být seznámen s pověstmi vztahujícími se k regionu. ▪ S pomocí vyjmenovat měsíce. ▪ Poznat rozdíly mezi stromy a keři a k některým přiřadí plody. ▪ Poznat rozdíl mezi jehličnatým a listnatým stromem.	▪ Porovnávání obrázků ze současnosti a minulosti. ▪ Porovnávání reálu s obrázky. ▪ Návštěva muzeí, výstav. ▪ Poslech pověstí spojených s daným regionem. ▪ Pozorování změn v přírodě. ▪ Vyjmenování měsíců s podporou obrázků s charakteristickými znaky a činnostmi. ▪ Pozorování změn v přírodě, porovnávání s fotografiemi s obrázky. ▪ Sběr, třídění a přiřazování dalších druhů. ▪ Rozdělení na opadavé a neopadavé. ▪ Sběr listů a jehličí.	▪ Lidé a čas ▪ Rozmanitost přírody	ČSP - sebeobslužné činnosti Práce ve cvičné kuchyni Práce s přírodninami, sběr. <u>PT – MV</u> Lidské vztahy – sociální dovednosti. ČT - čtení osvojených slov souvisejících s probíraným tématem. PS – jednotlivá sdělení k obrázkům. ŘV - simulace sociálních dovedností. M – Celé hodiny – určování času. · IKT – výukové programy na daná témata, interaktivní tabule. HPČ - zpívání písní na probírané téma. VČ - tematická kresba.

6. ročník			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
▪ Poznat nejběžnější volně žijící i exotická zvířata a s pomocí sdělí, kde žijí. ▪ Být seznámen se škodlivými vlivy na přírodní prostředí. ▪ Orientovat se v základních pravidlech ochrany přírody a třídění odpadu. ▪ Pod vedením dodržovat zásady zdravé výživy.	▪ Poznávání nových druhů zvířat, charakteristické znaky, porovnávání zvířat na obrázku a v ZOO. ▪ Třídění zvířat, místa, kde žijí. ▪ Základy enviromentální výchovy se zaměřením na seznámení se škodlivými účinky vybraných činností na přírodní prostředí. ▪ Zavedená pravidla třídění odpadu v celé škole. ▪ Pravidla třídění odpadu, barvy kontejnerů. ▪ Třídění potravin na zdravé a nezdravé, výběr potravin při nákupu. ▪ Seznamování s rozmanitostí stravy, nabídka nových pokrmů spojených s přípravou a ochutnávkou.	▪ Rozmanitost přírody ▪ Člověk a zdraví	ČSP - sebeobslužné činnosti Práce ve cvičné kuchyni Práce s přírodninami, sběr. ČT - čtení osvojených slov souvisejících s probíraným tématem. PS – jednotlivá sdělení k obrázkům. ŘV - simulace sociálních dovedností. IKT – výukové programy na daná témata, interaktivní tabule. HPČ - zpívání písní na probírané téma. VČ - tematická kresba. TV - seznamování s jiným prostředím – pohyb v přírodě. ČSP - sebeobslužné činnosti Práce ve cvičné kuchyni Práce s přírodninami, sběr.

6. ročník			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
▪ Popsat své zdravotní obtíže. ▪ Vědět na koho se v kterém případě obrátit o pomoc. ▪ Pod dohledem zvládnout základní ošetření drobného poranění. ▪ Dokázat reagovat na pokyny dospělých při mimořádných situacích.	▪ Popis zdravotních obtíží s pomocí otázek. ▪ Hry na ordinaci, návštěvu lékaře. ▪ Nácvik sdělení potíží, ukazování na modelu. ▪ Seznámení s možností požádání o pomoc. ▪ Vzdělávací pořady s následným procvičením v modelových situacích. ▪ Základy zdravovědy formou her a praktických ukázek, omývání rány, ovázání atd. ▪ Nácvik evakuace třídy, školy, cvičný poplach. ▪ Pohyb podle pokynů. ▪ Hra s pexesem, dominem. ▪ Vyhledání informace z obrázku. ▪ Sledování naučných pořadů s následným zopakováním nabytých znalostí pomocí obrázků.	▪ Člověk a zdraví	<u>PT -EV</u> Ekosystémy – les, význam, druhy stromů, ochrana přírody - - vycházky, škola v přírodě. ČT - čtení osvojených slov souvisejících s probíraným tématem. PS – jednotlivá sdělení k obrázkům. ŘV - simulace sociálních dovedností. IKT – výukové programy na daná témata, interaktivní tabule. HPČ - zpívání písní na probírané téma. VČ - tematická kresba. ČSP - sebeobslužné činnosti.

6. ročník			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
	▪ Používání pracovních listů k zopakování látky. ▪ Seznámení s encyklopedií, odbornou knihou.	▪ Člověk a zdraví	<u>PT – OSV</u> OR – Sebepoznání a sebepojetí - - moje tělo, vztahy k vrstevníkům, k autoritě. SR - Poznávací schopnosti - - kamarádské vztahy, poznávání spolužáků při všech činnostech.

5. 7 Člověk a společnost

5. 7. 1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Člověk a společnost vznikl ze vzdělávací oblasti Člověk a společnost.

Cílem předmětu je seznámení žáků, v tematických okruzích, s důležitými oblastmi života lidí a s utvářením vztahů mezi lidmi. Procvičování sociální dovednosti, které povedou k pochopení a respektování jedinečnosti každého člověka, k pochopení jeho povinností. Získání základních poznatků o historických osobnostech a událostech.

Navazuje na předmět Člověk a jeho svět, který je vyučován na 1. stupni.

Na 2. stupni je organizován v rámci povinné minimální časové dotace:

- 7. – 10.. ročník → 2 hodiny týdně pro každý ročník.

Nebylo využito disponibilních hodin.

Začlenění průřezových témat (PT):

- 7.- 10. ročník

PT - *Osobnostní a sociální výchova (OSV)* - tematický okruh → Sociální rozvoj (SV) -Poznávací schopnosti, Mezilidské vztahy

- tematický okruh → Morální rozvoj (MR) - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

PT - *Multikulturní výchova (MV)* - tematický okruh → Lidské vztahy

- 9.-10. ročník

PT - *Osobnostní a sociální výchova (OSV)* - tematický okruh → Morální rozvoj (MR) - hodnoty, postoje, praktická etika

PT - *Multikulturní výchova (MV)* - tematický okruh → Kulturní rozdíly

- tematický okruh → Etnický původ

Průřezová témata budou realizována formou integrace do předmětu, formou krátkodobých projektů, dále exkurzemi na tematicky zaměřené akce, praktickými cvičeními a modelovými situacemi v rámci pobytu – ve škole v přírodě. Žákům se těmito způsoby umožní posílit dovednosti spojené s orientací v okolním světě, v mezilidských vztazích a vzájemných souvislostech mezi minulostí a současností.

Mezipředmětové vztahy a přesahy do dalších předmětů:

- Na 2.stupni → Čtení - ČT, Psaní - PS, Řečová výchova - ŘV, Informatika a komunikační technologie – IKT, , Člověk a svět práce – ČSP, Výchova ke zdraví – VZD.

Vyučovací hodiny jsou děleny na kratší časové, s možností individuálního přístupu při výuce nového učiva, či spojovány v delší celky s možností praktických ukázek a výuky v terénu (v případě realizace průřezových témat). Výuka se realizuje podle potřeby ve školní budově i mimo školní prostory.

Hodnocení probíhá slovní formou.

V jednotlivých ročnících se hodnotí dosažená úroveň získaných poznatků a dovedností, zároveň je zhodnocena ta část klíčové kompetence, která je v rámci daného předmětu rozvíjena.

5. 7. 2 Cílové zaměření předmětu

Tematické okruhy:

Historie našeho národa

- Poznávání historických osobností a událostí.
- Rozeznávání změn odlišného života v minulosti a současnosti.
- Poznávat historických zajímavostí svého města, ČR.

Člověk ve společnosti

- Poznávání a orientování se v širších mezilidských vztazích.
- Používání naučených vzorců společenského chování.
- Poznávání svých nejběžnějších povinností.
- Rozeznávání nebezpečných jevů ve společnosti.

Poznatky o společnosti

- Uvědomění si rozdílů kultury jednotlivých států.
- Rozeznání základní státní symboly a charakteristických znaků naší republiky.

Péče o občana

- Seznamování se s nevhodnými projevy chování v širším sociálním prostředí.
- Nacvičování vyřizování osobních záležitostí a komunikace s veřejností.
- Seznámení s patologickými jevy ve společnosti.

5. 7. 3 Výchovné a vzdělávací strategie, které směřují ke klíčovým kompetencím na úrovni předmětu **Člověk a společnost**

Kompetence k učení

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel – strategie</i>
▪ Prakticky používat pojmy z běžného života – škola, rodina, společnost – a navázat na předchozí informace.	- Osvojování a zapamatování nového učiva provádíme prostřednictvím praktických a názorných ukázek s aktivní účastí žáka. - Využíváme žákových osobních zážitků. - Nové učivo vysvětlujeme vždy v návaznosti na osvojené znalosti.
▪ Vybavit si teoretické znalosti z oblasti společnosti, chápat minulost a současnost na konkrétních příkladech.	- Osvojování nového učiva provádíme převážně skupinově, využíváme skupinové motivace a společného zážitku. - Zařazujeme hry na upevnění a praktické využití osvojených témat.

Kompetence k řešení problému

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel – strategie</i>
▪ Dokázat vyřešit jednoduchý problém ze svého okolí, upozornit na patologické jevy – požádat o pomoc.	- Využíváme modelových situací k nácviku zvládnutí krizových situací. - Naučenými modely umožňujeme aplikaci při hře, dramatizaci a jejich následné převedení do praxe.
▪ Dokázat odlišit druhy mezilidských vztahů, přiměřeně se v nich orientovat	- Rozborem rolí ve společnosti pomáháme žákům orientovat se v jim známém prostředí, uvědomit si, kam se obrátit s možností o pomoc .

Kompetence komunikativní

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel – strategie</i>
▪ Zvládnout vhodnou formou upozornit na nevhodné chování ve společnosti.	- Zaměřujeme se na vhodnost navázání komunikace se širší veřejností pomocí verbální a neverbální složky řeči, znakové řeči. - Nabízíme vzorce vhodné komunikace a nacvičujeme jejich praktické využití.
▪ Být připraven komunikovat s neznámými lidmi a rozšiřovat si okruh mezilidských vztahů.	- Spoluprací, vyřizováním vzkazů a setkáváním mimo kmenovou třídu posilujeme schopnosti komunikace a jistotu projevu v méně známém prostředí.

Kompetence sociální a personální

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel – strategie</i>
▪ Uvědomovat si důležitost vztahů mezi lidmi, vnímat odlišná sociální prostředí.	- Společnými zážitky a vyprávěním upevňujeme prožitek ze vztahu k určité skupině, rodina, třída, kroužky a k určitému prostředí, využíváme zejména reálných situací
▪ Osvojovat si rozdílné společenské role.	- Zadáváme konkrétní úkoly se změnou rolí ve skupině. Rozborem konkrétních situací a nabídkou možných řešení žákům umožňujeme zapojení do různých skupin.

Kompetence občanské

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel – strategie</i>
▪ Pochopit vlastní povinnosti, plnit je s různou mírou pomoci.	- Vytvářením denní rozvrhů a týdenních kalendářů žáky seznamuje s pravidly režimu dne a upevňujeme smysl pro povinnost. - Aktivně žáky zapojujeme do plnění denních povinností v rámci školního režimu, spolupracujeme s rodinou – návaznost.
▪ Respektovat kulturní odlišnosti států, uvědomovat si charakteristiku státu, kde žijeme.	- Seznamujeme žáky s kulturami blízkých států, s odlišnostmi v jídle, oblékání, řeči apod. - Srovnáváme odlišnosti s vlastním státem, přiřazujeme charakteristické znaky, třídíme je a vytváříme názorné pracovní listy.

Kompetence pracovní

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel – strategie</i>
▪ Uvědomovat si důležitost vlastních pracovních povinností.	- Umožňujeme žákům v praxi prožít a uplatnit osvojené pracovní dovednosti prací na zahradě, v dílně, ve cvičné kuchyni. - Provádíme nácvik sledu pracovních postupů, dbáme na plnění povinností.
▪ Rozlišovat odlišné pracovní profese z hlediska potřeb společnosti i svých.	- Seznamujeme žáky s jednotlivými povoláními, s jejich prospěšností, využíváme praktických ukázek.

5. 7. 4 Vzdělávací obsah vzdělávacího předmětu Člověk a společnost

- Vzdělávací obsah předmětu - očekávané školní výstupy (vycházejí z očekávaných výstupů v RVP).
- Očekávané školní výstupy - zpracovány podle jednotlivých ročníků druhého stupně – 7., 8., 9., 10. ročník.

7. ročník			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
- Být seznámen s pojmy - - prezident, spisovatel, malíř, král skladatel. - Poznat rozdíly život dříve - - nyní. - Seznámit se s pojmem - - stát, změny našeho státu.	- Odlišování pojmů - - spisovatel, malíř, skladatel a přiřazování jejich činnosti, výsledků dané činnosti. - Hry na povolání. - Poznávání charakteristických znaků a odlišností mezi pojmy král x prezident, vyhledávání znaků pomocí obrázků. - Uvědomování si rozdílů života dříve a nyní - - obrázky, encyklopedie, hist.filmy, jiné formy. - Hledání a porovnávání rozdílů – oblečení, bydlení, předměty denní potřeby, doprava, jídlo... - Orientace na jednoduché mapě – hranice ČR, města, barvy na mapě. - Seznámení se s názvy některých sousedních států, jiný jazyk, zvyky a tradice.	Historie našeho národa	ČT – práce s encyklopediemi - - osobnosti, život dříve a nyní. Práce s mapou – čtení map. PS – popis na dané téma. ŘV – rozvoj komunikace na dané téma – osobnosti, život dříve, nyní. IKT – výukové programy na interaktivní tabuli – témata o historii. ČSP – skupinová práce, pracovní vztahy při skup.práci. <u>PT – OSV</u> SR – Mezilidské vztahy, Poznávací schopnosti – vztahy na úrovni státu, z hlediska historie- skupinové práce. MR – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti - - sociální role – pravomoce. <u>PT – MV</u> Lidské vztahy – změny ve vztazích z hlediska historie.

7. ročník			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
▪ Znáť členy rodiny (jména, role – rodiče, prarodiče, teta, strýc). ▪ Dokázat přiměřeně reagovat na požadavky v reálných podmínkách. ▪ Seznámit se s pojmy - - kamarádství, ohleduplnost.	▪ Poznávání a pojmenování osob širší rodiny. ▪ Zaměstnání, povolání rodičů. ▪ Funkce a struktura rodiny, vztahy ke členům, chování apod. ▪ Modelové a situační hry na dané téma – problém. ▪ Trénování schopnosti adekvátní reakce, vhodné komunikace. ▪ Vedení ke spolupráci, kooperaci s ostatními. ▪ Cílené vedení k pomoci spolužákům. ▪ Společné akce, oslavy, výroba dárků.	▪ Člověk ve společnosti	ČT – tématické čtení. PS – popis na dané téma – rodina. ŘV – rozvoj komunikace na dané téma - společenské události - - přání, pozdravy. IKT – výukové programy na interaktivní tabuli – doplňovačky, křížovky, ČSP – skupinová práce, pracovní vztahy – kamarádství, spolupráce. <u>PT – OSV</u> SR – Poznávací schopnosti - - role, střídání, situační hry, společné projekty na úrovni více ročníků.

7. ročník			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
- Vědět o existenci prezidenta a seznámit se s některými státními symboly. - Dokázat formulovat žádost - - rady, dotaz. - Seznámit se s některými patologickými jevy.	- Osobnost prezidenta - - využití tisk, obrázky, TV, fotografie, vyhledávání - - vytváření pracovních listů - Obrázky - vlajka, státní znak, poslech hymna - - vyhledávání symbolů - - výběr, vybarvování, popis, identifikace melodie - hymny, poslech. - Způsob používání státních symbolů – kdy, kde. - Modelové situace, hry na správné kladení otázek a formulace odpovědí. - Popis situačních obrázků. - Vyřizování vzkazů, dotazů v rámci školy, školy a rodiči. - Upozornění na škodlivost alkoholu, tabáku, drog - - léků. - Využívání všech forem názornosti.	Poznatky o společnosti.	ČT – čtení tisku. PS – popis na dané téma. ŘV – rozvoj komunikace na dané téma. IKT – výukové programy na interaktivní tabuli – témata o společnost – symboly, doplňování.. ČSP – skupinová práce, pracovní vztahy. MR – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti - - upozornění na špatné společenské chování, výlety se zaměřením na pozorování okolních jevů.

7. ročník			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
Nacvičovat sociální dovednosti v modelových situacích tak, aby je dokázal aplikovat do skutečných podmínek – měnit role.	- Hry, situační hry tématicky zaměřené. - Doporučení a výběr volnočasových aktivit - - podněcování zájmu - - kultura, sport - vhodný pohyb.	Poznatky o společnosti.	MR – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti - - upozornění na špatné společenské chování, výlety se zaměřením na pozorování okolních jevů.

8. ročník			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
▪ Znat některé veřejně známé osobnosti. ▪ Rozlišit předměty používané v minulosti od současných, rozdílů. ▪ Seznámit se s ohroženími - - pojem válka. ▪ Pojmenovat členy širší rodiny. ▪ Orientovat se ve vhodných vzorcích chování.	▪ Významné osobnosti našich dějin - příběhy, pověsti o nich, zajímavosti o životě, konkrétní díla. ▪ Pojmenování historických předmětů - k čemu sloužily, kdy a jase užívaly - zbraně, oblečení, jídlo... ▪ Přiřazování předmět - - funkce, dnes - dříve. ▪ Pojem válka x mír - - konkrétně, ukázky, názorný materiál. ▪ Poznávání a pojmenovávání - - bratranec, sestřenice - - fotografie. ▪ Hraní a komentování rolí v rodině. ▪ Rozbor chování v reálných situacích, na obrázcích. ▪ Třídění vhodné a nevhodné projevy chování, (pojmenovávání, rozbor).	▪ Historie našeho národa ▪ Člověk ve společnosti	ČT – vyhledávání klíčových slov. PS – křížovky, hry se slovy na daná témata. ŘV – rozvoj komunikace na dané téma – abstraktní slova. IKT – výukové programy na interaktivní tabuli – témata o společnosti. ČSP – skupinová práce, pracovní vztahy. VZD – ohrožení zdraví v důsledku nevhodného chování ve společnosti. <u>PT – OSV</u> SR – Mezilidské vztahy, Poznávací schopnosti – vztahy v rodině, skupinové práce. MR – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti - - sociální role, širší rodinné vztahy.

8. ročník			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
- Rozlišit vandalismus a upozornit na jeho projevy. - Znát jméno prezidenta, pojem vláda. - Přiřadit státní symboly.	- Vandalství - příklady ze života. - Úcta k práci druhých - - pěstování konkrétních návyků. - Komunikační hry - - oznámení vandalismu, pojmenování situací, žádost o pomoc. - Jméno opisovat, přiřazovat, skládat, vyhledávat. - Vláda – co znamená pojem, ministerstva – k čemu, co řídí. - Výroba vlajky, rozkládání, skládání státního znaku. - Rozlišení naší hymny od jiné, vysvětlování textu - - slov.	Poznatky o společnosti	<u>PT – MV</u> Lidské vztahy – změny ve vztazích dříve, nyní, rodina, škola. ČT – práce s tiskem. PS – popis na dané téma. ŘV – rozvoj komunikace na dané téma – riziková chování ve společnosti. IKT – výukové programy na interaktivní tabuli – témata o společnosti. ČSP – skupinová práce. VZD – ohrožení zdraví v důsledku nevhodného chování ve společnosti. <u>PT – MV</u> Lidské vztahy – změny ve vztazích ve společnosti - - současné problémy, situační hry, návštěvy veřejných akcí.

8. ročník			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
- Seznámit se se svými právy a povinnostmi. - Samostatně oslovit dospělé osoby a požádat o informaci. - Upozornit na nebezpečnou situaci. - Dokázat pojmenovat veřejné osoby, které pomáhají vyřešit problémy, vědět na koho se obrátit.	- Pojmy právo a povinnost - - mohu x musím - - konkretizovat. - Právo dětí, týrání, zneužívání, diskriminace, šikana - pojmy, konkrétní příklady, pomoc - kam se obrátit, kontakty. - Modelové situace - - přehrávání rolí. - Formulace žádostí, vzkazů, potřeb, přání. - Setkávání s lidmi různých profesí. - Nácvik krizových situací, řešení. - Profese a organizace, které pomáhají - vyhledávání, kontakty. - Využití přednášek a dalších forem na daná témata.	- Poznatky o společnosti - Péče o občana	ČT – práce s tiskem, letáky. PS – popis na dané téma, aktuality. ŘV – rozvoj komunikace žádosti, vzkazy. IKT – výukové programy na interaktivní tabuli – témata o společnosti, filmy. ČSP – skupinová práce, pracovní vztahy. VZD – zdravotnické instituce a pomáhající organizace. <u>PT – OSV</u> SR – Mezilidské vztahy, poznávací schopnosti – vztahy ve společnosti. MR – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti - - sociální role ve společnosti, možnosti řešení problémů - - sociální dovednosti v terénu.

9. ročník			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
- Seznámit se s odlišnostmi stát x království. - Pojmenovat některé historicky důležité osobnosti. - Vysvětlit pojem válka, mír a některé pojmy v našich dějinách. - Pojmenovat členy širší rodiny, příbuzenské vztahy.	- Pojmy království x republika - - rozdíly, charakteristika - - obrázky. - Volba krále prezidenta - - jak, kdy kde...rozdíly. - Ukázek dané doby a jiné formy názoru. - Seznámení s umělci, politiky dané doby, jejich díla. - Přiblížení válečné tematiky vhodnými formami - - ukázky z knih, filmů. 2. světová válka - - vysvětlení vážnosti, následků - konkrétní ukázky, souvislosti. - Pojmenovávání členů rodiny - schéma, vztahy, bydliště, povolání. - Mapa rodiny - hry na rodinu.	- Historie našeho národa - Člověk ve společnosti	ČT – práce s encyklopediemi, aktuality. PS – popis na dané téma, aktuality. ŘV – rozvoj komunikace na dané téma. IKT – výukové programy na interaktivní tabuli – témata o společnosti, internet. ČSP – skupinová práce, pracovní vztahy. <u>PT – OSV</u> SR – Mezilidské vztahy, Poznávací schopnosti – rodina, společnost. MR – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti - - sociální role ve společnosti. Hodnoty, postoje, praktická etika – sociální dovednosti v běžných podmínkách.

9. ročník			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
- Rozlišit správné a nesprávné chování u sebe i u druhých. - Dokázat přijmout odlišnosti a vhodně na ně reagovat. - Být seznámen s funkcí vlády, umět vyjmenovat státní symboly. - Uvědomit si práva a povinnosti v konkrétních situacích.	- Nácvik způsobu chování ke starším a nemocným, k autoritám, rodičům.. - Rozbor způsobů chování - - hodnocení chyb a správných postupů. - Příklady dobrých skutků. - Práce s piktogramy, symboly pro lidi s postižením aj. - Poukazování na odlišnosti jednotlivců a skupin, konkretizace pojmu - - tolerance, jedinečnost. - Odlišování naší vlajky, hymny, znaku - výběr z více, přiřazování, nákres, poznání textu. - Manipulace se státními symboly – význam, použití. - Modelové situace - právo, povinnost - vlastní, všech. - Seznámení s činností policie (pojem - vina, trest, soud). Konkrétně - - přednášky, besedy.	Poznatky o společnosti	ČT – práce s informacemi - - vyhledávání v textu. PS – krátký zápis, využití tisku. ŘV – rozvoj komunikace na dané téma. IKT – výukové programy na interaktivní tabuli – témata o společnosti, práce s internetem. ČSP – skupinová práce, pracovní vztahy. VZD – chování ohrožující zdraví. <u>PT – OSV</u> SR – Mezilidské vztahy, poznávací schopnosti – práva a povinnosti v konkrétních situacích – nácvik v běžných podmínkách.

9. ročník			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
- Vyhledat – místo a osobu, kde a u koho vyřídit osobní záležitosti. - Rozpoznat patologické prostředí – situaci. - Být seznámen s možnostmi sociální pomoci. - Rozvíjet sociální dovednosti.	- Pomáhající organizace - - názvy, činnost, kontakty. - Formulace žádosti. - Umístění institucí v blízkém okolí - jejich návštěvy. - Sledování naučných a výukových programů - - rozbor. - Funkce jednotlivých institucí - zdravotní a sociální péče, kartička pojištěnce, kdy a kde použít průkazky. - Funkce úřadů, lékař, pošta, banka – návštěvy. - Vyplňování cvičných formulářů. - Kupování jízdenky, posílání dopisu, placení složenky, hospodaření s penězi.	Péče o občana	<u>PT – MV</u> Lidské vztahy – změny ve vztazích ve společnosti, chování jednotlivců – současné problémy, situační hry, návštěvy veřejných akcí. Kulturní rozdíly – respektování odlišností. Etnický původ – odlišné kultury a skupiny – respekt. ČT – práce s informacemi - - vyhledávání v textu. PS – krátký zápis na téma, vyplňování formulářů. ŘV – rozvoj komunikace na dané téma. IKT – výukové programy na interaktivní tabuli, využití internetu. ČSP – skupinová práce, pracovní vztahy.

10. ročník			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
- Individuálně se zabývat mezníky našich dějin. - Přiřadit osobnost a obor, ve kterém se proslavila. - Rozpoznat období pravěku od současnosti. - Pojmenovat příbuzenské vztahy širší rodiny. - Znát a využívat některá práva a povinnosti - co může a musí. - Znát pojmy vandalismus, rasismus – spojit s konkrétním děním.	- Práce s médii, internetem, vyhledávání s různou mírou pomoci. - Opakování prostřednictvím her, soutěží - kdo jsem. - Znaky života v pravěku a dnes, konkrétní předměty, obrázky, třídění, řazení, rozdíly. - Oblečení dané doby, výroba předmětů, kostýmů. - Mapy rodin, fotografie, doplňovací schémata, věk členů rodiny - pojem mladý, starý. - Seznámení s řády - školy, dopravy, apod. - Projevy rasismu, vandalismu - ukázky, aktualizace mediálních zpráv. - Zajímavosti ze života různých etnik, jejich zvyky.	- Historie našeho národa - Člověk ve společnosti	VZD – chování ohrožující zdraví., zdravotnické instituce. <u>PT – MV</u> Lidské vztahy – změny ve vztazích ve společnosti, chování jednotlivců – současné problémy, situační hry, návštěvy veřejných akcí. ČT – práce s informacemi - - vyhledávání v textu. PS – krátký zápis na téma, výpis - - tisk. ŘV – rozvoj komunikace na dané téma. IKT – výukové programy na interaktivní tabuli, využití internatu. ČSP – skupinová práce, pracovní vztahy. VZD – chování ohrožující zdraví.

10. ročník			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
▪ Odhadnout míru požadované pomoci sobě i druhým. ▪ Znat jméno prezidenta a vyjmenovat státní symboly obrázky. ▪ Seznámit se s pojmem EU. ▪ Samostatně a srozumitelně vyřídit vzkaz.	▪ Pomoc ostatním - - spolužáci, zaměstnanci školy - konkrétní úkoly režimu dne. ▪ Odlišení druhů pomoci - - doma, ve škole a na veřejnosti. ▪ Práce s tiskem - - vyhledávání fotografií, jmen, událostí dle nadpisu - - politické, zábavné... ▪ Pojmenovávání státních symbolů - vyhledávání v encyklopedii. ▪ Hymna - jak se chovat při poslechu. ▪ Důležitost vzniku, státy, výhody. ▪ Hledat hranice našeho státu, okolních států v rámci Evropy – existence a funkce EU. ▪ Sdělování svých potřeb, postojů - hry.	▪ Poznatky o společnosti ▪ Péče o občana	<u>PT – OSV</u> SR – Mezilidské vztahy, Poznávací schopnosti – rodina, společnost. MR – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti - - sociální role ve společnosti. Hodnoty, postoje, praktická etika – sociální dovednosti v běžných podmínkách. ČT – práce s informacemi - - vyhledávání v textu - tisk. PS – krátký výpisky – tisk. ŘV – rozvoj komunikace - - vyřizování vzkazů. IKT – výukové programy na interaktivní tabuli, využití internetu. ČSP – skupinová práce, pracovní vztahy.

5. 8 Člověk a příroda

5. 8. 1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Člověk a příroda vznikl ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda.

Cílem předmětu je ucelené seznamování žáků s přírodními zákonitostmi a jevy, s jejich praktickou využitelností pro život člověka.

Na druhém stupni je organizován v rámci povinné minimální časové dotace:

- 7. – 10. ročník → 3 hodiny týdně pro každý ročník.

Nebylo využito disponibilních hodin.

Začlenění průřezového tématu (PT): Environmentální výchova (EV)

- 7. - 10. ročník → tematický okruh - Ekosystémy
- 9. - 10. ročník → tematický okruh - Základní podmínky života

Zařazení tohoto průřezového tématu dovede žáky k lepšímu pochopení vztahů člověka a životního prostředí, povede je k odpovědnému jednání vůči přírodě i lidem. Realizace bude prováděna formou krátkodobých projektů v průběhu roku a při pobytech na škole v přírodě. Názvy a zaměření projektů se budou aktualizovat a měnit podle potřeby žáků a materiálních podmínek školy.

Mezipředmětové vztahy a přesahy do dalších předmětů:

- Na 1. stupni → předmět není zařazen, navazuje na předmět Člověk a jeho svět.
- Na 2. stupni → Čtení - ČT, Řečová výchova – ŘV, Informační a komunikační technologie – IKT, Výtvarné činnosti – VČ, Výchova ke zdraví – VZD, Člověk a svět práce – ČSP.

Vyučovací hodiny jsou děleny na kratší časové, s možností individuálního přístupu při výuce nového učiva, či spojovány v delší celky s možností praktických ukázek a výuky v terénu (v případě realizace průřezových témat). Výuka se realizuje podle potřeby ve školní budově i mimo školní prostory.

Hodnocení probíhá slovní formou.

V jednotlivých ročnících se hodnotí dosažená úroveň získaných poznatků a dovedností, zároveň je zhodnocena ta část klíčové kompetence, která je v rámci daného předmětu rozvíjena.

5. 8. 2 Cílové zaměření předmětu dle tematických okruhů

Tematické okruhy:

Základní poznatky z fyziky

- Seznamování se s pohybem Země a s jeho důsledky, střídáním dne a noci, ročních období.
- Získávání základních poznatků o skupenství látek.
- Informování se o zdrojích zvuku, tepla, světla, elektrického proudu, o zásadách bezpečnosti práce s elektrickými přístroji a o vlivu lidské činnosti na životní prostředí.

Základní poznatky z chemie

- Poznávání základního rozdělení látek na rozpustné a nerozpustné.
- Rozlišování druhů vody (pitná, užitková, odpadní), poznávání důsledků znečištění životního prostředí.
- Seznamování se s důležitostí vzduchu a v něm obsaženého kyslíku jako nezbytnosti pro život.
- Získávání poznatků o chemických látkách běžně používaných v domácnosti a seznamování se zásadami bezpečnosti práce s těmito látkami.
- Informovanost o návykových látkách – jejich nebezpečí.

Základní poznatky z přírodopisu

- Sledování dění v přírodě v souvislosti se střídáním ročních období.
- Získávání základních poznatků péči o rostliny a živočichy.
- Určování vybraných zástupců rostlin a živočichů, hospodářsky důležitých rostliny.
- Určování a popis nejdůležitějších částí lidského těla a jejich funkce.
- Konkretizování zásad ochrany přírody a poučení o bezpečném chování při poznávání přírody.
- Určování oborů lidské činnosti ovlivňující kvalitu životního prostředí.

Základní poznatky ze zeměpisu

- Orientování se na mapě podle barev.
- Rozeznávání polohy ČR, sousední státy, státní hranice - na mapě.
- Manipulování s plánem města.
- Seznamování se s přírodními zvláštnostmi a zajímavostmi svého města, s druhy dopravy.
- Dodržování pravidel bezpečného pohybu a pobytu v přírodě a pochopení možných následků živelných pohrom.

5. 8. 3 Výchovné a vzdělávací strategie, které směřují ke klíčovým kompetencím na úrovni předmětu Člověk a příroda

Kompetence k učení

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel – strategie</i>
▪ Vybrat z výukových materiálů o přírodě potřebnou informaci podle pokynů.	- Používáme názorné a obsahově přiměřené učební materiály informující žáky o probíraných tématech. - Při práci využíváme vhodné počítačové programy zaměřené na přírodu. - Využíváme možnosti internetu jako zdroje informací. - Zařazujeme práci s interaktivní tabulí. - Formou her a soutěží směřujeme žáky k samostatnému vyhledávání informací týkajících se přírody.
▪ Používat základní pojmy související s přírodou, znát jejich význam.	- Všechny činnosti doplňujeme slovním doprovodem. - Používáme vždy jednotnou terminologii. - Aplikujeme nácvik řešení modelových situací ve škole a umožňujeme žákům pohyb v terénu.

Kompetence k řešení problému

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel - strategie</i>
▪ Dokázat teoreticky i prakticky řešit běžné problémové situace vznikající při skupinové práci na projektech i během pobytu v přírodě.	- Nacvičujeme nejprve při řešení modelových situací a později prakticky v terénu možné strategie řešení problémů týkajících se pobytu v přírodě. - Neustálým opakováním nacvičujeme a upevňujeme postupy řešení obvyklých situací.
▪ Vyčlenit z okruhu lidí osoby, na které se může obrátit s žádostí o pomoc.	- Provádíme praktický nácvik žádosti o pomoc, nejprve u osob, které žák zná později u cizích. - Během pobytu v terénu umožňujeme žákům vyzkoušet si kontakt s neznámými lidmi.

Kompetence komunikativní

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel – strategie</i>
▪ Používat všechny formy komunikace, která se týká oblasti přírody.	- Nabízíme žákům při skupinové práci na projektech možnosti využívat formy verbální či neverbální komunikace. - Žákům s těžším postižením nabízíme možnosti alternativní komunikace. - Podněcujeme žáky k aktivnímu mluvenému projevu při řešení vzniklých situací. - Zdůrazňujeme nutnost spolupráce při řešení problémů např. při pokusech.
▪ Přiměřeně komunikovat s neznámými osobami při pobytu v terénu.	- Vytváříme během pobytu v terénu a při exkurzích situace, ve kterých mají žáci možnost komunikovat s neznámými osobami. - Pomáháme vytvářet správné komunikační vzorce při jednání s lidmi.

Kompetence pracovní

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel – strategie</i>
▪ Podle instrukcí pracovat s výukovými programy na počítači zaměřenými na vztah člověka a přírody.	- Využíváme práci s počítačem, interaktivní tabulí a s médii ke zpestření výuky, k upevnění získaných vědomostí o vztahu člověka k přírodě. - Neustálým opakováním pracovních postupů zvyšujeme samostatnost.
▪ Dodržovat pracovní návyky nutné při práci v přírodním prostředí a při pokusech.	- Během pobytu v terénu seznamujeme žáky s hygienickými návyky nutnými při práci v přírodním prostředí. - V rámci předprofesní přípravy se žáci seznamují s jednoduchými pracovními úkony, s řemesly, s péčí o rostliny a živočichy, s využití rostlin.
▪ Zvládat a dodržovat zásady skupinové práce.	- Seznamujeme žáky se zásadami skupinové práce při konkrétních činnostech. - Podporujeme schopnost sebeprosazení ve skupině, umění kompromisu.

5. 8. 4 Vzdělávací obsah předmětu Člověk a příroda

- Vzdělávací obsah předmětu - očekávané školní výstupy (vycházejí z očekávaných výstupů v RVP).
- Očekávané školní výstupy - zpracovány podle jednotlivých ročníků druhého stupně – 7., 8., 9., 10. ročník.

7. ročník			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
- Seznámit se s pohyby planety Země a jeho důsledky - střídáním dne a noci, ročních období. - Rozlišovat základní vlastnosti látek - rozpustnost, nerozpustnost. - Poznat kyslík jako složku vzduchu nezbytnou pro život člověka, zvířat a rostlin.	- Globus – zmenšený model Země, nákresy, hry. - Oběh Země kolem Slunce a jeho vliv na střídání ročních období, makety. - Otáčení Země kolem své osy v souvislosti se střídáním dne a noci. - Praktické činnosti s globusem (vyhledávání pevniny, moře, simulace pohybu Země). - Rozpustné látky - cukr, sůl - pokusy. - Ověřování rozpustnosti - nerozpustnosti látek - běžné situace, praktické pokusy. - Nerozpustné látky - sklo, plasty - pokusy s nimi. - Kyslík jako podmínka života - lidé, květiny, zvířata. - Znečištěné ovzduší a dopad na naše zdraví a na přírodu - choroby spojené se špatným ovzduším.	- Základní poznatky z fyziky. - Základní poznatky z chemie.	ČT – práce s texty – vyhledávání v encyklopediích podle probíraných témat – Země, druhy látek, podmínky života. ŘV – osvojování pojmů, názvů, jejich správné používání. IKT – výukové programy tematicky zaměřené, filmy, obrázky – pokusy – postup, ekologické programy. VČ – tematická kresba, malba - živá příroda, ekologie. ČSP – rostliny, živočichové, práce na zahradě. VZD – znečištěné ovzduší - dopad na zdraví člověka. <u>PT – EV</u> Ekosystémy – rozdíl životní prostředí venkov - město - výlety.

7. ročník			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
▪ Získat základní vědomosti o dění v přírodě během ročních období. ▪ Poznat vybrané zástupce rostlin a živočichů.	▪ Změny teplot a počasí v souvislosti se střídáním ročních období - kalendáře, vedení záznamů, čtení teploměru. ▪ Kalendář přírody (zaznamenávání teplot). ▪ Změny v životě živočichů a rostlin během střídání ročních období - pracovní listy. ▪ Jaro, léto, podzim, zima v přírodě (pozorování rostlin a živočichů), záznam změn. ▪ Zástupci domácích zvířat a jejich mláďata - určování. ▪ Stavba těla zvířat - popis obrázků. ▪ Domácí a volně žijící zvířata - srovnání. ▪ Zástupci listnatých a jehličnatých stromů, bylin - ukázky, sběr listů, plodů. ▪ Stavba těla rostlin - nákresy, popis, praktický popis.	▪ Základní poznatky z přírodopisu.	ČT – práce s texty – vyhledávání v encyklopediích podle probíraných témat – změny v přírodě, roční doby. ŘV – osvojování pojmů, názvů, jejich správné používání – zvířata, rostliny, stavba těla z. a r. IKT – výukové programy tematicky zaměřené, filmy, obrázky – stavba těla zvířat, části rostlin, druhy stromů. VČ – tematická kresba, malba - - zvířata, rostliny, roční doby. ČSP – rostliny, živočichové, práce na zahradě – rozdíly dle ročních dob. <u>PT – EV</u> Ekosystémy – les, jeho význam, tematické vycházky.

7. ročník			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
▪ Poznat způsob péče o rostliny a zvířata během roku. ▪ Orientovat se na mapě podle barev.	▪ Péče o rostliny a zvířata na podzim a v zimě (zazimování rostlin, přikrmování zvířat). ▪ Péče o rostliny a zvířata na jaře a v létě - vhodnost péče, rady od odborníků. ▪ Mapa jako obraz krajiny - - druhy map. ▪ Barevné označování (vodstvo, horstvo, nížiny, vodní toky). ▪ Praktická manipulace s mapou (poznávání pevniny, moře, hor, nížin - jejich popis).	▪ Základní poznatky z přírodopisu. ▪ Základní poznatky ze zeměpisu.	ČT – práce s texty – vyhledávání v encyklopediích podle probíraných témat - druhy map - - čtení z mapy. ŘV – osvojování pojmů, názvů, jejich správné používání - - pracovní postupy. IKT – výukové programy tematicky zaměřené, filmy, obrázky – mapy. VČ – tematická kresba, malba - - barvy na mapě. ČSP – rostliny, živočichové, práce na zahradě, péče o pokojové květiny. <u>PT – EV</u> Ekosystémy – les, jeho význam, tematické vycházky – spojení s manipulací s mapou, s orientací.

8. ročník			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
- Rozpoznat jednotlivá skupenství vody. - Rozlišovat druhy vody - pitná, užitková, odpadní.	- Přeměny skupenství vody a jejich porovnávání - voda jako kapalina, přeměna na vodní páru, v led. - Pojem tání a tuhnutí - přeměna ledu na vodu a vody v led. - Praktické pozorování zahřívání a ochlazování vody a jeho důsledků. - Voda jako základní podmínka života - výukové programy v terénu. - Pozorování rostlin, živočichů - rozdíly. - Pokusy se zaléváním rostlin - ve třídě. - Pitný režim a nutnost jeho dodržování - fixace v režimu dne. - Koloběh vody v přírodě (odpařování vody, srážky, řeky, moře) - schéma, hry.	- Základní poznatky z fyziky. - Základní poznatky z chemie.	ČT – práce s texty – vyhledávání v encyklopediích podle probíraných témat – skupenství vody. ŘV – osvojování pojmů, názvů, jejich správné používání – voda a její skupenství. IKT – výukové programy tematicky zaměřené, filmy, obrázky – voda, koloběh vody. VČ – tematická kresba, malba. ČSP – rostliny, živočichové, práce na zahradě, pokusy. VZD – pitný režim a jeho vliv na zdraví člověka. <u>PT – EV</u> Ekosystémy – vodní zdroje u nás – filmy, výlety.

8. ročník			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
- Vědět o znečišťování vody a vzduchu ve svém okolí. - Poznat vybrané zástupce rostlin a živočichů. - Vědět o významu lesa, stromů. - S pomocí se orientovat na mapě podle významných bodů.	- Voda vhodná a nevhodná k pití - kde, jak používat. - Zdroje znečištění vody - příklady. - Zdroje znečištění vzduchu - příklady. - Zástupci savců a ptáků a jejich mláďata, soutěže. - Stavba těla savců a ptáků - schéma. - Rozlišování základních znaků - savci, ptáci, ryby. - Zástupci stromů, keřů a bylin - přiřazování. - Rozlišování stromů a keřů - obrázky, v reálných podmínkách. - Stromy, keře a jejich význam pro kvalitu života. - Les - zdroj dřeva. - Les - místo odpočinku. - Praktické činnosti s mapou ČR (zeměpisná poloha, přírodní poměry, důležitá města).	- Základní poznatky z chemie. - Základní poznatky z přírodopisu. - Základní poznatky ze zeměpisu.	ČT – práce s texty – vyhledávání v encyklopediích podle probíraných témat – ptáci, savci, ryby, práce s mapou. ŘV – osvojování pojmů, názvů, jejich správné používání – názvy živočichů a rostlin. IKT – výukové programy tematicky zaměřené, filmy, obrázky. VČ – tematická kresba, malba. ČSP – rostliny, živočichové, práce na zahradě. VZD – znečištění vodních zdrojů, vzduchu – vliv na zdraví člověka. <u>PT – EV</u> Ekosystémy – vodní zdroje u nás – znečištění, les a význam pro člověka.

8. ročník			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
▪ S pomocí ukázat na mapě kraj podle. bydliště nebo místa školy.	▪ Vyhledávání hlavního města ČR na mapě, jiná velká města, tvořit mapu.		

9. ročník			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
- Být informován o zásadách bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji. - Poznat zdroje tepla, světla, zvuku, el. proudu.	- Elektrická zásuvka a její bezpečné používání - - praktická manipulace, kryt na ochranu. - Elektrické spotřebiče (rádio, televizor, elektrický sporák, mixer, fén) - manipulace s nimi - zapínání, vypínání, údržba. - Dodržování pravidel bezpečné práce s elektrickými přístroji - - následky. - Určování zdrojů tepla v přírodě (Slunce) - užitek. - Určování zdrojů tepla v domácnosti (radiátor), bezpečnost. - Určování zdrojů světla v domácnosti (žárovka) - - výměna, druhy žárovek. - Rozeznávání zdrojů technických a přírodních zvuků - poslech, rozlišení. - Poznávání zdrojů elektrického proudu (el. zásuvka, el. spotřebiče), pojem elektrárna.	Základní poznatky z fyziky.	ČT – práce s texty – vyhledávání v encyklopediích podle probíraných témat – teplo, světlo, zvuk, elektřina, pravidla bezpečnosti. ŘV – osvojování pojmů, názvů, jejich správné používání – popis činnosti s el.spotřebiči. IKT – výukové programy tematicky zaměřené, filmy, obrázky. VČ – tematická kresba, malba - - předměty, věci. ČSP – manipulace s přístroji. VZD – bezpečnost při manipulaci se spotřebiči. <u>PT – EV</u> Základní podmínky života - - energie a život, využívání energie, vliv na životní prostředí - - elektrárny - druhy, rozdíly. Ekosystémy - zdroje tepla - - hospodaření v domácnosti.

9. ročník			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
▪ Naučit se bezpečně pracovat s běžně používanými chemickými látkami v domácnosti. • Určovat různé chemické výrobky podle etikety. ▪ Poznat a s pomocí pojmenovat jednotlivé části lidského těla, základní životní funkce.	▪ Manipulace s čistícími prostředky (mýdlo, prací prášek, prostředky na nádobí, úklidové čistící prostředky) - - výběr. ▪ Nebezpečné látky a přípravky, hořlaviny a zacházení s nimi. ▪ Dodržování pravidel bezpečné práce s chemickými přípravky, první pomoc. ▪ Stavba lidského těla (hlava, krk, trup, horní, dolní končetiny) – popisy. ▪ Nejdůležitější vnitřní orgány (mozek, srdce, plíce, žaludek) - ukázat na tělovém schématu. ▪ Základní životní funkce (dýchání, příjem potravy, vylučování) - čím dýcháme..., ohrožení, prevence.	▪ Základní poznatky z chemie. ▪ Základní poznatky z přírodopisu.	ČT – práce s texty – vyhledávání v encyklopediích podle probíraných témat – chemické látky a výrobky, čtení návodů. ŘV – osvojování pojmů, názvů, jejich správné používání – popis činnosti s chemickými látkami. IKT – výukové programy tematicky zaměřené, filmy, obrázky – lidské tělo. VČ – tematická kresba, malba - - předměty, věci, lidské tělo. ČSP – manipulace s přístroji. VZD – péče o lidské tělo, ohrožení, prevence. <u>PT – EV</u> Základní podmínky života - - znečištění ovzduší, vody, chemickými látkami - aktuality, vycházky k vodním zdrojům. Ekosystémy - kulturní krajina.

9. ročník			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
▪ Vybrat zástupce rostlin a živočichů. ▪ Poznat význam hospodářsky důležitých rostlin. ▪ Dodržovat pravidla bezpečnosti při poznávání přírody. ▪ Najít na mapě zeměpisnou polohu ČR a její sousední státy, hlavní město ČR.	▪ Zástupci savců, ptáků a ryb - - řadit, třdit, hlavní znaky. ▪ Rozlišování savců, ptáků a ryb podle základních znaků a způsobu života. ▪ Zástupci hospodářských rostlin. ▪ Stavba těla stromů, keřů a bylin-srovnání. ▪ Obilniny, luštěniny - význam a použití v jídelníčku. Zpracování a úprava. ▪ Zásady bezpečného chování v přírodním terénu - vývěsky, tabule, zákazy. ▪ Praktická manipulace s mapou ČR - doplnění, popis. ▪ Vyhledávání hranic. ▪ Poznávání sousedních států - - pojmenovávání. ▪ Plán Prahy (vyhledávání místa bydliště, školy, pamětihodností, práce s legendou).	▪ Základní poznatky z přírodopisu. ▪ Základní poznatky ze zeměpisu.	ČT – práce s texty – vyhledávání v encyklopediích podle probíraných témat – savci, ptáci, ryby. ŘV – osvojování pojmů, názvů, jejich správné používání, bezpečnost v terénu. IKT – výukové programy tematicky zaměřené, filmy, obrázky – savci, ptáci, ryby, mapy. VČ – tematická kresba, malba – předměty, věci. ČSP – péče o rostliny, postup práce na zahradě. VZD – bezpečnost v terénu. <u>PT – EV</u> Základní podmínky života - - půda - zdroj výživy, rekultivace, zemědělství – pěstitelské práce, návštěva zahradnictví. Ekosystémy – kulturní krajina - - vycházky do okolí - pozorování.

9. ročník			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
▪ Poznat způsoby dopravy v regionu. ▪ Dodržovat pravidla bezpečnosti při pobytu ve volné přírodě.	▪ Dopravní prostředky v Praze - dělení. ▪ Dopravní prostředky používané při cestě do školy. ▪ Nácvik dodržování bezpečnostních zásad - - skupinově, individuálně.	▪ Základní poznatky ze zeměpisu.	VZD – bezpečnost v terénu - - doprava po městě.

10. ročník			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
▪ Poznat účinky lidské činnosti na životní prostředí. ▪ Mít základní vědomosti o léčivých a návykových látkách.	▪ Znečišťování životního prostředí (doprava, průmysl, stavebnictví) – zdroje, způsoby znečištění. ▪ Znečišťování vody, ovzduší, půdy a dopady na přírodu, na zdraví lidí. ▪ Třídění a likvidace odpadu jako způsob ochrany životního prostředí – nácvik třídění, praktické úkony. ▪ Praktický nácvik třídění odpadu - místo, nádoby určené ke třídění, výukové programy mimo školu. ▪ Prostředky na snížení teploty, proti nevolnosti, nachlazení - - určit, nakoupit je. ▪ Nebezpečí vzniku závislosti na lécích a návykových látkách - konkrétní příklady. ▪ Prevence - rozpoznání ohrožení.	▪ Základní poznatky z fyziky. ▪ Základní poznatky z chemie.	ČT – práce s texty – vyhledávání v encyklopediích podle probíraných témat – ekologie. ŘV – osvojování pojmů, názvů, jejich správné používání . IKT – ekologické výukové programy, filmy, obrázky. VČ – tematická kresba, malba - - ekologie. ČSP – praktické třídění odpadu. VZD – léky a jejich účinky na zdraví člověka. <u>PT – EV</u> Základní podmínky života – voda, ovzduší – ochrana čistoty, lidské aktivity na zlepšení ovzduší - - konkrétní činnosti třídění odpadu průběžná činnost. Ekosystémy – znečišťování vody – aktuality.

10. ročník			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
▪ Znat některé zásady ochrany přírody. ▪ Rozpoznávat činnosti lidí ovlivňující kvalitu přírodního prostředí. ▪ Seznámit se s přírodními zvláštnostmi a kulturními zajímavostmi svého města. ▪ Vědět o živelných pohromách a jiných nebezpečích ohrožení života.	▪ Zásady chování při pobytu v přírodě - nápisy, symboly. ▪ Chování k živočichům a rostlinám v přírodě. ▪ Chráněná území - určování na mapě, označení. ▪ Chránění živočichové a rostliny - poznávání, způsob ochrany - výskyt druhů, pojmenovávání. ▪ Poznávání příznivého a nepříznivého vlivu lidské činnosti - konkrétní příklady. ▪ Poznávání zajímavostí v okolí školy (Malešický park, Vítkov, Hostivař). ▪ Pražská příroda a pamětihodnosti (ZOO, Botanická zahrada, Šárecké údolí, meandry Botiče, historické centrum Prahy). ▪ Praktický nácvik chování při požáru, povodni. Co si zabalit, jak se chovat, koho přivolat a jak - telef. čísla.	▪ Základní poznatky z přírodopisu. ▪ Základní poznatky ze zeměpisu.	ČT – práce s texty – vyhledávání v encyklopediích podle probíraných témat – ochrana přírody. ŘV – osvojování pojmů, názvů, jejich správné používání . IKT – zajímavosti z přírody, filmy, programy. VČ – tematická kresba, malba . ČSP – chování v přírodě. VZD – prevence proti nebezpečí. <u>PT – EV</u> Základní podmínky života – voda, ovzduší – ochrana čistoty, lidské aktivity na zlepšení ovzduší - - konkrétní činnosti třídění odpadu průběžná činnost - - návštěva ekologického centra. Ekosystémy – znečišťování a nevhodný zásah do životního prostředí – okolní výlety, vycházky, aktuální problémy společnosti v oblasti ekologie.

5. 9 Hudebně pohybové činnosti

5. 9. 1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Hudebně pohybové činnosti vznikl ze vzdělávací oblasti Umění a kultura.

Název byl odvozen ze vzdělávacího oboru Hudební výchova. Vytvoření nového názvu předmětu lépe vystihuje jeho rozšířené zaměření, které více odpovídá potřebám žáků s vícečetným postižením.

Vzdělávací obsah byl vypracován podle období → 1. stupeň – 1. období, 2. období,
→ 2. stupeň.

Cílem předmětu je rozvíjení percepčního vnímání a hudebnosti u žáků, rozvíjení rytmizace, vnímání hudby ve spojení s konkrétními činnostmi a využívání hudby k relaxačním účelům.

Na 1.a 2.stupni je organizován v rámci povinné minimální časové dotace:

- 1.- 6. ročník → 1 hodina týdně pro každý ročník,
- 7. – 10.ročník → 1 hodina týdně pro každý ročník.

Nebylo využito disponibilní časové dotace.

Začlenění průřezových témat (PT):

- 7. – 10. ročník

PT - *Osobnostní a sociální výchova (OSV)* - tematický okruh → Osobnostní rozvoj (OR)- Psychohygiena

PT - *Multikulturní výchova (MV)* - tematický okruh → Etnický původ

Začlenění bude probíhat formou integrace do předmětu a formou krátkodobých projektů.

Mezipředmětové vztahy a přesahy:

- Na 1. stupni → *Tělesná výchova - TV, Řečová výchova - ŘV, Čtení - ČT, Člověk a jeho svět – ČJS, Prožitkové činnosti - PrČ .*
- Na 2. stupni → *Tělesná výchova - TV, Řečová výchova – ŘV, Prožitkové činnosti - PrČ.*

Vyučovací hodina probíhá podle třídních rozvrhů ve třídě nebo ve speciálně vybavené místnosti určené k muzikorelaxaci. V rámci mezipředmětových vztahů v tělocvičně i v terénu – zahrada apod.

Hodnocení probíhá slovní formou.

V každém ročníku se hodnotí dosažená úroveň získaných hudebně - pohybových dovedností, zároveň je zhodnocena ta část klíčové kompetence, která je v rámci daného předmětu rozvíjena.

5. 9. 2 Cílové zaměření předmětu

1. stupeň

obecně

- Rozvíjení smyslového vnímání prostřednictvím hudby.
- Rozvíjení kultivovanosti pohybu při hudbě.
- Využívání rytmizace k rozvoji komunikace a čtenářských dovedností.
- Nacvičování naslouchání hudbě.

konkrétně

- 1.období 1.stupně
 - Správné hospodaření s dechem.
 - Soustředění se na poslech jednoduché písně.
 - Doprovod na jednoduchý hudební nástroj z Orffova instrumentáře.
- 2.období 1.stupně
 - Odlišení hudebního a nehudebního zvuku.
 - Rozeznávání tónů dle délky, výšky.
 - Poznávání vybraných rytmických hudebních nástrojů a jejich využití při hře.

2. stupeň

obecně

- Využívání tvořivosti v hudebních činnostech.
- Vnímání hudby jako součásti kultury národa, odlišnosti od hudby jiných národů.
- Spojování hudby s tancem, s výtvarným vyjadřováním.
- Rozvíjení estetického vnímání a vztahu k okolnímu hudebnímu světu.

konkrétně

- Interpretování vybrané a lidové písně.
- Dle vlastních schopností zvládnutí doprovodu na rytmické hudební nástroje.
- Zvládnutí základních kroků jednoduchého tance.

5. 9. 3 Oblasti zaměření učiva

Vokální činnosti a instrumentální činnosti

1. stupeň

- Snaha o experimentaci s vlastním hlasem.
- Doprovod jednoduché písně.
- Vnímání rytmu a reakce na něj pohybem.
- Hra na jednoduché nástroje Orffova instrumentáře.

2. stupeň

- Zvládání interpretace některé lidové a umělé písně.
- Rytmizace říkadel a schopnost doprovodit se na rytmický hudební nástroj.

Poslechové činnosti

1. stupeň

- Setkávání se zpěvnými hlasy a zvuky hudebních nástrojů.
- Rozvíjení schopnosti soustředit se na poslech jednoduchých melodií.

2. stupeň

- Seznámení s různými zvuky hudebních nástrojů a snaha je rozlišovat.
- Poslech písní a skladeb různých žánrů a vybraných ukázek našich i zahraničních skladatelů a interpretů.

Hudebně pohybové činnost

1. stupeň

- Hraní jednoduchých pohybových her s říkadly a dětskými popěvkami.
- Snaha o hudební improvizace.
- Zvládání pochodu dle hudebního doprovodu.

2. stupeň

- Pokus o improvizovaný pohyb podle hudby.
- Hraní hudebně pohybových her a seznamování se se základními kroky jednoduchého tance.

5. 9. 4 Výchovné a vzdělávací strategie, které směřují ke klíčovým kompetencím na úrovni předmětu **Hudebně pohybové činnosti**

Kompetence k učení

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel - strategie</i>
▪ Dokázat si zapamatovat a dodržet postup následných kroků při osvojování nové vědomosti (textu písně) a dovednosti (hry na hudební nástroj)	- Nacvičujeme zapamatování si části písně (refrénu), postupně přidáváme více textu a zvyšujeme náročnost. - Provádíme hry na rozvoj sluchové paměti.
▪ Udržet potřebnou míru pozornosti při vykonávání úkolů.	- Zvyšujeme požadavky na udržení pozornosti nabídkou zajímavých úkolů.
- Používat pojmy z běžného života – příroda, rodina, škola, společnost, znát jejich význam a umět je nalézt v obsahu písně a naopak.	- Vytváříme ve třídě, škole i v běžném prostředí modelové situace, kde si žák ověřuje vědomosti a poznatky (formou vyprávění, dramatizace písní).
- Zajímat se o události z hudebního světa .	- Používáme videozáznamy a audiozáznamy koncertů, hudebních projektů.

Kompetence komunikativní

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel - strategie</i>
▪ Používat hlas(verbálně) a své tělo (neverbálně) k hudebnímu projevu.	- Pracujeme na odstranění studu, podporujeme k sebevědomému přednesu. - Rozvíjíme verbální i neverbální komunikaci při skupinových hudebně pohybových hrách.
▪ Používat hudebního projevu pro sdělení svých počtů.	- Při hrách rozvíjíme a používáme širokou emocionální škálu.

Kompetence sociální a personální

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel – strategie</i>
▪ Přiměřeně se dokázat zapojit do skupinové hry.	- Posilujeme zážitek ze společného zpívání. - Podporujeme kolektivní spolupráci při hře.
▪ Nechávat prostor pro prezentaci ostatních.	- Při prezentacích dbáme na dostatečný časový prostor pro jednotlivce, zdůrazňujeme nutnost umět naslouchat a počkat.
▪ Nemít obavy z prezentací na veřejnosti.	- Podporovat při veřejných vystoupeních na různých akcích (např. Vánoční besídka).
▪ Umět ohodnotit svou práci a úspěch ostatních.	- Rozvíjíme sebedůvěru, poskytneme dostatek času pro hodnocení (vyzdvihujeme klady), podporujeme adekvátní hodnocení (potlesk).

5.9.5 Vzdělávací obsah předmětu Hudebně pohybové činnosti

- [illegible]

1. stupeň – 1. období- (1., 2., 3. ročník)		
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
- Rozlišovat nádech a výdech (nádech, výdech ústy a nosem, prodloužený výdech). - Aktivně se snažit o správné držení těla při zpěvu. - Rozlišovat základní barvy tónu. - Zpívat nebo přizvukovat jednoduchým dětským písním. - Soustředit se na poslech přiměřené skladby.	- Dechové hry (s hlasem i bez): bublifuk, peříčka, pingpongové míčky. - Výdech, nádech s ucpaným nosem. - Trénink uzavěru úst: nafukování balonku, sáčku přes PET láhev, foukání do flétny, brčka. - Pohybové hry vsedě i vestoje (objímání stromů, uvolňovací cviky, dýchání do břicha, napodobování pozice těla...) - Tóny a ruchy: PC hry, audio nahrávky, spol. hry. - Konkretizace známých ruchů a zvuků (dopr. prostředky, hlasy zvířat, zvuky denních potřeb). - Nástroj a hlas: pohybové hry s reakcí na podnět. - Rozlišování hlasů známých osob (hry např. Ptáčku, pípni). - Rozlišování hraje – nehraje (pohybová reakce). - Hudebně-pohybové aktivity a relaxace s využitím poslechu nahrávek, prodlužovat soustředění k poslechu.	ČT – rytmicizace. ŘV – dechová cvičení, rytmicizace, intonace. ČJS – zpěv tematických písní. TV – rytmicizace – hudba – pohyb. PrČ – hudební aktivity

1. stupeň – 1. období - (1., 2., 3. ročník)		
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
▪ Ovládat intenzitu hlasu. ▪ Rozlišovat a napodobovat extrémní výšky tónu. ▪ Rozlišovat extrémní síly zvuku. ▪ Rozlišovat pomalé a rychlé tempo. ▪ Spolupracovat při rytmicizaci říkadel a písniček.	▪ K písni hlasová účast v rámci možností. ▪ Šepot a křik (extrémní polohy): např. Tichá a hlasitá pošta, Král opic. ▪ Hry např. Medvěd a ptáček, Siréna, Výtah, Klouzačka, spojené s vizualizací a pohybem. ▪ Hry s pohybovou reakcí. ▪ Vyjádření síly na nástroj (např. prší - - bouřka na buben). ▪ Měnit pohyb podle tempových změn. Celé tělo (chůze, běh), pohyb pažemi, grafomotorické hry. ▪ Hra na tělo. ▪ Hra na Orffův instrumentář. ▪ Hudebně-pohybové hry.	ČT – rytmicizace. ŘV – dechová cvičení, rytmicizace, intonace. ČJS – zpěv tematických písní. TV – rytmicizace – hudba – pohyb. PrČ – hudební aktivity

1.stupeň, 2.období –(4., 5., 6. ročník)		
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
▪ Uvědoměle regulovat nádech a výdech podle pokynu. ▪ Rozlišovat tóny podle jejich barvy, tj. poznávat základní hudební nástroje, hlasy dětí, zvířat. ▪ Zpívat s doprovodem písně v přiměřeném rozsahu nebo aspoň aktivně přizvukovat. ▪ Poznat známé písně podle melodie. ▪ Spolupracovat ve hře i zpěvu se skupinou. ▪ Rozlišit tempo, na změny reagovat změnou pohybu. ▪ Doprovázet písničku na rytmický hudební nástroj dle individuálních schopností. ▪ Hrát „na tělo“ podle pokynů a nápodoby.	▪ Dechová cvičení (brčko, flétna, míčky). ▪ Zvukové hry (PC, audio nahrávky, smyslové hry, hra na hudební nástroje). ▪ Zpěv přiměřených písní s melodií nástroje, rytmicke. ▪ Poslechové hádanky, s obrázky i bez obrázků. ▪ Hudební soutěže, poslech, zpěv na zástupnou slabiku. ▪ Hudební hry a soutěže (křížovky). ▪ Taneční kroky, nápodoba pohybu - - pohybových vzorců. ▪ Pohybové hry s doprovodem rytmických nástrojů, střídání nástrojů, pojmenování, třídění. ▪ Hry na tělo – jednoduché i složitější varianty, posílení znalosti tělesného schématu.	ČT – rytmicke. ŘV – dechová cvičení, rytmicke, intonace. ČJS – zpěv tematických písní. TV – pohyb s hudebním doprovodem. PrČ – hudební aktivity.

1.stupeň, 2.období – (4., 5., 6. ročník)		
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
▪ Zvládat ve skupině jednoduché kruhové tance. ▪ Rytmitizovat slabiky u říkadel resp. rozpočítadel.	▪ Jednoduché kruhové tance např. Pásla ovečky. ▪ Rytmičká cvičení, řečová cvičení, individuální, ve dvojicích i skupině.	ČT – rytmitizace. ŘV – dechová cvičení, rytmitizace, intonace. ČJS – zpěv tematických písní. TV – pohyb s hudebním doprovodem.

2.stupeň – (7., 8., 9., 10. ročník)		
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
▪ Uvědoměle používat nádech a výdech nosem i ústy. ▪ Správně frázovat při řeči i zpěvu. ▪ Identifikovat sluchem nástroj a hlas ze skupiny (3 – 4). ▪ S ohledem na své možnosti zpívat písně ve skupině i samostatně (s podporou hudebního nástroje). ▪ Poznat známé písně podle úryvku melodie resp. textu. ▪ Zvládat jednoduchý tanec .	▪ Recitace, četba, konverzace. ▪ Dechová cvičení s pomůckami i bez nich. ▪ Vymýšlení vlastní melodie, zpívání jednoduchého sdělení. ▪ Procvičovat frázování při řečových cvičeních, grafické či pohybové znázornění. ▪ Poslech CD, aktivní hry na hudební nástroj. ▪ Přiřazování k obrázku – sluch – zrak. ▪ Cvičení na sluchovou paměť a diferenciaci. ▪ Dramatizace písně. ▪ Vyjádření nálady melodie. ▪ Poslech – písní, hry na jednotlivé nástroje. ▪ Hudební hádanky dle textu i melodie. ▪ Soutěže, poznávačky, hry s texty - - skládání textu. ▪ Skupinové a párové tance např. Mazurka, disco. ▪ Opakování základních kroků a složitějších krokových variant.	ŘV – recitace, frázování, artikulace. TV – taneční prvky. PrČ – hudební aktivity. <u>PT – OSV</u> OR – Psychohygiena – relaxace při hudebních činnostech. <u>PT – MV</u> Etnický původ – poznávání odlišných hudebních kultur, poslech, koncerty.

2.stupeň – (7., 8., 9., 10 .ročník)		
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
▪ Zpívat a současně se doprovodit na rytm. nástroj. ▪ Doprovodit zpěv na melodický nástroj s použitím opakujícího se krátkého motivu. ▪ Soustředit se na poslech skladeb různých žánrů.	▪ Hra na xylofon, označené klávesy piána apod. ▪ Opakování rytmických celků - střídání jednoduchých nástrojů. ▪ Zpěv jednoduchých popěvků, spojení s hrou na nástroj, jedinec, dvojice. ▪ Návštěva koncertů, hudebních představení, seznámení se základními hudebními pojmy.	ŘV – recitace, frázování, artikulace. TV – taneční prvky. PrČ – hudební aktivity. <u>PT – OSV</u> OR – Psychohygiena – relaxace při hudebních činnostech. <u>PT – MV</u> Etnický původ – poznávání odlišných hudebních kultur, poslech, koncerty.

5. 10 Výtvarné činnosti

5. 10. 1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Výtvarné činnosti vznikl ze vzdělávací oblasti Umění a kultura.

Název by odvozen ze vzdělávacího oboru Výtvarná výchova.

Vytvoření nového názvu předmětu lépe vystihuje jeho činnostní zaměření, které více odpovídá potřebám žáků s vícečetným postižením. Spojení výtvarného projevu s praktickými činnostmi dává více prostoru k rozvoji dovedností využitelných v praxi.

Vzdělávací obsah byl vypracován podle období - 1. stupeň – 1. období, 2. období,
- 2. stupeň.

Cílem předmětu je rozvíjení percepčního vnímání, estetického citění a představivosti.

Na 1.a 2.stupni je organizován v rámci povinné minimální časové dotace:

- 1.- 6. ročník → 2 hodiny týdně pro každý ročník,
- 7. - 10. ročník → 1 hodina týdně pro každý ročník.

Nebylo využito disponibilní časové dotace.

Začlenění průřezových témat (PT):

- 4 – 6. ročník
PT - *Osobnostní a sociální výchova (OSV)* - tematický okruh → Osobnostní rozvoj (OR) - Rozvoj schopností poznání
- 7. – 10. ročník
PT - *Osobnostní a sociální výchova (OSV)* - tematický okruh → Osobnostní rozvoj (OR) - Psychohygiena

Začlenění bude probíhat formou integrace do předmětu.

Mezipředmětové vztahy a přesahy:

- Na 1. stupni → *Člověk a svět práce - ČSP, Psaní - PS, Matematika - M, Člověk a jeho svět – ČJS, Prožitkové činnosti – PrČ..*
- Na 2. stupni → *Čtení - ČT, Člověk a svět práce - ČSP, Člověk a příroda – ČP, Prožitkové činnosti – PrČ.*

Vyučovací hodina probíhá podle třídních rozvrhů obvykle ve třídě, ale i na školní zahradě nebo v dílně. Realizuje se v delším bloku, v závislosti na druhu a náročnosti činnosti, přípravě a úklidu pomůcek. Činnosti probíhají individuálně i skupinově. Pro prezentaci výtvarných prací lze využít všechny prostory školní budovy i školních webových stránek.

Hodnocení probíhá slovní formou.

V každém ročníku se hodnotí dosažená úroveň získaných výtvarných dovedností, zároveň je zhodnocena ta část klíčové kompetence, která je v rámci daného předmětu rozvíjena.

5. 10. 2 Cílové zaměření předmětu

1. stupeň

- Uplatňování neverbální komunikace prostřednictvím výtvarného vyjádření.
- Seznamování se s výtvarným procesem a s pomůckami pro výtvarnou činnost.
- Rozpoznávání a pojmenovávání předmětů a jejich vlastností.
- Zvládání základních pracovních návyků pro výtvarnou činnost.
- Zvládání přiměřeného přítlaku na kreslicí náčiní, rozvíjení jemné motoriky.

2. stupeň

- Prohlubování samostatné výtvarné práce se všemi výtvarnými materiály.
- Podněcování tvořivosti a fantazijních představ.
- Posilování a rozvíjení praktických výtvarných dovedností.
- Směřování k vlastnímu výtvarnému vyjádření.

5. 10. 3 Výtvarné činnosti členíme na tři oblasti dle používaných technik

Kresba

1. stupeň

- 1.období
 - Posilování a procvičování přiměřeného přtlaku na kreslicí náčiní, s cílem podpořit správný úchop.
 - Rozvíjení dovedností práce s linkou, ovládání jejího směru.
- 2. období
 - Zvládání kresby lidské a zvířecí postavy.

2. stupeň

- Směřování k čitelnější a technicky jistější kresbě.
- Zvládání detailů kresby.

Malba

1. stupeň

- 1. období
 - Osvojování si techniky malování.
 - Vytváření barevné stopy.
 - Vnímání rozdílů mezi jednotlivými barvami.
- 2. období
 - Pojmenovávání jednotlivých barev.
 - Zdokonalování se ve všech naučených výtvarných dovednostech.
 - Seznamování se i s různými grafickými technikami.

2. stupeň

- Zdokonalování se ve všech naučených výtvarných dovednostech.
- Seznamují se i s různými grafickými technikami.

Práce s papírem, stříhání a lepení

1. stupeň

- 1. období
 - Osvojování si manipulaci s nůžkami, lepidlem.
- 2. období
 - Bezpečná manipulace s nůžkami.

2. stupeň

- Tvorba z papíru - jednoduché skládanky.
- Vystřihování a lepení složitějších tvarů z různých materiálů.

5. 10. 4 Výchovné a vzdělávací strategie, které směřují ke klíčovým kompetencím na úrovni předmětu Výtvarné činnosti

Kompetence k učení

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel – strategie</i>
▪ Zajímat se o své okolí, vztahy a návaznosti, pozorovat, třídit a dávat do souvislostí jevy a události ze svého okolí a poznané dokázat přiměřeně ztvárnit.	- Předáváme opakovaně informace ze společnosti, kultury, dopravy, sportu atd. - Používáme obrázky, videozáznamy, plakáty a fotografie jako názorné ukázky a inspiraci pro vlastní tvorbu. - Vytváříme modelové situace, společně hledáme vhodná řešení. - Provádíme smyslové hry, rozvíjíme paměť a slovní zásobu .
▪ Vybrat z výukových materiálů potřebnou informaci .	- Srozumitelně sdělujeme obsah práce, používanou techniku. - Rozfázujeme postup práce do jednotlivých kroků.

Kompetence komunikativní

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel - strategie</i>
▪ Kontaktovat učitele v průběhu výtvarné činnosti, umět komunikovat na dané téma.	- Povzbuzujeme, radíme a vedeme k samostatnosti . - Potlačujeme stud z požádání si o radu či pomoc.
▪ Dokázat pojmenovat barvy v přírodě a výtvarné vyjadřování doprovodit slovem či jinou komunikací.	- Podporujeme k odvaze pracovat s širší barevnou paletou. - Popisujeme okolí, diskutujeme o barvách v přírodě a dáváme prostor pro výtvarné vyjádření dle fantazie.
▪ Používat výtvarného projevu pro sdělení svých zážitků.	- Ptáme se a vedeme rozhovory o zážitcích (prázdniny, výlety, svátky). - Zadáváme úkoly, kde využíváme prožitků a zkušeností.

Kompetence pracovní

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel - strategie</i>
▪ Zvládnout základní úkony, které mají souvislost s výtvarnými činnostmi a dodržovat bezpečnost práce při manipulaci s pomůckami.	- Upevňujeme hygienické návyky opakováním úkonů. - Vysvětlujeme nutnost mytí rukou po ukončení práce. - Při práci s nůžkami a ostrými předměty (konec štětce, hroty tužek...) sledujeme a zajišťujeme bezpečnost.
▪ Zvládat přípravu a úklid pracovního místa a potřebných pomůcek, používat pracovní oděv při výtvarné činnosti.	- Před zahájením výtvarné činnosti klademe důraz k samostatné přípravě stolu(podložka, noviny) a pracovního oděvu. - Seznamujeme s výtvarnými pomůckami a s jejich používáním. - Dbáme o samostatnost při úklidu pracovního místa a pomůcek po zakončení činnosti.
▪ Pracovat přiměřeným tempem se snahou dokončit započatou práci.	- Navozujeme příjemnou atmosféru, podkreslenou především hudbou. - Zařazujeme relaxační chvíle a pohybová cvičení k uvolnění rukou. - Průběžně hodnotíme a motivujeme k dokončení práce.
▪ Zvládnout více pokynů, provádět pracovní postup se slovním doprovodem nebo s pomocí názorné ukázky.	- Pracovní úkony rozfázujeme-názorně pomocí obrázků, popisu nebo jinou grafickou úpravou. - Používáme srozumitelné a jednotné pokyny, často ověřujeme pochopení instrukce a praktické plnění úkolu.

Kompetence sociální a personální

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel - strategie</i>
▪ Zapojovat se do skupinové činnosti, spolupodílet se na společném výtvarném díle.	- Připravujeme společné práce na velký formát papíru, tabuli nebo společné dílo v přírodě. - Zajišťujeme rozdělení úkolů a rolí, poukazujeme na výhody spolupráce.
▪ Uvědomovat si potřebu vzájemné tolerance a spolupráce.	- Posilujeme sebeprosazení se, ale i podřízení se, při společných činnostech. - V běžných situacích poukazujeme na respekt k druhým, vyjednávat a uplatňovat základní společenské návyky a pravidla.
▪ Pokusit se hodnotit svoji práci a práci druhých.	- Při hodnocení poukazujeme především na klady . - Podporujeme a rozvíjíme schopnost naslouchání druhých, dáváme k tomu prostor.

5. 10. 5 Vzdělávací obsah předmětu Výtvarné činnosti

- Vzdělávací obsah předmětu - očekávané školní výstupy (vycházejí z očekávaných výstupů v RVP).
- Očekávané školní výstupy - zpracovány na období - 1. stupeň – 1. období - 1., 2., 3. ročník,
2.období - 4., 5., 6. ročník,
- 2. stupeň – 7., 8., 9., 10. ročník.

1. stupeň – 1. období – (1., 2., 3. ročník)			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Výtvarné techniky	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
▪ Zvládat s pomocí základní pracovní návyky pro výtvarnou činnost. ▪ Vnímat rozdíly mezi jednotlivými barvami, přiřazovat k sobě stejné barvy a tvary. ▪ Kreslit s přiměřeným přitlakem na kreslicí náčiní. ▪ Pokoušet se pracovat s linkou, ovládat její směr.	▪ Příprava odlišných pomůcek pro výtvarnou práci. ▪ Třídění barevných předmětů, vyhledávání typických barev pro konkrétní předměty (žlutá - slunce, červená - jahoda ...) ▪ Vyhledávání předmětů z většího množství podle barvy a tvaru, velikostí a obsahu. ▪ Manipulační hry s barevnými hračkami a předměty. ▪ Kresba tužkou, pastelkami, voskovými pastely. ▪ Vytváření libovolné linky zprvu čárání – bezobsažná kresba, kreslení teček, klubíčka, svislé a vodorovné linie, horní a dolní oblouk, vlnovky, šikmé čáry. Spojování bodů.	▪ Kresba	M – třídění barev, předmětů, geometrických tvarů. PS – tvary, grafomotorika, vizuomotorika, kresba tvarů. ČJS – tematická kresba. ČSP – používání pomůcek - - rozvoj jemné motoriky. PrČ – estetické cítění, zrakové vnímání

	▪ Obtahování různě silných linií.		
1. stupeň – 1. období –(1., 2., 3. ročník)			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Výtvarné techniky	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
▪ Napodobit základní geometrickými tvary – kruh, čtverec. ▪ Dávat své spontánní kresbě věcný obsah. ▪ Osvojit si techniku malování. ▪ Zvládnout techniku otisku.	▪ Ke konci období nákres čtverce a kruhu pomocí šablony a pomocných bodů. ▪ Volná kresba na různém podkladu a s pomocí rozličného materiálu. ▪ Malba vodovými barvami. ▪ Hry s barvami. ▪ Otisky rukou a předmětů, přelévání barev a experimenty s barvami. ▪ Vytváření barevné stopy pomocí předmětů (houbička, papír...) ▪ Rozfoukávání a zapouštění barev, změna barevné skvrny prstem, špejlí... ▪ Malování prstovými barvami. ▪ Používání štětce (vymýt ho a utřít do hadříku) a kelímku s vodou. ▪ Míchání barvy. ▪ Práce s razítkem – různé materiály.	▪ Kresba ▪ Malba	M – třídění barev, předmětů, geometrických tvarů. PS – tvary, grafomotorika, vizuomotorika, kresba tvarů. ČJS – tematická kresba. ČSP – používání pomůcek - - rozvoj jemné motoriky. PrČ – estetické cítění, zrakové vnímání

1. stupeň – 1. období – (1., 2., 3. ročník)			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Výtvarné techniky	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
▪ Umět uchopit nůžky, bezpečně s nimi experimentovat a dokázat si připravit lepidlo pro práci .	▪ Balení drobných předmětů do měkkého papíru. ▪ Trhání papíru na malé kousky. ▪ Stříhání s pomocí - - nastřihování papíru. ▪ Samostatné stříhání (nůžky s kulatou špičkou). ▪ Roztírání lepidla na celé ploše papíru, lepení s pomocí učitele. ▪ Nanesení lepidla na vymezenou plochu.	▪ Práce s papírem, stříhání a lepení	M – třídění barev, předmětů, geometrických tvarů. PS – tvary, grafomotorika, vizuomotorika, kresba tvarů. ČJS – tematická kresba. ČSP – používání pomůcek - - rozvoj jemné motoriky. PrČ – estetické cítění, zrakové vnímání

1. stupeň - 2.období –(4., 5., 6. ročník)			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Výtvarné techniky	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
- Výtvarně zobrazovat lidskou postavu a tvary předmětů . - Najít podobnosti nakreslených čar a tvarů s věcmi v nejbližším okolí. - Rozeznat a pojmenovat základní barvy. - Pozorovat a vnímat krásu přírody, inspirovat se a poznatky uplatnit ve výtvarné tvorbě. - Zvládnout kresbu lidské postavy, výtvarně vyjádřit zvířecí figuru a dějovou kresbu. - Obohacovat lidskou kresbu o detaily.	- Seznamování se formou hry se schématem lidského těla (hudebně-pohybové, manipulační hry). - Zkoumání vlastností předmětů, zrakem, sluchem i hmatem. - Pozorování barev v přírodě a jejich aplikování do výtvarné činnosti . - Kresba a malba zážitků, postřehů z přírody. - Kreslení lidské a zvířecí postavy podle slovního návodu (hlava, tělo, končetiny) . - Schéma obličeje (oči, nos, ústa) - Doplnění figurální kresby o další drobné detaily (obočí, řasy...).	Kresba	M– geometrické obrazce, tvary. PS – tvary, grafomotorika, vizuomotorika, kresba tvarů. ČJS – tematická kresba. ČSP – používání pomůcek - - rozvoj jemné motoriky. <u>PT – OSV</u> OR – Rozvoj schopností poznání – rozvoj estetického cítění, dovedností – výstavy. PrČ – estetické cítění, zrakové vnímání.

1. stupeň - 2.období –(4., 5., 6. ročník)			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Výtvarné techniky	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
- Rozpoznat a pojmenovat a nakreslit kruh a čtverec, trojúhelník. - Pomocí linií a barev vyjádřit se malbou při poslechu hudby. - Samostatně zvládat základní pracovní dovednosti a návyky při malování. - Seznámit se s technikou malování temperovými barvami. - S dopomocí učitele hledat a zvolit pro výtvarné vyjádření nejvhodnější prostředky. - Měnit tvar papíru mačkáním a stříháním	- Nácvik kreslení, později samostatná kresba (sluníčko, sněhulák, dům, auto, květiny...) - Kresba skutečnosti (letadlo mezi mraky, auta na silnici...) - Rozvíjení grafomotoriky, záznam rytmu, pohybu, zvuku. - Vyplňování celé plochy papíru. - Vyplňování ohraničené plochy. - Používání temperových barev-vymáčknout barvu z tubičky, rozmíchat barvu s vodou. - Společné výtvarné práce na velkém formátu papíru, rozdělení úkolů – skupinové činnosti. - Jednoduché mačkání, překládání skládání, rolování a stříhání papíru.	- Kresba - Malba - Práce s papírem, stříhání a lepení	M– geometrické obrazce, tvary. PS – tvary, grafomotorika, vizuomotorika, kresba tvarů. ČJS – tematická kresba. ČSP – používání pomůcek - - rozvoj jemné motoriky. PrČ – estetické cítění, zrakové vnímání. <u>PT – OSV</u> OR – Rozvoj schopností poznání – rozvoj estetického cítění, dovedností – výstavy.

s dodržáním bezpečnosti.			
1. stupeň - 2.období –(4., 5., 6. ročník)			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Výtvarné techniky	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
▪ Vytrhávat nebo vystříhovat jednoduché předkreslené tvary podle výrazné vodící linie. ▪ Tvořit kompozice z jednoduchých geometrických tvarů.	▪ Vytrhávání podle linie. ▪ Jednoduchá manipulace s nůžkami-přestřihování proužků papíru a provázků. ▪ Stříhání podle předkreslené přímky, vystřihování libovolných tvarů. ▪ Samostatné lepení drobných kousků papíru, textilu a přírodnin na vymezené místo. ▪ Lepení mozaiky - libovolná kompozice; koláž.		M– geometrické obrazce, tvary. PS – tvary, grafomotorika, vizuomotorika, kresba tvarů. ČJS – tematická kresba. ČSP – používání pomůcek - - rozvoj jemné motoriky. PrČ – estetické cítění, zrakové vnímání. <u>PT – OSV</u> OR – Rozvoj schopností poznání – rozvoj estetického cítění, dovedností – výstavy.

2. stupeň –(7., 8., 9., 10. ročník)			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Výtvarné techniky	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
- Seznámit se s různými způsoby zpracování netradičního výtvarného materiálu - využití odpadového materiálu. - Vnímat odlišnosti vzhledu předmětů, spojit s funkcí. - Umět výtvarně vyjádřit pocity. - Prezentovat svůj výtvarný projev a naslouchat sdělení druhých, zhodnotit výsledek. - Seznámit se s výtvarným vyjádřením významných malířů (zejména ilustrátorů dětských knih).	- Třídění odpadů - jaký význam má pro ekologii, zpracování odpadního papíru (ruční papír), výtvary z krabiček a ruliček, kompozice z víček od PET lahví. - Pozorovat a porovnávat jednoduché předměty, hledat jejich jednotlivé kvality-barevnost, pojmenovávat vlastnosti, tvary, k čemu slouží. - Návštěvy výstav a následné sdělování zážitků - - komunikací i výtvarným vyjádřením. - Spolupráce na výzdobě třídy a školy (prezentace své práce), skupinové činnosti. - Obkreslování obrázků známých výtvarníků, samostatná ilustrace k pohádce nebo příběhu.		ČT – čtení příběhů s ilustracemi. ČP – tematická kresba, malba, kombinované techniky. ČSP – glazování, engoby. PrČ – estetické cítění, zrakové vnímání. <u>PT – OSV</u> OR – Psychohygienu – relaxace při výtvarném vyjadřování.

2. stupeň –(7., 8., 9., 10. ročník)			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Výtvarné techniky	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
- Napodobit geometrické tvary a využít je ve výtvarném projevu. - Seznámit se s počítačovou grafikou . - Zvládnout odlišné výtvarné techniky a jejich kombinace, grafické techniky. - Kreslit konkrétní předměty nejprve s názorem, později bez názorné ukázky.	- Opakování znalosti geometrických tvarů (kruh, čtverec, trojúhelník), seznámení se s obdélníkem, použití v kresbě. - Jednoduchá kresba, vybarvování plochy na interaktivní tabuli nebo v grafickém programu (na internetu), počítačová koláž. - Vyškrabávání tuše (voskové sgrafito), vosková rezerva (voskovka a vodové barvy). - S pomocí tiskát z koláže, vyškrabávat do papíru (suchá jehla), frotáž, stříkání fixírkou (sprayem) přes šablonu. - Kreslení konkrétních předmětů podle předlohy - - vést k čitelnější a technicky jistější kresbě.	Kombinované techniky (kresba i malba)	ČT – čtení příběhů s ilustracemi. ČP – tematická kresba, malba, kombinované techniky. ČSP – glazování, engoby. PrČ – estetické cítění, zrakové vnímání. <u>PT – OSV</u> OR – Psychohygiena – relaxace při výtvarném vyjadřování.

2. stupeň –(7., 8., 9., 10. ročník)			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Výtvarné techniky	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
- Rozvíjet grafický typ zvířecí figury - naznačit pohyb, detail. - Rozeznat a pojmenovat základní barvy, seznámit se s několika doplňkovými barvami. - Experimentovat s barvami - - rytmické střídání barev - - úvod do abstrakce.	- Kreslení zvířete v pohybu a v různých pozicích. - Vytváření „kopie“- - překreslování konkrétních předmětů a obsahu z fotografie. - Ztvárnění konkrétních zvířat a rostlin. - Pojmenování základních barev. - Míchání barev, paleta odstínů, střídání barevných ploch vedle sebe. - Seznámení se s pojmem „světlá a tmavá“ barva. - Samostatné (volné) malování – rozvíjení známých technik. - Domalování, dokreslení skvrny nahodilými tvary - - barevná abstrakce. - Tupování - práce se šablonou. - Převod pohybu a rytmu v barevnou abstrakci.	- Kresba - Malba	ČT – čtení příběhů s ilustracemi. ČP – tematická kresba, malba, kombinované techniky. ČSP – glazování, engoby. PrČ – estetické cítění, zrakové vnímání. <u>PT – OSV</u> OR – Psychohygiena – relaxace při výtvarném vyjadřování.

2. stupeň –(7., 8., 9., 10. ročník)			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Výtvarné techniky	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
▪ Pokusit se skládat papír dle instrukcí učitele. ▪ Vystřihovat a lepit složitější tvary s vodící linií. ▪ Používat lepidlo jako výtvarný prostředek.	▪ Překládání papíru na polovinu. ▪ Skládání harmoniky. ▪ Překládání rohů papírů, skládání s dopomocí podle úhlopříček (větrník, obálka), origami. ▪ Upevňování správné techniky stříhání a lepení. ▪ Vystřihování geometrických tvarů a jednoduchých obrázků z různých materiálů. ▪ Co nejpresnější vystřihování požadovaného tvaru – pexeso... ▪ Oblepování papírových krabiček - trojrozměrné předměty. ▪ Koláž, mozaika. ▪ Výroba prostorových objektů z papíru nebo kartonu, doplněné o detaily z různých materiálů. ▪ Zapouštění do klovatiny, kresba klovatinou, kašírování, zdobení.	▪ Práce s papírem, stříhání a lepení	ČT – čtení příběhů s ilustracemi. ČP – tematická kresba, malba, kombinované techniky. ČSP – glazování, engoby. PrČ– estetické cítění, zrakové vnímání. <u>PT – OSV</u> OR – Psychohygiena – relaxace při výtvarném vyjadřování.

5. 11 Výchova ke zdraví

5. 11. 1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Výchova ke zdraví vznikl ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví.

Cílem předmětu je získání základních informací o prevenci a ochraně zdraví, seznámení se s ohroženími, které poškozují zdraví .

Zařazení předmětu na 2. stupni:

- 9. – 10. ročník → 1 hodina týdně v každém ročníku.

Začlenění průřezových témat (PT):

- 9. – 10. ročník

PT - Osobnostní a sociální výchova (OSV) - tematický okruh → Osobnostní rozvoj (OR) - Sebepoznání a sebepojetí, Psychohygiena.

Žáci se učí poznávat vlastní tělo a uvědomují si změny v průběhu dospívání. Učí se způsobům relaxace a aktivnímu odpočinku, který prospívá zdraví a zároveň se seznamují se škodlivými vlivy.

PT - Environmentální výchova (EV) - tematický okruh → Vztah člověka k prostředí

Při sportovních aktivitách ve škole i v přírodě se žáci seznamují s možným nebezpečím, učí se před nimi chránit a předcházet jim.

Realizuje se zejména ve škole v přírodě, při sportovních dnech, výletech apod.

Začlenění PT bude probíhat formou integrace do předmětu nebo formou krátkodobých projektů – na aktualizovaná témata.

Mezipředmětové vztahy a přesahy k dalším předmětům:

- Na 1. stupni → navazuje obsahově na *Člověk a jeho svět*.
- Na 2. stupni (9. – 10. ročník) → *Informační a komunikační technologie – IKT*, *Tělesná výchova – TV*, *Člověk a společnost – ČS*, *Člověk a příroda – ČP*, *Člověk a svět práce – ČSP*.

Předmět je realizován zejména formou integrace do uvedených předmětů, zařazením průřezových témat a jinými formami – krátkodobé projekty – třídní, mezitřídní, školní, mimoškolní, besedy, výlety, výjezdy na školu v přírodě, tematické exkurze a akce, které vycházejí z potřeb žáků a ze souvislostí s probíraným učivem.

Vyučovací hodiny probíhají ve třídě, odborných učebnách, prolínají mimoškolními aktivitami, při pobytu v přírodě, v reálném prostředí.

Hodnocení probíhá slovní formou.

Důraz je kladen na individuální pokroky každého žáka v oblasti péče ochrany zdraví, z hlediska dosažené míry samostatnosti a využitelnosti v praxi.

V 9. a 10. ročníku se hodnotí dosažená úroveň získaných poznatků a dovedností, zároveň je zhodnocena ta část klíčové kompetence, která je v rámci daného předmětu rozvíjena.

5. 11. 2 Cílové zaměření předmětu

▪ Poskytování základních informací o člověku, lidském těle a ochraně jeho zdraví.▪ Seznamování se s nebezpečnými vlivy z prostředí a způsoby obrany proti nim.▪ Upevňování hygienických, stravovacích a pracovních návyků a jejich uplatnění v praktickém životě.

5. 11. 3 Výchovné a vzdělávací strategie, které v předmětu Výchova ke zdraví směřují k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel – strategie</i>
Používat pojmy z oblastí péče o zdraví a dávat je do souvislostí.	- Osvojování a zapamatování nového učiva provádíme prostředky verbální a neverbální komunikace. - Využíváme názorných pomůcek, programů . - Nové pojmy doplňujeme obrázky, symboly, konkrétními předměty.
Vybavit si pojmy, které souvisejí se škodlivými vlivy na zdraví člověka.	- Využíváme vycházky a výlety k poznávání kladných i záporných jevů ve společnosti. - Zařazujeme skupinové činnosti zaměřené na osvojení poznatků z oblasti patologických jevů, nezdravého způsobu života.

Kompetence k řešení problému

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel - strategie</i>
Zvládnout komunikaci s cizí osobou při žádosti o radu, pomoc nebo v ohrožení druhou osobou.	- Přiměřeně podle individuální schopností zařazujeme situační hry zaměřené na nezvyklé situace, odmítání nabídek, které ohrožují zdraví – alkohol, kouření, drogy. - Zadávat úkoly zaměřené na srozumitelné žádost, dotaz apod. - Spolupracujeme s osobami ve škole i mimo školu – nacvičujeme vhodné navázání komunikace.

Kompetence komunikativní

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel - strategie</i>
▪ Dokázat formulovat žádost o pomoc, otázky, které souvisí s ochranou zdraví.	- Často opakujeme a aplikujeme dialogy při vhodných příležitostech v reálném životě, upozorňujeme na úskalí problematiky. - Rozvoji komunikaci v běžných podmínkách..
▪ Nemít obavy komunikovat i o tématech – rodičovství, manželství, sexuální problematika.	- Naznačujeme vhodný způsob vyjádření svých potřeb, pocitů - - využíváme filmů, obrázků.

Kompetence sociální a personální

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel - strategie</i>
▪ Rozvíjet komunikaci v širším sociálním prostředí, nebát se upozornit na asociální chování.	- Důraz klademe na rozvoj vztahů školních, mimoškolních, kamarádských, přátelských. - Provádíme praktická cvičení ohrožujících situací – jejich řešení, přivolání pomoci – telefon, druhá osoba apod.
▪ Sledovat okolní dění z hlediska rizika vlastního ohrožení.	- Rozebíráme s žáky míru zvládnání, zkoušíme jednoduché situace, upozorňujeme na místa ohrožení.

Kompetence pracovní

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel - strategie</i>
▪ V rámci pracovních činností zdokonalovat sebeobsluhu, hygienu a dodržovat bezpečnost při ochraně zdraví.	- Umožňujeme prakticky uplatnit osvojené znalosti, nacvičujeme sebeobslužné práce, zpřesňujeme hygienické návyky v opakujících se činnostech. - Jednoznačnými pokyny upozorňujeme na bezpečnost a ochranu zdraví, nacvičujeme ošetření drobných zranění.

5. 11. 4 Vzdělávací obsah předmětu Výchova ke zdraví

- Vzdělávací obsah předmětu - očekávané školní výstupy (vycházejí z očekávaných výstupů v RVP).
- Očekávané školní výstupy - zpracovány pro 9. a 10. ročník.

9. ročník		
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
▪ Zvládat vztahy v rodině, širším okolí a mezi vrstevníky, chápat jejich význam. ▪ Dokázat rozlišit nevhodné a správné stravovací návyky. ▪ Chápat vlastní možnosti, své potřeby vzhledem ke svému zdravotnímu stavu. ▪ Rozpoznat ohrožení při sociálním kontaktu, dokázat kontaktovat osoby při hledání pomoci.	▪ Situační hry, rozhovory ve dvojici, skupině. ▪ Charakteristika vlastností – dobré, špatné. ▪ Pojmy – kamarád, přátelství, manželství, rodičovství, dětství, puberta, dospívání. ▪ Strava v průběhu dne – režimu dne, vliv na zdraví, výkon člověka. ▪ Využití vaření – výběr vhodných potravin – zdravé, nezdravé. ▪ Specifika při stravování – ukázky, využití režimových aktivit. ▪ Význam osobní hygieny, pohybu venku - - vycházky, výlety, pohybové aktivity - - švp. ▪ Tělesné změny v dospívání, hygiena, části lid.těla, důležité orgány. ▪ Nácvik situací v terénu – sociální dovednosti, komunikace s lidmi a veřejností. ▪ Při vycházkách upozornění na nebezpečné chování, ohrožení. ▪ Využití filmů, videa.	IKT – práce s informacemi – oblast zdraví a ochrany člověka. ČP – člověk – vnitřní orgány, péče a hygiena o vlastní tělo. ČS – zdravotní instituce. ČSP – sebeobsluha, hygiena. TV – tělesná zdatnost, vliv pohybu na zdraví, bezpečnostní předpisy, léky, návykové látky - - nebezpečí. <u>PT – OSV</u> OR - Sebepoznání a sebepojetí – vlastní tělo, změny v dospívání, druhy vztahů - - kamarádství – besedy, přednášky. Psychohygiena - relaxace, aktivní odpočinek. <u>PT – EV</u> – Vztah člověka k prostředí – životní styl, rozdíly, příroda a vliv na zdraví, ekologické problémy – ekologické centrum, besedy.

9. ročník		
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
▪ Umět vyhledat důležitá telefonní čísla v nenadálém ohrožení. ▪ Uvědomit si škodlivé vlivy, které poškozují zdraví.	▪ Práce s tel.seznamem, vývěsními a inf. tabulemi. ▪ Manipulace s mobilním telefonem. ▪ Upozornění na kouření, pití alkoholu, návykové látky a následná onemocnění.	

10. ročník		
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
▪ Přijmout autoritu – odpovědnou osobu v problémové situaci, přiměřeně reagovat na pokyn. ▪ Znat základní telefonní čísla, dokázat je použít s pomocí nebo samostatně. ▪ Být seznámen s návykovými látkami, s jejich škodlivým vlivem na zdravotní stav. ▪ Dokázat rozpoznat nespravedlivé jednání a chování či násilí, znát způsob přivolání pomoci.	▪ Nácvik situací, kdo, kdy dává pokyny. ▪ Komunikace s osobami – lékař, policista. ▪ Nácvik telefonování – mobil, pevná linka, telefonní budka. ▪ Poznávání důležitých čísel – vyhledávání, použití. ▪ Nebezpečí drog – vzhled, místa získání, názvy. ▪ Civilizační choroby – druhy, prevence. ▪ Zdůraznění dodržování bezpečnosti - - rizika onemocnění, místa ohrožení (filmy, terén). ▪ Rozlišení správných a špatných způsobů jednání – při činnostech, na konkrétních příkladech. ▪ Bezpečnost ve škole, doma, venku – rizika, ohrožení – praktické úkoly. ▪ Sexuální násilí – formy, nesprávná jednání, nemoci a choroby – způsoby jak jim předejít (očkování, otužování).	IKT – práce s informacemi – oblast zdraví a ochrany člověka. ČP – člověk – vnitřní orgány, péče a hygiena o vlastní tělo. ČS – zdravotní instituce. ČSP – sebeobsluha, hygiena. TV – tělesná zdatnost, vliv pohybu na zdraví, bezpečnostní předpisy, léky, návykové látky - - nebezpečí. <u>PT – OSV</u> OR - Sebepoznání a sebepojetí – vlastní tělo, změny v dospívání, druhy vztahů - - kamarádství – besedy, přednášky. Psychohygiena - relaxace, aktivní odpočinek. <u>PT – EV</u> – Vztah člověka k prostředí – životní styl, rozdíly, příroda a vliv na zdraví, ekologické problémy – akce, dílčí činnosti ve škole i mimo školu.

5. 12 Tělesná výchova

5. 12. 1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Tělesná výchova vznikl ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví.

Cílem předmětu je rozvíjení pohybových dovedností a psychomotoriku žáků, se zřetelem na pohybové možnosti každého jedince.

Důraz je kladen na vytvoření pozitivního vztahu k pohybovým aktivitám, na jejich pravidelné zařazování do režimu dne.

Vzdělávací obsah byl vypracován podle období → 1. stupeň – 1. období, 2. období,
→ 2. stupeň.

Na 1.a 2.stupni je organizován v rámci povinné minimální časové dotace:

- 1.- 10. ročník → 3 hodiny týdně pro každý ročník.

Nebylo využito disponibilní časové dotace.

Začlenění průřezových témat (PT):

- 1. stupeň – 1. a 2. období
- PT - Osobnostní a sociální výchova (OSV) → tematický okruh - Osobnostní rozvoj –(OR) - Sebepoznání a sebepojetí
→ tematický okruh - Sociální rozvoj (SR) - Spolupráce a soutěživost - P

PT - Environmentální výchova (EV) → tematický okruh – Lidské aktivity a problémy životního prostředí – Projekt - Zdraví

- 2. stupeň – 7. – 10. ročník
- PT - Osobnostní a sociální výchova (OSV) → tematický okruh - Osobnostní rozvoj –(OR) - Psychohygiena
→ tematický okruh - Sociální rozvoj (SR) - Spolupráce a soutěživost - P

PT - Environmentální výchova (EV) → tematický okruh – Lidské aktivity a problémy životního prostředí – Projekt - Zdraví

Začlenění bude probíhat formou integrace do předmětu nebo jako projekt – formou pravidelných i příležitostných sportovních akcí, besed, pohybových činností v přírodě a formou projektů. Důraz bude kladen na rozvoj pozitivních vztahů mezi žáky, na zdravou soutěživost a uplatnění správné míry sebeprosazení ve skupině.

Mezipředmětové vztahy a přesahy:

- Na 1. stupni → *Matematika – M, Člověk a jeho svět – ČJS, Řečová výchova – ŘV, Hudebně pohybové činnosti – HPČ.*
- Na 2. stupni → *Výchova ke zdraví – VZD, Hudebně pohybové činnosti – HPČ.*

Vyučovací hodina probíhá podle třídních rozvrhů obvykle v tělocvičně, na školním pozemku a v terénu – mimo školu. Realizuje se v závislosti na druhu a náročnosti činnosti – delším či kratším časovém bloku. Činnosti probíhají skupinově i individuálně.

Do vyučovacích hodin TV byly zařazeny prvky cvičení, které jsou zaměřeny na oslabené oblasti žáků (dříve ZTV). Jedná se o činnosti zaměřené na korekce zdravotních oslabení, o speciální cvičení a všeobecně rozvíjející pohybová cvičení.

Charakteristika oblastí:

Činnosti a informace podporující korekce zdravotních oslabení

Obsahuje informace o denním režimu, klade důraz na pohybové aktivity, které by měly být jeho pevnou součástí. Věnuje se přípravě na pohyb i vhodnému vybavení. Seznamuje žáky se správnými pracovními polohami a možnostmi korekce.	na
---	----

Speciální cvičení

Nejčtenější zdravotní oslabení žáků je způsobeno dětskou mozkovou obrnou (DMO). Jde o chronické a komplexní neurologické postižení. Nejvýraznější změny jsou na muskulo-skeletálním systému. Kromě motorického postižení se objevují i další projevy: epilepsie, zrakové obtíže, sluchové obtíže, poruchy učení, mentální postižení a inkontinence. Následkem je oslabení v mnoha oblastech – jedná se o motorický systém, oslabení senzorických a nervových funkcí, oslabení vnitřních orgánů (především dýchacího systému) a další sekundární projevy. Vzhledem k mnohočetnému oslabení není soubor speciálních cvičení rozdělen podle jednotlivých oblastí, ale je uveden jako komplexní soubor.

Všeobecně rozvíjející pohybové činnosti

Zdravotní tělesná výchova navazuje na tělesnou výchovu. Klade důraz na využívání nových pohybových zkušeností v běžných činnostech.

Hodnocení probíhá slovní formou.

V každém ročníku se hodnotí dosažená úroveň získaných pohybových dovedností, zároveň je zhodnocena ta část klíčové kompetence, která je v rámci daného předmětu rozvíjena.

5. 12. 2 Cílové zaměření předmětu

1. stupeň

- Nacvičování porozumění základním pokynům k vykonání pohybu.
- Rozvíjení pohybové paměti a prostorové orientace.
- Dodržování pravidel hygieny při pohybových aktivitách.
- Upevňování znalostí bezpečnostních předpisů při vykonávaných činnostech.
- Osvojení si základní pohybové lokomoce.
- Posilování správného držení těla.
- Zvládnutí jednoduchých pravidel skupinových her.
- Zlepšení zdravotního stavu a částečná redukce zdravotního oslabení.

2. stupeň

- Zvládání základních cviků podle nápodoby nebo slovního pokynu.
- Dodržování naučených hygienických návyků.
- Praktické využívání znalostí o bezpečném chování při pohybových hrách.
- Aplikování naučených vzorců chování pro chodce a cyklisty.
- Účast se skupinových hrách a podle svých možností aktivní zapojení.
- Zlepšení zdravotního stavu a částečná redukce zdravotního oslabení.

5. 12. 3 Výchovné a vzdělávací strategie, které směřují ke klíčovým kompetencím na úrovni předmětu Tělesná výchova

Kompetence k učení

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel – strategie</i>
Využívat poznatky o lidském těle v souvislosti s důležitostí pohybu pro zdraví člověka.	- Provádíme činnosti zaměřené na jednotlivé části těla, upozorňujeme na souvislosti – druh pohybu – co pozitivně ovlivňuje. - Často prezentujeme jak vhodný způsob trávení volného času, prakticky provádíme některé aktivity, motivujeme k využití i mimo školu. - Seznamujeme s druhy sportu, s místy, kde se vykonávají.
Zapamatovat si pravidla některých jednoduchých skupinových her a účastnit se jich.	- Pravidelně zařazujeme hry na rozvoj pohybových dovedností. - Dodržujeme jednotnou terminologii tělovýchovného názvosloví. - Fázujeme hru, řadíme činnosti podle posloupností. - Opakujeme jednotlivé úkony, střídáme pozice při hře.

Kompetence k řešení problému

<i>Žák by měl</i>	Učitel - strategie
Při pohybových aktivitách vhodným způsobem požádat o pomoc.	Využíváme nacvičené strategie na obecnější úrovni – viz. sociální a personální kompetence (požádání, poděkování).
Zvládat kritiku špatného provedení cvičení.	- Seznamujeme s možnostmi nápravy. - Nabízíme pomoc.

Kompetence komunikativní

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel – strategie</i>
Dokázat podle slovního pokynu vykonat pohyb nebo sled pohybů.	- Základní pokyny a provedení podle nich zařazujeme do tv chviliek i v průběhu dne. - Nejprve využíváme vzoru – nápodoby, později pouze slovních pokynů – obrázků. - Při hrách rozvíjíme pohybovou paměť.

▪ Formulovat žádost v průběhu hry či jiné pohybové činnosti.	- Tvoříme otázky, aktivizujeme odpovědi v průběhu cvičení i hry. - Provádíme verbalizaci pohybů. - Opakujeme pravidla bezpečnosti při hře i pohybu – v místnosti i venku.
▪ Vhodně komunikovat při sportovní akci, spolupracovat při hře, vyjádřit svoje potřeby v případě problémů.	- Vysvětlujeme potřebnou míru pomoci druhému, vytváříme situační momenty pro nácvik. - Upozorňujeme na vhodné a nevhodné projevy při hrách.

Kompetence sociální a personální

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel – strategie</i>
▪ Zapojovat se do sportovních aktivit podle svých možností.	- Připravujeme společné akce, které jsou přizpůsobeny všem žákům. - Zajišťujeme rozdělení úkolů a rolí tak, aby bylo vyhověno potřebám každého jedince. - Volíme takové sporty, které jsou motivací pro většinu žáků.
▪ Uvědomovat si důležitost vzájemné pomoci a sportovního chování při společných aktivitách.	- Posilujeme sebedůvěru ve vlastní schopnosti při společných činnostech. - Při sportovních akcích poukazujeme na respekt k druhým, na způsoby pomoci a spolupráce.
▪ Dodržovat naučená pravidla bezpečnosti při aktivitách ve škole i mimo školu – v přírodě, ve městě.	- Opakujeme pravidla bezpečnosti při konkrétních činnostech ve spojení s prožitky. - Procvičujeme dopravní předpisy, zdravotní výchovu a formulujeme možná ohrožení při sportech a pobytu v přírodě.

Kompetence občanské

<i>Žák by měl</i>	Učitel - strategie
▪ Chápat důležitost cvičení pro každého.	- Vysvětlujeme význam cvičení v životě každého člověka. - Seznamuje žáky s důsledky nedodržení cvičebního a zdravotního režimu.
▪ Vnímat cvičení jako pevnou součást denního režimu.	- Pozitivně motivujeme k provádění cvičení. - Členíme hodinu na kratší úseky, zařazujeme hry a zábavní činnosti.

1. stupeň, 1. období – (1., 2., 3. ročník)			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Dělení činností	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
- Aktivně se zúčastňovat pohybových činností. - Správně reagovat na základní pokyny a povely používané při pohybových aktivitách.	- Členění pohybových aktivit na krátké časové úseky. - Přizpůsobení činností individuálním možnostem žáků (pohybový režim, délka a intenzita pohybu). - Rozvoj pohybových schopností s jejich odrazem na pozitivní změny v organismu žáků. - Zařazení spontánních pohybových činností a her. Vysvětlení významu pohybu pro zdraví, hry „Na doktora“ apod. - Prožitkové hry, motivace k pohybu. - Hravé formy cvičení s pohybovým vzorem, motivace, pochvala - - prožitkové hry („Rybičky“). - Nácvik výchozích pozic – stoj, leh, sed. - Nácvik povelů – běž, stůj.	Činnosti podporující pohybové učení.	M – prostorová orientace, manipulační činnost s předměty. ČJS – dopravní výchova, tělesné schéma. ŘV – slovní doprovod k pohybu. HPČ – rytmizace. UD – pohybový rozvoj - - motorika, koordinace. <u>PT – OSV</u> OR – Sebepoznání a sebepojetí - - rozvoj poznatků o svém těle, hry, uvědomování si vlastních pohybů. SR – Spolupráce a soutěživost - - sociálních dovedností při pohybových aktivitách - - společné více třídní akce akce, projekt Boccia. <u>PT – EV</u> Lidské aktivity a problémy životního prostředí – ekologické programy – pohyb v terénu - - projekt Zdraví.

1. stupeň, 1. období –(1., 2., 3. ročník)			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Dělení činností	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy),PT
▪ Dle svých možností se orientovat v tělocvičně ve vymezeném prostoru. ▪ Znat některá základní pravidla pohybových her. ▪ Zvládnout základní pohybové činnosti podle názoru.	▪ Znalost základních náčiní v tělocvičně – žíněnka, lavička, žebřiny. ▪ Hry a cvičení s prostorovou orientací – honičky, slepá bába. ▪ Cvičení na značce, hry s využitím čar (běh od čáry k čáře, Boccia) dodržení prostoru – 1 linie. ▪ Rozdělení a označení rolí hráčů (honičky, Rybičky..., chápat princip -1 honí ostatní utíkají). ▪ Cvičení – průpravná, koordinační, kompenzační. ▪ Činnosti zaměřené na správné držení těla. ▪ Seznámení se s technikou a taktikou atletických, gymnastických a sportovních disciplín (i přizpůsobenými pravidly dle potřeb žáků). ▪ Rytmická cvičení - - za doprovodu hudby, Orffových nástrojů. ▪ Seznámení se sportovním náčiním a náradím.	▪ Činnosti podporující pohybové učení. ▪ Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností.	M – prostorová orientace, manipulační činnost s předměty. ČJS – dopravní výchova, tělesné schéma. ŘV – slovní doprovod k pohybu. HPČ – rytimizace. UD – pohybový rozvoj - - motorika, koordinace. <u>PT – OSV</u> OR – Sebepoznání a sebepojetí - - rozvoj poznatků o svém těle, hry, uvědomování si vlastních pohybů. SR – Spolupráce a soutěživost - - sociálních dovedností při pohybových aktivitách - - společné vícetřídní akce akce, projekt Boccia. <u>PT – EV</u> Lidské aktivity a problémy životního prostředí – ekologické programy – pohyb v terénu - - projekt Zdraví.

1. stupeň, 1. období –(1., 2., 3. ročník)			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Dělení činností	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
▪ Připravit se na pohybovou činnost – dodržet potřebné hygienické návyky. ▪ Správně reagovat na bezpečnostní opatření.	▪ Jednoduché cviky v základních pozicích s nápodobou - korekce a slovní doprovod, cvičení s říkadly a vyprávěním. ▪ Hudba – pohyb, jednoduché tanečky. ▪ Rozlišení oblečení a obutí na pohybové aktivity, rozlišení svých věcí. ▪ Oblékání, obouvání s dopomocí. ▪ Omytí rukou, obličeje po pohybové aktivitě (slovní instruktáž). ▪ Znat, co potřebuji na cvičení, příprava, rozlišení oblečení a obutí. ▪ Nácvik oblékání, určit místo na cvičení – tělocvična. ▪ Rozcvička – protahování, rozcvičování. ▪ Bezpečnost při pohybových činnostech v různém prostředí. ▪ Bezpečné používání	▪ Činnosti ovlivňující zdraví.	ČJS – dopravní výchova, tělesné schéma. ŘV – slovní doprovod k pohybu.

▪ Uvědomovat si cvičení, pohyb jako pevnou součást režimu dne ▪ Rozlišit aktivitu a relaxaci. ▪ Zaujmout základní cvičební polohu dle individuálních schopností s dopomocí. ▪ Provádět dle pokynů jednoduchá cvičení s vedením. ▪ Spolupracovat při provádění speciálních cvičení.	nářadí a náčiní. ▪ Nácvik hry „Co smí – nesmí“. ▪ Reakce na STOP – signál, píšťalka. ▪ Denní režim – cvičení jako jeho nedílná součást dne. ▪ Význam cvičení a pohybových aktivit. ▪ Aktivní relaxace. ▪ Pasivní relaxace. ▪ Cvičení zlepšující kontrolu hlavy, trupu a pánve. ▪ Protahování zkrácených svalů. ▪ Posilování oslabených svalů. ▪ Cvičení pro zlepšení obratnosti. ▪ Cvičení pro zlepšení koordinace – labilní plochy, překážkové dráhy. ▪ Využití motomedu,	▪ Činnosti a informace podporující korekci zdravotních oslabení ▪ Speciální cvičení, dle individuálních potřeb žáka.	
--	--	---	--

1. stupeň, 2.období –(4., 5., 6. ročník)			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Dělení činností	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
- Provádět základní pohybové činnosti podle slovních pokynů. - Využívat osvojené pohybové dovednosti při skupinových pohybových aktivitách. - Využívat svých schopností k rozvoji pohybových dovedností.	- Komunikace v TV - - tělovýchovné názvosloví, smluvené signály a povely. - Činnosti na porozumění základním pokynům a povelům používaným při pohybových aktivitách, jejich uplatnění. - Hry na orientaci v prostoru dle svých pohybových možností a dovedností př. „Opíčí dráha“. - Využívání pohybových dovedností při skupinových hrách – míčové hry. - Nácvik jednoduchých pravidel při hře, hry vedoucí ke spolupráci, komunikaci. - Gymnastická a atletická průpravná cvičení – válení sudů, lezení, plazení, přelézání, varianty chůze, běhu skoků. - Kondiční cvičení. - Kompenzační a postřehová cvičení. - Motivační, tvořivé a napodobivé hry.	- Činnosti podporující pohybové učení. - Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností.	M – prostorová orientace, manipulační činnost s předměty. ČJS – dopravní výchova, tělesné schéma. ŘV – slovní doprovod k pohybu. HPČ – rytmizace. UD – pohybový rozvoj – motorika, koordinace. <u>PT – OSV</u> OR – Sebepoznání a sebepojetí - - rozvoj poznatků o svém těle, hry, uvědomování si vlastních pohybů. SR – Spolupráce a soutěživost - - sociálních dovedností při pohybových aktivitách - - společné vícetřídní akce, projekt Boccia. <u>PT – EV</u> Lidské aktivity a problémy životního prostředí – ekologické programy – pohyb v terénu - - projekt Zdraví.

1. stupeň, 2.období –(4., 5., 6. ročník)			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Dělení činností	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
▪ Podle svých možností zlepšovat pohybovou koordinaci a správné držení těla. ▪ Seznamovat se s důležitostí rozcvičení organismu před fyzickou zátěží a zklidněním po zátěži. ▪ Dodržovat hygienické zásady před a po fyzické zátěži.	▪ Cviky zaměřené na koordinaci pohybů. ▪ Prevence a korekce svalových dysbalancí - správné provedení cviků. ▪ Cvičení na uvědomování si tělového schématu, dodržování správné polohy těla při stoji, sedu, cvičení. ▪ Relaxační cvičení. ▪ Dechová hygiena a dechové cvičení. ▪ Protahování a rozcvičení celého těla, všech svalových skupin, před cvičením. ▪ Důraz na cviky po zátěži - - protažení svalů. ▪ Hry zaměřené na uvědomování vztahu pohyb a zdraví. ▪ Správný výběr oblečení - - hry „Co si oblečeš, když...“, výběr dle obrázků i na konkrétních věcech. ▪ Sledování osobní hygieny v režimu dne.	▪ Činnosti ovlivňující zdraví.	M – prostorová orientace, manipulační činnost s předměty. ČJS – dopravní výchova, tělesné schéma. ŘV – slovní doprovod k pohybu. HPČ – rytimizace. UD – pohybový rozvoj - - motorika, koordinace. <u>PT – OSV</u> OR – Sebepoznání a sebezpojetí - - rozvoj poznatků o svém těle, hry, uvědomování si vlastních pohybů. SR – Spolupráce a soutěživost - - sociálních dovedností při pohybových aktivitách - - společné více třídní akce, projekt Boccia. <u>PT – EV</u> Lidské aktivity a problémy životního prostředí – ekologické programy – pohyb v terénu - - projekt Zdraví.

1. stupeň, 2.období –(4., 5., 6. ročník)			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Dělení činností	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
▪ Rozeznat nebezpečné situace a podle pokynu dodržovat bezpečnost při pohybových činnostech. ▪ Vnímat míru zapojení do pohybových aktivit s ohledem na svoje zdravotní oslabení. ▪ Uvědomovat si prospěšnost pohybu pro zdraví organismu.	▪ Bezpečnost při pohybových činnostech - hry zaměřené na ohleduplnost a toleranci k ostatním – činnostní učení. ▪ Využití školní zahrady - - bezpečnost venku, situační hry v přírodě - prevence úrazů, co se smí x nesmí. ▪ Dopravní výchova – využití jízdy na tříkolkách nebo na kolech, hry s dopravní tematikou. ▪ Kompenzační a vyrovnávací cvičení s ohledem na zdravotní stav. ▪ Provádění pohybových aktivit s důrazem na uvědomování si vlastních možností – odhad vlastních sil. ▪ Zařazení cviků ke správnému využívání kompenzačních pomůcek. ▪ Hry zaměřené na ovlivnění určitého orgánu či části těla, vysvětlení souvislostí – rozdíl turistika, posilovna, plavání apod., jak tyto aktivity ovlivňují zdravotní stav.	▪ Činnosti ovlivňující zdraví.	M – prostorová orientace, manipulační činnost s předměty. ČJS – dopravní výchova, tělesné schéma. ŘV – slovní doprovod k pohybu. HPČ – rytmizace. UD – pohybový rozvoj - - motorika, koordinace. <u>PT – OSV</u> OR – Sebepoznání a sebepojetí - - rozvoj poznatků o svém těle, hry, uvědomování si vlastních pohybů. SR – Spolupráce a soutěživost - - sociálních dovedností při pohybových aktivitách – společné víceřídni akce, projekt Boccia. <u>PT – EV</u> Lidské aktivity a problémy životního prostředí – ekologické programy – pohyb v terénu - - projekt Zdraví.

1. stupeň, 2.období –(4., 5., 6. ročník)			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Dělení činností	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
▪ Soustředit se co nejdéle na vlastní tělo a na vykonávané pohyby a posilovat pohybovou paměť. ▪ Dodržet základní pravidla skupinových her, reagovat na pokyny, spoluhráče. ▪ Vhodně přivolat či požádat o pomoc při ohrožení - - poranění, znát pomůcky k ošetření drobného poranění.	▪ Správné držení těla, správný sed na vozíku. ▪ Redukce špatných pohybových návyků. ▪ Cvičení na rozvoj pohybové paměti – sestavy kroků, poloh částí těla apod. - průpravná, koordinační. ▪ Vzájemná komunikace při osvojených pohybových činnostech (smluvené povely, signály, gesta, základy odborné terminologie, základní názvosloví). ▪ Procvičování pravidel sportovních her. ▪ Pravidla osvojovaných pohybových činností, základní pravidla her. ▪ Hry a aktivity vedoucí k respektu , toleranci a vzájemné pomoci druhému - - rada, pomoc. ▪ Získávat praktické dovednosti, zásady první pomoci. ▪ Rozhodování o způsobu ošetření drobného poranění - - vybrat pomůcky.	▪ Činnosti podporující pohybové učení.	M – prostorová orientace, manipulační činnost s předměty. ČJS – dopravní výchova, tělesné schéma. ŘV – slovní doprovod k pohybu. HPČ – rytimizace. UD – pohybový rozvoj - - motorika, koordinace. <u>PT – OSV</u> OR – Sebepoznání a sebepojetí - - rozvoj poznatků o svém těle, hry, uvědomování si vlastních pohybů. SR – Spolupráce a soutěživost - - sociálních dovedností při pohybových aktivitách - - společné více třídní akce, projekt Boccia. <u>PT – EV</u> Lidské aktivity a problémy životního prostředí – ekologické programy – pohyb v terénu - - projekt Zdraví.

▪ Znat důležitost cvičení pro správné držení těla. ▪ Zaujmout základní cvičební polohu dle individuálních schopností se slovním vedením. ▪ Provádět dle pokynů jednoduchá cvičení nápodobou. ▪ Spolupracovat při provádění speciálních cvičení.	▪ Proč cvičíme? Uvědomění si vlastního těla a jeho jednotlivých částí. ▪ Cvičení zlepšující kontrolu hlavy, trupu a pánve. ▪ Protahování zkrácených svalů. ▪ Posilování oslabených svalů. ▪ Cvičení pro zlepšení obratnosti. ▪ Cvičení pro zlepšení koordinace – labilní plochy, překážkové dráhy. ▪ Využití motomedu,	▪ Činnosti a informace podporující korekci zdravotních oslabení. ▪ Speciální cvičení.	
--	--	--	--

2. stupeň –(7., 8., 9., 10. ročník)			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Dělení činností	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
Fixovat dosaženou úroveň pohybových dovedností a zpřesňovat provedení základních pohybů.	- Znalost telefonních čísel - 150, 158, 155. - Způsoby přivolání pomoci. - Provádění základních prvků moderní , sportovní a rytmické gymnastiky. - Moderní gymnastika - cvičení s náčiním (kroužky, míče, obruče, šátky, kuželky, švihadla, stuhy apod.), cvičení bez náčiní. - Zařazování gymnastických cviků - válení sudů, lezení, lezení na zad, plazení, poskoky. - Sportovní gymnastika - cvičení na nářadí (lavičky, žebřiny apod.) - Rytmická gymnastika - cvičení na hudbu, cvičení za doprovodu nástrojů, s pomůckami (pet lahve, šály, šátky, míče), i bez pomůcek. - Zařazování atletických prvků. - Chůze – chodecká abeceda. - Běh – klus, cval, běh skřížný, štafetový. - Běh – pouze částečně. - Seznámení s prvky běžecské	Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností i pohybové učení.	HPČ – taneční prvky. VZD – kultura pohybu, vliv pohybu na zdraví člověka, hygiena, bezpečnost, sebeobsluha. UD – pohybový rozvoj - - motorika, koordinace. <u>PT – OSV</u> OR – Psychohygiena – relaxační činnosti.. SR – Spolupráce a soutěživost - - sociálních dovedností při pohybových aktivitách - - společné vícetřídní akce, projekt Boccia. <u>PT – EV</u> Lidské aktivity a problémy životního prostředí – ekologické programy – pohyb v terénu - - projekt Zdraví.

2. stupeň –(7., 8., 9., 10. ročník)			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Dělení činností	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
▪ Správně využívat kompenzačních pomůcek, uvědomovat si způsoby využití a rizika opomíjení. ▪ Dokázat aktivně využívat naučené pohybové prvky při vhodných skupinových, pohybových aktivitách.	▪ abecedy –ukázky, teorie. ▪ Trénování pohybu v terénu – běh, chůze. ▪ Skoky poskoky – jednonož, snožmo. ▪ Hody, vrhy – míčkem, kroužkem pytlíkem apod. ▪ Samostatný výběr kompenzačních pomůcek, jejich použití, nácvik zvládnutí obsluhy k.p. ▪ Rytmické a kondiční formy cvičení a hudbou a rytmičkým doprovodem. ▪ Hry zaměřené na vytrvalost, rychlost a koordinaci. ▪ Aplikace získaných dovedností , průběžně, do skupinových her.		HPČ – taneční prvky. VZD – kultura pohybu, vliv pohybu na zdraví člověka, hygiena, bezpečnost, sebeobsluha. UD – pohybový rozvoj - - motorika, koordinace. <u>PT – OSV</u> OR – Psychohygiena – relaxační činnosti.. SR – Spolupráce a soutěživost - - sociálních dovedností při pohybových aktivitách - - společné vícetřídní akce, projekt Boccia. <u>PT – EV</u> Lidské aktivity a problémy životního prostředí – ekologické programy – pohyb v terénu - - projekt Zdraví.

2. stupeň –(7., 8., 9., 10. ročník)			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Dělení činností	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
▪ Účelně provádět pohybové činnosti, které zvyšují tělesnou zdatnost – zpřesnění, samostatnost. ▪ Samostatně se připravit na pohybovou činnost z hlediska dodržení hygienických zásad, po ukončení vnímat nezbytnost provedení osobní hygieny. ▪ Soustředěně provádět přípravu organismu před a po zátěži.	▪ Dodržování pitného režimu zejména při zátěžových aktivitách. ▪ Motivace k pravidelnému cvičení i ve volném čase. ▪ Rytmické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmičným doprovodem. ▪ Hry zaměřené na vytrvalost, rychlost a koordinaci. ▪ Časté procvičování hygienických pravidel před a po pohybové aktivitě i v běžných činnostech. ▪ Příprava vhodného oblečení na TV. ▪ Zpřísněná hygiena ve starším věku – spojená s dospíváním. ▪ Zdravá strava, co je vhodné před a po aktivitách. ▪ Příprava organismu před pohybovou činností, vlastní pohybová činnost, protažení po zátěži, závěrečná relaxace.	▪ Činnosti ovlivňující zdraví	HPČ – taneční prvky. VZD – kultura pohybu, vliv pohybu na zdraví člověka, hygiena, bezpečnost, sebeobsluha. UD – pohybový rozvoj - - motorika, koordinace. <u>PT – OSV</u> OR – Psychohygiena – relaxační činnosti.. SR – Spolupráce a soutěživost - - sociálních dovedností při pohybových aktivitách - - společné více třídní akce, projekt Boccia. <u>PT – EV</u> Lidské aktivity a problémy životního prostředí – ekologické programy – pohyb v terénu - - projekt Zdraví.

2. stupeň –(7., 8., 9., 10. ročník)			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Dělení činností	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
▪ Dodržovat bezpečnost při pobytu v přírodě a v silničním provozu. ▪ Být seznámen s využitelnými sportovními aktivitami pro svůj volný čas. ▪ Znat místo pohybových činností v denním režimu.	▪ Turistika a pobyt v přírodě, orientace v terénu. ▪ Využití školní zahrady - - pohyb v terénu. ▪ Trénování bezpečnosti při pohybových činnostech v různém prostředí. ▪ Dopravní výchova, jednoduchá pravidla chodce, cyklisty – jízda na kolech, tříkolkách. ▪ Provádění her a činností - - vzorové aktivity pro využití volného času. ▪ Hledání vhodného druhu pohybu pro každého žáka. ▪ Seznámení s organizacemi, které poskytují nabídky pro sportovní vyžití. ▪ Pravidelné zařazování pohybových činností jako součást denního režimu. ▪ Protažení zkrácených svalů. ▪ Posilování oslabených svalů.	▪ Činnosti a informace podporující korekci zdravotních oslabení. ▪ Speciální cvičení.	HPČ – taneční prvky. VZD – kultura pohybu, vliv pohybu na zdraví člověka, hygiena, bezpečnost, sebeobsluha. UD – pohybový rozvoj - - motorika, koordinace. <u>PT – OSV</u> OR – Psychohygiena – relaxační činnosti.. SR – Spolupráce a soutěživost - - sociálních dovedností při pohybových aktivitách - - společné vícetřídní akce, projekt Boccia. <u>PT – EV</u> Lidské aktivity a problémy životního prostředí – ekologické programy – pohyb v terénu - - projekt Zdraví.

▪ Dle svých schopností provádět speciální kompenzační cvičení. ▪ Umět pojmenovat základní cvičební polohy a zaujmout základní cvičební polohu dle pokynů učitele. ▪ Soustředit se na provádění cviků a snažit se o optimální provedení cvičení.	▪ Cvičení zlepšující kontrolu hlavy, trupu a pánve. ▪ Názvy základních cvičebních poloh. ▪ Cvičení pro zlepšení obratnosti a koordinace – labilní plochy, překážkové dráhy. ▪ Cvičení pro zlepšení prostorového vnímání. ▪ Senzomotorická cvičení		
---	---	--	--

5. 13 Člověk a svět práce

5. 13. 1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Člověk a svět práce vznikl ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce.

Cílem předmětu je získávání souboru vědomostí, základních pracovních dovedností a návyků, které lze uplatnit v oblastech lidské činnosti. Tento předmět je klíčový pro žáky s vícečetným postižením, umožňuje rozvíjet motoriku a manuální dovednosti, samostatnost a zapojit se více do okolního dění – směřuje k přípravě na vykonávání jednoduchých pracovních činností.

Vzdělávací obsah byl vypracován podle období → 1. stupeň – 1. období, 2. období
→ 2. stupeň.

Na 1. a 2.stupni je organizován v rámci povinné minimální časové dotace:

- 1.ročník → 3 hodiny týdně, z toho bylo využito 1 disponibilní hodiny.
- 2. - 4. ročník → 3 hodiny týdně pro každý ročník.
- 5.- 6. ročník → 5 hodin týdně pro každý ročník.
- 7., 8. ročník - 6 hodin týdně, z toho bylo využito 1 disponibilní hodiny pro každý ročník.
- 9., 10. ročník → 6 hodin týdně pro každý ročník.

Disponibilní časové dotace bylo využito:

- 1. ročník - 1 hodina týdně (dorovnání, vzhledem k ostatním ročníkům 1. stupně – rozvoj jemné motoriky).
- 7., 8. ročník - bylo využito 1 disponibilní hodiny pro každý ročník, pro posílení oblasti pracovních dovedností.

Začlenění průřezových témat:

- 1. stupeň (1. - 6. ročník)
Osobnostní a sociální výchova → tematický okruh – Osobnostní rozvoj (Rozvoj schopností poznání)
- 1. stupeň (4. – 6. ročník)
2. stupeň (7. – 10. ročník)

- *Osobnostní a sociální výchova* → tematický okruh – Osobnostní rozvoj (Seberegulace a sebeorganizace)
- 2. stupeň (9. –10. ročník)
- *Environmentální výchova* → tematický okruh – Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Začlenění bude probíhat formou integrace do předmětu.

V rámci průřezových témat budou probíhat aktivity zaměřené na rozvoj praktických dovedností, na spolupráci ve skupině, na řešení problémů, samostatnost rozhodování a plánování vlastních pracovních postupů.

Zaměříme se na lidské aktivity, které mohou pozitivně ovlivnit životní prostředí a na ochranu životního prostředí.

Mezipředmětové vztahy a přesahy:

- Na 1. stupni → *Řečová výchova – ŘV, Psaní - PS, Výtvarné činnosti -VČ Člověk a jeho svět - ČJS.*
- Na 2. stupni → *Řečová výchova – ŘV, Čtení - ČT, Výchova ke zdraví – VZD, Člověk a společnost - ČS, Člověk a příroda – ČP.*

Vyučovací hodina probíhá podle třídních rozvrhů zejména ve školní dílně – dřevo, keramika, na zahradě – školním pozemku, třídě. Realizuje se v delším bloku, v závislosti na druhu a náročnosti činnosti, přípravě a úklidu pomůcek. Činnosti probíhají individuálně i skupinově. Pro prezentaci výrobků se využívají všechny prostory školní budovy.

5. 13. 2 Cílové zaměření předmětu

1. stupeň

- Seznámení se s odlišnými materiály a pomůckami pro pracovní činnost.
- Zdokonalení sebeobslužných úkonů.
- Přípravování svého pracovního místa, vhodné zvolení, nástrojů, pomůcek a nářadí k praktickému použití.
- Manipulování se základními materiály, dodržování na správného postupu – rozvíjení jemné motoriky.
- Dodržování bezpečnosti při vybraných pracovních činnostech.

2. stupeň

- Prohlubování samostatnosti při výběru a užívání odlišných materiálů, vybírání vhodného náčiní a nářadí k jejich opracování.
- Podněcování k tvořivosti, rozvíjení vlastních prožitků a fantazijních představ.
- Posilování pracovních dovedností, jejich využívání v praxi.
- Spolupráce při společném zadání, řešení problémů a dokončení zadaného úkolu.
- Podle instrukcí - zvládání jednoduchého pracovního postupu.
- Dodržování bezpečnosti a hygieny při práci v dílnách i na pozemku.

5. 13. 3 Tematické okruhy Člověk a svět práce

- Sebeobsluha
- Práce s drobným materiálem – 1. stupeň – součástí je keramická tvorba – uvedeno samostatně pod názvem Keramika.
- Práce montážní a demontážní
- Pěstitelské práce
- Práce v domácnosti
- Práce s technickými materiály – 2. stupeň - součástí je keramická tvorba – uvedeno samostatně pod názvem Keramika.

5. 13. 4 Výchovní a vzdělávací strategie, které směřují ke klíčovým kompetencím na úrovni předmětu Člověk a svět práce

Kompetence k učení

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel – strategie</i>
▪ Dokázat si zapamatovat sled po sobě následujících úkonů při osvojování nové dovednosti. Dokázat udržet potřebnou míru pozornosti.	- Připravujeme žákům takovou činnost, kterou jsou schopni postupně zvládnout co nejsamostatněji a která odpovídá jeho schopnostem a zároveň je rozvíjí.
▪ Dokázat používat pracovní pomůcky a nástroje.	- Zařazujeme takové pomůcky a nástroje, u kterých je žák schopen rozpoznat a využít jejich funkci.
▪ Dokázat využít naučené dovednosti v praktickém životě.	- Podporujeme samostatnost v samoobslužných činnostech a využíváme činnosti, které nejsou samoúčelné.

Kompetence sociální a personální

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel – strategie</i>
▪ Dokázat spolupracovat s ostatními, prosadit svoji představu.	- Žáci pracují jak na jednotlivých tak na společných výrobcích.
▪ Nechat se vést učitelem.	- Učitel volí činnost, která je žákům blízká, ale také méně oblíbenou s vhodnou motivací.
▪ Přijmout pracovní úkoly totožné i rozdílné s ostatními.	- Žáci mají možnost pracovat na výrobcích které jsou všechny totožné, ale učitel klade důraz také na práci vlastní fantazie. pro dle

Kompetence komunikativní

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel – strategie</i>
▪ Dokázat vyjádřit bezradnost při dalším postupu.	- Žákům je dáván prostor pro maximální samostatnost; mají možnost dojít k místu kde neví jak dál.
▪ Dokázat vyjádřit radost či zklamání z vykonané práce.	- Vhodně hodnotíme hotové výrobky, organizujeme výstavy, prezentaci před ostatními.
▪ Dokázat diskutovat o výrobku s ostatními.	- Při skupinové práci poskytujeme prostor pro komunikaci mezi žáky.

Kompetence k řešení problému

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel – strategie</i>
▪ Dokázat se rozhodnout pro vhodnou techniku k úspěšnému vytvoření výrobku.	- Nabízíme více možností řešení, necháváme dostatek času na vlastní rozhodování.
▪ Zvolit si potřebný nástroj a pomůcky.	- Učitel volí takové nástroje a pomůcky, které je žák schopen obsluhovat.
▪ Orientovat se v pracovním procesu.	- Žáci se jednotlivé techniky učí postupně a přehledně.

5. 13. 5 Vzdělávací obsah předmětu Člověk a svět práce

- Vzdělávací obsah předmětu - očekávané školní výstupy (vycházejí z očekávaných výstupů v RVP).
- Očekávané školní výstupy - zpracovány podle jednotlivých ročníků pro → 1. stupeň - 1.období (1. – 3. ročník),
- 2. období (4. – 6. ročník),
→ 2. stupeň (7. -10. ročník).

1. stupeň – 1.období (1. – 3. ročník)			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
▪ Dokázat použít předměty určené k hygieně. ▪ Použít toaletu – místo, úkony. ▪ Svlékat se a uložit si oděv na určené místo. ▪ Oblékat se a obouvat s dohledem druhé osoby.	▪ Mytí rukou, pusy po jídle. ▪ Užití ručníku, mýdla a toaletního papíru, kapesníku, ubrousku. ▪ S doprovodem najít toaletu. ▪ Oznamit potřebu, svléknout se, obléknout a použít splachovadlo. ▪ Procvičovat svlékání a oblékání na textilních panácích. ▪ Ukládat jeden kus, později více oblečení na určené místo. ▪ Pojmenovávat části oděvů. ▪ Učit se obracet oděvy. ▪ Pojmenovávat – ukazovat části oděvů, zvládat návaznost činností – využití text. a papír. panenek. ▪ Procvičovat PL orientaci. ▪ Přiřazovat páry – boty, rukavice	▪ Sebeobsluha	PS – jemná motorika. VČ – používání pomůcek, jemná motorika. ČJS – sebeobsluha, tematické práce. <u>OSV – OR</u> Rozvoj schopností poznání - - procvičování pozornosti, pracovní paměti.

1. stupeň – 1.období (1. – 3. ročník)			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
▪ Sám se najíst lžící a napít. ▪ Poznat své základní pomůcky, připravit si je na pokyn, uložit na dané místo, chápat jejich použití. ▪ Třídít předměty dle velikostí, barvy a tvaru. ▪ Využívat při činnostech pokud možno obou rukou.	▪ Zdokonalovat funkční úchop náčiní. ▪ Procvičovat souhru ruka - oko. ▪ Trénovat pití s odlišných ústních uzávěrů. ▪ Prostorové a smyslové hry. ▪ Jednotné označení pomůcek, třídění materiálu. ▪ Orientace ve třídě – hry. ▪ Třídění předmětů do kategorií – funkce – pojem. ▪ Třídění drobného materiálu (korálky, knoflíky apod.) a přírodnin dle tvaru, barev atd. ▪ Lámání špejlí (sestavování jednoduchých tvarů na předkreslený vzor). ▪ Trhání, mačkání papíru (papírové koláže, ...) ▪ Práce s textilem. ▪ Navlékání korálek, přírodnin (předávání si předmětů z ruky do ruky).	▪ Práce s drobným materiálem	PS – jemná motorika. VČ – používání pomůcek, jemná motorika. ČJS – sebeobsluha, tematické práce. <u>OSV – OR</u> Rozvoj schopností poznání - - procvičování pozornosti, pracovní paměti.

1. stupeň – 1.období (1. – 3. ročník)			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
- Seznámit se se základními druhy materiálu. - Zvládat základní manipulaci se dřevem. - Zvládat jednoduchou hru se stavebnicemi. - Zvládat základní tvary. - S vedením nápodobou tvořit jednoduché výrobky z těchto tvarů.	- Základní dělení materiálu (dřevo, kov, papír, modelína, sklo, textil, ...). - Pasivní poznávání názvu materiálu při manipulaci s ním. - Nácvik základních jednoduchých pracovních činností se dřevem (broušení, upínání do svěráku, ...). - Výroba jednoduchých výrobků. - Práce se stavebnicemi, stavění z kostek dle vzoru. - Skládání kostek do krabic dle barev, tvarů, velikostí apod. - Tvorba základních tvarů - kulička, váleček, placka. - Tvorba jednoduchých dvourozměrných výrobků ze základních tvarů, zejména lidské a zvířecí tělesné a obličejové schéma. - Používání šlikrů.	- Práce montážní a demontážní - Keramika	PS – jemná motorika. VČ – používání pomůcek, jemná motorika. ČJS – sebeobsluha, tematické práce. <u>OSV – OR</u> Rozvoj schopností poznání - - procvičování pozornosti, pracovní paměti.

1. stupeň – 1.období (1. – 3. ročník)			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
▪ V rámci možností zpracovávat hlínu jednou i oběma rukama. ▪ Alespoň částečně vyplňovat hlínou určenou plochu. ▪ Jakýmkoliv způsobem obarvovat výrobek štětcem. ▪ S vedením vykonávat jednoduché úkony spojené s péčí o nenáročné pokojové rostliny. ▪ S vedením vykonávat jednoduché úkony spojené s péčí o nenáročné zahradní rostliny.	▪ Trhání, mačkání, hnětení hlíny. ▪ Krájení, řezání hlíny. ▪ Využití jehly (obtahování jehlou předkreslený dvourozměrný vzor v hliněné placce). ▪ Trhání kousků hlíny a vyplňování určené plochy - tvaru. ▪ Jednoduché barvení engobami. ▪ Zalévání pokojových rostlin (míra zálivky, pravidelnost). ▪ Přesazování pokojových rostlin. ▪ Pletí záhonů. ▪ Zalévání záhonů. ▪ Sbírání kaštanů. ▪ Sklizeň semen a jejich třídění.	▪ Pěstitelské práce	PS – jemná motorika. VČ – používání pomůcek, jemná motorika. ČJS – sebeobsluha, tematické práce. <u>OSV – OR</u> Rozvoj schopností poznání - - procvičování pozornosti, pracovní paměti.

1. stupeň – 1.období (1. – 3. ročník)			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
▪ Rozpoznat základní zahradní náčiní. ▪ Pozorovat některé změny v přírodě v závislosti na ročních obdobích. ▪ Prostřít stůl pro sebe. ▪ Zvládnout s vedení dílčí úkony při přípravě jednoduchého pokrmu.	▪ Poznat motyku, hrábě, lopatu (na obrázcích, v reálu). ▪ Pasivní poznávání a pojmenování náčiní při práci s nimi. ▪ Návuk jednoduché manipulace s náradím. ▪ Pozorovat přírodu a změny v ní . ▪ Výroba pracovních listů k ročním obdobím (kalendář). ▪ Spojovat změny s typickými činnostmi lidí – sporty, oblečení. ▪ Umísťování předmětů na předem označenou plochu. ▪ Poznávání a rozlišování základního nádobí. ▪ Rozbalování potravin, otvírání obalů. ▪ Návuk strouhání, míchání, přesypání, nalévání.	▪ Práce v domácnosti	PS – jemná motorika. VČ – používání pomůcek, jemná motorika. ČJS – sebeobsluha, tematické práce. <u>OSV – OR</u> Rozvoj schopností poznání - - procvičování pozornosti, pracovní paměti.

1. stupeň – 1.období (1. – 3. ročník)			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
▪ Chovat se vhodně při stolování. ▪ Orientovat se v základním vybavení kuchyně. ▪ Zvládat drobné úklidové práce.	▪ Vhodné zacházení s příborem, používání ubrousku. ▪ Sklizení ze stolu. ▪ Vhodné sezení u stolu, čistota při jídle. ▪ Rozlišování a poznávání: dřez, sporák, lednice, pracovní plocha, kuchyňské náčiní. ▪ Práce s obrázky. ▪ Práce s reálnými předměty. ▪ Utírání stolu, nádobí. ▪ Uklizení předmětů na určené místo.	• Práce v domácnosti	PS – jemná motorika. VČ – používání pomůcek, jemná motorika. ČJS – sebeobsluha, tematické práce. <u>OSV – OR</u> Rozvoj schopností poznání - - procvičování pozornosti, pracovní paměti.

1. stupeň – 2. období (4. – 6. ročník)			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
▪ Rozlišit čistý – špinavý (teorie – praxe). ▪ Automaticky používat hygienické návyky a samostatně je dodržovat. ▪ Vnímat úpravu svého zevnějšku. ▪ Poznat svoje oblečení v širším sociálním prostředí.	▪ Pojmy suchý - mokrý, čistý - špinavý, třídít dle obrázků. ▪ Situační hry, vedení k autokontrolě. ▪ Sdělení potřeby. ▪ Nácvič sledu úkonů, následný úkon, zdokonalování dovedností: mytí, utírání, čištění zubů, česání, používání deodorantů. ▪ Úprava zevnějšku v situacích (divadlo, sport, výtvarné a pracovní činnosti), kdy se převlékat a jak. ▪ Ukládání oděvů na vhodná místa. ▪ Kimovky – co se ztratilo ... ▪ Párování bot, vhodnost nošení – kam.	▪ Sebeobsluha	ŘV – popis výrobku. PS – rozvoj jemné motoriky. ČJS – sebeobsluha, tematické práce. VČ – používání pomůcek, rozvoj estetického vnímání. <u>OSV – OR</u> Rozvoj schopností poznání - - procvičování pozornosti, pracovní paměti. <u>OSV – OR</u> Seberegulace a sebeorganizace - - sebeovládání při pracovní zátěži, spolupráce, plánování pracovních úkolů.

1. stupeň – 2. období (4. – 6. ročník)			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
▪ Chovat se sociálně adekvátně – dodržovat základní hygienická pravidla. ▪ Upozornit na problémy s oblečením, požádat o nápravu. ▪ Vybrat druhy oděvů dle situace. ▪ Pracovat s vedením dle vzoru.	▪ Upozornění na nevhodné projevy – následky. ▪ Nácvik sociálních dovedností. ▪ Využití obrázků a modelových situací - - popis. ▪ Hledání rozdílů. ▪ Upozornění na nedostatky své i spolužáka, požádání o pomoc - zip, složité zapínání atd., využívat cvičné panely. ▪ Třídění druhů oblečení. ▪ Kulturní a jiné akce - - vhodnost oblékání. ▪ Hry, co si obleču ... ▪ Využití obrázků, katalogů, filmů. ▪ Práce na jednoduchých výrobcích s vedením. ▪ Dle schopností využívání nástrojů – nůžky, nůž, jehla, pila, vrtačka, pilník.	▪ Práce s drobným materiálem	ŘV – popis výrobku. PS – rozvoj jemné motoriky. ČJS – sebeobsluha, tematické práce. VČ – používání pomůcek, rozvoj estetického vnímání. <u>OSV – OR</u> Rozvoj schopností poznání - - procvičování pozornosti, pracovní paměti. <u>OSV – OR</u> Seberegulace a sebeorganizace - - sebeovládání při pracovní zátěži, spolupráce, plánování pracovních úkolů.

1. stupeň – 2. období (4. – 6. ročník)			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
- Rozpoznávat základní nástroje a pomůcky. - Dokázat zvolit pracovní postup dvou na sebe navazujících činností. - Dle možností být schopen pracovat oběma rukama	- Poznávání nástrojů, pomůcek (na obrázcích, v reálu). - Základní orientace v nástrojích a pomůckách (vyhledávání, třídění, přiřazování). - Práce s reálnými předměty - - nástroji. - Rozvíjení samostatnosti při práci na výrobcích min. ve dvou na sebe navazujících úkonech. - Samostatnější ovládání pracovních nástrojů při práci se dřevem, modelovací hmotou, papírem, textilem, přírodninami ... - Zlepšování koordinace při práci oběma rukama a prostorové orientace na výrobku. - Uchopování, přemísťování z ruky do ruky, změny poloh rukou.		ŘV – popis výrobku. PS – rozvoj jemné motoriky. ČJS – sebeobsluha, tematické práce. VČ – používání pomůcek, rozvoj estetického vnímání. <u>OSV – OR</u> Rozvoj schopností poznání - - procvičování pozornosti, pracovní paměti. <u>OSV – OR</u> Seberegulace a sebeorganizace - - sebeovládání při pracovní zátěži, spolupráce, plánování pracovních úkolů.

1. stupeň – 2. období (4. – 6. ročník)			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
▪ Rozeznávat dva až tři druhy materiálů. ▪ Uklízet po sobě s vedením pracovní místo, dodržovat s vedením bezpečnost při práci. ▪ Procvičovat základní tvary a tvořit jednoduché výrobky z těchto tvarů dle vzoru. ▪ Zvládat alespoň dva na sebe navazující úkony při práci na jednoduchých výrobcích. ▪ Seznámit se s výrobou jednoduchých trojrozměrných výrobků nápodobou.	▪ Rozeznávání materiálů - - dřevo, kov, sklo. ▪ Úklid pracovního místa. ▪ Seznamování a časté operování s pravidly bezpečnosti. ▪ Tvorba dvourozměrných výrobků ze základních tvarů (dobře známé motivy). ▪ Rozpoznávání použitých tvarů na výrobku a jejich samostatné vytvoření. ▪ Vyplňování hlínou zadaný tvar. ▪ Tvorba menšího hliněného plátu, jeho vyvalování válečkem. ▪ Vyřezávání jehlou určené tvary do plátu. ▪ Vymačkávání výrobků do formy. ▪ Výroba mačkané misky z koule. ▪ Pracovat dle možností oběma rukama.	▪ Keramika	ŘV – popis výrobku. PS – rozvoj jemné motoriky. ČJS – sebeobsluha, tematické práce. VČ – používání pomůcek, rozvoj estetického vnímání. <u>OSV – OR</u> Rozvoj schopností poznání - - procvičování pozornosti, pracovní paměti. <u>OSV – OR</u> Seberegulace a sebeorganizace - - sebeovládání při pracovní zátěži, spolupráce, plánování pracovních úkolů.

1. stupeň – 2. období (4. – 6. ročník)			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
- S vedením se dle možností orientovat na vzorovém výrobku a alespoň částečně se snažit o jeho kopírování. - Seznámit žáky s novými technikami a jejich využití v praxi. - Odděleně vybarvovat jednotlivé části výrobku, dokázat více pracovních etap.	- Tvorba jednoduchých dvoj a trojrozměrných výrobků ze základních tvarů, zejména tělesné a obličejové schéma zvířat, lidí a dalších dobře známých motivů (strom, květina, slunce, auto ...) nápodobou a částečně dle vzoru. - Jednoduché spirálové vrstvení válečků pro výrobky menších rozměrů. - Rozmazávání pomocí špachtle. - Lepení třísložkovým stylem - - naškrabání, namazání šlikrem, přilepení s vedením. - Využití při výrobě jednoduchých výrobků. - Barvení engobami. - Vedení k samostatné práci alespoň na dvou pracovních etapách.	Keramika	ŘV – popis výrobku. PS – rozvoj jemné motoriky. ČJS – sebeobsluha, tematické práce. VČ – používání pomůcek, rozvoj estetického vnímání. <u>OSV – OR</u> Rozvoj schopností poznání - - procvičování pozornosti, pracovní paměti. <u>OSV – OR</u> Seberegulace a sebeorganizace - - sebeovládání při pracovní zátěži, spolupráce, plánování pracovních úkolů.

1. stupeň – 2. období (4. – 6. ročník)			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
▪ Dodržovat hygienu na pracovišti, bezpečnost a pořádek ▪ Dokázat pracovat se stavebnicemi s návodem. ▪ Spojovat a rozpojovat jednoduché předměty ▪ Snažit se rozpoznat změny v přírodě v návaznosti na ročním období. ▪ Pečovat o zahradu a rostliny na ní (dle možností dětí).	▪ Údržba a úklid použitých pracovních pomůcek. ▪ Dodržovat osobní hygienu (mytí rukou během práce a po práci). ▪ Úklid pracovního místa. ▪ Neustálé opakování hygienických zásad. ▪ Skládání s kostkami Lego podle vzoru a jejich rozklad. ▪ Hry se stavebnicí Cheva (jednoduché výrobky podle předlohy s případnou pomocí). ▪ Hry s Merkurem, jednoduchá manipulace s náradím, nutné vedení. ▪ Pozorování změn v přírodě. ▪ Spojit konkrétní změnu s ročním obdobím s pomocí. ▪ Neustálé opakování, využití pracovních listů. ▪ Výsadba rostlin. ▪ Zalévání. ▪ Rozlišování živých a neživých částí přírody. ▪ Celoroční údržba zahrady (hrabání listí, sklizeň, ...)	▪ Pěstitelské práce	ŘV – popis výrobku. PS – rozvoj jemné motoriky. ČJS – sebeobsluha, tematické práce. VČ – používání pomůcek, rozvoj estetického vnímání. <u>OSV – OR</u> Rozvoj schopností poznání - - procvičování pozornosti, pracovní paměti. <u>OSV – OR</u> Seberegulace a sebeorganizace - - sebeovládání při pracovní zátěži, spolupráce, plánování pracovních úkolů.

1. stupeň – 2. období (4. – 6. ročník)			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
▪ Pečovat o pokojové rostliny. ▪ Rozvíjet teoretické znalosti o částech a biologii rostlin. ▪ Používat alespoň některé ze zahradních náčiní (dle možností dětí). ▪ Dodržovat zásady bezpečnosti a hygieny.) ▪ Pojmenovat základní vybavení kuchyně.	▪ Zalévání pokojových květin. ▪ Přesazování. ▪ Rozeznávání základních částí rostlin. ▪ Využití obrázku i praktická ukázka. ▪ Používání hrábí, motyky, lopatky, kolečka, konve apod. při práci na zahradě. ▪ Seznámení a časté operování s pravidly bezpečnosti. ▪ Dodržování hygienických návyků během i po práci. ▪ Práce s obrázky, hračkami ▪ Přiřazování obrázků ke konkrétním předmětům. ▪ Pojmenování jednotlivých předmětů: dřez, sporák, lednice, příbor, nádobí.	▪ Práce v domácnosti	ŘV – popis výrobku. PS – rozvoj jemné motoriky. ČJS – sebeobsluha, tematické práce. VČ – používání pomůcek, rozvoj estetického vnímání. <u>OSV – OR</u> Rozvoj schopností poznání - - procvičování pozornosti, pracovní paměti. <u>OSV – OR</u> Seberegulace a sebeorganizace - - sebeovládání při pracovní zátěži, spolupráce, plánování pracovních úkolů.

1. stupeň – 2. období (4. – 6. ročník)			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
▪ S pomocí připravit jednoduchý pokrm. ▪ Dodržovat zásady společenského chování při stolování. ▪ Zvládnout práci s jednoduchými kuchyňskými nástroji. ▪ Udržovat pořádek a čistotu pracovních ploch, bytu, třídy.	▪ Rozvíjení již naučených dovedností. ▪ Nácvik krájení, škrábání, loupání, mazání, válení, hnětení, vykrajování. ▪ Rozlišování základních potravin. ▪ Nákup potravin, jejich uchovávání. ▪ Příprava jednoduchých studených i teplých jídel. ▪ Používání příboru, nácvik správného úchopu. ▪ Fáze stolování. ▪ Používání nože, škrabky, válečku, formiček, válu, struhadla, vařečky. ▪ Zametání podlahy. ▪ Utírání stolu. ▪ Mytí a utírání nádobí.	▪ Práce v domácnosti	ŘV – popis výrobku. PS – rozvoj jemné motoriky. ČJS – sebeobsluha, tematické práce. VČ – používání pomůcek, rozvoj estetického vnímání. <u>OSV – OR</u> Rozvoj schopností poznání - - procvičování pozornosti, pracovní paměti. <u>OSV – OR</u> Seberegulace a sebeorganizace - - sebeovládání při pracovní zátěži, spolupráce, plánování pracovních úkolů.

1. stupeň – 2. období (4. – 6. ročník)			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
▪ Dodržovat základy hygieny a bezpečnosti práce.	▪ Pravidla při zacházení s potravinami. ▪ Bezpečná manipulace s nožem, dodržování pravidel při práci s elektrickým sporákem.		

2. stupeň (7. -10. ročník)			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
▪ Rozeznávat čtyři a více druhů materiálů. ▪ Poznávat většinu základních nástrojů. ▪ Dokázat vybrat vhodný nástroj pro určitý materiál a činnost. ▪ Pracovat samostatně nebo s částečným vedením na výrobku ze dřeva dle vzoru.	▪ Poznávání jednotlivých druhů materiálu papír, dřevo, kov, sklo, kůže, plast, ...). ▪ Třídění těchto materiálů. ▪ Procvičování názvů nástrojů při práci s nimi. ▪ Hra: „Vyber ze skupiny nástrojů ▪ Spontánní výběr náčiní při práci s určitým materiálem. ▪ Upevňování pracovních dovedností při výrobě výrobků. ▪ Rozvíjení samostatnosti při práci na dřevěných výrobcích minimálně v třech až čtyřech na sebe navazujících činnostech dle již vyrobeného vzoru. ▪ Upevňování práce s nástroji na dřevo (řezání, broušení, pilování, vrtání, práce s dlátem, kladivem, s kleštěmi.	▪ Práce s technickými materiály	ČT – pracovní a bezpečnostní návody, popisy – čtení praktických textů. VČ – lepení vybarvování. ŘV – práce podle verbálních instrukcí. ČS – skupinové práce, orientace v pracovních oborech, prac.činnosti v praxi. VZD – hygiena, sebeobsluha. M – měření, rýsování, vážení. ČP – rostliny a živočichové, práce na zahradě, třídění odpadu. <u>OSV – OR</u> Seberegulace a sebeorganizace - - sebeovládání při pracovní zátěži, spolupráce, plánování pracovních úkolů.

2. stupeň (7. -10. ročník)			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
▪ Osvojit si některé činnosti k opracování a úpravě různých výrobků. ▪ Dodržovat zásady bezpečnosti a hygieny. ▪ Sestavit s vedením jednoduchý model dle vzoru. ▪ Ovládat s vedením montáž, demontáž a údržbu jednoduchých zařízení.	▪ Poznat dvě až tři možnosti spojování materiálů (slepování, spojování pomocí hřebíků atd.). ▪ Opatřovat výrobky nátěrem. ▪ Dle možností využívá alespoň částečně měřidlo. ▪ Pracuje se šroubovákem. ▪ Poučení o bezpečnosti práce v dílně i na jiných pracovištích. ▪ Úklid pracovního místa dodržování osobní hygieny. ▪ Základní orientace v elektrických spotřebičích a poučení o bezpečnosti. ▪ Sestavování a rozebírání hraček. ▪ Práce s konstruktivními hry (LEGO, MERKUR, CHEVA, ...), sestavování jednoduchých modelů dle vzoru. ▪ Jednoduché rozebírání a údržba jízdního kola.	▪ Práce montážní a demontážní	ČT – pracovní a bezpečnostní návody, popisy – čtení praktických textů. VČ – lepení vybarvování. ŘV – práce podle verbálních instrukcí. ČS – skupinové práce, orientace v pracovních oborech, prac.činnosti v praxi. VZD – hygiena, sebeobsluha. M – měření, rýsování, vážení. ČP – rostliny a živočichové, práce na zahradě, třídění odpadu. <u>OSV – OR</u> Seberegulace a sebeorganizace - - sebeovládání při pracovní zátěži, spolupráce, plánování pracovních úkolů.

2. stupeň (7. -10. ročník)			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
▪ Dodržovat zásady bezpečnosti a hygieny. ▪ Samostatně zvládat základní tvary a využívat jich při stavbě jednoduchých dvoj i trojrozměrných výrobků dle vzoru či vlastní fantazie. ▪ Ovládat dle možností techniku stavění z plátu, spirálové vrstvení válečků, vymačkávání do formy, stavění z kousků hlíny, vymačkávání misek.	▪ Seznamování a časté operování s pravidly bezpečnosti. ▪ Upevňování hygienických návyků. ▪ Výroba dvojrozměrných výrobků samostatně dle vzoru. ▪ Výroba trojrozměrných výrobků nápodobou či pouze s vedením dle vzoru. ▪ Technika stavění z hliněného plátu. ▪ Samostatná tvorba hliněného plátu. ▪ Technika spirálovitého vrstvení válečků, výroba trojrozměrných výrobků i větších rozměrů. ▪ Prostorové modelování lidí i zvířat a jiných dobře známých motivů. ▪ Technika modelování z kousků hlíny nápodobou či s vedením dle vzoru. ▪ Technika stavění dutého tvaru z misek nápodobou a s vedením dle vzoru.	▪ Keramika	ČT – pracovní a bezpečnostní návody, popisy – čtení praktických textů. VČ – lepení vybarvování. ŘV – práce podle verbálních instrukcí. ČS – skupinové práce, orientace v pracovních oborech, prac.činnosti v praxi. VZD – hygiena, sebeobsluha. M – měření, rýsování, vážení. ČP – rostliny a živočichové, práce na zahradě, třídění odpadu. <u>OSV – OR</u> Seberegulace a sebeorganizace - - sebeovládání při pracovní zátěži, spolupráce, plánování pracovních úkolů.

2. stupeň (7. -10. ročník)			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
▪ Při práci těmito technikami samostatně zvládat či a více na sebe navazujících úkonů a s vedením pracuje dle vzoru. ▪ Využívat alespoň nějakou naučenou techniku při práci dle vlastní fantazie. ▪ Smysluplně vybarvovat výrobky engobami a s vedením glazovat. ▪ Mít povědomí o sušení a vypalování výrobků a smyslu keramických zásad. ▪ Dodržovat hygienu při práci a zvládat údržbu a úklid.	▪ Samostatné zvládnutí tří a více na sebe navazujících úkonů (např. kompletní lepení). ▪ Rozpoznávání použitých tvarů a technik na výrobku a jejich samostatné použití. ▪ Smysluplné samostatné užívání engob. ▪ Glazování s vedením. ▪ Získávání znalostí o sušení a pálení hlíny, nakládání do pece a důležitosti dodržování keramických pravidel. ▪ Uklízet pracovní místo po práci – zametat a umývat stůl i nástroje. ▪ Pravidelný úklid, individuální, skupinový - - dělení rolí, nácvik jednotlivých úkonů.		ČT – pracovní a bezpečnostní návody, popisy – čtení praktických textů. VČ – lepení vybarvování. ŘV – práce podle verbálních instrukcí. ČS – skupinové práce, orientace v pracovních oborech, prac.činnosti v praxi. VZD – hygiena, sebeobsluha. M – měření, rýsování, vážení. ČP – rostliny a živočichové, práce na zahradě, třídění odpadu. <u>OSV – OR</u> Seberegulace a sebeorganizace - - sebeovládání při pracovní zátěži, spolupráce, plánování pracovních úkolů.

2. stupeň (7. -10. ročník)			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
▪ Zvládat základní pracovní postupy činností v domácnosti. ▪ Umět zacházet s čisticími prostředky. ▪ Obsluhovat běžné domácí spotřebiče a používat základní kuchyňský inventář.	▪ Utírání prachu, zametání, vysávání, vytírání podlahy. ▪ Praní, věšení, žehlení a ukládání prádla. ▪ Stlaní. ▪ Umývání oken. ▪ Třídění odpadu. ▪ Časté opakování všech činností se slovním vedením. ▪ Výběr, nákup a správná volba čisticích prostředků. ▪ Praktický nácvik používání čisticích prostředků: prací prášek, prostředky na mytí nádobí, podlahy, oken. ▪ Přechovávání a ukládání čisticích prostředků. ▪ Používání pračky, vysavače, žehličky, fénu, holicího strojku. ▪ Používání ledničky, elektrického a plynového sporáku, mikrovlnné trouby, varné konvice, mixeru. ▪ Vážení na kuchyňských váhách.	▪ Práce v domácnosti.	ČT – pracovní a bezpečnostní návody, popisy – čtení praktických textů. VČ – lepení vybarvování. ŘV – práce podle verbálních instrukcí. ČS – skupinové práce, orientace v pracovních oborech, prac.činnosti v praxi. VZD – hygiena, sebeobsluha. M – měření, rýsování, vážení. ČP – rostliny a živočichové, práce na zahradě, třídění odpadu. <u>OSV – OR</u> Seberegulace a sebeorganizace - - sebeovládání při pracovní zátěži, spolupráce, plánování pracovních úkolů. EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí – ochrana přírody, ekologická témata.

2. stupeň (7. -10. ročník)			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
- Připravovat jednoduché pokrmy podle daných postupů. - Ovládat pravidla stolování. - Zvládat základy ručních prací.	- Výběr, nákup a správné použití a uskladnění základních surovin na vaření: mouka, cukr, sůl, tuky, koření. - Potraviny živočišného a rostlinného původu. - Zásady zdravé výživy. - Základní způsoby tepelné úpravy potravin: vaření, pečení, smažení a jejich praktický nácvik. - Praktická příprava jednoduchých studených i teplých jídel. - Zásady správného stolování, společenské chování u stolu. - Úprava stolu, prostírání, příprava talířů a příborů při různých příležitostech. - Manipulace s jehlou, nití, nůžkami. - Přišívání knoflíku. - Stehování a sešívání látky.	Práce v domácnosti	ČT – pracovní a bezpečnostní návody, popisy – čtení praktických textů. VČ – lepení vybarvování. ŘV – práce podle verbálních instrukcí. ČS – skupinové práce, orientace v pracovních oborech, prac.činnosti v praxi. VZD – hygiena, sebeobsluha. M – měření, rýsování, vážení. ČP – rostliny a živočichové, práce na zahradě, třídění odpadu. <u>OSV – OR</u> Seberegulace a sebeorganizace - - sebeovládání při pracovní zátěži, spolupráce, plánování pracovních úkolů.

2. stupeň (7. -10. ročník)			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), PT
▪ Dodržovat základní hygienická a bezpečnostní pravidla při práci v domácnosti ▪ Znát základní podmínky a postupy pro pěstování vybraných rostlin. ▪ Pozorovat přírodu v jednotlivých ročních obdobích. ▪ Volit podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní. ▪ Ošetřovat a pěstovat s vedením nenáročné pokojové rostliny. ▪ Ošetřovat a pěstovat s vedením nenáročné zahradní rostliny.	▪ Bezpečnostní pravidla při zacházení s čisticími prostředky. ▪ Bezpečnostní pravidla při zacházení s elektrospotřebiči. ▪ Základní zpracování půdy. ▪ Poznávat obecné podmínky pro pěstování rostlin. ▪ Výživa rostlin. ▪ Pozorování změn na zahradě v ročních obdobích. ▪ Používání pracovních listů. ▪ Rytí a pletí záhonů. ▪ Okopávání motykou. ▪ Zalévání záhonů. ▪ Zametání cest na zahradě. ▪ Hrabání listí a odvoz na kompost. ▪ Správná zálivka rostlin. ▪ Přesazování a rozmnožování rostlin. ▪ Hnojení. ▪ Výsadba rostlin, sklizeň. ▪ Okopávání a plení. ▪ Zalévání.	▪ Pěstitelské práce	ČT – pracovní a bezpečnostní návody, popisy – čtení praktických textů. VČ – lepení vybarvování. ŘV – práce podle verbálních instrukcí. ČS – skupinové práce, orientace v pracovních oborech, prac.činnosti v praxi. VZD – hygiena, sebeobsluha. M – měření, rýsování, vážení. ČP – rostliny a živočichové, práce na zahradě, třídění odpadu. <u>OSV – OR</u> Seberegulace a sebeorganizace - - sebeovládání při pracovní zátěži, spolupráce, plánování pracovních úkolů. EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí – ochrana přírody, ekologická témata.

2. stupeň (7. -10. ročník)			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy), průřezová témata
▪ Dodržovat hygienu a základní zásady bezpečnosti. ▪ Seznámit se s chovem zvířat.	▪ Seznámení a časté operování s pravidly bezpečnosti. ▪ Probírání a vyzdvihování základních potřeb každého živého tvora.		

5. 14 Prožitkové činnosti – předmět speciálně pedagogické péče

5. 14. 1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Prožitkové činnosti vznikl jako nový předmět speciálně pedagogické péče.

Cílem předmětu je zprostředkování a propojení získaných znalostí a dovedností z ostatních předmětů do reálných situací, pomocí vlastního zážitku, nové zkušenosti, propojit oblast smyslovou a rozumovou s terapiemi, s relaxačními technikami. Dochází k osobnostnímu a sociálnímu rozvoji.

Vzdělávací obsah byl vypracován podle období → 1. stupeň – 1. období, 2. období,
→ 2. stupeň.

Tematické okruhy (1. a 2. stupeň)

Rozvíjejí schopnosti poznávání, smyslového vnímání, pozornosti a soustředění. Žáci získávají informace o svém těle a nacvičují dovednosti pro pozitivní naladění mysli a k vytvoření dobrého vztahu k sobě samým a k druhým.

Umělecké činnosti

Relaxační a stimulační činnosti

Smyslová aktivizace

Dramatizace

Na 1.a 2.stupni je organizován v rámci disponibilní časové dotace:

- 1.- 10. ročník → 1 hodina týdně pro každý ročník.

Průřezová témata do předmětu nebyla zařazena.

Mezipředmětové vztahy a přesahy:

- Na 1.stupni i 2. stupni → Řečová výchova - ŘV, Hudebně pohybové činnosti - HPČ, Tělesná výchova - TV, Výtvarné činnosti - VČ, Informační a komunikační technologie - IKT.

Vyučovací hodina probíhá ve speciálně upravené místnosti hudebně dramatické dílně, přizpůsobené svým vybavením multisenzorické práci, v odborných učebnách, ale i ve třídě, tělocvičně, na zahradě.

Realizuje se v závislosti na druhu a náročnosti činnosti – delším či kratším časovém bloku.

Činnosti probíhají skupinově, ale i individuálně.

Hodnocení probíhá slovní formou.

Zejména se hodnotí ta část klíčové kompetence, která je v rámci daného předmětu rozvíjena.

5. 14. 2 Cílové zaměření předmětu

Cíle předmětu na 1. a 2. stupni

- Rozvíjení základních dovedností komunikace - na 1. stupni se žáci vzájemně poznávají, seznamují s technikami neverbální komunikace (řeči těla, řeči zvuků – hudební vyjadřování), cvičí se v pozorování jevů a dějů, rozvíjí individuální dovednosti pro spolupráci (souhlas, prosba).
Na 2. stupni se žáci zdokonalují v neverbálních a verbálních technikách, učí se komunikovat v různých situacích (odmítnutí, prosba, omluva, řešení konfliktů, vysvětlování). Snaží se o pěstování dobrých mezilidských vztahů, učí se respektovat, pomáhat a podporovat druhé.
- Směřování k porozumění a utvoření pozitivního postoje k sobě samému a k druhým.
- Podporování dovedností týkajících se duševní hygieny.
- Napomáhání ke zvládnutí vlastního chování a přispění k primární prevenci sociálně patologických jevů a rizikového chování – s využitím terapií a relaxací.
- Rozvíjení kreativity, fantazie a estetického vnímání prostřednictvím hudebních a výtvarných technik.
- Rozvoj percepce k posílení sluchového a zrakového vnímání pro oblast trivie.

5. 14. 3 Výchovné a vzdělávací strategie, které směřují ke klíčovým kompetencím na úrovni předmětu Prožitkové činnosti

(předmět speciálně pedagogické péče)

Kompetence k učení

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel - strategie</i>
▪ Udržet potřebnou míru pozornosti při vykonávání činností.	- Střídáme činnosti a zařazujeme relaxační chvilky.
▪ Zajímat se o dění ve svém okolí a dát si je do souvislostí.	- Preferujeme návaznost na získané dovednosti, postupně přidávané další a zasazujeme do praktického života.
▪ Používat pojmy z běžného života a využít je při komunikaci.	- Vytváříme modelové situace v nichž žák může fixované dovednosti uplatnit.

Kompetence komunikativní

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel - strategie</i>
Používat verbální a neverbální techniky komunikace k vyjadřování přání a pocitů.	- Pracujeme na odstranění studu, podporujeme k sebevědomému projevu. - Rozvíjíme verbální i neverbální komunikaci při skupinových, umělecky zaměřených hrách.
Používat „uměleckého“ projevu pro sdělení svých prožitků.	Při hrách rozvíjíme a používáme širokou emocionální škálu.

Kompetence k řešení problému

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel – strategie</i>
Zvládnout problémové situace při komunikaci s druhou osobou.	Přiměřeně podle individuální schopností zařazujeme situační hry s důrazem na vnímání emocí – nálady...
Poradit si při méně obvyklé situaci.	Spolupracujeme mezi třídami, vytváříme náročnější situace a provádíme společná řešení.

Kompetence sociální a personální

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel – strategie</i>
Rozvíjet komunikaci v rozdílných sociálních činnostech, se střídáním sociálních rolí.	Žákům umožňujeme zapojení do jiných skupin než je třída – setkání s jinými žáky při výtvarných, hudebních a pohybových aktivitách.
Dokázat zjistit potřebnou informaci od druhých, použít ji v praxi.	Zadáváme konkrétní úkoly, rozebíráme s žáky míru zvládnutí, zkoušíme jednoduché situace až po sled více úkolů.

Kompetence občanské

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel – strategie</i>
Požádat o pomoc v naléhavých situacích – verbálně i neverbálně.	- Nacvičujeme oslovení, formulace potřeb. - Aktivně žáky zapojujeme do prováděných činností, upozorňujeme na nenadálé situace.

▪ Odhadnout vhodnost a důležitost svých povinností vůči druhým lidem.	- Provádíme pravidelný souhrn zadaných úkolů, důležitost splnění s důrazem na pomoc druhému.
▪ Vnímat druhy mezilidských vztahů a částečně se v základních vztazích orientovat.	- Při skupinové práci nabádáme žáky ke spolupráci, využíváme umělecké prostředky a formy.

Kompetence pracovní

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel – strategie</i>
▪ Orientovat se v oblastech lidské činnosti.	- Provádíme tématické hry, dbáme na souvislosti s praxí.
▪ Reagovat na slovní pokyn, následně vykonávat zadané úkony.	- Jednoznačnými pokyny – verbálně a neverbálně upevňujeme porozumění a fixujeme spoje pokyn – provedení.

5. 14. 4 Vzdělávací obsah předmětu Prožitkové činnosti

- Vzdělávací obsah předmětu - očekávané školní výstupy (vycházejí z očekávaných výstupů v RVP).
- Očekávané školní výstupy - zpracovány na období - 1. stupeň- 1. období – 1., 2., 3. ročník,
2.období – 4., 5., 6. ročník,
2. stupeň- 7., 8., 9., 10. ročník.

1.stupeň, 1.období – 1., 2., 3. ročník			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
▪ Zvyknout si na prostředí relaxační místnosti, nebát se pohybu v prostoru, navázat kontakt s ostatními žáky a respektovat pravidla práce ve skupině ▪ Zkoušet vyjádřit základní pocity a náladu (veselý x smutný, chci x nechci) komunikačním systémem, který používá ▪ Používat hudební a rytmické prostředky v interakci s pedagogem	▪ Seznámení se s místností a jejími možnostmi-barevné nasvícení místnosti, zvuky, tma, stíny, hudební nástroje. ▪ Orientace ve světle, v šeru, ve tmě pomocí baterky. ▪ Hry na osvojení prostoru a orientace v něm. ▪ Používání signálů při střídání a ukončení činnosti. ▪ Osahání si nástrojů, experimentování s nástroji, volná hra s hudebními nástroji. ▪ Ritualizované sezení kolem vyznačeného kruhu – úvodní píseň, předávání předmětu, předávání hudebního nástroje. ▪ Hry s rytmickými nástroji. ▪ Hry na „Dirigenta a orchestr“, kdo má slovo, hry zaměřené na sluchovou percepci, rozvíjení sluchové pozornosti. ▪ Společní relaxace se zátěží (deka, polštář...) ▪ Nácvik tandemového pohybu – pohybové hry motivované oblíbenou činností (např. vlak)	▪ Umělecké činnosti ▪ Umělecké činnosti	ŘV – rozvoj verbální a neverbální komunikace. HPČ – rytmizace, sluchové vnímání. VČ – estetické cítění, zrakové vnímání. TV – pohybový rozvoj - - motorika, koordinace. ŘV – rozvoj verbální a neverbální komunikace. HPČ – rytmizace, sluchové vnímání. VČ – estetické cítění, zrakové vnímání. TV – pohybový rozvoj - - motorika, koordinace.

<i>1.stupeň, 1.období – 1., 2., 3. ročník</i>			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
	▪ výběr z nabídky nástrojů, střídavá hra s pedagogem ▪ stimulace prostřednictvím hudebních nástrojů. ▪ Volba hudebního prostředku, hudební aktivity s výběrem. ▪ Poslech skladeb s jasnou hudební náladou. ▪ Poslech hudebních skladeb různých žánrů a jejich využití při činnostech a relaxaci. ▪ Zrcadlení tempa při hře na rytmické nástroje. ▪ Vyjádření emocí při hře na nástroje. ▪ Rozvoj jemné i hrubé motoriky pomocí hudebních prostředků, nástrojů. ▪ Vokalizace, zpěv, hudební hádanky, rozvoj rytmu, směřová orientace podle zvuku, spojení rytmu a pohybu těla atd. Vnímání vibrací celým povrchem těla nebo částmi – hra s netradičními / vibračními hudebními nástroji a hračkami, využití vibračního pódia, využití trampolíny.		

1.stupeň, 1.období – 1., 2., 3. ročník			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
▪ „Sžít“ se s prostředím místnosti, vyslechnout pokyny. nebát se pohybu v prostoru. ▪ Upevnit si správný způsob dýchání. ▪ Vnímat vlastní tělo, znát jeho části a umět cítit rozdíl mezi napětím a uvolněním vlastního těla (pocity příjemné x nepříjemné).	▪ Pozvolné seznamování s prostředím muzikorelaxační místnosti. ▪ Poslech vybraných hudebních skladeb pro zklidnění nebo aktivizaci (vhodné dětské písně). ▪ Poslech hudby doprovázený vlastními pohybovými aktivitami. ▪ Aktivní relaxace s využitím jednoduchých hudebních nástrojů (tamburíny, chřestidla, dřívka ...). ▪ Podpora správného rozvoje dýchání. Snaha o dýchání vleže, vsedě, vestoje. ▪ Kontrola dýchání položením ruky (předmětu) na břicho. Nádech se zdvižením paží a výdech s připažením. ▪ Využití hlasu při výdechu a usměrňování výdechového proudu.	▪ Relaxační a stimulační činnosti relaxační techniky ▪ Relaxační a stimulační činnosti relaxační techniky	ŘV – rozvoj verbální a neverbální komunikace. HPČ – rytmizace, sluchové vnímání, práce s hlasem. VČ – estetické cítění, zrakové vnímání. TV – pohybový rozvoj - - motorika, koordinace, dýchání. TV – pohybový rozvoj - - motorika, koordinace, dýchání, Relaxační techniky.

1.stupeň, 1.období – 1., 2., 3. ročník			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
- Naučit se vnímat masáže a polohování jako prostředek k relaxaci. - Seznámit se a využívat možnosti doplňujících technik.	- Hry s hlasem (střídání vysokého a hlubokého hlasu, citoslovce). - Kývání, kdy dítě provádí s pomocí a formou hry pohyb dopředu – dozadu, vpravo – vlevo. - Protahování a uvolňování trupu a končetin s vedením. Protřepávání končetin hravou formou. - Masáže končetin, trupu a orofaciální masáž. - Masáže stimulující dýchání. Poloha mumie pro zklidnění a poloha hnízdo (využití pro celkovou relaxaci). - Využití houpacích pomůcek. - Relaxace a regenerace v prostředí solné jeskyně během zimních měsíců. Prevence respiračních nemocí ve speciálním mikroklimatu. - Trampolining – posilování svalstva celého těla, pohybová relaxace a aktivní cvičení.		

1.stupeň, 1.období – 1., 2., 3. ročník			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
	- Stimulace vestibulárního aparátu, rozvoj vnímání celého těla. - Animoterapie – využití zvířat jako metody pozitivního psychosociálního a fyziorehabilitačního působení.		
- Aktivizací sluchu posílit výuku trivia - Aktivizací zraku posílit výuku trivia.	- Hádej s pohybem Reakce pohybem na jednoslabičná slova, krátká/dlouhá slabika. - Co právě dělám? Hádání zvuků z okolí – reálné, ze záznamu. - Co je v krabíčce? Co je v jaké krabíčce a jaké dělá zvuky. - Do domečku. Uklidit obrázky do správného domečku, dle počátečních písmen. - Dívej se a hledej Dívám se a vidím něco-hledání dle pokynu 1 – více vlastností. - Co je stejné? Hledání a třídění předmětů dle tvaru, velikosti, použití. - Zapamatuj si v řadě + foto jako kontrola pořadí - Říše obrů a říše trpaslíků	- Smyslová aktivizace – sluch: aktivní poslech, rozlišování zvuků, slov, slabik, hlásek. - Smyslová aktivizace - Zrak: rozlišování figury od pozadí, obrázků, vyhledávání písmen, číslic.	ČT – rozvoj sluchového a zrakového vnímání, hmatu ŘV – rozvoj verbální a neverbální komunikace. HPČ – rytmizace, sluchové vnímání. TV – pohybový rozvoj - - motorika, koordinace. ŘV – rozvoj verbální a neverbální komunikace.

1.stupeň, 1.období – 1., 2., 3. ročník			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
- Aktivizací hmatu posílit výuku trivia - Znát pohybová říkadla, obíhačky. - Sledovat děje a příběhy podle obrázkové předlohy. - Napodobit známé osoby, postavy, zvířete.	- Setkání obrů a trpaslíků, obrázky velkých a malých předmětů. - Hádání, co to bylo? Hmatem poznat věc – určit dle nabídky. - Pexeso Vyhledávání dvojic hmatem. - Hry s využitím dětských říkadel, zapojení pohybu – tleskání, dupání, skákání, houpání. - Obíhačky a hry s využitím běhu nebo jízdy na vozíku – Na babu, Chodí Pešek okolo, Rybičky rybičky, Jede jede mašinka. - Rozpočítadla s ukazováním-Ententýky, Přijela tetička. - Hry s využitím míče – kdo hází řekne jméno a dotyčný má míč chytit. - Poslech známých pohádek a příběhů doplněný o obrázky, vztahující se k ději.	- Smyslová aktivizace – hmat: rozlišování věcí, tvarů - Dramatizace-příběhy - Dramatizace – hraní rolí - Dramatizace – emoce a jednání	HPČ – rytmizace, sluchové vnímání. TV – pohybový rozvoj - - motorika, koordinace, dýchání. ČT – prodloužení poslechu, reprodukce a zrakové paměti. MA – řazení, třídění, přiřazování. ŘV – rozvoj verbální a neverbální komunikace.

<i>1.stupeň, 1.období – 1., 2., 3. ročník</i>			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
Mít pozitivní vztah ke své rodině.	- Řazení obrázků do časové posloupnosti podle děje. - Vyprávění si děje vlastní interpretací s pomocí obrázků. - Nácvik vyjádření základních pocitů a nálad (veselý x smutný, chci x nechci) komunikačním systémem, který žák používá. - Sledování nálad osob na obrázku (projekce diapozitivu, ukázky z filmu) a pokus o jejich nápodobu. - Hra na známou osobu-mámu, tátu, učitelku, řidiče – co je pro ni typické, učitelka předvádí a žák poznává, pak si role vymění. - Hra na zvířata. - Kdo jsou moji nejbližší lidé – rodiče, sourozenci, prarodiče, další příbuzní – využití jejich fotografií ve hrách zaměřených na role členů rodiny.	Dramatizace – emoce a jednání, hraní rolí	

1.stupeň, 1.období – 1., 2., 3. ročník			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
	Hry na téma „můj domov“ – jaké je to u nás doma, co se mi tam líbí, moje hračky, co doma rád dělám.		

1.stupeň, 2.období – 4., 5., 6. ročník			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
Pracovat sám, ve dvojici i ve skupině dle zadání přizpůsobeného žákově schopnosti komunikovat, resp. porozumět (slovní pokyn, názorné převedení úkolu, názorné předvádění jednotlivých úkonů)	- Hry zaměřené na spolupráci ve dvojici („Zrcadla“, různé tance: Mazurka, Country a lidové tance, divadlo, hra „Tanečník a hudebník“...). - Hry zaměřené na týmovou spolupráci. - Využití netradičních hudebních nástrojů při společné hře a synchronizaci (ocean drum, tongue drum, dešťová hůl).	Umělecké činnosti	ŘV – rozvoj verbální a neverbální komunikace. HPČ – rytmizace, sluchové vnímání, práce s hlasem. VČ – estetické cítění, zrakové vnímání. TV – pohybový rozvoj - - motorika, koordinace, dýchání.

<i>1.stupeň, 2.období – 4., 5., 6. ročník</i>			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
- Vnášet do práce vlastní invenci a kreativitu - Využívat hudební prostředky pro rozvoj imaginace v interakci s pedagogem	- Volba hudebního nástroje pro práci: výběr nástroje ze dvou reálných, výběr nástroje podle fotografie, porovnávání reálných nástrojů a obrázků. - Záměrná negativní a pozitivní stimulace – např. jen část nástroje, disharmonická hudba nebo naopak hraní podle přání pasivní i aktivní, harmonická hudba. - Výběr toho, co se líbí- rozlišování hluku (chaosu) a hudby, improvizace na nástroje – napodobení různé intenzity hry, střídání nástrojů a intenzity podle nálady. - Zvukové hádanky dějové (dle zvuku rozpoznat a převyprávět děj event. napodobovat a dramatizovat podle hudby a nápodoby).	Umělecké činnosti	ŘV – rozvoj verbální a neverbální komunikace. HPČ – rytmizace, sluchové vnímání. VČ – estetické cítění, zrakové vnímání. TV – pohybový rozvoj - - motorika, koordinace.

1.stupeň, 2.období – 4., 5., 6. ročník			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
	▪ Poslech různých děl s různým obsahem, práce s obrazem, s fotografiemi v doprovodu s hudbou. ▪ Práce s olejovým projektorem, se světelnými barevnými efekty. ▪ Využití prvků snoezeelenu. Snaha o nápodobu pohybového vzoru.		
▪ Ovládat správný způsob dýchání. ▪ Vnímat vlastní tělo, znát jeho části a umět cítit rozdíl mezi napětím a uvolněním.	▪ Podpora správného rozvoje dýchání. Snaha o dýchání vleže, vsedě, vestoje. ▪ Kontrola dýchání položením ruky (předmětu) na břicho. Nádech se zdvižením paží a výdech s připažením. ▪ Využití hlasu při výdechu a usměrňování výdechového proudu. ▪ Hry s hlasem (střídání vysokého a hlubokého hlasu, citoslovce). ▪ Kývání, kdy dítě provádí s pomocí a formou hry. Protahování a uvolňování trupu a končetin s vedením.	▪ Relaxační a stimulační činnosti relaxační techniky ▪ Relaxační a stimulační činnosti relaxační techniky	ŘV – rozvoj verbální a neverbální komunikace, práce s hlasem. HPČ – rytmizace, sluchové vnímání, práce s hlasem. TV – pohybový rozvoj - - motorika, koordinace, dýchání, Relaxační techniky.

1.stupeň, 2.období – 4., 5., 6. ročník			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
- Vnímat masáže a polohování jako prostředek k relaxaci. - Využívat možnosti doplňujících technik.	- Protřepávání končetin hravou formou. - Znehybnění (postupný nácvik úplného zklidnění, uvolnění vleže). Následuje po aktivní fázi. - Masáže končetin, trupu a orofaciální masáž. - Masáže stimulující dýchání. Poloha mumie pro zklidnění a poloha hnízdo. - Využití houpacích pomůcek. - Relaxace a regenerace v prostředí solné jeskyně během zimních měsíců. - Trampolining – posilování svalstva celého těla, pohybová relaxace a aktivní cvičení. - Stimulace vestibulárního aparátu, rozvoj vnímání celého těla. - Animoterapie – využití zvířat jako metody pozitivního psychosociálního a fyziorehabilitačního působení.	Relaxační a stimulační činnosti relaxační techniky	
Aktivizaci sluchu posílit výukou trivia	Hra na rýmy	Smyslová aktivizace-sluch: vyvozování hlásek, skládání slov, vět.	ČT – rozvoj sluchového a zrakového vnímání, hmatu

1.stupeň, 2.období – 4., 5., 6. ročník			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
- Aktivizací zraku posílit výuku trivia - Aktivizací hmatu posílit výuku trivia	Kartičky se slovy – hledání dvojic rýmů. Obměna: Obrázková varianta s vybarvováním. - Hra na robota - Hláskování slov – vyhledávání na obrázku. - Zapamatuj si řadu obrázků. - Míchanice - Najít spolužáka dle jména na lístečku. Předat mu lístek. - Do domečku – těžší varianta - Uklidit obrázky do správného domečku dle názvů, nadpisů, vět. - Loto s větami, nadřazenými pojmy apod. - Abeceda - Vyhledat hmatem písmena abecedy např. potřebná k sestavení krátkého slova nebo geometrické obrazce apod.	- Smyslová aktivizace- zrak: vyhledávání slov, skládání slov, vět - Smyslová aktivizace- hmat: rozlišování tvarů číslic, písmen	ŘV – rozvoj verbální a neverbální komunikace. HPČ – rytimizace, sluchové vnímání. TV – pohybový rozvoj - motorika, koordinace.
Vnímat děje a příběhy podle zvukových motivů.	Poslech a sledování knižních, filmových a zvukových záznamů krátkých příběhů (básničky, bajky, povídky) a následná práce s jejich obsahem.	Dramatizace – příběhy	ŘV – rozvoj verbální a neverbální komunikace. HPČ – rytimizace, sluchové vnímání.

1.stupeň, 2.období – 4., 5., 6. ročník			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
▪ Znat známé příběhy a jejich hlavní postavy. ▪ Napodobit známá povolání, stroje. ▪ Přijmout nového člověka a prostředí.	▪ Nácvik jednoduché scénky na základě zvukové předlohy. ▪ Přiřazování obrázků ke správným předlohám. ▪ Poslech a četba kratších pohádek – Hrnečku, vaří!, Perníková chaloupka, Červená Karkulka apod. a práce s jejich obsahem. ▪ Seznámení se s pohádkovými postavami, jejich atributy a známými zástupci. ▪ Obměna známých příběhů a pohádek, hra na popletené pohádky. ▪ Hra na různá povolání – hasič, policista, učitelka, řidiče– co je pro ně typické. ▪ Hra na různé stroje a dopravní prostředky s využitím obrázků, pomůcek a i bez jejich použití. ▪ Nácvik každodenních situací, vyprávění dle vlastních	▪ Dramatizace – hraní rolí ▪ Dramatizace – emoce a jednání	VČ – estetické cítění, zrakové vnímání. TV – pohybový rozvoj - - motorika, koordinace.

<i>1.stupeň, 2.období – 4., 5., 6. ročník</i>			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
Rozpoznat nepříjemné pocity.	verbálních či neverbálních možností. - Hry na nakupování, setkávání se s novou postavou a novým prostředím. - Nácvik řešení situací, ve kterých se žák necítí příjemně, hledat vhodný způsob, jak v takové situaci reagovat – sdělit svůj pocit, požádat o pomoc a změnu.		

2. stupeň, 7. – 10. ročník			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
▪ Improvizovat dle svých možností na dané téma se zvoleným hudebním nástrojem, pohybem, dramatickým výstupem. ▪ Nebát se vystoupit před ostatními. ▪ Využívat při práci vlastní fantazii a představy.	▪ Vyjádření pocitů, nálad, problémů prostřednictvím tance, pantomimy, hudby. ▪ Navození problému pedagogem, dramatizace běžných životních situací. ▪ Nácvič sólo i skupinových výstupů (orchestr, divadelní těleso, taneční skupina). ▪ Situační hry s hudebním nebo řečovým doprovodem: na pouti, v přírodě, u moře... ▪ Hra s loutkami, hra na dirigenta, taneční vystoupení. ▪ Vystupování v rámci celoškolských akcí (besídka, karnevaly apod.) ▪ Využívání fotoaparátu při práci, zpětná vazba. Zvolit si z nabízených možností hudbu ke své práci a k relaxaci.	• Umělecké činnosti • Umělecké činnosti	ŘV – rozvoj verbální a neverbální komunikace. HPČ – rytmizace, sluchové vnímání. VČ – estetické cítění, zrakové vnímání. TV – pohybový rozvoj - - motorika, koordinace.

2. stupeň, 7. – 10. ročník			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
- Aktivně přijímat možnosti relaxace s využitím hudby. - Zvládat aktivně a samostatně dechové techniky. - Přijímat masáže a polohování jako prostředek k relaxaci.	- Poslech relaxační hudby jako prostředek pro harmonizaci a zklidnění (kombinace hudby a zvuků přírody). - Poslech vybraných hudebních skladeb pro zklidnění (klasická hudba) nebo aktivizaci (lidové písně, etno). - Aktivní relaxace s využitím hudebních nástrojů (xylofony, flétny, tamburíny, bubny, dešťová hůl...). - Kombinace poslechu hudby s řízenými pohybovými aktivitami. - Uvědomělé střídání nádechu a výdechu. Nácvik nádechu nosem, výdechu ústy. - Nácvik dolního bráničního dechu, středního hrudního dechu a horního podklíčkového dechu. - Masáže končetin, trupu a orofaciální masáž. Masáže stimulující dýchání. - Sevření-uvolnění.	Relaxační a stimulační činnosti relaxační techniky	ŘV – rozvoj verbální a neverbální komunikace. HPČ – rytmizace, sluchové vnímání. TV – pohybový rozvoj - - motorika, koordinace, dechová cvičení, prvky relaxace.
Pozitivně přijímat nabízené možnosti doplňujících technik.	Prvky ergoterapie – zvětšování rozsahu pohybu, zvyšování	Relaxační a stimulační činnosti	ŘV – rozvoj verbální a neverbální komunikace.

2. stupeň, 7. – 10. ročník			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
	svalové síly, zlepšování svalové koordinace. ▪ Trampolining – posilování svalstva celého těla, pohybová relaxace a aktivní cvičení. Stimulace vestibulárního aparátu, rozvoj vnímání celého těla. ▪ Canisterapie – využití canisterapie jako metody pozitivního psychosociálního a fyziorehabilitačního působení prostřednictvím speciálně vedeného a cvičeného psa ▪ Aromaterapie – využití stimulujících a uklidňujících olejů, aromatická masáž, inhalace ▪ Masáže – klasická masáž (masáž nohou a chodidel, masáž paží a rukou, dlaní a prstů, masáž obličeje, zad, relaxační masáž s využitím relaxační hudby.	relaxační techniky	TV – pohybový rozvoj - - motorika, koordinace, masáže a terapie.
▪ Aktivizací sluchu posílit výuku trivia	▪ Bylo, je a bude ▪ Procvičujeme vnímání času. Řekneme větu s jednoduchým dějem, poznat, jestli jde o	▪ Smyslová aktivizace: sluch – skládání vět, hry s větami, čtení.	ŘV – rozvoj verbální a neverbální komunikace.

2. stupeň, 7. – 10. ročník			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
- Aktivizací zraku posílit výuku trivia - Aktivizací hmatu posílit výuku trivia	minulost, přítomnost nebo budoucnost a reagovat pohybem. - Proč? Rozvíjíme úsudek, ptáme se na příčinu dějů, případně jejich následek. Např. Proč ryby plavou? Proč chodíme do školy? - Kimovky (různé obtížnosti), měníme počet předmětů, obrázků a čas na zapamatování - Burza - Dle tematického okruhu hráč sbírá patřičná slova... - Do domečku - Třídění slov dle kategorií, dům a jeho části. - Obměna: třídění dle významových okruhů, např. obchod – čtená slova: druhy zboží - Protiklady - Vyhledávání slov na kartičkách dle významu, hledání protikladů. Možno hrát jako pexeso. - Malování poslepu - Na co jsem sahal.	- Smyslová aktivizace: zrak – Kimovky, skládání, třídění slov, vět, slovní hry - Smyslová aktivizace: hmat – cvičení s více objekty.	HPČ – rytimizace, sluchové vnímání. TV – pohybový rozvoj - - motorika, koordinace. ČT – sluchové a zrakové vnímání. MA – třídění, řazení. VČ – rozvoj fantazie v malbě, kresbě.

2. stupeň, 7. – 10. ročník			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
▪ Vyjádřit pantomimou jednoduchý děj. ▪ Vnímat proměny osoby, zvířete, předmětu. ▪ Spolupracovat při nácviu scénky. ▪ Rozlišit co je pro něj prospěšné a co škodlivé, umět vybrat co se mu líbí.	▪ Zvolit si jednoduchý námět a vymyslet k němu pohybové vyjádření a to předvést v rámci třídy. ▪ Doplnění situací vlastními nápady. ▪ Hry zaměřené na spolupráci ve. ▪ Interaktivní vyprávění s obrazem, s poslechem. ▪ Hádanky-dějové (dle zvuku rozpoznat a převyprávět děj). ▪ Čím se může stát věc, pokud změní velikost, povrch, hmotnost. ▪ Hry „Co se změnilo“ na nějaké věci-změna barvy, tvaru, velikosti, na člověku – změna postoje, výrazu, hlasu, vzhledu. ▪ Hry na předvádění určité nálady, činnosti, zvířete, druhého člověka. ▪ Improvizace na téma známého příběhu nebo děje, nácvi jednoduchých scének. ▪ Dramatické situační hry, hra různých rolí.	▪ Dramatizace – příběhy ▪ Dramatizace – hraní rolí ▪ Dramatizace – emoce a jednání	ŘV – rozvoj verbální a neverbální komunikace. TV – pohybový rozvoj - - motorika, koordinace. ŘV – rozvoj verbální a neverbální komunikace. TV – pohybový rozvoj - - motorika, koordinace.

2. stupeň, 7. – 10. ročník			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
	▪ Nácvik jednoduchého divadelního představení. ▪ Nácvik vhodného jednání a chování v situacích a interakcích mimo školu – v obchodě, při cestování, na hřišti, při jednání s neznámým člověkem. ▪ Hry a cvičení zaměřené na rozpoznání dobra a zla, pravdy a lži, na vyjádření svého přání. ▪ Zkoušení si role detektiva i zloděje, kladné i záporné postavy, uvědomování si jejich cílů a motivů jednání.		

DÍL II -Vzdělávání žáků s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami v základní škole speciální

6. Vzdelávání žáků s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami v základní škole speciální

6. 1 Pojetí vzdělávání

Nabízíme vzdělávací program také žákům s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami. Vzdělávací program je speciálně upravený, doplněný individuálním vzdělávacím plánem. Zaměřujeme se na osvojení elementárních vědomostí, ale zejména na dovednosti a návyky, které pomohou k částečné soběstačnosti každého žáka a zároveň zkvalitní jeho život.

V popředí vzdělávání je rozvoj motoriky, tělesných funkcí a komunikačních dovedností. Vzdělávání v těchto oblastech je doplněno rehabilitačními činnostmi, muzikorelaxací a arteterapeutickými aktivitami, při rozvoji komunikačních dovedností využíváme forem alternativní a augmentativní komunikace, v těsné spolupráci s odborníky klinické logopedie.

Žáci se vzdělávají podle individuálních potřeb, režim dne je organizován s ohledem na tyto potřeby a další specifika jednotlivců. Tomu odpovídá i využívání prostorového či materiálního vybavení školy. Více se využívají relaxační místnosti, odborné učebny a kompenzační pomůcky.

Oba vzdělávací programy jsou přístupné a dávají tak možnost reagovat na změnu ve vývoji žáka, zařadit ho z jednoho do druhého programu.

6. 2 Cíle vzdělávání

Ve vzdělávání žáků s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami se snažíme směřovat zejména k těmto cílům:

- dokázat zvládnout sebeobsluhu s potřebnou mírou pomoci a osvojit si základní hygienické návyky
- maximálně využít všechny činnosti vedoucí k osamostatňování a k pohybovému rozvoji
- rozvíjet formy alternativní a augmentativní komunikace, využít naučeného způsobu komunikace k širšímu použití
- dovést žáky k uvědomování si potřeby interakce s druhými osobami a určitým způsobem s nimi spolupracovat
- připravit žáky k částečnému osamostatňování v dílčích činnostech
- rozvíjet emoční projevy, redukovat nevhodné projevy na veřejnosti
- zaujmout žáky při řízené činnosti tak, aby docházelo k postupnému prodlužování délky pozornosti a k rozvoji vnímání

6. 3 Klíčové kompetence, výchovné a vzdělávací strategie

Vzděláváním žáků směřujeme k rozvoji elementárních klíčových kompetencí, které jsou dosažitelné a umožní žákům, co nejlépe se zapojit do života ve společnosti. Pro dosažení různých úrovní kompetencí je nezbytná pomoc druhé osoby.

Klíčové kompetence	Strategie vedoucí k formování klíčových kompetencí
Profil absolventa	
Kompetence k učení Žák by měl na konci základního vzdělávání:	Učitel - výchovné a vzdělávací strategie
▪ Porozumět jednoduché slovní instrukci, jednoduchá slova vyhledat pomocí znaku, symbolu.	- formou manipulace s konkrétními předměty a jejich pojmenováváním rozšiřujeme aktivní i pasivní slovní zásobu žáků - nacvičujeme samostatné plnění jednoduchých slovních pokynů a pojmenovávání činností
▪ Pomocí piktogramů se orientovat ve svém okolí, rozlišovat a přiřazovat je ke správným osobám, věcem a situacím.	- přecházíme od manipulace s konkrétními předměty k poznávání jejich symbolů, piktogramů - procvičujeme poznávání a rozlišování konkrétních osob (učitel, vychovatel, spolužáci, členové rodiny) pomocí manipulace s obrázky, později se zjednodušenými znaky, piktogramy - procvičujeme poznávání a rozlišování konkrétních sebeobslužných a pracovních činností a jejich symbolů, piktogramů - vytváříme jednoduché kombinace (osoba - činnost, předmět - vlastnost)
▪ Dokázat tvarově rozpoznat některá tiskací písmena, využitelná pro jeho potřeby.	- procvičujeme poznávání vlastního jména, popř. jmen spolužáků, členů rodiny a osob z blízkého okolí žáka - formou tzv. sociálního čtení rozvíjíme poznávání informačních tabulí (dopravní informace, názvy prodejen, zboží, zdravotnické informace)

▪ Napodobit základní pohyby či pohybové vzorce, využitelné k činnostem.	- neustálým procvičováním a opakováním upevňujeme zvládání základních sebeobslužných činností (mytí rukou, WC, jídlo) - rozvíjíme základy pracovních činností (manipulace s předměty, jejich třídění, ukládání, opracovávání)
▪ Názorné a kompenzační pomůcky používat k zvládání běžných úkonů a situací.	- při výuce používáme názorné předměty, postupně přecházíme jejich fotografiím, obrázkům podle úrovně a schopností jednotlivých žáků - využíváme manipulační karty, soubory piktogramů - podněcujeme žáky k aktivnímu používání kompenzačních pomůcek
Kompetence k řešení problému	
▪ Používat základní opakující se způsoby chování ve známých situacích či je umět napodobit.	- dbáme na praktický nácvik vhodných způsobů řešení běžných denních situací s častým opakováním - umožňujeme samostatné jednání, sledujeme způsob řešení či reakci
▪ Poznat okolní prostředí, dokázat se v něm přizpůsobit změnám.	- poznáváme a rozlišujeme osoby z okruhu rodiny a školy - připravujeme žáka na setkání s dalšími osobami a se změnami prostředí - hledáme s žákem vhodné řešení problémové situace
▪ Rozlišovat jednotlivé části dne a přiřadit k nim odpovídající pravidelné činnosti.	- sledujeme průběh dne v souladu s opakujícími se činnostmi - přiřazujeme známé činnosti k odpovídajícím částem dne - dbáme na dodržování denního režimu
▪ Překonat strach z neznámé situace, nenechat se odradit nesouhlasem, přijmout pomoc a radu.	- Podporujeme a posilujeme pocit bezpečí a kladného přijetí - Seznamujeme s důsledky chyb, co se stane, když.... - Zapojujeme žáka do nápravy situace - Nabízíme pomoc a směřujeme k jejímu aktivnímu využití

Kompetence komunikativní	
▪ Orientovat se v okruhu své rodiny a komunikovat verbálně a neverbálně s okolím.	- přiměřeně rozvíjíme verbální či, alternativní a augmentativní formy komunikace při skupinové i individuální práci - dbáme na poznávání členů úzké rodiny a jasnou reakci při sdělení jejich jmen - žáky seznamujeme s ostatními žáky ze třídy a učiteli
▪ Poznat a reagovat na své jméno naučeným způsobem.	- při všech vykonávaných činnostech žáka oslovujeme jménem - hrou procvičujeme reakci na jméno
▪ Pochopit jednoduchý pokyn, vyjádřit souhlas a nesouhlas.	- rozvíjíme verbální a neverbální formy komunikace, kladením jasných otázek podporujeme jasné vyjádření souhlasu a nesouhlasu - častým procvičováním upevňujeme pochopení pojmů
▪ Vyjádřit naučeným způsobem své potřeby, pocit libosti a nelibosti – verbálně či neverbálně.	- modelovými hrami procvičujeme možné odpovědi na otázky - vytváříme a podporujeme individuální alternativní způsoby komunikace
▪ Používat základy společenského chování – pozdravit, poděkovat.	- vyžadujeme používání pozdravů a děkování ve všech vhodných situacích - vytváříme situace a podporujeme aktivizaci k projevům
Kompetence sociální a personální	
▪ Všímat si svého těla a rozpoznávat dominantní odlišnosti u lidí z okolí, uvědomovat si svou osobu.	- ukazujeme jednotlivé části těla podle druhé osoby - procvičujeme adekvátní pojmenování jednotlivých částí těla - části těla pojmenováváme s přivlastňovacím zájmenem „moje“ – „tvoje“
▪ Dobře vnímat členy rodiny a ostatní blízké osoby.	▪ používáme fotografie členů rodiny a blízkých osob, důsledně je pojmenováváme a doplňujeme znakem nebo symbolem podle komunikačních schopností žáka ▪ s pomocí fotografií a situačních obrázků komentujeme rodinný život žáků a podporujeme konverzaci o běžných rodinných situacích ▪ snažíme se probudit zájem o činnosti ostatních členů rodiny

▪ Rozlišit podle pohlaví chlapce, muže – dívku, ženu.	- během denních činností dělíme děti na družstva podle pohlaví - používáme mužské a ženské obrázky a figuríny, zdůrazňujeme odlišnosti, hledáme stejné znaky - hledáme některé znaky i na skutečných osobách, necháváme žáka ztotožnit se s osobami stejného pohlaví
▪ Přijatelně kontaktovat okolní osoby a dorozumívat se přiměřeně svým schopnostem.	- podporujeme žáky ve vyvíjení vlastní iniciativy při navazování kontaktu - učíme ho vyjádřit adekvátně své přání (opakování správně a přiměřeně formulované žádosti, „neporozumění“ nevhodně vyjádřenému) - správně navázaný kontakt resp. vyjádřené přání vhodně odměníme (splněním přání, pochvalou)
▪ Odlišit chování ke známé osobě a k neznámému člověku.	- vytváříme modelové situace, upozorňujeme na vhodnost a nevhodnost chování - pro žáky pořádáme mimoškolní akce, při kterých mají možnost navazovat kontakty i s ostatními lidmi, tyto kontakty usměrňujeme
Kompetence pracovní	
▪ Provádět činnosti, které vedou k sebeobsluze a zvládat základní hygienu, dle svých možností.	- snažíme se od počátku k nápomoci při oblékání, svlékání, obouvání, mytí rukou a používání toalety a postupnému zvládnutí alespoň jednoho úkonu při těchto činnostech samostatně. - vyzdvihujeme nezbytnost těchto činností a pravidelně a důsledně je opakujeme
▪ Rozeznat často používané předměty a spojit s jejich praktickým využitím.	- zaměřujeme výuku zejména prakticky, na činnosti se kterými se člověk setkává každý den pravidelně. - předměty, které s tímto souvisí (nádobí, potřeby hygieny, psací potřeby, oblečení, doprava, bydlení apod.) jsou prakticky i teoreticky využívány ve všech činnostech, které žák ve škole vykonává
▪ Zvládat jednoduché manipulační úkony s předměty odlišných tvarů a velikostí.	- zařazujeme manipulační hry kostky, puzzle, Lego, které jsou k dispozici při vyučování, cíleně směřujeme k určitému výsledku - zařazujeme činnosti individuální i kolektivní ty, které vedou k rozvoji jemné i hrubé motoriky

▪ Při jednoduchých pracovních úkonech využívat naučené techniky a přiřadit k nim používané materiály.	- Při všech pracovních činnostech se snažíme vymyslet co nejjednodušší účinnou techniku, kterou je žák schopen zvládnout samostatně - Motivujeme důležitostí a významem výkonu
▪ Účastnit se jednoduchých praktických činností.	- umožňujeme podílet se nebo samostatně vykonávat praktické činnosti běžného života, jednoduchou formu napodobujeme

7. Učební plán

1. – 10. ročník

Vzdělávací obory Vyučovací předměty	Zkratka	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.	8. r.	9. r.	10.r	Minimální časová dotace	Disponibilní časová dotace
Rozumová výchova	RV	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	30	
Řečová výchova	ŘV	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	20	
Smyslová výchova	SV	4+1	4+1	4+1	4+1	4+1	4+1	4+1	4+1	4+1	4+1	40	+10
Hudebně pohybové činnosti	HPČ	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10	
Výtvarné činnosti	VČ	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10	
Pohybová výchova	PHV	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	20	
Zdravotní tělesná výchova	ZTV	4+1	4+1	4+1	4+1	4+1	4+1	4+1	4+1	4+1	4+1	40	+10
Pracovní činnosti	PČ	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	20	
Celkem vyučovacích hodin		21	21	21	21	21	21	21	21	21	21	210	
Celková povinná časová dotace		210 – z toho 20 disponibilních hodin											+20

7. 1 Poznámky k učebnímu plánu

Vzdělávací oblast – Člověk a jeho svět

Posílili jsme v 1. – 10. ročníku jednou disponibilní hodinou v každém ročníku vyučovací předmět – Smyslová výchova.

Využití této hodiny bude převážně prakticky zaměřené, osvojované poznatky se žáci budou učit využívat v běžném životě – sebeobsahu, poznávání okolí a komunikace s okolím, rozvoj sociálních dovedností a využití smyslového vnímání k dalšímu získávání poznatků.

Vzdělávací oblast – Člověk a zdraví

Posílili jsme v 1.-10.ročníku jednou disponibilní hodinou vyučovací předmět – *Zdravotní tělesná výchova*.

Věnovat více hodin na rozvoj pohybových dovedností, rehabilitace a motorické obratnosti, je pro tyto žáky zásadní a důležité z hlediska dalšího osamostatňování a zlepšení zdravotního stavu.

Vzdělávací oblast – Člověk a svět práce

Vzdělávací obor – Pracovní činnosti (PČ)

Došlo k úpravě počtu hodin tak, že v 1. – 10. ročníku jsou vždy 2 vyučovací hodiny PČ, což lépe vyhovuje speciálním vzdělávacím potřebám žáků.

Z organizačních důvodů (využití terapeutických a odborných učeben), je vyhovující i stejný počet vyučovacích hodin pro jednotlivé ročníky (21 hodin/týden).

Předměty speciálně pedagogické péče jsou součástí vzdělávacích oblastí, proto se nebude realizovat samostatný speciálně pedagogický předmět Umělecká dílna (UD).

Speciálně pedagogická péče uskutečňovaná nad rámec povinné časové dotace:

- Nad rámec povinné časové dotace se uskutečňuje **logopedie**, kterou provádějí klinické logopedky individuálně v odborných pracovnách se sídlem ve školní budově. Logopedická odpovídá časovým možnostem žáků, rodičů a organizaci školního režimu.
- Nad rámec povinné časové školní dotace se uskutečňují také **muzikorelaxace, trampolining a rehabilitace** v odborných učebnách.

8. Učební osnovy

8. 1 Rozumová výchova

8. 1. 1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Rozumová výchova vznikl ze vzdělávací oblasti Člověk a komunikace.

Cílem předmětu je rozvíjení optimální úrovně rozumových schopností u každého žáka.

Vzdělávací obsah předmětu je zpracován pro 1. stupeň a 2. stupeň.

Předmět Rozumová výchova je rozdělen na tři tematické okruhy:

- Rozvíjení poznávacích schopností.
- Rozvíjení myšlení a paměti.
- Rozvíjení grafomotorických schopností.

Vyučovací předmět na 1. a 2.stupni je organizován v rámci povinné minimální časové dotace:

- 1 – 10. ročník → 3 hodiny týdně pro každý ročník.

Mezipředmětové vztahy a přesahy k dalším předmětům:

- Na 1. stupni – Řečová výchova – ŘV, Smyslová výchova – SV, Výtvarné činnosti – VČ.
- Na 2. stupni – Řečová výchova – ŘV, Smyslová výchova – SV, Výtvarné činnosti – VČ, Pracovní činnosti – PČ.

Vyučovací hodiny jsou členěny na krátké úseky. Probíhají v podmínkách, které respektují individuální potřeby žáků, je využíváno široké spektrum kompenzačních a didaktických pomůcek, činnosti probíhají v odborných učebnách – s možností relaxace.

Žáci jsou v péči fyzioterapeuta a logopeda.

Hodnocení probíhá slovní formou.

V jednotlivých ročnících se hodnotí dosažená úroveň rozumových schopností, zároveň je zhodnocena ta část klíčové kompetence, která je v rámci daného předmětu rozvíjena.

8. 1. 2 Cílové zaměření předmětu

Předmět je rozdělen na tři *tematické okruhy* – v rámci uvedených okruhů se realizují cíle předmětu.

- Rozvíjení poznávacích schopností.
- Rozvíjení logického myšlení a paměti.
- Rozvíjení grafomotorických schopností.

1. stupeň - cíle

▪ V rámci poznávacích schopností - poznávání částí svého těla, reakce na členy rodiny a osoby z blízkého okolí.▪ Vnímání časového rozvrhu a snaha o zvládnutí sebeobslužných činností v režimu dne.▪ Rozvíjení koncentrace na rozlišování předmětů, vnímání pokynů, uvědomování si množství – počet.▪ Rozvíjení funkčního úchopu psacího náčiní a napodobení druhů čar.

2. stupeň - cíle

▪ Rozvíjení sebeobsluhy a hygieny, podle vlastních možností.▪ Kontaktování ostatních – vyjádření prosby, soustředění se na vykonávanou činnost.▪ Orientování se na stránce, čtení obrázků – vybraných písmen, přiřazování číslic.▪ Napsání některých tiskacích písmen.

8. 1. 3 Výchovné a vzdělávací strategie, které v předmětu Rozumová výchova směřují k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel – strategie</i>
Rozumět jednoduchým pojmům, znakům a symbolům – poznat číslice a některá písmena.	- Používáme názorné a obsahově přiměřené učební materiály. - Pracujeme s konkrétními předměty, přecházíme k fotografiím, obrázkům a piktogramům. - Používáme vždy jednotnou terminologii.
Podle instrukcí napodobovat jednoduché činnosti, soustředit se na prováděnou činnost.	- Všechny činnosti doplňujeme slovním doprovodem. - Aplikujeme nácvik řešení modelových situací, postupně cvičíme pozornost a soustředění.

Kompetence k řešení problému

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel – strategie</i>
Se slovním doprovodem řešit známé situace na základě nápodoby a opakování.	- Nacvičujeme nejprve řešení modelových situací a později praktické zvládání elementárních životních situací. - Opakováním nacvičujeme a upevňujeme postupy řešení obvyklých situací, nejprve podle pokynů, později dle možností samostatně.
Orientovat se v okolním prostředí a v režimu dne.	- Nacvičujeme praktickou orientaci v budově školy (WC, jídelna, jednotlivé učebny). - Seznamujeme žáky s nejbližším okolím školy. - Pomocí obrázků, piktogramů a se slovním doprovodem procvičujeme s žáky orientaci v časovém režimu dne.
Poradit si při méně obvyklé situaci, kdy je nutno získat pomoc, radu, informaci.	Vytváříme modelové situace řešení drobných problémů – nácvik a opakování postupu.

Kompetence komunikativní

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel - strategie</i>
▪ Poznat známé osoby a dorozumívat se s nimi verbálními nebo alternativními způsoby komunikace.	- Nabízíme žákům při skupinové práci a hrách možnosti využívat formy verbální či neverbální komunikace (znaková řeč, komunikační tabulky). - Podněcujeme žáky k aktivní komunikaci při řešení modelových situací.
▪ Reagovat na své jméno a na jednoduché pokyny.	- Při práci i při hře oslovujeme vždy žáky jejich jmény. - Vyžadujeme odezvu na vyslovení jména pomocí očního kontaktu, zaměření pozornosti. - Podporujeme a upevňujeme schopnost reagovat na běžné pokyny týkající se bezpečnosti (ano, ne, smíš, nesmíš, můžeš, nemůžeš, pozor...), elementárních pracovních činností (vezmi, podej, přines...).
▪ Vyjadřovat souhlas či nesouhlas.	- Podporujeme žáky k aktivnímu vyjadřování vlastních postojů při práci i při hře – výzvou, motivací.

Kompetence sociální a personální

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel – strategie</i>
▪ Uvědomovat si svoji osobu prostřednictvím svého těla.	- Poznávání vlastního těla provádíme prostřednictvím her a jednoduchých pohybových činností. - Seznamujeme žáky s jednotlivými částmi jejich těla, s jejich funkcí, možnostmi.
▪ Reagovat na osoby ve svém okolí, navazovat kontakt s osobami ve svém okolí.	- Podporujeme zájem o spolužáky a pečující osoby, rozvíjíme schopnost vnímat okolní osoby a reagovat na ně. - Rozvíjíme potřebu dorozumět se s osobami ve svém okolí během společně prováděných činností a her.

Kompetence pracovní

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel – strategie</i>
▪ S pomocí jiné osoby zvládat nejjednodušší sebeobslužné a hygienické úkony a poznávat předměty denní potřeby.	- Seznamujeme žáky se základními hygienickými návyky, vedeme je ke zvyšování samostatnosti při jejich vykonávání. - Upevňujeme schopnosti sebeobsluhy a zvyšujeme samostatnost při uplatňování hygienických návyků v průběhu celého režimu dne.

8. 1. 4 Vzdělávací obsah předmětu Rozumová výchova

- Vzdělávací obsah předmětu - očekávané školní výstupy (vycházejí z očekávaných výstupů v RVP).
- Očekávané školní výstupy - zpracovány na → 1. stupeň (1. – 6. ročník),
→ 2.stupeň (7., 8., 9., 10. ročník).

Rozumová výchova – 1. stupeň (1. – 6. ročník)			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
▪ Uvědomovat si části svého těla. ▪ Reagovat na oslovení jménem, znát své jméno. ▪ Orientovat se ve svém nejbližším prostředí. ▪ S pomocí poznat předměty denní potřeby. ▪ S pomocí uplatňovat základní hygienické a sebeobslužné činnosti. ▪ Vnímat a s pomocí uspokojovat základní životní potřeby, sdělit své pocity a upozornit na zdravotní potíže.	▪ Uvědomování si vlastní osoby. ▪ Ukazování částí svého těla a těla spolužáků s vedením ruky. ▪ Nácvik reakce na oslovení. ▪ Učení se vyslovovat či jinak alternativně ukázat své jméno. ▪ Seznámení s prostředím třídy. ▪ Orientace ve třídě. ▪ Seznámení s budovou školy. ▪ Poznávání předmětů ve třídě. ▪ Poznávání pomůcek usnadňujících sebeobsluhu. ▪ Nácvik samostatnosti při jídle. ▪ Nácvik stolování v jídelně. ▪ Používání WC. ▪ Nutnost mytí rukou po WC a před jídlem. ▪ Vyjádření libosti, nelibosti. ▪ Vyjádření potřeby, přání. ▪ Vyjádření souhlasu a nesouhlasu.	▪ Rozvíjení poznávacích schopností.	ŘV – pojmenovávání částí těla, předmětů, reakce na pokyn. SV – rozvoj smyslového vnímání (diferenciace, paměti).

Rozumová výchova – 1. stupeň (1. – 6. ročník)			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
▪ Znat členy své rodiny. ▪ Znat své spolužáky a učitele. ▪ Soustředit se po nezbytnou dobu na určitou činnost. ▪ Rozlišovat předměty denní potřeby . ▪ Poznávat funkci jednotlivých předmětů. ▪ S pomocí používat jednotlivé předměty k uspokojení základních životních potřeb.	▪ Poznávání členů rodiny. ▪ Pojmenování členů užší rodiny. ▪ Rozlišování jednotlivých osob ve škole, které s žákem pracují. ▪ Nácvik koncentrace při řízeném úkolu nebo činnosti. ▪ Pojmenovávání předmětů, se kterými je žák v každodenním kontaktu. ▪ Třídění předmětů do skupin podle použití . ▪ Poznávání, k čemu daný předmět slouží. ▪ Manipulační činnosti s vybranými předměty. ▪ Vybírání předmětů vhodných k určité činnosti z více předmětů. ▪ Nácvik samostatné manipulace s předměty za určitým účelem.	▪ Rozvíjení poznávacích schopností. ▪ Rozvíjení logického myšlení a paměti.	ŘV – souvislosti mezi předměty. SV – zrakové vnímání.

Rozumová výchova – 1. stupeň (1. – 6. ročník)			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
▪ Uchopit a podržet podaný předmět. ▪ Uchopit tužku, štětec nebo jiné psací náčiní. ▪ Obtáhnout různé druhy čar. ▪ Obtáhnout předkreslený tvar.	▪ Cvičení jemné motoriky ruky. ▪ Cvičení úchopů do celé ruky, do špetky, pinzetový úchop. ▪ Čmárání prstem do sypkého materiálu. ▪ Nácvik funkčního úchopu kreslicího náčiní. ▪ Obtahování vodorovné a svislé čáry. ▪ Obtahování vlnovky. ▪ Obtahování kruhu, oválu. ▪ Kreslení schématu lidské postavy s pomocí.	▪ Rozvíjení grafických schopností .	VČ – otisky, arteterapeutické prvky.

Rozumová výchova - 2.stupeň (7. – 10. ročník)			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
▪ Pojmenovat nebo na pokyn ukázat některé části svého těla. ▪ Znát své jméno a umět ho na pokyn zopakovat. ▪ Orientovat se ve škole i v blízkém okolí. ▪ Podle pokynu uplatňovat základní hygienické a sebeobslužné činnosti s maximální možnou mírou samostatnosti. ▪ Umět sdělit s návodnými otázkami své pocity, potřeby, přání a umět upozornit na zdravotní potíže.	▪ Ukazování částí obličeje, těla, jejich pojmenování na ostatních. ▪ Ukazování a pojmenovávání částí obličeje a těla na sobě. ▪ Na pokyn říci nebo ukázat alternativním způsobem své jméno. ▪ Orientace ve škole. ▪ Seznámení s blízkým okolím školy. ▪ Vykonávání sebeobslužných činností podle instrukcí, pokud možno samostatně. ▪ Přijímání potravy pouze s malou pomocí. ▪ Používání WC pouze s dohledem. ▪ Vyjadřování svých základních potřeb jednoduchým způsobem, pokud možno samostatně. ▪ Nácvik prosby, poděkování.	▪ Rozvíjení poznávacích schopností.	ŘV – reagovat na pokyn (orientace, oslovení, poskytovat zpětnou vazbu). PČ – částečná sebeobsluha a hygiena. SV – rozvoj smyslového vnímání. ŘV – pojmy z rodiny a okolí.

Rozumová výchova - 2.stupeň (7. – 10. ročník)			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
▪ Znat členy své rodiny a umět je pojmenovat, znát členy širší rodiny. ▪ Znat své spolužáky a učitele jménem, umět je oslovit. ▪ Soustředit se delší dobu na určitou činnost. ▪ Rozlišovat předměty denní potřeby a třídit je podle daného kritéria. ▪ S pomocí používat předměty denní potřeby.	▪ Pojmenovávání členů širší rodiny. ▪ Vyjadřování vztahů k rodinným příslušníkům. ▪ Nácvik oslovování učitele. ▪ Rozlišování spolužáků podle jmen. ▪ Nácvik koncentrace pozornosti na určitou činnost, postupné prodlužování doby soustředění. ▪ Pozorné sledování krátkého vyprávění, poslech hudby, sledování televize apod. ▪ Poznávání různých předmětů na obrázcích a modelech. ▪ Třídění předmětů souvisejících s jídlem, ošacením, hygienou. ▪ Školní potřeby. ▪ Nácvik samostatného vybírání předmětů denní potřeby a jejich správného použití.	▪ Rozvíjení poznávacích schopností. ▪ Rozvíjení logického myšlení a paměti.	PČ – použití předmětů denní potřeby, drobné úkony.

Rozumová výchova - 2.stupeň (7. – 10. ročník)			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
▪ S pomocí poznávat, popř. určovat vlastnosti předmětů. ▪ Manipulovat s určeným předmětem podle pokynů. ▪ Používat psací náčiní ke svému účelu. ▪ Podle vzoru nakreslit různé druhy čar. ▪ Vybarvit předkreslený tvar. ▪ Obtáhnout písmena svého jména.	▪ Třídění předmětů podle jednoho či více kritérií (barva, tvar, velikost). ▪ Nácvik zacházení s drobnějšími předměty. ▪ Nácvik manipulace s kreslicími potřebami, příprava pomůcek. ▪ Rozlišování a správné držení a používání tužky, pastelky, fixů, voskovek . ▪ Čmárání na papír, uvolňovací cviky. ▪ Kreslení svislé čáry, horního a dolního oblouku. ▪ Vlnovky, šikmé čáry. ▪ Podle vzoru obtahování a vybarvování kruhu, čtverce, obdélníku a tvarů z nich vycházejících. ▪ Globální poznávání psané podoby vlastního jména, jeho obtahování .	▪ Rozvíjení grafických schopností.	VČ – rozvoj grafomotoriky (kresba, malba).

8. 2 Řečová výchova

8. 2. 1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Řečová výchova vznikl ze vzdělávací oblasti Člověk a komunikace.

Cílem předmětu je rozvíjení takového způsobu komunikace u každého žáka, který mu umožní širší sociální interakci s okolním světem. Na základě logopedické diagnostiky se zvolí způsob dalšího funkčního dorozumívání. Žáci rozvíjejí verbální komunikaci, augmentativní a alternativní komunikaci, která je využívána jako náhrada mluvené řeči a augmentativní systémy dorozumívání, které podporují nedostatečnou verbální komunikaci.

Nejčastěji využívané způsoby neverbální komunikace – *znak do řeči, znakový jazyk, Makaton, komunikační tabulky se symboly a obrázky apod.*, ve velké míře jsou využívány technické možnosti – programy s hlasovým výstupem a ovládání PC očima.

Uvedené výstupy se týkají zejména verbální komunikace, rozvoj neverbální komunikace probíhá individuálně.

Vzdělávací obsah předmětu je zpracován pro 1. stupeň (1. a 2. období) a 2. stupeň, uvedené výstupy se týkají zejména verbální komunikace, rozvoj neverbální komunikace probíhá individuálně.

Vyučovací předmět na 1. a 2. stupni je organizován v rámci povinné minimální časové dotace:

- 1 – 10. ročník → 2 hodiny týdně pro každý ročník.

Mezipředmětové vztahy a přesahy k dalším předmětům:

- Na 1. stupni – *Rozumová výchova - RV, Smyslová výchova – SV, Hudebně pohybové činnosti – HPCČ, Pohybová výchova – PHV.*
- Na 2. stupni – *Rozumová výchova - RV, Smyslová výchova – SV, Hudebně pohybové činnosti – HPCČ, Pracovní činnosti – PČ.*

Vyučovací hodiny jsou členěny na krátké úseky. Probíhají v podmínkách, které respektují individuální potřeby žáků, je využíváno široké spektrum kompenzačních a didaktických pomůcek k rozvoji verbálních, augmentativních a alternativních způsobů komunikace. Činnosti probíhají v odborných učebnách – s možností relaxace.

Žáci jsou v individuální péči logopeda.

Hodnocení probíhá slovní formou.

V jednotlivých ročnících se hodnotí úroveň komunikace vzhledem k jejímu praktickému uplatnění , zároveň je zhodnocena ta část klíčové kompetence, která je v rámci daného předmětu rozvíjena.

8. 2. 2 Cílové zaměření předmětu

1. stupeň

- Stanovení vhodného způsobu komunikace.
- Rozvoj komunikačních dovedností – verbální, alternativní a augmentativní systémy komunikace.
- Vyjádření svých potřeb – funkční dorozumívání s okolím.
- Rozšiřování slovní zásoby.

2. stupeň

- Rozvoj komunikačních dovedností v širším sociálním prostředí.
- Rozšiřování slovní zásoby s ohledem na využitelnost v praxi.

8. 2. 3 Výchovné a vzdělávací strategie, které v předmětu Řečová výchova směřují k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel – strategie</i>
▪ Rozumět pojmům z běžného života.	- Osvojování a zapamatování nového učiva provádíme prostředky verbální a neverbální komunikace. - Využíváme komunikačních možností každého žáka, individuální přístup. - Nové pojmy doplňujeme obrázky, symboly, konkrétními předměty.
▪ Používat potřebnou informaci – vyjádřit se vlastním způsobem komunikace.	- Zařazujeme manipulační hry na upevnění komunikačních dovedností.

Kompetence k řešení problému

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel – strategie</i>
▪ Zvládnout odmítavý postoj při komunikaci s druhou osobou.	- Přiměřeně podle individuální schopností zařazujeme i odmítavé postoje k přáním a požadavkům žáka, které nejsou vhodné. - Zadáváme úkoly zaměřené na srozumitelné sdělení či odpověď – tématické hry ve dvojici.

Kompetence komunikativní

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel – strategie</i>
▪ Rozvíjet komunikaci v širším sociálním prostředí, s cizími lidmi, v neznámém prostředí.	- Nabídkou možných řešení žákům umožňujeme zapojení do jiných skupin než je třída – setkání s jinými žáky. Důraz klademe na pozdrav, prosbu, poděkování.
▪ Dokázat zjistit potřebnou informaci od druhých.	- Zadáváme konkrétní úkoly na dotazy a oslovení či jiné kontaktování druhé osoby.

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel - strategie</i>
▪ Dokázat formulovat jednoduché sdělení.	- Provádíme časté opakování frekventovaných žádostí, sdělení.
▪ Vyjádřit svoje pocity, nálady a prožitky vhodným způsobem.	- Naznačujeme vhodný způsob vyjádření svých potřeb, pocitů (s důrazem na společenskou únosnost).

Kompetence sociální a personální

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel – strategie</i>
▪ Požádat o pomoc v naléhavých situacích.	- Nacvičujeme oslovení, formulace potřeb, vhodný způsob upozornění na potřeby.

Kompetence pracovní

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel – strategie</i>
▪ V rámci pracovních komunikovat s druhou osobou.	- Slovním doprovodem upozorňujeme na pracovní úkon - vyžadujeme zpětnou vazbu na dotaz, pokyn. Podněcujeme žáky ke spolupráci.
▪ Reagovat na slovní pokyn, následně vykonávat pracovní úkon.	- Jednoznačnými pokyny a verbalizací prováděných činností upevňujeme porozumění a fixujeme spoje pokyn – úkon.

8.2.4 Vzdělávací obsah předmětu Řečová výchova

- Vzdělávací obsah předmětu - očekávané školní výstupy (vycházejí z očekávaných výstupů v RVP).
- Očekávané školní výstupy - zpracovány na období → 1. stupeň - 1. období (1. - 3. ročník),
- 2. období (4. - 6. ročník),
→ 2.stupeň - 7., 8., 9., 10. ročník.

1. stupeň – 1. období (1., 2., 3. ročník)		
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
- Reagovat na hlas a intonaci dospělé osoby, reagovat na přítomnost další osoby. - Reagovat na jednoduché pokyny a pobídky - dej , ukaž , sedni si. - Reagovat na oslovení jménem. - Snažit se o spontánní komunikaci.	- Konkretizace známých ruchů a zvuků (dopr. prostředky, hlasy zvířat, zvuky denních potřeb)s vizuální podporou (obrázky, konkrétní předměty), otáčení se za zvukem. - Nácvik sluchového soustředění na zvuky (ozvučenou hračku, bubínek, cinkání lžice o talíř...). - Šepot a křik (extrémní polohy) např. Tichá a hlasitá pošta, Král opic spojené s vizualizací a pohybem. - Hry s pohybovou reakcí. - Nástroj a hlas: pohybové hry s reakcí na podnět (na jméno, na dotyk). - Důsledné oslovování při všech činnostech. - Cvičení jemné motoriky (mluvidel i rukou). - Napodobování hlasů zvířat (mé, bú, bé, haf, mňau..). - Napodobování zvuků (auto, traktor, bác, bum...).	RV – pozornost, soustředění na pokyn. SV – rozvoj smyslového vnímání. HPČ – zvuky, hlasy, dechová cvičení, hudební doprovod. PHV – pohybový doprovod.

1. stupeň – 1. období (1., 2., 3. ročník)		
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
▪ Na pobídku a dotaz dospělé osoby vyjádřit gestem odmítnutí nebo souhlas.	▪ Rozvoj alternativní a augmentativní komunikace ve spolupráci s logopedem, piktogramy, symboly, znaky, komunikační tabulky - zpětná vazba - - alespoň slova - táta, mám, domů, škola, jíst, pít, WC, ano, ne....	RV – pozornost, soustředění na pokyn. SV – rozvoj smyslového vnímání. HPČ – zvuky, hlasy, dechová cvičení, hudební doprovod. PHV – pohybový doprovod.

1. stupeň – 2. období (4., 5., 6. ročník)		
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
▪ Poděkovat, pozdravit, poprosit verbálně nebo jiným způsobem komunikace. ▪ Vyjádřit souhlas či nesouhlas – verbálně, gestem. ▪ Reagovat na výzvu, otázku týkající se jeho přání, potřeb. ▪ Snažit se o správné dýchání. ▪ Dokázat na vyzvání dospělého vyjádřit své přání resp. nechut' způsobem odpovídajícím řečovým schopnostem a způsobu komunikace.	▪ Sociální hry, simulace sociálních situací s odpovídající zpětnou reakcí dítěte. ▪ Rozvoj alternativních způsobů komunikace podle indiv. potřeb dítěte: samostatné používání znaku pro známé osoby (viz 1. období). ▪ Opakování dalších znaků (DĚKUJI, PROSÍM, AHOJ, další členové rodiny atd.) respektive vyhledání symbolů, obrázků atd. ▪ Čitelná až přehnaná zpětná vazby na vyjádření pocitů a přání. ▪ Dechové hry s hlasem i bez (bublifuk, peříčka, míčky, výdech a nádech s ucpaným nosem) ▪ Pohybové hry vsedě i vestoje (objímání stromů, uvolňovací cviky, dýchání do břicha, napodobování pozice těla...) ▪ Hry s pohybovou reakcí (pohyb podle rytmu, měnit pohyb podle tempových změn resp. pro ležící žáky domluvená pohybová reakce na podnět – nejprve s vedením dospělého).	RV – pozornost, soustředění na pokyn. SV – rozvoj smyslového vnímání. HPČ – zvuky, hlasy, dechová cvičení, hudební doprovod. PHV – pohybový doprovod.

2.stupeň (7., 8., 9., 10. ročník)		
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
▪ Znat jména nejbližších osob a spolužáků a reagovat na ně. ▪ Sdělit svá přání a potřeby způsobem odpovídajícím druhu komunikace. ▪ Rozumět a reagovat odpovídajícím způsobem na sdělení. ▪ Snažit se o spontánní vyjádření. ▪ Chápat a používat pojmy JÁ – TY, MŮJ – TVŮJ, MNĚ – TOBĚ.	▪ Důsledné používání jmen, oslovení. ▪ Práce s fotografiemi členů rodiny, kolektivu, obrázky. ▪ Sociální hry s přehnanou zpětnou vazbou. ▪ Nácvik komunikace v reálném prostředí (nákupy, pošta, cukrárna, divadlo, výstavy atd.). ▪ Cvičení sluchové a zrakové paměti (např. Kimovy hry. ▪ Konverzace při ranním scházení, podpora aktivního projevu s odpovídající zpětnou vazbou. ▪ Kolektivní hry – sociální situace, scénky z rodinného života, školní zážitky, mimický doprovod poslouchaného příběhu atp. ▪ Konverzace při ranním scházení, podpora aktivního projevu s odpovídající zpětnou vazbou. ▪ Kinetické hry zaměřené na jemnou motoriku spojení slovo – pohyb – rytmus (spolupráce s dospělým – napodobování, vedení pohybu). ▪ Rozvíjení alter. komunikace – samostatné používání základních znaků (resp.	RV – pozornost, soustředění na pokyn. SV – rozvoj smyslového vnímání. HPČ – zvuky, hlasy, dechová cvičení, hudební doprovod. PČ – pojmenovávání pracovních úkonů.

	piktogramů, obrázků), další běžné znaky, které vyžaduje situace.	
--	--	--

8. 3 Smyslová výchova

8. 3. 1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Smyslová výchova vznikl ze vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět. Cílem předmětu je poznávání blízkého okolí, utváření si pozitivních vztahů k ostatním lidem a spolupráce s nimi. Rozvojem smyslového vnímání dochází i k rozvoji dalších poznávacích schopností, myšlení, řeči, pozornosti a celkové orientace žáka, proto jsou v rámci vzdělávacího obsahu předmětu podrobněji uvedeny mezipředmětové vztahy . Vzdělávací obsah předmětu je zpracován pro 1. stupeň a 2. stupeň.
--

Vyučovací předmět na 1. a 2.stupni je organizován v rámci povinné minimální časové dotace:

- 1 – 10. ročník → 5 hodin týdně pro každý ročník, z toho bylo využito 1 disponibilní hodiny pro každý ročník.

Bylo využito disponibilní časové dotace 1 hodina pro každý ročník.

Celkem bylo využito 10 disponibilních hodin.

Využitím disponibilních hodin bude možno častěji a důkladněji rozvíjet a propojovat percepční oblasti, s důrazem na jejich praktické využití.

Mezipředmětové vztahy a přesahy k dalším předmětům:

- Na 1. stupni – Rozumová výchova – RV, Řečová výchova – ŘV, , Výtvarné činnosti – VČ, Pracovní činnosti – PČ, Hudebně pohybové činnosti – HPC, Pohybová výchova - PHV, Zdravotní tělesná výchova – ZTV.
- Na 2. stupni – Rozumová výchova – RV, Řečová výchova – ŘV, , Výtvarné činnosti – VČ, Pracovní činnosti – PČ, Hudebně pohybové činnosti – HPC, Pohybová výchova - PHV, Zdravotní tělesná výchova – ZTV.

Vyučovací hodiny jsou členěny na krátké úseky. Probíhají v podmínkách, které respektují individuální potřeby žáků, je využíváno široké spektrum kompenzačních a didaktických pomůcek, činnosti probíhají i v odborných učebnách – s možností relaxace.

Žáci jsou v péči fyzioterapeuta a logopeda.

Hodnocení probíhá slovní formou.

V jednotlivých ročnících se hodnotí dosažená úroveň smyslového vnímání a jeho využití k ostatním činnostem, zároveň je zhodnocena ta část klíčové kompetence, která je v rámci daného předmětu rozvíjena.

8. 3. 2 Cílové zaměření předmětu

Předmět je rozdělen na pět tematických okruhů – v rámci uvedených okruhů se realizují cíle předmětu.

- Rozvíjení zrakového vnímání.
- Rozvíjení sluchového vnímání.
- Rozvíjení hmatového vnímání.
- Rozvíjení prostorové a směrové orientace.
- Rozvíjení čichového a chuťového vnímání.

(Jednotlivé oblasti se v průběhu vzdělávacího procesu vzájemně doplňují a prolínají v závislosti na individuálních schopnostech a potřebách žáka).

1. stupeň - cíle

▪ Rozvíjení zrakového, sluchového, hmatového, čichového a chuťového vnímání.▪ Orientování se ve známém prostoru, v časovém režimu dne.▪ Rozvíjení koncentrace pozornosti na vykonávané činnosti a manipulování s často používanými předměty.▪ Nacvičování sebeobslužných prací a vyjadřování svých potřeb vhodným způsobem.▪ Reakce na změny u předmětů – odlišení tvaru, barvy a rozlišení jejich použití.

2. stupeň - cíle

▪ Využívání zrakového, sluchového, hmatového, čichového a chuťového vnímání v běžném životě.▪ Rozvíjení spolupráce s ostatními – navazování přiměřených kontaktů, reakcí na požadavky, tolerování ostatních.▪ Orientování se v často navštěvovaném prostoru, rozlišení základních směrů – praktická paměť.▪ Rozvíjení vizuomotoriky vzhledem k použitelnosti v praxi.▪ Zdokonalování sebeobsluhy a hygienických návyků - dle možností každého žáka.

- Účelné manipulování s často používanými předměty, rozlišování barevnosti, tvarů, velikostí a zvukově – třídit, přiřazovat. Důraz na využitelnost v praxi – výběr pro každého žáka vychází z jeho individuálních potřeb.

8. 3. 3 Výchovné a vzdělávací strategie, které v předmětu Smyslová výchova směřují k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel - strategie</i>
▪ Porozumět jednoduché slovní instrukci, vyhledat konkrétní předměty, pomocí znaku, symbolu.	- Poznáváním konkrétních předmětů s využitím všech smyslů, manipulací s nimi a pojmenováním rozšiřujeme aktivní i pasivní slovní zásobu žáků. - Komentováním veškerých činností nacvičujeme samostatné plnění jednoduchých slovních pokynů a pojmenovávání činností.
▪ Podle obrázků nebo piktogramů se orientovat ve svém okolí, rozpoznat denní dobu podle činnosti.	- Konkrétní předměty a činnosti spojujeme s odpovídajícími obrázky nebo piktogramy . - Vytváříme obrázkové kalendáře a denní rozvrhy užitím osvojených obrázků a piktogramů . - Procvičujeme poznávání a rozlišování konkrétních osob (učitel, vychovatel, spolužáci, členové rodiny) pomocí manipulace s obrázky, později se zjednodušenými znaky, piktogramy.
▪ Dokázat vnímat výrazně odlišné tvary a předměty .	- Formou manipulačních her procvičujeme rozlišování a třídění různých tvarů a předmětů z nejbližšího okolí žáka. - Osvojené dovednosti upevňujeme v konkrétních situacích.
▪ Napodobit předvedené pohyby .	- Neustálým procvičováním a komentováním upevňujeme zvládání základních sebeobslužných činností (mytí rukou, WC, jídlo). - opakováním osvojených dovedností rozvíjíme základy pracovních činností (manipulace s předměty, jejich třídění, ukládání).

Kompetence k řešení problému

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel - strategie</i>
▪ Opakující se situace řešit naučeným způsobem a v méně známé situaci řešení napodobit s využitím smyslového vnímání.	- Nacvičujeme praktickou formou vhodné způsoby řešení běžných denních situací s častým opakováním a využitím všech smyslů. - Trénujeme samostatné jednání, sledujeme způsob řešení či reakci a využití paměti a orientace při takových situacích.
▪ Pomocí smyslového vnímání poznat okolní prostředí, orientovat se v něm a reagovat vhodně na změny.	- Poznáváme a rozlišujeme zrakem, sluchem a hmatem osoby z okruhu rodiny a školy. - Seznamujeme žáka s pomocí jeho smyslového vnímání, orientace a paměti s prostředím třídy a školy. - Procvičujeme a asistujeme při setkávání s dalšími osobami a se změnami prostředí. - Hledáme s žákem vhodné řešení nových nebo nečekaných situací.
▪ S využitím zrakového vnímání a orientace v čase rozlišovat části dne den a noc a přiřadit k nim odpovídající pravidelné činnosti.	- Sledujeme zrakem a sluchem průběh dne v souladu s opakujícími se činnostmi. - Vnímáme chutí a čichem jídla a uvědomujeme si s jakou částí dne jsou spojeny určité vůně, chutě, zvuky. - Přiřazujeme známé činnosti k odpovídajícím částem dne. - Dbáme na dodržování denního režimu.

Kompetence komunikativní

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel - strategie</i>
▪ Orientovat se v okruhu své rodiny, poznat hlasy ze svého nejbližšího okolí.	- Dbáme na poznávání členů úzké rodiny a jasnou reakci při sdělení jejich jmen, vyhledání osoby na fotografii, obrázku. - Žáky seznamujeme s ostatními žáky ze třídy a učiteli, formou her poznává hlasy , přiřazuje k osobám, obrázkům.
▪ Poznat a reagovat na své jméno naučeným způsobem.	- Při všech vykonávaných činnostech žáka oslovujeme jménem, vyžadujeme reakci. - Sluchovými cvičeními s využitím zraku i bez procvičujeme reakci na oslovení.
▪ Pochopit jednoduchý pokyn.	- Spojováním pokynu s fotografiemi, obrázky či piktogramy usnadňujeme jejich pochopení. - Častým opakováním, napodobováním a procvičováním prostorové orientace upevňujeme pochopení pojmů týkajících se pokynů běžného režimu dne.
▪ Vyjadřovat naučeným způsobem své potřeby, pocit chladu, tepla, libosti a nelibosti – verbálně či neverbálně.	- Vnímáním a rozlišováním různých fyzikálních vlastností předmětů seznamujeme žáky s různými pocity, příjemnými i nepříjemnými. - Vytváříme a podporujeme individuální alternativní způsoby reakcí a sdělení pocitů.

Kompetence sociální a personální

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel - strategie</i>
▪ Vnímat své tělo a orientovat se na něm, uvědomovat si svou osobu.	- Ukazujeme jednotlivé části na svém těle s pomocí a podle druhé osoby. - Procvičujeme orientaci a pojmenování jednotlivých částí těla. - Části těla pojmenováváme s přivlastňovacím zájmenem „moje“ - „tvoje“. - Používáme k orientaci na těle hmat a zrak.
▪ Vnímat a poznávat svými smysly členy rodiny a ostatní blízké osoby.	▪ Poznáváme zrakem fotografie členů rodiny a blízkých osob, důsledně je pojmenováváme a doplňujeme znakem nebo symbolem podle komunikačních schopností žáka. ▪ S pomocí hmatu, sluchu rozlišujeme spolužáky ve škole a pojmenováváme je. ▪ Procvičujeme pamětní vybavování si známých osob a jejich popis. ▪ Rozlišujeme podle pohlaví chlapce, muže – dívku, ženu.

Kompetence pracovní

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel - strategie</i>
▪ Provádět s využitím svých schopností činnosti, vedoucí k sebeobsluze a zvládat základní hygienu.	- Snažíme se využívat naučené smyslové dovednosti při rozvoji samostatnosti v sebeobsluze, hygieně, stravování, oblékání. - Vyzdvihujeme nezbytnost těchto činností a pravidelně a důsledně je opakujeme.
▪ Rozeznat manipulovat s často používanými předměty a umět je prakticky využít.	- Zaměřujeme rozvoj smyslového vnímání zejména na každodenní činnosti. - Předměty jsou prakticky i teoreticky využívány ve všech činnostech, které žák ve škole vykonává. - Zařazujeme jednoduché manipulační úkony s předměty odlišných tvarů a velikostí.

8. 3. 4 Vzdělávací obsah předmětu Smyslová výchova

- Vzdělávací obsah předmětu - očekávané školní výstupy (vycházejí z očekávaných výstupů v RVP).
- Očekávané školní výstupy - zpracovány na období → 1. stupeň (1. – 6. ročník),
→ 2.stupeň (7., 8., 9., 10. ročník).

1. stupeň (1. – 6. ročník)			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
▪ Uchopit a manipulovat s předměty podle pokynů. ▪ Poznat, třídit a řadit předměty podle jednoho kritéria, např. velikosti, barvy, tvaru.	▪ Poznávání viděných předmětů a manipulace s nimi. ▪ Upevňování vizuomotorické koordinace. ▪ Rozvoj zrakové percepce - - stimulace očního kontaktu, cvičení očních pohybů - - sledování pohybujícího se předmětu a osob v blízkém okolí. ▪ Skládání předmětů vedle sebe, na sebe, do krabice. ▪ Poznávání a třídění předmětů, diferenciační cvičení. ▪ Vnímání velikosti, tvaru a polohy předmětů. ▪ Řazení předmětů podle velikosti, rozlišování pojmů malý - velký, dlouhý - krátký. ▪ Třídění barev (vyhledávání předmětů stejných barev). ▪ Řazení barevných kostek, střídání barev. ▪ Třídění předmětů podle barev.	▪ Rozvíjení zrakového vnímání	RV - poznávání předmětů denní potřeby, manipulační činnost doprovázená pojmenováním, komentářem, uchopení předmětů, poznávání předmětů na obrázcích, modelech i ve skutečnosti. ŘV - reakce na hlas dospělé osoby, cvičení mluvidel před zrcadlem, nácvik správného dýchání.

1. stupeň (1. – 6. ročník)			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
- Poznat odlišné a stejné tvary a barvy předmětů. - Rozeznat reálné a vyobrazené předměty.	- Rozlišování plošných tvarů (kolečko, čtverec, trojúhelník). - Třídění obrázků podle obsahu. - Popis a třídění dvou zřetelně odlišných předmětů (panenka, autíčko). - Třídění materiálu - dvě výrazně odlišné komponenty. - Třídění předmětů - tři komponenty nejprve velké a výrazně odlišné, postupně menší a méně odlišné (kaštiny, žaludy, šípky, hrách, fazole...). - Rozlišování dvou základních výrazně odlišných barev. - Rozeznávání světla a tmy. - Vnímání prostoru binokulárně (oběma očima), monokulárně (jedním okem). - Cvičení zrakového soustředění na lesklé a barevné předměty. - Nasvětlování předmětů - fixace zraku.	Rozvíjení zrakového vnímání	VC - práce s prstovými barvami PČ - zpracování modelovací hmoty oběma rukama, práce s papírem, práce s textilními látkami, hygiena, stolování, sebeobsluha. PHV - ZTV orientace na tělesném schématu, v prostoru, rozvoj cíleného pohybu rukou, nácvik různých druhů úchopu, odstraňování mimovolních pohybů koncentrací pozornosti.

1. stupeň (1. – 6. ročník)			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
▪ Poznat známé osoby ze svého okolí. ▪ Reagovat na své jméno, na oslovení, na zavolání. ▪ Poznat a rozlišit některé zvuky se zrakovou podporou.	▪ Poznávání změn a rozdílů na skutečných předmětech i na obrázcích. ▪ Sebepozorování v zrcadle, identifikace s fotografií. ▪ Poznávání ostatních dětí ve třídě. ▪ Poznávání známých osob na fotkách. ▪ Oslovování žáka při každém kontaktu a započaté činnosti. ▪ Rozvoj sluchové percepce, otáčení se za zvukem s využitím zraku. ▪ Rozlišování hluk x ticho za pomoci bubínku (krabice apod.), bubnování do bubínku, střídání silného a tichého bubnování. ▪ Hra s hudební deskou, ozvučenými panely. ▪ Poznávání zdroje zvuku s možností osobní zkušenosti.	▪ Rozvíjení zrakového vnímání ▪ Rozvíjení sluchového vnímání	HPČ - hudebně pohybové hry, setkávání s hudebními nástroji, hra na jednoduché nástroje, hra na tělo.

1. stupeň (1. – 6. ročník)			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
▪ Poznat podle hlasu některé osoby ze svého nejbližšího okolí. ▪ Poznat a rozlišit různé zvuky a hlasy některých běžných zvířat podle zvukové nahrávky. ▪ Rozlišit některé zvuky spojené s denním životem. ▪ Zvládat některé základní sebeobslužné dovednosti.	▪ Rozlišování známých osob podle hlasu se zrakovou podporou i bez. ▪ Poslech zvuků zvířat a přiřazování obrázků. ▪ Vycházky, komentování běžných zvuků ulice, přírody. ▪ Spojení zvuku s pohybem, reakce na signál. ▪ Rytmizace říkadel. ▪ Poslech zvuků ulice denního života a přiřazování obrázků. ▪ Hra pomocí rukou a prstů, dotýkání prstů, tleskání. ▪ Práce se s modely sebeobslužných činností - - suché zipy, zipy, oblečení na modelu, panence.	▪ Rozvíjení sluchového vnímání ▪ Rozvíjení hmatového vnímání	HPČ - hudebně pohybové hry, setkávání s hudebními nástroji, hra na jednoduché nástroje, hra na tělo. PČ - rozvoj jemné motoriky. Zpracování modelovací hmoty oběma rukama, práce s papírem, práce s textilními látkami, hygiena, stolování, sebeobsluha.

1. stupeň (1. – 6. ročník)			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
▪ Poznat hmatem tvar předmětů - kulaté, hranaté. ▪ Třídít předměty na základě hmatu – podle tvaru. ▪ Poznat některé známé předměty podle hmatu se zrakovou podporou. ▪ Rozlišit hmatem se zrakovou podporou základní fyzikální vlastnosti předmětů – tvrdost a teplotu	▪ Třídění předmětů podle různých kritérií velké x malé, kulaté x hranaté. ▪ Hlazení různých druhů látek. ▪ Hra s kostkami, stavění bourání. ▪ Vkládání tvarů. ▪ Práce hmatovou deskou - - různé předměty z odlišného materiálu (houbička, kartáček na zuby, mýdlo, žínka,...), společné ukazování jednotlivých předmětů se slovním komentářem. ▪ Manipulace s hračkou, úchop a uklid hračky. ▪ Vkládání látkových pytlíků s různými materiály do ruky, dotek nohou. ▪ Hra s vodou a pískem - - přesypání, nabírání. ▪ Třídění předmětů podle různých kritérií - - teplé x studené.	▪ Rozvíjení hmatového vnímání	PC - rozvoj jemné motoriky. Zpracování modelovací hmoty oběma rukama, práce s papírem, práce s textilními látkami, hygiena, stolování, sebeobsluha. ZTV, PHV - rozvoj cíleného pohybu rukou, nácvik různých druhů úchopu, odstraňování mimovolných pohybů koncentrací pozornosti.

1. stupeň (1. – 6. ročník)			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
- Vnímat známý prostor. - Orientovat se s pomocí ve třídě, škole. - Rozlišovat nahoře – dole. - Umístit předměty na určené místo podle pokynu a s pomocí. - Poznat s pomocí roční období podle základních znaků.	- Orientace ve třídě – pracovní místo, dveře, okno, umyvadlo. - Orientace ve škole – WC, jídelna šatna. - Práce s obrázkem, orientace na ploše, vyhledávání, ukazování. - Hra s pohybovými hračkami, auto jede dolů, nahoru. - Orientace v tělesném schématu, ukaž ruku, nohu, hlavu na sobě či jiné osobě. - Práce podle pokynů, dej nahoru, dolů, na stůl, do lavice atd. - Práce se stavebnicí podle pokynů. - Hudebně pohybové hry, spojení pohybu se slovem. - Základní znaky ročních období ve spojení s obrázky a typickými činnostmi.	Prostorová a směrová orientace	PHV - orientace na tělesném schématu, v prostoru, pohybové činnosti. PČ – orientace na ploše, manipulace s předměty, materiály. HPČ - hudebně pohybové hry, setkávání s hudebními nástroji, hra na jednoduché nástroje, hra na tělo.

1. stupeň (1. – 6. ročník)			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
- Rozlišit základní slanou a sladkou chuť. - Poznat podle chuti základní potraviny. - Poznat známý a čichově výrazný předmět. - Rozlišit vůně příjemné a nepříjemné.	- Rozvoj chuťové percepce - správné kousání a polykání potravy. - Lízání medu, čokolády, lízátko. - Rozlišování a určování jednotlivých chuťových vlastností: sladký, hořký, slaná, kyselý, chutný, nechutný (dobrý - nedobrý). - Rozlišování chutí ovoce, potravin, nápojů. - Cvičení sání, sání brčkem z umělé hmoty. - Rozvoj čichové percepce - nádech nosem, výdech ústy, foukání. - Poznávání předmětů podle vůně. - Rozlišování příjemných a nepříjemných vůní a pachů.	Rozvíjení čichového a chuťového vnímání	RV - poznávání předmětů denní potřeby, manipulační činnost doprovázená pojmenováním, komentářem, uchopení předmětů, poznávání předmětů na obrázcích, modelech i ve skutečnosti. ŘV - identifikace předmětu

2. stupeň (7. – 10. ročník)			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
Poznat, třídit a řadit předměty podle dvou kritérií.	- Uchopování viděných předmětů a manipulace s nimi. - Rozvoj zrakové percepce - - stimulace očního kontaktu, - cvičení očních pohybů - - sledování pohybujícího se předmětu a osob v blízkém okolí. - Skládání předmětů vedle sebe, na sebe, do krabice. - Poznávání a třídění předmětů, diferenciační cvičení. - Vnímání velikosti, tvaru a polohy předmětů. - Řazení předmětů podle velikosti, rozlišování pojmů malý - velký, dlouhý - krátký. - Třídění podle barev (vyhledávání předmětů stejných barev). - Řazení barevných kostek, střídání barev a velikosti. - Třídění předmětů podle barev a velikosti či tvaru. - Rozlišování tvarů zrakem: kulatý, hranatý.	Rozvíjení zrakového vnímání	RV - poznávání předmětů denní potřeby, manipulační činnost doprovázená pojmenováním, komentářem, uchopení předmětů do celé ruky, do špetky, do dvou prstů, ukazování částí obličeje, těla, jejich pojmenování, členové rodiny, poznávání různých předmětů na obrázcích, modelech i ve skutečnosti, poznávání a rozlišování piktogramů, poznávání hůlkových písmen, sociální čtení: poznávání zboží podle obalu, cvičení pozornosti, koncentrace pozornosti na určitou činnost.

	Rozlišování prostorových tvarů (koule, krychle, válec).		
2. stupeň (7. – 10. ročník)			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
Poznat odlišnosti u dvou podobných předmětů či u známých osob.	- Postupné poznávání všech základních barev a jejich pojmenování. - Skládání celků z části (stavebnice). - Popis a třídění dvou odlišných předmětů. - Třídění materiálu - dvě odlišné komponenty. - Třídění předmětů - tři komponenty nejprve velké a výrazně odlišné, postupně menší a méně odlišné (kaštiny, žaludy, šípky, hrách, fazole...). - Rozlišování dvou odlišných barev. - Rozeznávání světla a tmy. - Poznávání změn a rozdílů na skutečných předmětech i na obrázcích. - Poznávání změn na známých osobách. - Rozlišování: stojí, sedí, leží.	Rozvíjení zrakového vnímání	ŘV Cviky rtů a jazyka, cvičení mluvidel před zrcadlem, nácvik správného dýchání, cvičení mluvidel, vnímání přijímání potravy. VČ práce s barvami, práce s papírem, práce s textilem, přírodninami. ZTV rozvoj cíleného pohybu rukou, nácvik různých druhů úchopu, odstraňování mimovolných pohybů koncentrací pozornosti.

2. stupeň (7. – 10. ročník)			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
- Rozpoznat denní dobu a roční období podle činnosti, obrázku nebo symbolu. - Napodobit předvedený pohyb. - Rozlišit a napodobit několik zvuků	- Nácvik a opakování pravidelně se opakujících denních činností a jejich souvislost s určitou denní dobou. - Seznamování se s hlavními opakujícími se přírodními jevy a jejich vztahem k ročnímu období. - Pozorování přírody a počasí v průběhu kalendářního roku. - Opakování různých pohybů předváděných učitelem. - Cvičení směrové orientace: nahoru - dolů, dopředu - dozadu, vlevo - vpravo, na začátku - na konci. - Rozvoj sluchové percepce, otáčení se za zvukem bez využití zraku. - Určování směru zdroje zvuku. - Spojení zvuku s pohybem, pohyb za zvukem.	- Rozvíjení zrakového vnímání - Rozvíjení sluchového vnímání	RV – činnosti a jejich souvislost s praktickým využitím. ZTV - rozvoj cíleného pohybu rukou, nácvik různých druhů úchopu, odstraňování mimovolných pohybů koncentrací pozornosti. PHV - ležení a otáčení se na vhodné podložce, lezení a plazení daným směrem, volně v prostoru, mezi překážkami, orientace na tělesném schématu, v prostoru, pohyb na zrakový, sluchový signál.

2. stupeň (7. – 10. ročník)			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
▪ Poznat podle hlasu další osoby ze svého nejbližšího okolí. ▪ Poznat a rozlišit různé zvuky a hlasy dalších běžných zvířat podle zvukové nahrávky. ▪ Rozlišit zvuky spojené s denním životem a nebát se nepříjemných zvuků. ▪ Zvládat další základní sebeobslužné dovednosti.	▪ Určování známých osob podle hlasu. ▪ Poslech nahrávek zvuků zvířat, konfrontace s reálem, video nahrávkou. ▪ Napodobování zvuků s podporou učitele. ▪ Poslech nahrávek zvuků, konfrontace s reálem, video nahrávkou. ▪ Seznamování s hudebními nástroji s možností osobní zkušenosti. ▪ Hudebně pohybové hry. ▪ Práce s modely sebeobslužných činností - - rozvazování tkaniček. ▪ Manipulace se lžící, úchop ústy, nácvik sání. ▪ Manipulace s knihou s pevnými listy, otáčení stran.	▪ Rozvíjení sluchového vnímání ▪ Rozvíjení hmatového vnímání	HPČ - hudebně pohybové hry, setkávání s hudebními nástroji, hra na jednoduché nástroje, hra na tělo. ZTV - rozvoj cíleného pohybu rukou, nácvik různých druhů úchopu, odstraňování mimovolných pohybů koncentrací pozornosti.

2. stupeň (7. – 10. ročník)			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
▪ Poznat hmatem velikost a povrch předmětů. ▪ Třídít předměty na základě hmatu – podle velikosti a tvaru. ▪ Poznat další známé předměty podle hmatu bez zrakové podpory.	▪ Látkové pexeso – výrazně rozlišné materiály. ▪ Sbírání drobného materiálu, přírodnin. ▪ Třídění předmětů podle různých kritérií - - hladké x hrubé. ▪ Hra se stavebnicí s různých materiálů (dřevo, pryž atd.) - - vkládání tvarů, navlékání na tyč. ▪ Třídění předmětů podle různých kritérií - - velké x malé, kulaté x hranaté. ▪ Manipulace s různými druhy uzávěrů. ▪ Práce hmatovou deskou - - různé předměty z odlišného materiálu (houbička, kartáček na zuby, mýdlo, žínka,...), společné ukazování jednotlivých předmětů. ▪ Hry s vodou – rozlišování teploty.	▪ Rozvíjení hmatového vnímání	ZTV - rozvoj cíleného pohybu rukou, nácvik různých druhů úchopu, odstraňování mimovolních pohybů koncentrací pozornosti. PHV - orientace na tělesném schématu, v prostoru, rozvoj jemné motoriky. PČ – manipulace se stavebnicemi, hmatovými deskami.

2. stupeň (7. – 10. ročník)			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
- Rozlišit hmatem bez zrakové podpory základní fyzikální vlastnosti předmětů – tvrdost a teplotu. - Rozlišit směrovou orientaci ve známém prostoru s pomocí. - Orientovat se s pomocí ve třídě, škole a svém nejbližším okolí. - Rozlišovat před – za, vedle podle vzoru. - Řadit a skládat předměty na určené místo podle pokynu. - Rozeznat roční období podle základních znaků.	- Třídění předmětů podle různých kritérií - - teplé x studené, měkké x tvrdé. - Orientace v prostoru podle instrukcí, běž dopředu, k , za atd. - Orientace ve třídě a škole spojená s vykonáváním konkrétních činností, odnes do šatny atd. - Manipulace s předměty podle pokynů, dej do, na atd. - Hra s pohybovými hračkami, auto jede dopředu, dozadu. - Orientace v tělesném schématu – manipulace s modelem, vykonávání pokynů, dej ruku nahoru, před , za atd. - Manipulace s předměty podle pokynů, dej do, na atd. - Komentování přírody a jejích proměn podle ročních období.	Prostorová a směrová orientace	ZTV - rozvoj cíleného pohybu rukou, nácvik různých druhů úchopu, odstraňování mimovolných pohybů koncentrací pozornosti. PHV - orientace na tělesném schématu, v prostoru, rozvoj jemné motoriky. PČ – orientace na ploše i v prostoru, manipulace s předměty.

2. stupeň (7. – 10. ročník)			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
- Rozlišit jednotlivé chutě. - Poznat podle chuti zkažené potraviny potraviny. - Poznat předmět podle vůně. - Rozlišit vůně příjemné, nepříjemné pachy a nebezpečné látky.	- Rozvoj chuťové percepce - - správné kousání a polykání potravy. - Lízání medu, čokolády, lízátko. - Rozlišování a určování jednotlivých chuťových vlastností: sladký, hořký, slaný, kyselý, chutný, nechutný (dobrý - nedobrý). - Rozlišování chutí ovoce, potravin, nápojů. - Cvičení sání, sání brčkem z umělé hmoty. - Rozvoj čichové percepce - - nádech nosem, výdech ústy, foukání. - Poznávání předmětů podle vůně. - Rozlišování příjemných a nepříjemných vůní a pachů. - Výcvik ochranné čichové funkce - poznávat nebezpečné látky, zkažené potraviny apod.	Rozvíjení čichového a chuťového vnímání	RV - poznávání předmětů denní potřeby, manipulační činnost doprovázená pojmenováním, komentářem, uchopení předmětů, poznávání předmětů na obrázcích, modelech i ve skutečnosti. ŘV - identifikace předmětu

8. 4 Hudebně pohybové činnosti

8. 4. 1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Hudebně pohybové činnosti vznikl ze vzdělávací oblasti Umění a kultura.

Název byl odvozen ze vzdělávacího oboru Hudební výchova. Vytvoření nového názvu předmětu lépe vystihuje jeho rozšířené zaměření, které více odpovídá potřebám žáků s vícečetným postižením.

Vzdělávací obsah byl vypracován podle období → 1. stupeň
→ 2. stupeň.

Cílem předmětu je rozvíjení percepčního vnímání zejména sluchu, dále motoriky a komunikačních dovedností. Hudební činnosti pomáhají k relaxaci, k uvolnění napětí a vytvoření pozitivního emočního ladění.

Na 1.a 2.stupni je organizován v rámci povinné minimální časové dotace:

- 1. – 10.ročník → 1 hodina týdně pro každý ročník.

Nebylo využito disponibilní časové dotace.

Mezipředmětové vztahy a přesahy:

- Na 1. a 2. stupni → *Řečová výchova – ŘV, Smyslová výchova – SV, Pohybová výchova – PHV.*

Vyučovací hodina probíhá podle třídních rozvrhů ve třídě nebo ve speciálně vybavené místnosti určené k muzikorelaxaci. V rámci mezipředmětových vztahů v tělocvičně i v terénu – zahrada apod.

Hodnocení probíhá slovní formou.

V každém ročníku se hodnotí dosažená úroveň získaných hudebně - pohybových dovedností, zároveň je zhodnocena ta část klíčové kompetence, která je v rámci daného předmětu rozvíjena.

8. 4. 2 Cílové zaměření předmětu

1. stupeň

- Rozvíjení smyslového vnímání prostřednictvím hudby.
- Rozvíjení správné techniky dýchání.
- Využití rytmizace k rozvoji komunikace, manipulování s jednoduchými rytmickými nástroji.
- Rozvíjení naslouchání hudbě a relaxování jejím prostřednictvím.

2. stupeň

obecně

- Využívání tvořivosti v hudebních činnostech.
- Vnímání hudby k relaxaci a odpočinku.
- Spojování hudby s dalšími činnostmi – pohyb, komunikace.
- Rozvíjení vztahu k okolnímu hudebnímu světu.

8. 4. 3 Výchovné a vzdělávací strategie, které směřují ke klíčovým kompetencím na úrovni předmětu Hudebně pohybové činnosti

Kompetence k učení

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel - strategie</i>
▪ Dokázat si zapamatovat zvuky vybraných hudebních nástrojů a jednoduché texty písní s udržení rytmy.	- Nacvičujeme zapamatování si části písně (refrénu), postupně přidáváme více textu a zvyšujeme náročnost. - Provádíme hry na rozvoj sluchové paměti.
▪ Udržet potřebnou míru pozornosti při vykonávání úkolů.	- Zvyšujeme požadavky na udržení pozornosti nabídkou zajímavých úkolů, s využitím stimulačních pomůcek atd.

Kompetence komunikativní

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel - strategie</i>
▪ Používat hlas (verbálně) a své tělo (neverbálně) k hudebnímu projevu.	- Pracujeme na odstranění studu, podporujeme k sebevědomému přednesu. - Rozvíjíme verbální i neverbální komunikaci při skupinových hudebně pohybových hrách.
▪ Používat hudebního projevu pro sdělení svých počtů.	- Při hrách rozvíjíme a používáme širokou emocionální škálu.

Kompetence sociální a personální

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel – strategie</i>
○ Přiměřeně se dokázat zapojit do skupinové hry.	- Posilujeme zážitek ze společného zpívání. - Podporujeme kolektivní spolupráci při hře. - Při prezentacích dbáme na dostatečný časový prostor pro jednotlivce, zdůrazňujeme nutnost umět naslouchat a počkat.

8. 4. 4 Vzdělávací obsah předmětu Hudebně pohybové činnosti

- Vzdělávací obsah předmětu - očekávané školní výstupy (vycházejí z očekávaných výstupů v RVP).
- Očekávané školní výstupy - zpracovány na období → 1. stupeň (1. – 6. ročník),
→ 2.stupeň (7. - 10. ročník).

1. stupeň (1. – 6. ročník)		
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
▪ Pravidelně dýchat, správně sedět při dýchání. ▪ Rozlišovat zvuky. ▪ Soustředit se na poslech hry na kytaru. ▪ Být schopen hrát na rytmický nástroj (bubínek, dřívka, triangel). ▪ Aktivně se účastnit pohybových her s říkadly a dětskými popěvky. ▪ Být schopen reagovat pohybem na hudební doprovod. ▪ Být schopen soustředěného poslechu spojeného s vnímáním rytmu a melodie.	▪ Nácvik foukání do peříček. ▪ Vnímání napětí a uvolnění v těle (kulatá – rovná záda), sezení s podporou. ▪ Přirazování zvuků a ruchů k obrázkům, pojmenování. ▪ Pravidelné zařazování chvilky hry na kytaru. ▪ Seznámení s různými druhy nástrojů, praktická ukázka, možnost výběru nástroje. ▪ Jednoduché hry (Paci, paci, pacičky...) ▪ Taneční hry, stínové divadlo. ▪ Poslech různých žánrů, s využitím interaktivní tabule, muziterap.místnosti.	SV Pomocí vhodných hudebních činností rozvíjet smyslové vnímání, zejména sluchové. ŘV Rytmizací rozvíjet komunikační schopnosti. PHV Spojení pohybu a hudby, rozvíjet uvědomování si jednotlivých částí těla - - pohybová schémata.

2.stupeň (7. - 10. ročník)		
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
▪ Používat nádech a výdech nosem i ústy. ▪ Identifikovat sluchem nástroj a hlas ze skupiny 2 možností. ▪ Doprovodit se na rytmický nástroj. ▪ S ohledem na své možnosti zpívat písně ve skupině i samostatně (s podporou hudebního nástroje). ▪ Soustředit se na poslech skladeb různých žánrů.	▪ Dechová cvičení s pomůckami i bez nich. ▪ Poslech CD, aktivní hry na hudební nástroj, hádanky – kdo mluví, kdo hraje. ▪ Přiřazování k obrázku – sluch – zrak. ▪ Cvičení na sluchovou paměť a diferenciaci. ▪ Hra na xylofon, označené klávesy píána, Orffův instrumentář. ▪ Opakování rytmických celků - střídání jednoduchých nástrojů. ▪ Využití hry na jednotlivé nástroje k podpoře rytmizace. ▪ Zpěv jednoduchých popěvků, spojení s hrou na nástroj, jedinec, dvojice. ▪ Opakování základních pohybových vzorců – práce s tělem, opakování pohybu, vlastní p.vyjádření. ▪ Návštěva koncertů, hudebních představení, seznámení se základními hudebními pojmy. ▪ Relaxační techniky – muzikorelaxace.	SV Pomocí vhodných hudebních činností rozvíjet smyslové vnímání, zejména sluchové. ŘV Rytmizací rozvíjet komunikační schopnosti. PHV Spojení pohybu a hudby, rozvíjet uvědomování si jednotlivých částí těla - - pohybová schémata.

8. 5 Výtvarné činnosti

8. 5. 1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Výtvarné činnosti vznikl ze vzdělávací oblasti Umění a kultura.

Název byl odvozen ze vzdělávacího oboru Výtvarná výchova. Vytvoření nového názvu předmětu lépe vystihuje jeho činnostní zaměření, které více odpovídá potřebám žáků s vícečetným postižením.

Vzdělávací obsah byl vypracován pro - 1. stupeň a 2. stupeň.

Cílem předmětu je rozvíjení percepčního vnímání pomocí výtvarných technik, vyvažování emočního ladění s převahou pozitivního prožitku při tvůrčí a relaxační činnosti.

Na 1.a 2.stupni je organizován v rámci povinné minimální časové dotace:

- 1. - 10. ročník → 1 hodina týdně pro každý ročník.

Nebylo využito disponibilní časové dotace.

Mezipředmětové vztahy a přesahy:

- Na 1. i 2. stupni → *Rozumová výchova – RV, Smyslová výchova – SV, Pracovní činnosti – PČ.*

Vyučovací hodina (blok) probíhá podle třídních rozvrhů obvykle ve třídě, ale i na školní zahradě nebo v dílně. Realizuje se v delším bloku, v závislosti na druhu a náročnosti činnosti, přípravě a úklidu pomůcek. Činnosti probíhají individuálně i skupinově. Pro prezentaci výtvarných prací lze využít všechny prostory školní budovy i školních webových stránek.

Hodnocení probíhá slovní formou. V každém ročníku se hodnotí nově získané výtvarné dovednosti a jejich propojení do dalších činností, zároveň je zhodnocena ta část klíčové kompetence, která je v rámci daného předmětu rozvíjena.

8. 5. 2 Cílové zaměření předmětu

1. stupeň

▪ Orientování se na ohraničení ploše, v prostoru vymezeném pro výtvarné vyjádření – umísťování předmětů, materiálů či grafomotorických prvků.▪ Seznamování a manipulování s používanými předměty pro výtvarnou tvorbu – uchopení, použití.▪ Účelné manipulování se stavebnicemi, modelovací a keramickou hmotou.▪ Vybírání takové činnosti, která přispívá k relaxaci každého žáka, jejím prostřednictvím rozvíjení představivosti a smyslového vnímání.

2. stupeň

▪ Prohlubování a účelné používání nástrojů pro kresbu, malbu, rozpoznávání odlišných materiálů.▪ Samostatnější orientace na ploše - zlepšování vizuomotoriky, zvládnání práce s keramickou hlinou, modelovací hmotou - -▪ Posilování jemné motoriky.▪ Podněcování tvořivosti a fantazie, využívání relaxačních výtvarných technik.▪ Posilování a další rozvíjení praktických dovedností.

8. 5. 3 Výchovné a vzdělávací strategie, které směřují ke klíčovým kompetencím na úrovni předmětu Výtvarné činnosti

Kompetence k učení

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel – strategie</i>
▪ Zajímat se o své okolí, vztahy a návaznosti, pozorovat okolní dění.	- Používáme obrázky, videozáznamy, plakáty a fotografie jako názorné ukázky, využíváme speciálních stimulačních pomůcek. - Provádíme smyslové hry, rozvíjíme vnímání a pozornost – oční kontakt.
▪ Vybrat z základní předměty, pomůcky pro výtvarnou činnost, správně je použít.	- Srozumitelně pojmenováváme předměty a činnosti. - Rozfázujeme postupy – na dílčí jednoduché úkony.

Kompetence komunikativní

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel - strategie</i>
▪ Kontaktovat učitele v průběhu výtvarné činnosti.	- Vytváříme vhodné komunikační způsoby pro kontakt – oslovení, pomoc, žádost.
▪ Dokázat pojmenovat nebo přiřadit barvy v přírodě.	- Názorně seznamujeme s barvami – přiřazujeme ke konkrétním předmětům, vycházíme z barev v přírodě. - Popisujeme okolí, ukazujeme barevné spektrum v přírodě a dáváme prostor pro využití barev dle fantazie.
▪ Používat výtvarného projevu k vyjádření pocitů, sdělení.	- Zadáváme úkoly, kde zapojujeme fantazii žáka a dáváme prostor k jeho vlastním výtvarným projevům – relaxace s výběrem technik.

Kompetence sociální a personální

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel - strategie</i>
▪ Zapojovat se do skupinové činnosti, spolupodílet se na společném výtvarném díle.	- Připravujeme společné práce na velký formát papíru, tabuli nebo společné dílo v přírodě. - Poukazujeme na výhody spolupráce. - V běžných situacích poukazujeme na respekt k druhým, prohlubujeme základní společenské návyky a pravidla.

Kompetence pracovní

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel - strategie</i>
▪ Zvládnout základní úkony, které mají souvislost s výtvarnými činnostmi a dodržovat bezpečnost práce při manipulaci s pomůckami.	- Upevňujeme hygienické návyky opakováním úkonů. - Vysvětlujeme nutnost mytí rukou po ukončení práce. - Při práci s ostrými předměty (konec štětce, hroty tužek...) sledujeme a zajišťujeme bezpečnost. - Před zahájením výtvarné činnosti klademe důraz na přípravu stolu(podložka, noviny) a pracovního oděvu. - Seznamujeme s výtvarnými pomůckami a s jejich používáním.
▪ Pracovat přiměřeným tempem se snahou dokončit započatou práci.	- Navozujeme příjemnou atmosféru, podkreslenou především hudbou. - Zařazujeme relaxační chvílky a pohybová cvičení k uvolnění rukou. - Průběžně hodnotíme a motivujeme k dokončení práce.

8. 5. 4 Vzdělávací obsah předmětu Výtvarné činnosti

- Vzdělávací obsah předmětu - očekávané školní výstupy (vycházejí z očekávaných výstupů v RVP).
- Očekávané školní výstupy - zpracovány na období → 1. stupeň (1. – 6. ročník),
→ 2. stupeň (7. – 10. ročník).

1. stupeň (1. – 6. ročník)		
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
▪ Zvládat s pomocí základní pracovní návyky pro výtvarnou činnost. ▪ Podporovat odvahu k práci s barvami. ▪ Pokoušet se pracovat s linkou, ovládat její směr. ▪ Procvičovat a dbát na správný úchop i s pomocí kompenzačních pomůcek. ▪ Kreslit s přiměřeným přtlakem na kreslicí náčiní, se zrakovou kontrolou. ▪ Měnit tvar papíru. ▪ Seznamovat se s technikou lepení, lepenit s dopomocí.	▪ Příprava pomůcek pro výtvarnou práci, s dopomocí se seznamovat s užitím jednotlivých výtvarných pomůcek (nůžky stříhají, barva maluje...), vědět kde mají své místo. ▪ Práce s barvami – hry a experimenty s prstovými barvami, nabírání barvy z kelímku prstem. ▪ Roztírání barev, změna barevné skvrny (prstem, dřívkem, houbou, zmačkaným papírem...), otisky rukou a předmětů, zapouštění barev. ▪ Vytváření libovolné linky, čarání - - bezobsažná kresba. ▪ Obtahování různě silných linií a geometrických tvarů (kolečko, čtverec). ▪ Nápodoba rovných linií v různých směrech. ▪ Trhání a mačkání papíru. ▪ Pozorování práce učitele při stříhání a lepení, s pomocí lepit.	SV – pomocí vhodných výtvarných technik rozvíjet smyslové vnímání (zrakové, sluchové a hmatové). RV – k poznávání předmětů → podle tvaru, barev a funkce využívat výtvarné tvorby (kresby, modelování). Prodlužovat pozornost, relaxační výtvarné techniky často zařazovat do ostatní výuky. PČ – rozvíjet pracovní návyky → příprava pomůcek, výběr, manipulace (jemná motorika).

2. stupeň (7. – 10. ročník)		
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
- Vnímat rozdíly mezi jednotlivými barvami, přiřazovat k sobě stejné barvy a tvary. - Zdokonalovat svůj grafický projev. - Tvořivě a samostatně manipulovat s výtvarnými materiály. - Trhat a s dopomocí lepit papír. - Seznámit se s vlastnostmi různých tradičních i netradičních materiálů.	- Práce s barvami – hry a experimenty s temperovými barvami, vytváření stopy na celé ploše papíru, malování a otisky (razítka z brambor, z pryže) v ohraničeném prostoru (jednoduché, předkreslené obrázky – jablko, sluníčko...), tématická kresba. - Jednoduchá kresba voskovými pastely, pastelkami, křídou. - Nácvik horního a spodního oblouku, kresba do jemných sybkých materiálů - - krupice, písek. - Hra s barvou na velkém formátu papíru - - volná, tématická kresba a malba, experimenty s barevnou škálou - - abstrakce. - Muzikomalba - za poslechu relaxační hudby. - Malba na textil (př. hedvábí). - Trhání papíru na kousky, pruhy a jejich nalepení na papír. - Nalepování přírodnin a textilií - vytváření abstraktní koláže. - Prostorová tvorba, kompozice z papírových krabiček, přírodnin, z víček od PET lahví...	SV – pomocí vhodných výtvarných technik rozvíjet smyslové vnímání (zrakové, sluchové a hmatové). RV – k poznávání předmětů → podle tvaru, barev a funkce využívat výtvarné tvorby (kresby, modelování). Prodlužovat pozornost, relaxační výtvarné techniky často zařazovat do ostatní výuky. PČ – rozvíjet pracovní návyky → příprava pomůcek, výběr, manipulace (jemná motorika).

8. 6 Pohybová výchova

8. 6. 1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Pohybová výchova vznikl ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví.

Cílem předmětu je rozvíjení základních pohybových dovedností a pohybové kultury žáků, se zřetelem na pohybové možnosti každého jedince. Důraz je kladen na rozvoj všech psychických procesů i na relaxaci.

Vzdělávací obsah byl vypracován podle období → 1. stupeň – 1. – 6. ročník,
→ 2. stupeň – 7. – 10. ročník.

Na 1.a 2.stupni je organizován v rámci povinné minimální časové dotace:

- 1.- 10. ročník → 2 hodiny týdně pro každý ročník.

Bylo využito disponibilní časové dotace.

Mezipředmětové vztahy a přesahy:

- Na 1. stupni → Řečová výchova – ŘV, Smyslová výchova – SV, Hudebně pohybové činnosti – HPČ.
- Na 2. stupni → Smyslová výchova – SV, Hudebně pohybové činnosti – HPČ.

Vyučovací hodina probíhá podle třídních rozvrhů obvykle v tělocvičně a herně. Realizuje se v závislosti na druhu a náročnosti činnosti - delším či kratším časovém bloku. Činnosti probíhají skupinově i individuálně.

Hodnocení probíhá slovní formou.

V každém ročníku se hodnotí dosažená úroveň získaných pohybových dovedností, zároveň je zhodnocena ta část klíčové kompetence, která je v rámci daného předmětu rozvíjena.

8. 6. 2 Cílové zaměření předmětu

1. stupeň, 2. stupeň

- Rozvíjení činností, které se podílejí na prevenci ochrany zdraví.
- Podpora prodlužování koncentrace pozornosti a nácvik vhodné relaxace.
- Dodržování pravidel hygieny při pohybových aktivitách.
- Rozvíjení základní pohybové lokomoce a stimulování svalových skupin.
- Pozitivní vnímání pohybových aktivit a uvědomování si vlastních fyzických možností.
- Maximální využívání vlastních pohybových dovedností.

8. 6. 3 Výchovné a vzdělávací strategie, které směřují ke klíčovým kompetencím na úrovni předmětu Pohybová výchova

Kompetence k učení

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel – strategie</i>
▪ Rozvíjet pozornost a soustředěnost na prováděnou pohybovou aktivitu.	- Provádíme činnosti zaměřené na jednotlivé části těla, upozorňujeme na souvislosti – druh pohybu – aktivizujeme pozornost, využíváme kompenzačních a stimulačních pomůcek. - Opakujeme jednotlivé úkony, dodržujeme jejich posloupnost.

Kompetence komunikativní

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel – strategie</i>
▪ Dokázat podle slovního pokynu vykonat pohybovou činnost.	- Základní pokyny a provedení podle nich zařazujeme do tv chviliek i v průběhu dne. - Nejprve využíváme vzoru – nápodoby, později pouze slovních pokynů – obrázků. - Při hrách rozvíjíme pohybovou paměť.
▪ Spolupracovat při pohybových aktivitách, vyjádřit svoje potřeby.	- Tvoříme otázky, aktivizujeme odpovědi v průběhu cvičení i hry. - Provádíme verbalizaci pohybů, požadujeme zpětnou vazbu.

8. 6. 4 Vzdělávací obsah předmětu Pohybová výchova

- Vzdělávací obsah předmětu - očekávané školní výstupy (vycházejí z očekávaných výstupů v RVP).
- Očekávané školní výstupy - zpracovány na období → 1. stupeň – 1. –6. ročník,
→ 2. stupeň- 7. - 10. ročník.

1. stupeň (1.- 6. ročník)		
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
- Aktivně přistupovat k pohybovým činnostem, spolupracovat. - Reagovat na opakované základní pokyny a povely používané při pohybových aktivitách. - Dle svých možností se orientovat ve vymezeném prostoru. - Zvládnout základní pohybové činnosti podle názoru.	- Členění pohybových aktivit na krátké časové úseky. - Přizpůsobení činností individuálním možnostem žáků (pohybový režim, délka a intenzita pohybu). - Rozvoj pohybových schopností s jejich odrazem na pozitivní změny v organismu žáků. - Prožitkové činnosti, motivace k pohybu. - Hravé formy cvičení s pohybovým vzorem. - Nácvik výchozích pozic - stoj, leh, sed - - podle individuálních možností každého žáka. - Nácvik povelů – běž, stůj. - Znalost základních náčiní v tělocvičně - - žíněnka, lavička, žebříny. - Jednoduché hry a cvičení s pokyny zaměřenými na prostorovou orientaci. - Cvičení na značce, hry s využitím čar (pohyb od čáry k čáře, Boccia). - Pohyb na zahradě, vycházky, využití rehabilitačního chodníku. - Cvičení – průpravná, koordináční, kompenzační. - Činnosti zaměřené na správné držení těla.	ŘV – slovní pokyny zaměřené na pohybovou aktivitu. SV – využití smyslového vnímání k uvědomování si tělového schématu – pohybu jednotlivých částí těla , stimulace. HPČ – rytmizace, relaxační hudba.

1. stupeň (1.- 6. ročník)		
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
	▪ Rytmická cvičení - za doprovodu hudby, Orffových nástrojů. ▪ Seznámení se kompenzačními a stimulačními pomůckami a s jejich použitím. ▪ Jednoduché cviky v základních pozicích s nápodobou - korekce a slovní doprovod, cvičení s říkadly a vyprávěním. ▪ Hudba – pohyb, jednoduché tanečky.	

2. stupeň (7. – 10. ročník)		
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
▪ Provádět základní pohybové činnosti podle slovních pokynů. ▪ Využívat osvojené pohybové dovednosti při všech pohybových aktivitách. ▪ Využívat svých schopností k rozvoji pohybových dovedností. ▪ Podle svých možností zlepšovat pohybovou koordinaci a správné držení těla.	▪ Činnosti na porozumění základním pokynům a povelům používaným při pohybových aktivitách, jejich uplatnění. ▪ Hry na orientaci v prostoru dle svých pohybových možností a dovedností. ▪ Využívání pohybových dovedností při společných hrách. ▪ Nácvik jednoduchých pravidel při hře, hry vedoucí ke spolupráci, komunikaci. ▪ Gymnastická a atletická průpravná cvičení – válení sudů, lezení, plazení, přelézání, varianty chůze, běhu skoků. ▪ Kompenzační cvičení s využitím pomůcek a náčiní. ▪ Motivační a napodobivé hry. ▪ Pohybové hry s využitím tělocvičného náčiní a náradí, manipulace s míči. ▪ Cviky zaměřené na koordinaci pohybů. ▪ Prevence a korekce svalových dysbalancí - - správné provedení cviků. ▪ Cvičení na uvědomování si tělového schématu, dodržování správné polohy těla při stoji, sedu, cvičení. ▪ Využívání rehabilitačního chodníku, pobyt na zahradě, vycházky do terénu.	SV – využití smyslového vnímání k uvědomování si tělového schématu – pohybu jednotlivých částí těla , stimulace. HPČ – rytmizace, relaxační hudba. SV – využití smyslového vnímání k uvědomování si tělového schématu - - pohybu jednotlivých částí těla , stimulace.

2. stupeň (7. – 10. ročník)		
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
Seznamovat se s důležitostí relaxačních činností.	- Relaxační cvičení. - Dechová hygiena a dechové cvičení. - Protažení a rozcvičení celého těla, všech svalových skupin, před cvičením. - Důraz na cviky po zátěži - protažení svalů. - Zařazování prvků jógy.	

8. 7 Zdravotní tělesná výchova

8. 7. 1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Forma povinné tělesné výchovy určena žákům s trvale nebo přechodně změněným zdravotním stavem (III. zdravotní skupiny). Zařazení žáků se provádí na doporučení lékaře. Obsah ZTV se řídí podle individuálního zdravotního oslabení dítěte.

Cílem je zlepšit zdravotní stav a částečně redukovat zdravotní oslabení.

Na 1.a 2.stupni je organizován v rámci povinné minimální časové dotace:

- 1.- 10. ročník → 5 hodin týdně pro každý ročník, z toho je využito 1 disponibilní hodiny pro každý ročník..

Bylo využito disponibilní časové dotace – v rozsahu 10 hodin.

Důvodem využití disponibilních hodin je maximální rozvoj pohybových dovedností a hybnosti, částečná redukce zdravotního oslabení, posilování koordinace a celkový rozvoj poznávacích procesů – spojení motoriky, myšlení a řeči.

Hodnocení probíhá slovní formou.

V každém ročníku se hodnotí dosažená úroveň získaných pohybových dovedností, zároveň je zhodnocena ta část klíčové kompetence, která je v rámci daného předmětu rozvíjena.

Vyučovací hodina probíhá obvykle v tělocvičně nebo v odborné pracovně fyzioterapeuta. Realizuje se v závislosti na druhu a náročnosti činnosti – delším či kratším časovém bloku. Činnosti probíhají skupinově i individuálně.

8. 7. 2 Rozdělení cvičení do skupin

Činnosti a informace podporující korekce zdravotních oslabení

Obsahuje informace o denním režimu, klade důraz na pohybové aktivity, které by měly být jeho pevnou součástí. Věnuje se přípravě na pohyb i vhodnému vybavení. Seznamuje žáky se správnými pracovními polohami a možnostmi korekce.	na
---	----

Speciální cvičení

Nejčtenější zdravotní oslabení žáků je způsobeno dětskou mozkovou obrnou (DMO). Jde o chronické a komplexní neurologické postižení. Nejvýraznější změny jsou na muskulo-skeletálním systému. Kromě motorického postižení se objevují i další projevy: epilepsie, zrakové obtíže, sluchové obtíže, poruchy učení, mentální postižení a inkontinence. Následkem je oslabení v mnoha oblastech – jedná se o motorický systém, oslabení senzorických a nervových funkcí, oslabení vnitřních orgánů (především dýchacího systému) a další sekundární projevy. Vzhledem k mnohočetnému oslabení není soubor speciálních cvičení rozdělen podle jednotlivých oblastí, ale je uveden jako komplexní soubor. K cílené a strukturované stimulaci smyslových orgánů a k rozvoji hybnosti je využíván koncept bazální stimulace.
--

Všeobecně rozvíjející pohybové činnosti

Zdravotní tělesná výchova navazuje na tělesnou výchovu. Klade důraz na využívání nových pohybových zkušeností v běžných činnostech.

8. 7. 3 Výchovné a vzdělávací strategie, které v předmětu ZTV směřují k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel - strategie</i>
▪ Pozitivně vnímat nové pohybové aktivity.	- Pozitivně motivujeme ke cvičení. - Dodržujeme návaznost mezi jednotlivými cviky. - Nové cviky přidáváme postupně, míru pomoci volíme individuálně.
▪ Zvládat jednoduchou terminologii týkající se kompenzačních cvičení.	- Pojmy vytváříme postupně nejen v hodinách ZTV. Navazujeme na TV. - Dodržujeme jednotlivou terminologii.
▪ Zapamatovat si správnou pracovní polohu, být schopen ji sám či s pomocí učitele korigovat.	- Vybíráme polohu pro žáka nejvíce využitelnou a pro něj samotného přijatelnou. - Postupně ubíráme korekci a slovní pokyny. - Snažíme se o samostatnost žáka při přípravě k pracovním činnostem.

Kompetence k řešení problému

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel - strategie</i>
▪ Rozhodnout se o vhodné pracovní poloze, kterou koriguje s pomocí učitele.	- Vybíráme polohu z více možností. - Ptáme se na pocity žáka. - Vedeme žáka k odpovědnosti za korekci správné polohy.
▪ Při pohybových aktivitách vhodným způsobem požádat o pomoc.	- Využíváme nacvičené strategie na obecnější úrovni – viz. sociální a personální kompetence (požádání, poděkování).
▪ Zvládat kritiku špatného provedení cvičení.	- Seznamujeme s možnostmi nápravy. - Nabízíme pomoc.

Kompetence komunikativní

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel - strategie</i>
▪ Přiměřeně reagovat na slovní či neverbální pokyny k provádění činností.	- Podněcujeme k aktivní komunikaci. - Zajistíme prostor pro vlastní vyjádření.
▪ Vyjádřit vnímání svého těla, cvičení apod.	- Rozvíjíme pojmy a slovní zásobu v oblasti cvičení, svého těla apod. - V rámci pohybových aktivit necháváme prostor pro vyjádření. - Podporujeme aktivitu.

Kompetence sociální a personální

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel - strategie</i>
▪ Při skupinových pohybových činnostech se dokázat zapojit a spolupracovat.	- Často využíváme skupinové aktivity. - Podporujeme spolupráci. - Snažíme o pozitivní společné prožitky při pohybových aktivitách.
▪ Uvědomovat si své schopnosti a možnosti, zvládnout přiměřeným způsobem požádat o pomoc ostatní.	- Zkoušíme dovednosti v různých situacích. - Klademe důraz na sociálně přijatelnou komunikaci.

Kompetence pracovní

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel - strategie</i>
▪ Připravit se na pohybovou aktivitu – rozeznat své oblečení, obléci se, obout se.	- Dbáme na samostatnou přípravu žáka na pohybovou činnost. - Pomoc dávujeme dle potřeby, necháváme prostor pro vlastní činnost.
▪ Dodržovat základní hygienické návyky.	- Dbáme na převléknutí dětí. - Dbáme na umytí rukou, opláchnutí obličeje po skončení hodiny.
▪ Zvládat jednoduchá kompenzační cvičení.	- Postupně žáky učíme specifická cvičení. - Dle schopností a možností soubor cviků inovujeme a rozšiřujeme.

8. 7. 4 Vzdělávací obsah předmětu Zdravotní tělesná výchova

- Vzdělávací obsah předmětu - očekávané školní výstupy (vycházejí z očekávaných výstupů v RVP).
- Očekávané školní výstupy - zpracovány pro 1. a 2. stupeň. → 1. stupeň (1. – 6. ročník),
→ 2. stupeň (7. - 10. ročník).

1.stupeň (1. – 6. ročník)			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
▪ Uvědomovat si cvičení jako pevnou součást denního režimu. ▪ Znat důležitost cvičení pro správné držení těla. ▪ Reagovat pozitivně na korekci pracovních poloh. ▪ Setrvávat ve správných polohách při pracovních činnostech. ▪ Rozlišit aktivitu a relaxaci. Umět relaxovat. ▪ Zaujmout základní cvičební polohu dle individuálních schopností. ▪ Provádět dle pokynů jednoduchá cvičení.	▪ Význam cvičení a pohybových aktivit. ▪ Proč cvičíme? ▪ Uvědomění si vlastního těla a jeho jednotlivých částí. ▪ Budování „body schématu“. ▪ Individuální přizpůsobení pracovní polohy. ▪ Nácvik základních pracovních poloh. ▪ Střídání pracovních poloh. ▪ Aktivní relaxace. ▪ Pasivní relaxace. ▪ Masáže, míčkování. ▪ Polohování. ▪ Relaxace v houpací síti, kuličkovém bazénu. ▪ Prvky jógy. ▪ Cvičení zlepšující kontrolu hlavy, trupu a pánve. ▪ Protahování zkrácených svalů. ▪ Posilování oslabených svalů. ▪ Cvičení pro zlepšení	▪ Činnosti a informace podporující korekci zdravotních oslabení	SV – využití smyslového vnímání k uvědomování si tělového schématu – pohybu jednotlivých částí těla , stimulace.

1.stupeň (1. – 6. ročník)			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
▪ Spolupracovat při provádění speciálních cvičení. ▪ Uplatňovat nové pohybové stereotypy v běžných denních činnostech.	obratnosti –plazení, lezení, otáčení. ▪ Cvičení pro zlepšení koordinace – labilní plochy, překážkové dráhy. ▪ Cvičení pro zlepšení prostorového vnímání. ▪ Senzomotorika. ▪ Pohybové činnosti v návaznosti na učivo tělesné výchovy. ▪ Uvolnění horních i dolních končetin. ▪ Procvičení a zlepšení jemné motoriky. ▪ Nácvik cíleného úchopu. ▪ Manipulace s předměty. ▪ Cvičení orofaciální oblasti (v návaznosti na logopedii).	▪ Speciální cvičení ▪ Všeobecně rozvíjející pohybové činnosti	SV – využití smyslového vnímání k uvědomování si tělového schématu – pohybu jednotlivých částí těla , stimulace.

2. stupeň (7. – 10. ročník)			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
▪ Znat místo pohybových činností v denním režimu. ▪ Dle svých schopností provádět speciální kompenzační cvičení. ▪ Umět pojmenovat základní cvičební polohy. ▪ Využívat získané pohybové zkušenosti – i v terénu.	▪ Součásti denního režimu. ▪ Proč cvičíme? ▪ Cvičení zlepšující kontrolu hlavy, trupu a pánve. ▪ Protahování zkrácených svalů. ▪ Posilování oslabených svalů. ▪ Cvičení pro zlepšení obratnosti. ▪ Cvičení pro zlepšení koordinace – labilní plochy, překážkové dráhy. ▪ Názvy základních cvičebních poloh. ▪ Cvičení pro zlepšení prostorového vnímání. ▪ Senzomotorika, zvukové hračky, pomůcky. ▪ Pohybové činnosti v návaznosti na učivo tělesné výchovy. ▪ Využití terénu pro lokomoci. ▪ Využití kompenzačních pomůcek v případě potřeby.	▪ Činnosti a informace podporující korekci zdravotních oslabení. ▪ Speciální cvičení. ▪ Všeobecně rozvíjející pohybové činnosti.	SV – využití smyslového vnímání k uvědomování si tělového schématu – pohybu jednotlivých částí těla , stimulace.

8. 8 Pracovní činnosti

8. 8. 1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět vznikl ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce.

Cílem předmětu je rozvíjení základních pracovních dovedností a návyků, které lze uplatnit v oblastech lidské činnosti. Při rozvoji pracovních činností jsou uplatňovány ergoterapeutické prvky.

Tento předmět je klíčový pro žáky s vícečetným postižením, umožňuje rozvíjet motoriku a manuální dovednosti, samostatnost a zapojit se více do okolního dění – směřuje k přípravě na vykonávání jednoduchých pracovních činností.

Vzdělávací obsah byl vypracován podle období → 1. stupeň
→ 2. stupeň.

Na 1. a 2.stupni je organizován v rámci povinné minimální časové dotace:

- 1.- 3. ročník → 1 hodina týdně pro každý ročník,
- 4. – 7. ročník → 2 hodiny týdně pro každý ročník,
- 8. – 10.ročník → 3 hodin týdně pro každý ročník.

Mezipředmětové vztahy a přesahy:

- Na 1. stupni → *Smyslová výchova – SM, Výtvarné činnosti – VČ.*
- Na 2. stupni → *Řečová výchova – ŘV, Smyslová výchova – SV, Rozumová výchova – RV, Výtvarné činnosti – VČ,*

Vyučovací hodina probíhá podle třídních rozvrhů zejména ve školní dílně – dřevo, keramika, na zahradě – školním pozemku, ve cvičné kuchyni a třídě.

Realizuje se v delším bloku, v závislosti na druhu a náročnosti činnosti, přípravě a úklidu pomůcek. Činnosti probíhají individuálně i skupinově. Pro prezentaci výrobků se využívají všechny prostory školní budovy.

8. 8. 2 Cílové zaměření předmětu

1. stupeň

- Rozvíjení jemné motoriky při práci s pomůckami a materiály.
- Zdokonalení základních hygienických a sebeobslužných úkonů.
- Využívání pracovních činností i k relaxaci – práce s keramickou hlinou.
- Dodržování bezpečnosti a hygieny při vybraných pracovních činnostech.

2. stupeň

- Prohlubování samostatnosti při používání a pomůcek a náradí.
- Posilování pracovních dovedností, jejich využívání v praxi – používání techniky v domácnosti.
- Spolupráce při společném zadání.
- Porozumění zadaným instrukcím při pracovním postupu.
- Dodržování bezpečnosti a hygieny při práci v dílnách i na pozemku.

8. 8. 3 Tematické okruhy

- Sebeobsluha
- Práce s drobným materiálem – součástí je keramická tvorba – uvedeno samostatně pod názvem Keramika.
- Práce montážní a demontážní
- Pěstitelské práce
- Práce v domácnosti

8. 8. 4 Výchovné a vzdělávací strategie, které směřují ke klíčovým kompetencím na úrovni předmětu Pracovní činnosti

Kompetence k učení

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel – strategie</i>
▪ Dokázat používat pracovní pomůcky a nástroje.	- Zařazujeme takové pomůcky a nástroje, u kterých je žák schopen rozpoznat a využít jejich funkci.
▪ Dokázat využít naučené dovednosti v praktickém životě.	- Podporujeme samostatnost v samoobslužných činnostech a využíváme činnosti, které nejsou samoúčelné.

Kompetence sociální a personální

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel – strategie</i>
▪ Dokázat spolupracovat s ostatními.	- Žáci pracují jak na jednotlivých tak na společných výrobcích.
▪ Nechat se vést učitelem.	- Učitel volí činnost, která je žákům blízká, ale také méně oblíbenou s vhodnou motivací.

Kompetence komunikativní

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel – strategie</i>
▪ Dokázat pracovat podle pokynů.	- Žákům je dáván prostor pro verbalizaci činností, průběžně provádíme kontrolu porozumění pokynům, pracujeme s obrázky, piktogramy apod.
▪ Dokázat vyjádřit radost či zklamání z vykonané práce.	- Vhodně hodnotíme hotové výrobky, organizujeme výstavy, prezentaci před ostatními.

Kompetence k řešení problému

<i>Žák by měl</i>	<i>Učitel – strategie</i>
▪ Zvolit si potřebný nástroj a pomůcky.	- Učitel volí takové nástroje a pomůcky, které je žák schopen obsluhovat.
▪ Orientovat se v pracovním postupu.	- Žáci se jednotlivé techniky učí postupně a přehledně.

8. 8. 5 Vzdělávací obsah předmětu Pracovní činnosti

- Vzdělávací obsah předmětu - očekávané školní výstupy (vycházejí z očekávaných výstupů v RVP).
- Očekávané školní výstupy - zpracovány podle jednotlivých ročníků → 1. stupeň (1. – 6. ročník),
→ 2. stupeň (7. -10. ročník).

1. stupeň – (1. – 6. ročník)			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
▪ Dokázat vyhledat a částečně použít předměty určené k hygieně. ▪ Vybrat část oděvu - oblékat se a obouvat s pomocí druhé osoby. ▪ Používat lžici a příbor. ▪ Poznat si své základní věci, připravit si je na pokyn a vhodně použít.	▪ Mytí rukou, pusy po jídle. ▪ Užití ručníku, mýdla a toaletního papíru, kapesníku, ubrousku. ▪ Procvičovat svlékání a oblékání na textilních panáčích. ▪ Ukládat jeden kus, později více oblečení na určené místo. ▪ Pojmenovávat části oděvů. ▪ Pojmenovávat – ukazovat části oděvů, zvládat návaznost činností – využití text. a papír. panenek. ▪ Přiřazovat páry – boty, rukavice ▪ Zdokonalovat funkční úchop náčiní. ▪ Procvičovat souhru ruka - - oko. ▪ Prostorové a smyslové hry. ▪ Jednotné označení pomůcek, třídění materiálu. ▪ Orientace ve třídě – hry. ▪ Třídění předmětů do kategorií – funkce – pojem.	▪ Sebeobsluha	SV – rozvoj smyslového vnímání při praktických činnostech. VČ – práce s papírem, textilem a dalšími materiály, používání vhodných pomůcek.

1. stupeň – (1. – 6. ročník)			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
▪ Třídít předměty dle 1 – 2 kritérií. ▪ Seznamovat se s drobným materiálem. ▪ Třídít předměty dle velikosti, barvy, tvaru. ▪ Vydržet při práci s vyučujícím na zadané téma alespoň část vyučovací doby. ▪ Využívat při činnostech pokud možno obou rukou.	▪ Třídění drobného materiálu (korálky, knoflíky apod.) a přírodnin dle tvaru, barev atd. ▪ Poznávání vlastností jednotlivých materiálů všemi smysly. ▪ Využití těchto materiálů v běžném životě. ▪ Třídění knoflíků, korálků, přírodnin, ... ▪ Dělení materiálu. ▪ Trénink pozornosti dítěte. ▪ Lámání špejlí – sestavování jednoduchých tvarů na předkreslený vzor. ▪ Trhání, mačkání papíru. ▪ Práce s textilem. ▪ Navlékání korálků, papírků, přírodnin. ▪ Předávání si předmětů z ruky do ruky.	▪ Práce s drobným materiálem	SV – rozvoj smyslového vnímání při praktických činnostech. VČ – práce s papírem, textilem a dalšími materiály, používání vhodných pomůcek.

1. stupeň – (1. – 6. ročník)			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
- Seznámit se s jednoduchými na sebe navazujícími úkony při práci s tradičními i netradičními materiály. - Poznávat pracovní činnosti související s prací s určitým materiálem. - Seznámit se s hygienou a se zásadami bezpečnosti při práci. - Pracovat s vedením dle vzoru.	- Jednoduchá úprava materiálu. - Nácvik základních jednoduchých pracovních činností se dřevem. - Procvičování posloupnosti, řazení obrázků. - Pojmenování nástrojů a jejich použití. - Pasivní poznávání názvů materiálů. - Dodržování hygienických návyků při práci (mytí rukou mezi jednotlivými pracovními činnostmi a po práci). - Dodržování hygieny pracovního místa (manipulace se s smetáčkem nebo lopatkou). - Seznámení se zásadami bezpečnosti při práci a jejich dodržování. - Práce na jednoduchých výrobcích s vedením. - Dle schopností využívání nástrojů – nůžky, nůž, jehla, pila, vrtačka, pilník, ...	Práce s drobným materiálem	SV – rozvoj smyslového vnímání při praktických činnostech. VČ – práce s papírem, textilem a dalšími materiály, používání vhodných pomůcek.

1. stupeň – (1. – 6. ročník)			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
▪ Rozpoznávat základní nástroje a pomůcky. ▪ Dokázat zvolit pracovní postup dvou na sebe navazujících činností. ▪ Dle možností být schopen pracovat oběma rukama. ▪ Rozeznávat druhy materiálů	▪ Pojmenovávání, vyhledávání, přiřazování, třídění. ▪ Práce s reálnými předměty - nástroji. ▪ Rozvíjení samostatnosti při práci na výrobcích minimálně ve dvou na sebe navazujících úkonech. ▪ Samostatnější ovládání pracovních nástrojů při práci se dřevem, modelovací hmotou papírem, textilem, přírodninami, ... ▪ Zlepšování koordinace při práci oběma rukama. ▪ Prostorová orientace na výrobku. ▪ Uchopování, přemísťování z ruky do ruky. ▪ Změny poloh rukou. ▪ Rozeznávání materiálů - - dřevo, kov, sklo.	▪ Práce s drobným materiálem	SV – rozvoj smyslového vnímání při praktických činnostech. VČ – práce s papírem, textilem a dalšími materiály, používání vhodných pomůcek.

1. stupeň – (1. – 6. ročník)			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
▪ Dokázat alespoň chvíli sedět u pracovního stolu a zabývat se keramickou hlínou, uchopit ji do ruky a učinit jakoukoli zmiňovanou aktivitu. ▪ Seznamuje se s novým prostředím. ▪ Seznamuje se s hygienickými návyky při práci.) ▪ Zvládat základní tvary - - kulička, váleček, placka.	▪ Základní seznamování s keramickou hlínou - - hnětení, mačkání, trhání, otisky čehokoliv. ▪ Tvorba základních tvarů - - placka, dle možností váleček, kulička. ▪ S vedením tvorba jednoduchých výrobků. ▪ Vedení k samostatnosti a základní pozornosti při práci alespoň na jedné etapě pracovního postupu. ▪ Navazuje alespoň základní kontakt s vyučujícím a neodbíhá od stolu. ▪ Získává důvěru ve vyučujícího a překonává obavy z cizího prostoru. ▪ Spolupracuje při oblékání pracovního oděvu. ▪ Spolupracuje při mytí rukou a úklidu po práci. ▪ Samostatnější tvorba základních tvarů.	▪ Keramika	SV – rozvoj smyslového vnímání při praktických činnostech. VČ – práce s papírem, textilem a dalšími materiály, používání vhodných pomůcek.

1. stupeň – (1. – 6. ročník)			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
▪ S vedením nápodobou tvořit jednoduché výrobky z těchto tvarů. ▪ V rámci možností zpracovává hlínu jednou i oběma rukama. ▪ Alespoň částečně vyplňuje hlínou určenou plochu. ▪ Jakýmkoliv způsobem obarvuje výrobek štětcem. ▪ Zvládat jednoduchou hru se stavebnicemi.	▪ Tvorba jednoduchých dvojrozměrných výrobků ze základních tvarů, zejména lidské a zvířecí tělesné a obličejové schéma, či dalších dobře známých motivů nápodobou. ▪ Krájení, řezání hlíny. ▪ Využití nástroje – jehly, obtahování jehlou předkreslený (dvojrozměrný) vzor v hliněné placce. ▪ Trhání kousků hlíny a vyplňování určené plochy - - tvaru. ▪ Používání šlikru (lepidla). ▪ Jednoduché barvení engobami. ▪ Práce se stavebnicemi, stavění z kostek dle vzoru. ▪ Skládání kostek do krabic dle barev, tvarů, velikostí apod.	▪ Keramika ▪ Práce montážní a demontážní	SV – rozvoj smyslového vnímání při praktických činnostech. VČ – práce s papírem, textilem a dalšími materiály, používání vhodných pomůcek.

1. stupeň – (1. – 6. ročník)			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
▪ S vedením vykonávat jednoduché úkony spojené s péčí o nenáročné zahradní rostliny. ▪ S vedením vykonávat jednoduché úkony spojené s péčí o nenáročné pokojové rostliny. ▪ Provádět pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích. ▪ Používat alespoň některé zahradní náčiní (dle možností dětí).	▪ Pletí záhonů. ▪ Zalévání záhonů. ▪ Sbírání kaštanů. ▪ Sklizeň semen a jejich třídění. ▪ Zalévání pokojových rostlin. ▪ Přesazování rostlin. ▪ Hnojení. ▪ Pozorování změn v přírodě. ▪ S dopomocí dle možností dětí provádět sezónní práce a spojit je s ročním obdobím. (Např. podzim – hrabání listů, zima – sypání potravy do krmítka, jaro – příprava záhonků, setí, léto – údržba záhonů.) ▪ Výroba pracovních listů a jejich využívání při určování ročního období. ▪ Používání konve, motyky, hrábí, kolečka, lopatky, ... ▪ Nácvič správného úchopu a manipulace s případnou dopomocí dospělého.	▪ Pěstitelské práce	. SV – rozvoj smyslového vnímání při praktických činnostech. VČ – práce s papírem, textilem a dalšími materiály, používání vhodných pomůcek.

1. stupeň – (1. – 6. ročník)			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
▪ Dodržovat zásady bezpečnosti a hygieny. ▪ Chovat se vhodně při stolování, prostřít stůl. ▪ Poznat základní vybavení kuchyně. ▪ Zvládat drobné úklidové práce.	▪ Osvojování hygienických návyků při práci. ▪ Osvojování zásad bezpečnosti. ▪ Vhodné zacházení s příborem, používání ubrousku. ▪ Sklizení ze stolu. ▪ Vhodné sezení u stolu, čistota při jídle. ▪ Rozlišování a poznávání: dřež, sporák, lednice, pracovní plocha, kuchyňské náčiní. ▪ Práce s obrázky. ▪ Práce s reálnými předměty. ▪ Utírání stolu, nádobí. ▪ Uklízení předmětů na určené místo.	▪ Práce v domácnosti	SV – rozvoj smyslového vnímání při praktických činnostech. VČ – práce s papírem, textilem a dalšími materiály, používání vhodných pomůcek.

1. stupeň – (1. – 6. ročník)			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
▪ S pomocí připravit jednoduchý pokrm. ▪ Zvládnout práci s jednoduchými kuchyňskými nástroji. ▪ Udržovat pořádek a čistotu pracovních ploch, bytu, třídy. ▪ Dodržovat základy hygieny a bezpečnosti práce.	▪ Rozvíjení již naučených dovedností. ▪ Nácvik krájení, škrábání, loupání, mazání, válení, hnětení, vykrajování. ▪ Rozlišování základních potravin. ▪ Nákup potravin, jejich uchovávání. ▪ Příprava jednoduchých studených i teplých jídel. ▪ Používání nože, škrabky, válečku, formiček, válu, struhadla, vařečky. ▪ Zametání podlahy. ▪ Utírání stolu. ▪ Mytí a utírání nádobí. ▪ Pravidla při zacházení s potravinami. ▪ Bezpečná manipulace s nožem, dodržování pravidel při práci s elektrickým sporákem.	▪ Práce v domácnosti	SV – rozvoj smyslového vnímání při praktických činnostech. VČ – práce s papírem, textilem a dalšími materiály, používání vhodných pomůcek.

2. stupeň			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
▪ Správně používat hygienické potřeby, dodržovat hygienické návyky. ▪ Správně se oblékat a obouvat s dohledem druhé osoby. ▪ Udržovat pořádek na svém místě. ▪ Rozeznávat čtyři a více druhů materiálů.	▪ Mytí rukou, pusy po jídle, toaletě. ▪ Užití ručníku, mýdla a toaletního papíru, kapesníku, ubrousku. ▪ Procvičovat svlékání a oblékání, třídění oblečení. ▪ Ukládat a rovnat oblečení na správné místo. ▪ Pojmenovávat – ukazovat části oděvů, zvládat návaznost činností – využití text. a papír. panenek. ▪ Umísťování věcí v různých místnostech, hry zaměřené na orientaci v prostoru a manipulaci s předměty. ▪ Opakování naučených stereotypních činností. ▪ Poznávání a třídění jednotlivých druhů materiálu – papír, dřevo, kov, sklo, kůže, látka, plast.	▪ Sebeobsluha ▪ Práce s drobným materiálem	SV – rozvoj smyslového vnímání při praktických činnostech. VČ – práce s papírem, textilem a dalšími materiály, používání vhodných pomůcek. ŘV- pojmenovávání úkonů, předmětů, porozumění pokynům. RV- spojování praktické činnosti se získanými poznatky.

2. stupeň			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
- Poznávat a dokázat použít většinu základních nástrojů pro vhodný materiál. - Pracovat samostatně nebo s částečným vedením na výrobku dle vzoru.	- Další rozvíjení a upevňování práce s nástroji na opracování dřeva a s nimi souvisejícími činnostmi (řezání, broušení, pilování, vrtání, práce s dlátem, kladivem, kleštěmi). - Zná dvě až tři možnosti spojování materiálů. - Opatřuje výrobky nátěrem. - Dle možností dokáže alespoň částečně využít měřidlo v praxi. - Rozvíjení samostatnosti při práci na dřevěných výrobcích minimálně ve třech až čtyřech na sebe navazujících činnostech dle již vyrobeného vzoru. - Slepování součástí, spojování pomocí hřebíků. - Práce se šroubovákem. - Práce s drátem a plechem - ohýbání, navíjení, rovnání. - Natírání barvou, lakování. - Využití měření. Orientace na měřidle v cm .	Práce s drobným materiálem	SV – rozvoj smyslového vnímání při praktických činnostech. VČ – práce s papírem, textilem a dalšími materiály, používání vhodných pomůcek. ŘV- pojmenovávání úkonů, předmětů, porozumění pokynům. RV- spojování praktické činnosti se získanými poznatky.

2. stupeň			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
▪ Samostatně uklízet pracovní místo i celou dílnu a dodržovat zásady bezpečnosti a hygieny. ▪ Samostatně zvládat základní tvary a využívat jich při stavbě jednoduchých dvojrozměrných výrobků dle vzoru. ▪ Samostatně zvládat maximálně tři na sebe navazujících úkonů a s vedením pracuje dle vzoru. ▪ Smysluplně vybarvovat výrobky engobami a s vedením glazovat.	▪ Základní orientace v elektrických spotřebičích a poučení o bezpečnosti. ▪ Výměna baterií. ▪ Úklid dle ústního zadání. ▪ Technika stavění z hliněného plátu. Samostatná tvorba hliněného plátu. ▪ Výroba dvojrozměrných výrobků. ▪ Technika spirálovitého vrstvení. ▪ Rozpoznání použitých tvarů a technik na výrobku a jejich samostatné použití. ▪ Technika modelování z kousků hlíny nápodobou či s vedením dle vzoru. ▪ Samostatné zvládnutí max. tří na sebe navazujících úkonů (např. kompletní lepení). ▪ Smysluplné samostatné užívání engob.	▪ Keramika	SV – rozvoj smyslového vnímání při praktických činnostech. VČ – práce s papírem, textilem a dalšími materiály, používání vhodných pomůcek. ŘV- pojmenovávání úkonů, předmětů, porozumění pokynům. RV- spojování praktické činnosti se získanými poznatky.

▪ Mít povědomí o sušení a vypalování výrobků a smyslu keramických zásad.	▪ Glazování s vedením. ▪ Získávání znalostí o sušení a pálení hlíny, nakládání pece.		
2. stupeň			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
▪ S dopomocí zvládat úklid pracovního místa. ▪ Sestavit s vedením jednoduchý model dle vzoru. ▪ Ovládat s vedením montáž, demontáž a údržbu jednoduchých zařízení. ▪ Ošetřovat a pěstovat s vedením nenáročné pokojové i zahradní rostliny. ▪ Používat alespoň některé zahr. náčiní (dle možností dětí).	▪ Oblékat i svlékat si pracovní oděv a umísťovat jej na své místo. ▪ Uklízet pracovní místo po práci. ▪ Sestavování a rozebírání hraček. ▪ Stavění z kostek dle vzoru. ▪ Jednoduché rozebírání a údržba jízdního kola. ▪ Zalévání, přesazování a hnojení pok. rostlin. ▪ Setí semen. ▪ Opečovávání záhonků (pletí, zálivka, okopávání) ▪ Pojmenovávat náčiní. ▪ Správná manipulace s případnou dopomocí. ▪ Správně volit zahr. náčiní dle pěstitelské činnosti.	▪ Práce montážní a demontážní ▪ Pěstitelské práce	SV – rozvoj smyslového vnímání při praktických činnostech. VČ – práce s papírem, textilem a dalšími materiály, používání vhodných pomůcek. ŘV- pojmenovávání úkonů, předmětů, porozumění pokynům. RV- spojování praktické činnosti se získanými poznatky.

▪ Seznámit se s teoretickými znalostmi o částech rostlin.	▪ Teoretické i praktické poznávání částí rostlin (kořen, stonek, list, květ).		
---	---	--	--

2. stupeň			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
- Rozlišovat živou i neživou přírodu. - Seznámit se s chovem zvířat. - Dodržovat hygienu a zásady bezpečnosti při práci. - Společensky zvládnout stolování a úpravu stolu.	- Získávání teoretických znalostí o rozdělení živé a neživé přírody. - Praktické ukázky. - Pojmenovat zvířata a umět je rozdělit na domácí, volně žijící a chované v ZOO. - Seznámit se se základními potřebami zvířat (podmínky pro chov, vhodná potrava,...). - Návštěva ekozařízení „Tolcův dvůr“ (možnost využití vzdělávacího programu). - Návštěva dětí ZOO. - Operovat se zásadami bezpečnosti práce. - Dodržování hygienických návyků při práci. - Vhodné zacházení s příborem, používání ubrousku. - Sklízení ze stolu. - Vhodné sezení u stolu, čistota při jídle.	- Pěstitelské práce - Práce v domácnosti	SV – rozvoj smyslového vnímání při praktických činnostech. VČ – práce s papírem, textilem a dalšími materiály, používání vhodných pomůcek. ŘV- pojmenovávání úkonů, předmětů, porozumění pokynům. RV- spojování praktické činnosti se získanými poznatky.

2. stupeň			
Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Tematické okruhy	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy)
- Aktivně se zúčastnit nakupování, správně umístit potraviny. - Zvládat drobné úklidové práce. - Připravit pokrm podle pokynů. - Dodržovat základy hygieny a bezpečnosti práce.	- Rozlišování a poznávání: potravin dle obalu, smyslovým vnímáním kuchyňské náčiní. - Práce s obrázky – potravin, hry na obchod. - Práce s reálnými předměty - - dle možností v terénu. - Utírání stolu, mytí nádobí. - Uklízení předmětů na určené místo, luxování, stírání - - podle ind. možností. - Fázování pracovního postupu s využitím obrázků, reálných předmětů a konkrétních činností. - Nácvik přípravy studené kuchyně – snídaně, čištění ovoce a zeleniny. - Pravidla při zacházení s potravinami. - Bezpečná manipulace s nožem, dodržování pravidel při práci s elektrickým sporákem.	Práce v domácnosti	SV – rozvoj smyslového vnímání při praktických činnostech. VČ – práce s papírem, textilem a dalšími materiály, používání vhodných pomůcek. ŘV- pojmenovávání úkonů, předmětů, porozumění pokynům. RV- spojování praktické činnosti se získanými poznatky.

9. Hodnocení žáků a autoevaluace školy

9. 1 Hodnocení žáků

9. 1. 1 Pravidla pro hodnocení žáků

Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků se řídí především §51-§53 zákona č.561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), v platném znění.

Pravidla dále upravuje vyhláška č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění školní docházky, v platném znění a vyhláška č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných, v platném znění. Další vyhlášky jsou vydávány dle aktuální situace (např. jako reakce na epidemiologickou situaci).

Hodnocení žáků je nedílnou součástí výchovně vzdělávacího procesu ve škole, probíhá po celý školní rok.

Hodnocení provádí učitel, přičemž výsledky konzultuje s ostatními pedagogickými pracovníky. Při hodnocení přihlíží k individuálním schopnostem a možnostem žáka.

Učitel se snaží učit a vést žáky též k vlastnímu sebehodnocení i hodnocení svých spolužáků..

9. 1. 2 Způsoby hodnocení

Pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků používá škola výhradně slovního hodnocení. A to jak během školního roku, tak i na vysvědčení. Písemně vypracovává slovní hodnocení třídní učitel 2x ročně. Toto hodnocení slouží jako podklad k individuálnímu ústnímu hodnocení žáka, které provádí třídní učitel s rodiči a také k vystavení vysvědčení. Hodnocení je uloženo v pedagogické dokumentaci žáka.

Podklady pro hodnocení získává učitel hlavně

- neustálým sledováním žáka ve vyučování i mimo něj, v mimoškolních činnostech
- prověřováním jeho dovedností, vědomostí a návyků, zejména se zaměřením na manuální dovednosti, samostatnost a sociální dovednosti
- při konzultacích s ostatními pedagogickými pracovníky školy, SPC a logopedkami nestátní logopedické ambulance, též s rodiči.

Informace o prospěchu a chování žáka podává třídní učitel na požádání jeho rodiči či zákonnému zástupci ústně nebo písemně do notýsku kdykoli během celého školního roku.

Zejména však na konci každého pololetí a to formou organizovaných individuálních pohovorů s rodiči za přítomnosti ředitelky školy a dalších pedagogických pracovníků, SPC a logopedů.

Výsledky žáků v učení i chování se projednávají pravidelně na pedagogických radách.

Na konci I. a II. pololetí školního roku je žákům vydáváno vysvědčení vystavené na platných tiskopisech SEVT pro základní školu speciální stanovených příslušnou vyhláškou.

Vyplňování vysvědčení se vždy řídí platnými informacemi vydanými MŠMT ČR na příslušný školní rok.

9. 1. 3 Kritéria hodnocení

Cílem širšího slovního hodnocení je objektivní posouzení znalostí žáka, podpora jeho celkového rozvoje a zvláště vhodná motivace nejen žáka samotného, ale i rodičů a celé jeho rodiny.

Při slovním hodnocení věnujeme pozornost zejména : zvládnutí předepsaného učiva
zájmu o učení – přístupu k výuce
míře samostatnosti
úrovni vyjadřování
praktickému využití znalostí a vědomostí
postupnému získávání jednotlivých částí klíčových kompetencí

Pro slovní hodnocení chování je používána stupnice uvedená na zadní straně tiskopisu vysvědčení.

Stupeň *velmi dobré* znamená – žák si osvojil základní pravidla společenského chování, dodržuje školní řád, pravidla společenského soužití, má dobrý vztah k učitelům i spolužákům, dodržuje stanovená pravidla chování i na ostatních akcích pořádaných školou.

Stupeň *uspokojivé* znamená - žák se dopouští opakovaně méně závažných přestupků proti základním pravidlům společenského chování , opakovaně porušuje méně závažné přestupky školního řádu, žák je přístupný výchovnému působení a snaží se chyby napravit.

Stupeň *neuspokojivé* znamená- žák se vědomě a soustavně dopouští závažných přestupků proti školnímu řádu, nerespektuje opakovaně důležitá pravidla společenského soužití, nemá snahu svoje chyby napravit.

Hodnocení chování žáků je vždy projednáváno na pedagogické radě a vždy je přihlíženo ke zdravotním a mentálním možnostem žáka.

Pro celkové hodnocení se používá stupnice uvedená na zadní straně tiskopisu vysvědčení.

9. 2 Autoevaluace školy

Autoevaluace napomáhá ke zkvalitnění výchovně vzdělávacího procesu ve škole i celkovému kvalitnímu řízení školy.

Škola ho provádí na základě §11 a §12 zákona 561/2004 Sb.(školský zákon) a vyhlášky č.15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení školy.

Tato autoevaluace slouží k pravidelnému hodnocení cílů v oblastech vzdělávání žáků, spolupráce s rodinami žáků, individuálních vzdělávacích potřeb žáků, školního klimatu a personální oblasti.

	Podmínky ke vzdělávání	Spolupráce s rodinami žáků	Individuální vzdělávání potřeby žáků	Školní klima	Personální oblast
Cíle	Zachování dosažených výsledků a jejich další kvalitativní rozvoj.	Udržení stávající úzké spolupráce s rodiči a nalezení nových forem spolupráce s rodinami žáků.	Naplnění individuálních potřeb žáků při vzdělávání.	Spokojenost rodičů a žáků se školou i zaměstnanců s pracovními podmínkami.	Dosažení plné kvalifikace a odbornosti pedagogických pracovníků školy.
Kritéria	Možnosti finančních zdrojů na pokrytí materiálního vybavení a zabezpečení chodu školy.	Spokojenost rodičů s kvalitou vyučování a péče o žáky školy	Dosažení částí klíčových kompetencí dle ŠVP. Míře zvládnutí očekávaných školních výstupů.	Spokojený žák, rodina a zaměstnanci školy.	Kvalita výchovně vzdělávacího procesu pedagogickými pracovníky školy.
Nástroje	Analýza ekonomické situace. Rozhovory,jednání. Externí hodnocení školy(ČŠI, zřizovatel...)	Dotazníky rodičům. Rozhovory. Zprávy školské rady.	Analýza IVP a ŠVP. Hospitace. Pedagogická dokumentace.	Pozorování. Dotazník. Rozhovory.	Využití DVPP. Rozhovory Pozorování
Časový harmonogram	Průběžně.	2-3x ročně organizované schůzky s rodiči.	Konec I.a II.pololetí školního roku. Průběžně.	Průběžně.	Začátek školního roku. Průběžně.